ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\E\Erben, V\Erben_V-Smrt talentovaného ševce.pdb

PDB Name: Erben Vaclav-Smrt talentovaného
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 18.5.2007
Modification Date: 18.5.2007
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

VÁCLAV ERBEN
SMRT TALENTOVANÉHO ŠEVCE

Autor prohlašuje, že všechny
jednající postavy jsou smyšlené
a jejich případná podobnost
s žijícími osobami je zcela náhodná.
Stejně je vymyšlen příběh a místo
děje.

Alejí vzrostlých stromů šel vrah. Stromy byly staré a vrah se usmíval.

Červený fiat přefrčel koleje staré trati v podhůří Orlických hor. Modré světlo u závor trpělivě blikalo. Vůz, řízený ženou v nejnebezpečnějším věku a zdobenou chromovanou ocelí od ušních lalůčků až ke kostnatým prstům, se vyhoupl na mírné návrší a nabral vzduch, jenž vanul z hor na obzoru.
Na dalším mírném návrší, na dosah ruky, co by kamenem dohodil, leželo městečko. Za blokem budov mlékárny a nemocnice, nad červenými střechami domů a vilek, ukryt v zeleni starých stromů vypínal břidlicovou střechu lemovanou zelení měděných plechů renesanční zámek, skvost záalpské architektury druhé poloviny 16. století, pýcha městečka Opolná a státní památka první kategorie.
Ženu nezajímal skvost na obzoru. Až zbytečně rychle vyjela na trojúhelníkové náměstí, kolem vysoké zdi francouzského parku, za níž bylo vidět už zchátralejší budovu staršího skleníku, zamířila do protějšího rohu náměstí, odkud vedla úzká ulička k farnímu kostelu, k pivovaru (to bývalo, teď k zámecké vinárně), na drobné náměstí se starou mariánskou sochou (opět skvost skrytý v zeleni), nevzala na vědomí zákaz vjezdu před železnou branou vedoucí na čestný dvůr, zajela do dvora a zastavila před průjezdem, jenž vedl na dlážděné nádvoří obklopené arkádami.
Výpravy turistů bloumaly nádvořím čekajíce, až na ně dojde řada a budou moci zhlédnout jak lovecké trofeje posledních majitelů, tak obrazárnu, sbírku zbraní a zvláště pás cudnosti, jediný zachovalý ve střední Evropě. Zatím se fotografovali u kanónů a pískovcových jelenů.
Zamkla vůz a vešla do průjezdu. Bílá sukně a červená blůzička těsně obepínaly její tělo vycepované cvičením a tvrdou životosprávou.
Zastavila se u okénka, kde se prodávaly vstupenky, prospekty a suvenýry. „Dobrý den, paní Kalábová. Je tady manžel?“
Věra Kalábová, žena správce zámku, zvedla řasy a rozšířila hluboké modré oči. Změřila jimi chromovanou krásu na hrudi a na blůzičce. „Byl tady dopoledne. Před obědem odešel, paní Medková.“
„Děkuju, na shledanou.“
„Sbohem, paní Medková,“ Věra Kalábová ukázala v úsměvu dosud krásné zuby. A byl to úsměv shovívavý, neboť její přednosti jako ženy byly naprosto zřetelně viditelné každému a její věk o dobrých pět let nižší.
Červený fiat se vrátil na náměstí. Projel opět podél zdi zahrady, kousek pod náměstím odbočil vlevo a zastavil se u přízemní vilky s mansardou. Za domkem se zvedala stráň zámeckého parku, nahoře mezi stromy bylo vidět na letní pavilón a jižní stěnu skleníku, která zrovna teď zrcadlila modrou oblohu a rozplývající se bílá oblaka.
Branka byla zavřena, zazvonila. Musela zvonit dlouho, než se v otevřeném okně mansardy objevil plešatec, jenž mžoural rozespalýma očima do těch všech září letního odpoledne.
„Jo…,“ řekl. „To seš ty…“ A zmizel.
Přišel jí otevřít v trenýrkách a pantoflích. A jak spěchal, houpalo se mu pod kosmatou hrudí bílé břicho. „Co tě to napadlo jezdit, vždyť jsem…“
Mávla rukou. „Mám žízeň. Jsem unavená. A jestli takhle tady chodíš před paní učitelkou, to si děláš reklamu.“
„No co… je léto…“
Následoval ji v nahrbeném poklusu.
Vyzula boty, stahovala se sebe pochromovaný plech, rozpínala krunýř blůzky a sukně. Shodila boty a svalila se na gauč. Vzdychla a opřela se o zeď. Uvolnila se a zestárla o dalších pět let. Pudr a make up už byly u konce sil v boji proti vráskám a potu.

„Sakra," řekl doktor Medek ve dveřích a měl svěšené ruce. „Proč dneska dole zavřela, to nepochopím…"
„No a?"
„Mám tam v lednici pití."
„Tím mi chceš říct, že tady vůbec nic k pití nemáš?"
„Vodu ve vodovodu…"
„No! Jaromíre!"
„Snad abysme šli do vinárny někam…"
„Na zámek."
„Jistě… Tam…"
„Tam jsem právě byla. Nejlepší nápad! Skvělý! Dnes! V neděli! Narváno. Podívej, Jaromíre, seber se a běž někam něco koupit… Tady jsou klíče od vozu. Mimochodem. Kde máš auto?"
„Postavil jsem ho vedle do ulice. Do chládku. Co budeš pít?"
„Cokoliv, ale studený."
„A jíst?"
„Nic."
„Nezdržíš se?"
„Ne."
„Ale… přece jsem ti psal…"
„To si všechno povíme. Teď chci pít," a bylo to obojí: rozmazlené dítě, jež zakrývá nejistotu a touhy rozhodnutí kaprála, i žena vědomá si svého nadřazeného postavení v manželství.

„Ty lidi," řekl správce zámku Kaláb a nahlédl oknem z nádvoří do kanceláře, „jsou jako sloni. Nevidělas náhodou Rambouska?"
„Ne." Počítala právě lístky vedoucímu nějaké výpravy, který jí tak sledoval ruce, že ho v průjezdu snad někdo musel nadzvedávat. „Od rána ne."
„A ráno?"
„Ne." Kaláb si zaškubal za vousy, šel ke dveřím a vrazil do kanceláře. „…to prodám…," pravil urputně. „Kolik jste chtěl? Dvacet dva?"
„A co je?" ptala se nevinně.
„Běž se podívat. Někdo nahoře upadl na šňůru a ohnul tři stojánky. Ať je jde vyměnit."
„Ovšem," řekla pokorně. Vešla na nádvoří a přecházejíc je nesla se na vysokých podpatcích bílých bot. Byly tam tři výpravy tak po padesáti lidech, tedy přibližně sedmdesáti chlapům byla hned nejzajímavějším objektem zámku. Pískovcoví jeleni a napoleonské kanóny mohli jen zaplakat.
Viděl jí koutkem oka.
„Říkal jsem prosím dvaadvacet…"
„Jo, jo…"
„Ale vy jste mi jich dal dvacet."
„Cože?"
„Dvacet že jste mi jich dal…"
„Aha… Tady…"
Vzala za kliku hnědých dveří. Byly zavřené. Obrátila se a kráčela zpátky. Ne do kanceláře, ale do průjezdu. A jím procházela ven.
Pán, který kupoval pro výpravu lístky, byl roztržitější.
Kaláb vyhlédl z okénka. „Kam prosím jdeš?"
Zastavila se, obrátila, naklonila hlavu. Plavé vlasy jí spadly na rameno. „Není doma. Rambousek není doma."
„To jsem viděl. Ale kam jdeš?"
„Podívat se, jestli není náhodou v dílně," řekla a vyplula branou na žlutý písek čestného dvora zámku.
„Nemáte drobné?"
„Ne."
„Prosím. A račte postupovat." Zatáhl prudce kretonovou záclonku. Vzal do ruky kotouč vstupenek. „Sakra," zařval potichu a praštil s ním o zem. Kotouč se rozletěl jak papírové konfety na bále o silvestra.
Dveře se otevřely. „Hele, tati…," vpadl dovnitř šestnáctiletý mladík. „Ty stojany… Jé, co se to stalo?"
„Vypadlo mi to! Co se ptáš tak blbě! Koukej to sebrat!"
Chlapec začal poslušně vstupenky vinout. „Chtěl jsem…"
„Ty stojany. Já vím. Ukaž, dej to sem. Rambouska jsi neviděl?"
„Ne."
„Přišla další výprava. Ať prohlídku všichni průvodci zkrátí na pětatřicet minut."

„Tak," řekla a napila se. „Nechtěl bys uvařit kafe?"
„Už se vaří," odpověděl doktor Jaromír Medek. „Jen bych ještě rád věděl, proč jsi přijela. Vždyť jsem ti přece psal, že ty peníze…"
Vytáhla z kabelky papírek a podala mu ho. „Navrhla jsem panu Průškovi, že by od nás mohl koupit tyhle originály. Patnáct tisíc. Možná osmnáct. Takže zaplatíme dědickou daň a ještě něco zbyde na zařízení."
„Ale zařízení tam je… A vůbec. Nedostalas můj dopis nebo co?"

„Dostala, jenže to jsou bláboly. Kde ty můžeš sehnat peníze, prosím tě! Publikoval jsi naposledy – ani nepamatuju. Poslední knížka…“
„Ale mně jde přece o to, vzdát se dědictví. Hele, ta chata je stará, tetička do ní nedala ani korunu dvacet pětadvacet let, nač my vlastně takovou nemovitost potřebujem, že?“
„Ty snad ne, Jaromíre. Ty si jezdíš na vejlety sem. Tady máš svou chatu. Ale já se dusím v Praze. Pořád. Doma. Ve kšeftě. Mám právo, jako každá jiná…“
„Ale přece ty originály. Dostal jsem je za výhodnou cenu. Protože od mládí…“
„Od mládí děláš pitomosti. Nač nám jsou? Nač? Zdi plný obrazů!“
„Je to moje povolání. A když už mermomocí tu chatu chceš… Peníze bych sehnal. Je potřeba trochu času, věc promyslet a…“
„Nevaří se ti už voda?“
„Vaří.“
„Tak mi, prosím tě, udělej kafe, umluvila jsem Průška, že sem zítra večer přijede. Tak v devět. Večer. Dřív nemůže.“
Nesl kávu a ruce se mu mírně chvěly. „Nespěcháš s tím trochu moc? Podívej, ten Špála například…“
„Dívám se na něj deset let. Můžu se taky dívat na přírodu. Ne, cukr nechci. Vezme to do komise a má už kupce.“
„Já ti znovu říkám…“ a doktoru Medkovi začala rudnout pleš.
„Copak?“ zeptala se roztomile.
„Že je zbytečný to prodávat.“
„To říkáš už tři měsíce. Čtyři. A chlup na dlani nevidím.“
„Jednal jsem s nakladatelstvím…“ koktal. „Takže asi někdy koncem roku…“
„Ti řeknou, že za pět let máš naději. Děkuju, znám.“ Vzdychla. Zapjala blůzku i sukni, začala navlékat lesklý, umělecky tvarovaný plech.
Na chodníku k brance potkali drobného pána v černém baretu. Měl kostkovanou košili s vyhrnutými rukávy, plátěné kalhoty a chomáčky šedivých vlasů v zátylku a nad ušima.
Rozpřáhl krátké ruce. „Milostivá!“
„Dobrý den, mistře,“ pozdravila ho Jaroslava Medková.
„Už jsem vás neviděla… Ani nepamatuju.“
„Milostivá,“ pravil a tiskl jí ruku. „Nejkrásnější žena poctila návštěvou Opolnou! Proč nejezdíte častěji!“ Oči se mu vesele a spokojeně leskly. Jenomže se zdálo, že se dívá skrz tu červenou blůzičku kamsi jinam.
„Paní Šustrová,“ řekl doktor Medek, „není doma, pane Matějka.“
„Potkal jsem ji. Mám na ni počkat.“ Usmál se a ukázal na lavičku mezi jalovci. „Odjíždíte?“
„Ne, jenom manželka.“
„Takže si budeme moci povídat, že? Na shledanou, milostivá.“
„Velice rád,“ odpověděl doktor Medek.
Fiat se odpíchl od chodníku a odfrčel. Doktor Medek vzdychl a šel se posadit k Vojtěchu Matějkovi, obyvateli Opolné, akademickému malíři a zdejšímu rodákovi.

V lékařském pokoji chirurgického oddělení opolenské nemocnice zazvonil telefon a doktor Hauser, který se povaloval na bílém kanapi a četl jakousi knihu, po něm vztáhl ruku. „Ano, Hauser,“ řekl: „Jéje, to seš ty!“
„Konečně,“ vydechl ve sluchátku dívčí hlas. „Konečně jsem se utrhla. Jsou tady dnes hrozný fofry. Uvidíme se večer?“
„To můžeme, ale kde a jak…“
„Já vím,“ řekla s pochopením a mírně otráveně. „Až bude tma. V devět. U rybníka. Víš, jak bude dnes teplá voda!“
„Ano… to jistě bude.“
„A představ si, že včera v noci ukradli paní Kalábové ubrus. Ten, co si ho dala sušit na balustrádu.“
„Nesmysl,“ pravil Hauser. „Kdo by kradl na nádvoří špinavý ubrus.“
„A vidíš, je pryč. Kdo ho vlastně polil? Asi ty! Asi bys ho měl zaplatit!“
„Ne, hele, já nic…“
„Nemám čas, pane doktore! V devět! U brány do parku! Za rybníkem!“

Rohový pokoj domku byl vlastně hudebním salónkem. Hnědý klavír byl hlavním kusem nábytku. Stojany na noty, skříň s hudebninami, na ní dvoje housle, za skříní opřené cello, na zdi kytara se stuhou. V rohu mezi okny kulatý stolek, na něm káva, v křeslech Vojtěch Matějka, doktor Medek a Marta Šustrová, která nalévala likér.
„Lékárníci,“ hrál si rozmarně Vojtěch Matějka s pohárkem, „bývají i na tohle mistři. Škoda magistra Šustra. Nejen magistr, ale i umělec lihovin.“
Usedla na okraj křesla a pozvedla odlivku. „Třeba na jeho památku, ne?“
Doktor Medek společensky přikývl. Do Opolné na zámek jezdil léta, na toho dlouhána s červeným nosem se dobře pamatoval.
„Ale pánové,“ řekla Marta Šustrová a přehodila dosud krásnou nohu přes nohu. „O něčem jste se přeli a já vás přerušila.“
„My jsme se nepřeli,“ prohlásil mistr Matějka. „My se jen hádali. Milá Marto, my dva s doktorem se vždycky hádáme.“
„Oč tentokrát?“
„Nejdřív o tu kopii Kupeckého…“
„Není to kopie,“ prohlásil doktor Medek. „Mistře, už několikrát…“

Matějka mávl rukou. „Nesmysl. To jednak. A pak o doktorovu poslední studii. Takovým pitomostem tolik námahy, papíru a času."
„Studii?"
„O Rambouskovi," odfrkl Vojtěch Matějka. „Kde to jsme? Kunsthistorik, o němž se už něco ví, ztrácí čas tím, čemu říká naivní umění!"
„Ale Vojtěchu," řekla mírně Marta Šustrová. „Nesmíte to takhle bagatelizovat. Každý má právo pokusit se vyjádřit nějakou pro něho vhodnou formou. Hudbou, veršem, malováním. I neprofesionál."
„Jo. To má právo," souhlasil Matějka. „To má právo! Já mám například taky právo dělat boty. A nedělám je. Protože napřed vím, že bych to neuměl. Nebo trochu uměl, ale nikdy by se mi pořádná bota nepovedla, natož abych to dotáhl na průmyslového návrháře bot. A toho návrháře zde přítomný pan doktor z Rambouska dělá. Poslyšte, doktore, co vám platí za tuhle reklamu?"
Medek se uraženě zasmál. „Moc," řekl s těžko zakrývanou mrzutostí. „Ani si neumíte představit, pane Matějka." Dopil likér a vstal. „Jestli dovolíte, paní profesorko, půjdu. Ještě jsem nevečeřel."
„Snad jste se proboha neurazil, pane doktore?"
„Ne. V těchto sporech ne. Na shledanou, mistře. Dobrou noc, paní profesorko."
Jeho káva zůstala nedopita.
Vojtěch Matějka si zamnul drobné ruce. „Pane, to jsem ho dnes nadzvednul…"
„Milý Vojtěchu," řekla Marta Šustrová a vzdychla, „kdybych léta neznala vaše dobré srdce, nevěřila bych, že umíte být takhle zlomyslný."
Matějka zavrtěl hlavou. „Žádná zlomyslnost. Je to vážné. Někdy je skutečně podezírám, že se spřáhli. Ale nechápu proč?! Proč by to dělal ten Medek? Pro peníze? Nepotřebuje je. Rambousek pro slávu. Jistě. Tam nepochybuju. Znám ho od dětství."
„Je to docela milý člověk…"
„Kdo? Doktor?"
„Ne. Pan Rambousek."
Zasmál se. „Jste jedna z mála z širokého okolí, která je tohle schopna říct. A to jen proto, že jste bezmezně důvěřivá. Dobrá. Objektivně, milá Marto: Rambousek je mrzutej, ziskuchtivej dědek. Ale to mezi námi. Jinak, jak víte, o něm všude, především o jeho povaze, charakteru mluvím dobře. Aby se nenašel nějaký hlupák, který by to třeba mohl vykládat jinak. Mimochodem, měla byste ještě… nějaké prášky… Teď v létě, při prudkých poklesech tlaku, včera, po té bouřce… Ne, nedělá mně to dobře. Mně tvorba ničí nervy, milá Marto. Pro mne je to tvrdá práce, která mě destruuje."
„To víte, že mám, milý Vojtěchu. Pro vás…"
„Ovšem. Ovšem… Nejsou to slova. Vím… Ale znáte moje přání… Co bych chtěl… Podívejte, vím, nemáte to snadné. Dům potřebuje opravy a já jsem sám… A…"
„Ne, nehovořte. Dnes ne. Je pěkný večer…"
Promnul si oči.
„Promiňte. Jsem netaktní. Raději vám zahraju. Ano?"
Roztáhl ústa do širokého úsměvu. „Budu vám vděčný."
Usedla ke klavíru a sáhla do kláves. Hrála zpaměti. Byl to Mozart. Vyťukávala notu za notou neženský pedantsky a přesně. Svýma pevnýma velkýma rukama.

Táhla ho za sebou. Klopýtal po strmých schodech z pískovce. Hauser byl kolohnát. V měsíčním světle se podobal jakémusi legračnímu strašidlu, které se do tohodle zámku bojí, protože není jeho rajónem.
Schody vedly z parku na nádvoří, kolem něhož se pnuly arkády.
Zastavila se, jukala po nádvoří. Nikde nic. Jen ve východním křídle v posledním patře žlutě zářilo několik oken.
„Duchové?" zašeptal a ukázal nahoru.
„Erich Murš v depozitáři. Pojď… Heleď, u Kalábů je tma. A Rambousek taky spí."
„Jak to můžeš vědět? Vždyť jsou vidět škvíry mezi dveřmi."
Přešli nádvoří a otevřela dveře přímo proti schodišti.
„Do mé malé komnaty," zašeptala. „Počkej. Zatáhnu kreton…" V místnosti byla tma černočerná, ale ona se pohybovala rychle a s naprostou jistotou. Rozsvítila lampičku. „Do mé chudé komnaty…"
Bylo to opravdu chudé, a protože pokojík byl obýván pouze v létě, páchl trochu ztuchlinou.
„Do tvé páchnoucí komnaty…"
„Náhodou! Je to prima komůrka," prohlásila Olga Domkářová, sezónní průvodkyně. „Pokojíček zadarmo pro chudou studentku. Pán by chtěl nahoře u komtesy!"
„Jistě," pravil Hauser. „Já bych, Olino, pil… Jo. Z vodovodu…"
Kohoutek byl nad umyvadlem vedle dveří. Pustil vodu a pil přímo z něho. Pocákal se a utíral si celý obličej. „Proč ne v posteli komtesy. A stejně by ses bála."
„Čeho?"
„Že tě přijde strašit!"
„Zrovna! Zrovna ne!"
„Ale bála. Že postel spadne. Je jistě zpuchřelá."
„Není!"
„Ale," naklonil udiveně hlavu. „Jak tohle víš?"
„Náhodou," pohodila hlavou. „Náhodou vím! To ty bys měl strach!"

„Neměl!“
„Měl.“
„Tak jdem!“
„Hned?“
„Hned. Pojď!“
„Nemůžem,“ řekla. „Nemám klíč. Je v kanceláři. Ale zejtra!“
„Platí !“

Byla noc. Jasná a krajina stříbrná úplňkem.
Modré světlo u závor znuděně blikalo. Už dávno přejel poslední vlak a bude to ještě dlouho trvat, než pojede první.
Světla blížícího se auta byla vidět z dálky. Klikatou silnicí se blížilo dost pomalu k závorám. Přehouplo se přes koleje a zlověstně zasvítilo chromem a odrazem světla měsíce a signalizačního světla na černém laku. Černá plátěná střecha byla stažena.
V Opolné zmírnilo rychlost. Zhasla dálková světla. Před náměstím zkřížil cestu vozu jakýsi dlouhán spěchající odkudsi někam.
Jinak bylo zcela liduprázdno. Když před hotelem na náměstí zmlkl motor starého auta, bylo i ticho, velice ticho, tak ticho, že doznívaly kroky čahouna tam někde pod náměstím.
Z vozu vystoupil mladý muž. Protáhl se a zívl. Rozhlédl se po temných oknech patrového hotelu. Pokrčil rameny, povzdechl a šel zkusit kliku u dveří ve vratech průjezdu.
Bylo zavřeno.
Zazvonil. Zdálo se, že se zvonění rozlehlo celým náměstím.
Dlouho trvalo, než bylo slyšet kroky. V zámku zarachotil klíč a dveře se otevřely jen na škvíru. „Co si přejete?“ zeptal se ženský hlas.
„Mám tady objednán nocleh, paní…“
„Aha. A kde máte věci?“
Ukázal palcem přes rameno. „Ve voze.“
„Jak se jmenujete?“
„Exner.“
„Aha. Tak si přineste věci. Pan doktor Exner z Prahy?“
„Tentýž. Nocleh mi objednala doktorka Steinová.“
„Jo. Nechala vám dopis.“
Zakroutil hlavou a šel si pro dva kufry a sako a plášť.
Dveře byly otevřené a v průjezdu svítilo u stropu žluté světlo.
Podala mu klíč a dopis. „Ten velkej je od pokoje. Ten malej od vrat. Nechodíme otvírat.“ Paní byla bosa a zpod županu jí sahala až na zem poctivá plátěná košile. „Máte číslo devět.“
Postavil kufry a roztrhl obálku. Pohnul hlavou k vratům. „Mám zavřít?“
„Zavřu. Dobrou noc.“
„Dobrou noc, paní…“ řekl dokor Exner roztržitě a rozevřel list. Stálo v něm:

Milý Michale,
strašná smůla. Padla dovolená. Čekala jsem, že přijedeš aspoň o pár hodin dřív. Volali, musím se vrátit. Užívej si tady, nebo jeď domů, já se Ti omlouvám.
Tvoje, vždy věrná, Gabriela.

Opolná je městečko strašně staré, obtékané dvěma potoky a na východní straně končící skálou a strží. Na skále starý zámek. Náměstí si zachovalo trojúhelníkový půdorys středověké tržní vsi. Do vrcholu trojúhelníku ústí silnice, vedoucí z okresního města. Sleduje pravou, západní frontu náměstí, kde je soustředěn společenský a kulturní život: hotel, kavárna, kino, samoobsluha, obchod železářským zbožím, benzínová pumpa.
Druhá strana náměstí, proti hotelu a kavárně, je místem pohody, odpočinku a klidu. Poliklinika, cukrárna, holič a kadeřník, látky, bílé zboží. Lavičky a koruny javorů. Zámek je chloubou renesance a města. Rozvírá svá arkádová nádvoří k severu. Dole je anglický park, neméně věhlasný než zámek. Vytrácí se do krajiny mezi lesy, louky a pole.
Anglický park se společně s údolím potoka otáčí obloukem kolem zámku a městečka. Vybíhá francouzským parkem a skleníkem až na náměstí, kde bílá zeď tvoří jednu z jeho stran.
Toho dne se v ranních hodinách přehnala krajem bouřka. V bezvětří stoupal nad stromy parku šedivý opar. Do ticha pondělního dopoledne štěkali psi. Dva vlčáci, bystří a dychtiví hnát se po stopě člověka, tady byli zbytečně. Žádnou stopu po ranním dešti nemohli ucítit. A tak se vzpínali na pokraji louky u auta s bílým pruhem, kterým byli přivezeni.
Svěží tráva byla zdupána. Těch deset dvanáct lidí v uniformách, co si v ní zmáčelo boty, stálo nahoře, na konci louky u jakési skály. Nebyla to skála, ale umělá jeskyně navršená z pískovcových kvádrů. Patřila k těm kašírovaným stavebním výtvorům, které byly oblíbeny v první polovině minulého století.
Uprostřed palouku ležel na zemi muž. Spíš mužík. Drobný, ztracený v mokré trávě. Ti, co stáli nad ním, byli bledí. Protože plešatá hlava toho drobného člověka pukla po ráně sekerou…

Vila za starým plotem stála tichá jako zasmušilý hrad.
V protější zahradě pracoval zahradník mezi růžemi. Tato čtvrť města Meziboří schoulená pod západním zalesněným

svahem byla onoho pondělního rána velice tichá. Nahoře v ulici seděla za pootevřeným oknem vdova Kecová, aby sledovala děje.
Ve dveřích vily se objevila dívka. Byl to tentýž dům, v němž před časem zemřela žena lékaře, a za zvláštních okolností její bratr, schizofrenik a tryznitel svého okolí.
Dům, v němž bydlela ta podivně nesrovnaná rodina, vykolejená dobou a osudy. Rovněž dívka ve dveřích zůstala tou stejnou Lídou Muršovou, neteří obou zemřelých. Nechala si jen narůst vlasy. Hlavu nosila stejně sebevědomě a její pohyby zůstaly rozhodné a jisté.
Zašla za dům a zpod přístěnku vytáhla bicykl. Zkusila, zda jsou pneumatiky nahuštěny dostatečně. Nebyla spokojená. Hustilka nebyla na kole ani nikde v dohledu. Pozvedla obočí, vzdychla, posadila se bokem na sedlo, odstrčila se a dojela k brance.
Přešla ulici k protější zahradě. „Dobré jitro, pane Harpíšek…“
Vyhlédl za keřem. „Dobrý den, slečno…“
„Ale, pane Harpíšek!“
„Totiž, Lído. Já vím. Copak byste potřebovala?“
„Někam založili pumpičku,“ řekla mrzutě. „A já bych potřebovala… Jedu do Opolné za Erichem.“
„Je pořád na zámku?“
„Pořád. Bude tam asi celé léto.“
Položil prst na ústa. „Tak pojďte dál. Kecová nahoře nemusí vidět všechno.“
„Je otevřeno?“
„Je. Je. Byl jsem ráno ve městě.“
Za domkem jí dohustil pneumatiku.
„Jste moc hodný, pane Harpíšek,“ řekla pokrytecky. „Moc…“
„To nic. Tak vy jedete do Opolné… To se tam asi setkáte… S tím… No, jak se jmenoval ten slušný mladík… Co tady… Víte, tam u vás tenkrát, když se stalo neštěstí vašemu strýci…“
„Co vás napadlo, pane Harpíšek? Toho už asi nikdy neuvidím!“
Čilý děda spiklenecky zamrkal. „Kdo ví. Ráno tam jeli všichni z okresu. Se starým Čardou v čele. Vražda. Asi vražda,“ dodal tajuplně.
„Ano,“ řekla zamyšleně a pohodila hlavou. „To by bylo zvláštní, ne? A kdo koho?“
„Jé, to vůbec nevím. To já jsem jen tak zaslechl, když odjížděli a bavili se mezi sebou. To víte, před dědkem si nikdo nedá pozor na hubu.“
Dovedl ji před branku. Nasedla. „Tak se na to zeptám, pane Harpíšek. A přišla bych vám to říct.“
Potřásl hlavou. „Ale to nemusíte. K člověku se donese všechno.“

Nadporučík Čarda se zamyšleně díval na stůl. „Tak psi nic?“
„Nic,“ pravil velitel okrsku poručík Šlajner. „„Dočista nic. Pršelo. A v sobotu v noci byla bouřka.“
„A jak víte, že se to stalo před bouřkou? Před deštěm?“
„Byl v jeskyni a suchej.“
V hotelu otevírali kavárnu.
„To je klika,“ řekl Šlajner, „že ho ti kluci našli už dnes. V tomhle horku…“
Nadporučík Čarda, velitel Bezpečnosti z okresního města Meziboří, vzdychl. „Byla to sekerka?“
„Byla. Říkal to doktor.“
„Podívejte. Soudruhu poručíku, ručíte mi za to, že do jeho bytu…“
„Jsou tam dva. Jeden u dveří a druhý pod oknem.“
„Bylo zavřeno?“
„Bylo. Snad bysme se tam měli podívat…“
„Ani hnout. Než přijede kriminálka. Abysme něco nezanedbali. A co s tím Josefem Kolářem…“
„Pětadvacet let,“ odříkával poručík, „trestaný za ublížení na těle, těžký ublížení na těle, zhusta pod vlivem alkoholu. Žije u Anny Bílkové, třicetileté. Nevyučil se, dělá u lesní správy. Dědkovi vyhrožoval, že ho zabije. Už několikrát.“
„A proč?“
„Jo,“ pokrčil poručík rameny, „to nikdo neví…“
„Kdo je ta Bílková?“
„Dělá v mlíkárně. Ale jinak… No…“
„Jo,“ řekl Čarda vědoucně. „Tak to bejvá…“ Napřímil se, snad aby byl vidět z náměstí, ruce dal za záda a plácal dlaní o dlaň. „Abysme něco neprošvihli… tak se za ním hned vydejte… a…“ Nadporučík mluvil pomaleji a pomaleji, až zmlkl, jako když na starém gramofonu dojde pero. „Hernajs…“
„Provedu. Vyhledám ho osobně. Copak?“ poručík přistoupil k Čardovi a vyhlédl na náměstí. Na druhé straně, před hotelem, ve stínu javorů stálo velké černé auto. Lesklo se lakem a chromem. Vypadalo zlověstně ve své starobylé přísnosti a přepychovosti. Byla to stará mercedeska kabriolet, tak z roku třicet devět, čtyřicet.
„Ale tamhleten auťák…“ pravil Čarda nehlasně.
„Pěknej, no… Stojí tady od časného rána.“
„Mrkněte na číslo.“
„Je pražský. Nějakej frajer se ubytoval v hotelu.“
„Říkáte frajer?“
„Já ho viděl,“ řekl Šlajner, „jen zezadu…“

Nadporučík Čarda nadzvedl čepici. Tentokrát setřel skutečný pot. „Běžte za tím podezřelým Kolářem. Tohle taky může bejt nějaká habaďůra," dodal zamyšleně.
„Co?"
„Nic." A Čarda mávl rukou.

Poručík Šlajner vyšel na náměstí a rozhlédl se. Všude bylo prázdno a klid. U zdi do parku tiše brumlal diesel autobusu. Byla tam zastávka a řidič přijel trochu dřív, čekal tedy. Paní u benzínového čerpadla se nudila, protože pozdravila Šlajnera na dálku. Asi něco ví, napadlo poručíka. Tiše vzdychl. Od rána cítil, jak je nezdravě bledý. Neboť v Opolné se naposledy vraždilo, pokud sahá paměť lidí, před sto lety, někdy v poslední čtvrtině minulého století.
Zajisté by někoho vzrušilo jít zatknout možného pachatele. Poručík Šlajner nebyl vůbec vzrušen. Byl ustarán.
„Zhasněte motor, když čekáte," řekl mrzutě řidiči autobusu.
Řidič měl otevřená dvířka, nohy vystrčené ven a kouřil. „Když mně to blbě chytá, soudruhu," řekl.
Jindy by poručík udělal přednášku o technickém stavu vozidla. Dnes jen kývl hlavou. A zamířil do ulice, která vedla k zámku. Šel podle zdi zahrady, otevřenou branou vstoupil dovnitř. A kráčel mezi stříhanými stromy a keři, mezi růžemi dál do anglického parku.
Podezřelého Koláře nemusel pronásledovat. Věděl, kde lesní správa kácí. A nejkratší cesta vedla přes francouzský a anglický park, pětadvacetiminutová procházka.
Není zcela jisto, zda vnímal krásu vyzrálého léta. Lze o tom pochybovat, neboť tato místa znal od dětství a nevnímal je jako podivnou půvabnost přírody vymyšlenou chytrým zahradníkem před sto padesáti lety, zvykl si hledět na park a přilehlý les očima svého povolání. Rejdiště nepokojů. Místa četných pokusů o znásilnění. Noclehárna lumpů. Nejexponovanější místo na krádeže vánočních stromků. Místo rvaček a neplech.
Snad opravdu tyto úvahy přiměly poručíka Šlajnera, že se zastavil. Patrně se zamyslel. A obrátil se k potoku a podél něho po proudu kráčel na opačnou stranu, k rybníku, kterým park končil, ke starému mlýnu, ke shluku domků kolem potoka a na okraji města, kde se říkalo V cikánech.

Správce zámku Kaláb hleděl ponuře na pískovcové kostky, jimiž bylo vydlážděno nádvoří. Tvářil se jako kapitán dálné plavby, když sleduje strašně klesající ručičku barometru.
„Tohle je smutný," řekl suše. „Je to vražda."
Kalábová vzdychla. „Ještě nikdo nedokázal," řekla svým zvláštním melodickým hlasem, „že to byla vražda. Třeba se opil, spadl a rozbil si hlavu…"
Seděla na desce psacího stolu, pobledlá, a neklidně kývala nohama. Neříkala to manželovi u okna, spíš synovi, který se rozvaloval ve zvetšelém křesle vyřazeném ze zámeckých sbírek. Před křeslem ležely mokré tenisky a mladý muž přehodil bosé nohy přes opěradlo.
„Ano," řekla Kaláb suše, „Rambousek se opil, protože se ve svých šedesáti horce zamiloval, a spadl ze skály nad jeskyní, a to rovnou tak, že mu ještě síly stačily na to, aby se odplížil do úkrytu, kde skonal."
„Fuj," řekla.
Muž se obrátil, usedl na široký parapet a rozhlédl se po kanceláři, jako kdyby ho mělo postihnout stěhování. Výraz jeho obličeje byl ponurý snad proto, že si uvědomil pustotu kanceláře, zdobené sešlapaným kokosákem a třemi zašlými rytinami. Záclonka na okénku do průjezdu byla teď zatažená.
Chudost kanceláře snad Kalábovi připomněla nedostatečnost jeho vlastního postavení.
„Ale prosím vás mi řekněte," zeptala se Věra Kalábová, „kdo by vraždil ubohého Rambouska a proč."
Kaláb pokrčil rameny.
„Viděl jsi ho, Martine?"
„Přikryli ho nějakým hadrem."
„Máš náturu, až jsem z toho bledá."
„Nemám," řekl Martin Kaláb a přihladil si oběma rukama vlasy kolem uší. „Ale viděl jsem to, no… Otevřeme zítra zámek, tati?"
„Jistě, není důvod…", vzpomněl si na něco. Obrátil se znovu zády do místnosti a zadíval se do kouta protilehlé strany nádvoří, pod arkády. „Poslyš…"
„Ano?"
„Už tam stojí u dveří…"
„Kdo?"
„Ten mladý Heyduk. No co je… strážmistr nebo co…"
„Ale," řekl Martin a vyskočil z křesla.
„Nikam nechoď," řekla Věra Kalábová a snažila se, aby ta znělo přísně. „Nechápu proč…"
„Nikam nejdu…" posadil se u okna.
„Nevím," řekla, „jaký to má smysl. Teď."
„To je jedno," řekl Kaláb starší. „Dělá se to tak."
„Budem otvírat zámek?" zeptal se znovu Martin. „Nebo máme zítra volno?"
„Budeme otvírat," řekl ředitel důstojně. „Není důvod, proč bychom měli posílat stovky lidí domů."

Vojtěch Matějka stanul na nízkém návrší, kde u starých a nakloněných božích muk byla malá plošinka. Postavil stojan, připevnil na něj rám s plátnem, kufřík položil do trávy. Měl za zády silnici a kaštany, nad sebou jejich koruny a před sebou Opolnou se zámkem, který tomuto pohledu dominoval. Chopil se palety a štětců.

Na tomto místě stával v každé roční době a téměř za každého počasí skoro třicet let. Nebylo krajana a rodáka, nebylo v celém okrese Meziboří kulturně vyspělého občana, který by neměl obraz Opolné od Vojtěcha Matějky. Ti z krajských výtvarnických kruhů, kteří mu vlastně záviděli jeho stálý zdroj příjmů a koneckonců úspěch, posměšně vedli řeč o nesmyslnosti jeho cest nad Opolnou, protože za ta léta věčného cviku by opolenský zámek namaloval se zavřenýma očima i vrchní Karlík z hotelu Rychta.
Ale přes všechny tyhle řeči: Vojtěch Matějka maloval dobře. Štětec vedl s profesionální jistotou a jeho Opolné byly lyrické i strohé, zasněné i pyšné, smutné i jemně protkané něžnou zelení, když se jaru zachtělo a dýchlo do kraje.
Listonoška paní Provazníková jela jako každého dne do státního statku s balíkem pošty a novin. „Dobrý den mistře," pozdravila.
„Dobrý den, paní Provazníková…"
Jela dál a najednou se zastavila, seskočila z kola. Chvíli přemýšlela. Pak se vrátila.
„Copak, paní Provazníková, mám dopis?"
„Vy jste to neslyšel?"
„Copak?"
„Zabili starýho Rambouska."
„Cože?"
„Zabili starýho Rambouska. V parku!"
Vojtěchu Matějkovi poklesla ruka s paletou. Štětec mu vypadl z ruky. „Bohouše?"
„Jo."
„To… to přece… Prosím vás, zabili…?"
„Tak," řekla otevřeně a přímo paní Provazníková. „Jak říkám. Strčili ho do jeskyňky. Jen mi, prosím vás, mistře, řekněte, kdo to moh udělat? A proč?"
Matějka zavrtěl hlavou. „Bohouše… No, to je hrůza… To snad někdo opilý, omylem… nebo co?"
„Jo," řekla poštovní doručovatelka. „Omylem. Prej tam byl od předvčíra. A to zrovna svítil měsíc. Koukejte, mistře, vy jste přece znal pana Rambouska stejně jako já. Řekněte: moh vy byste si ho s někým splíst? I kdyby byla tma jak v ranci?"
„No, ale kdo ho neznal…"
„Ten by ho nezabíjel. Ne?"
„Já tomu, paní Provazníková, nerozumím…", balil malířské náčiní. „Nemůžu tomu pořád věřit… V parku…"
„V parku. Ráno ho našly děti, co v jeskyni mají skrejš. Chudáci děti. Budou z toho poznamenaný na celej život. Tak já jedu, mistře. Na shledanou."
Roztržitě přikývl. Promnul si oči. Podíval se znova na zámek a městečko a park, na hladinu rybníka, která měla zrovna teď modrou barvu.
Ale zdálo se, že ten tisíckrát viděný obraz nevidí.

Osada domků pod hrází rybníka a mezi strouhou náhonu, starým panským mlýnem a potokem by zajisté zůstala vředem na tváři městečka, kdyby ji nepřikryla zeleň stromů a kdyby se nejhorší barabizny milosrdně nerozpadly. V několika domcích tu žili potomci bývalých nejchudších a pak ti, co koupili rozpadající se chalupy a zrobili z nich svá rekreační sídla.
Zčernalý plaňkový plot zavěšený na potácejících se sloupech z pískovce ohraničoval zahrádku kolem chalupy. U boudy štěkal pes mrzutý samotou a bojácný hladem.
Poručík Šlajner si bezděčně upravil řemení a posunul pistoli blíž k ruce. Rozhlédl se po dvorku, kde se potulovalo několik slepic hledajících zrno přímo zoufale. Přejel očima po špinavých oknech. Zaujala ho pootevřená vrátka do kůlny. Obešel psa, sklonil hlavu a vešel dovnitř. Škvírami mezi prkny svítilo slunce. Uvnitř byl neuvěřitelný svinčík. Kusy nábytku, rozbitá kola, prkna, kusy fošen, metrové dříví, zčernalé trámy a hák opředený pavučinami, špalek, u něho hromádka čerstvě naštípaného dříví. Bezděčně rozhrnul botou polínka. Byl tam nějaký chuchvalec hadrů. Nějaký tvrdý chuchvalec. Potom jej odkryl. Šlápl na něj. Opravdu bylo uvnitř něco tvrdého. Sklonil se a štítivě se balíku dotkl. Rozhrnul ho. Něco mu ulpělo na prstech. Šlajner zbledl, Rychle hadr rozmotal. Byla to krátká zakrvácená sekerka.
Pes štěkal kvílivě a bezútěšné.
„Hele," ozval se venku na zápraží ženský hlas, „co řveš, blbče?"
Poručík, bledý a vyplašený, rychle sekerku zabalil a zastrčil ji pod letní košili.
Pes patrně neporozuměl otázce.
„Lehni!"
Poručík zahlédl, jak vzduchem prolétlo kus dřeva. Pes vletěl do boudy.
Poručík vyhlédl z kůlny.
„Prokristapána," vyjekla Anna Bílková. „Co strašíte lidi?"
„Hledám vašeho muže, pani Bílková."
„Je v práci. Co mu chcete?"
„Neztratilo se vám… něco?"
„Jo," řekla a trochu se potácela. „Leccos. Co proved?"
Šlajner neodpověděl. Co nejdůstojněji obešel psa. A opustil dvorek nakloněnými vrátky.
Usilovně se snažila stát pevně. Ale úplně se ji to nedařilo.
Jenže to poručík Šlajner nepostřehl. Spěchal. A byl bledý i v tom začínajícím dopoledním vedru.

Hote1 Rychta na náměstí býval zájezdním hostincem málem odnepaměti. Z té doby mu zůstaly sklepy, průjezd dlážděný pískovcem a vlhkost kamenných zdí. Někdy na počátku století přistavěli dvě patra, do náměstí prorazili široká okna. Těmi teď svítilo ranní slunce a cedilo paprsky přes silonovou záclonu, která visela na starobylé mosazné tyči. Šedovlasý pán v černých kalhotách a v bílé košili rozhodil ubrusy a postavil na stoly vázičky, z nichž zoufale trčely rudé papírové karafiáty. Vrchní Karlík chodil v prošlapaných lakýrkách zeširoka. Měl nohy zřetelně do X a plochá chodidla. Otevřel dveře do průjezdu. Vyhlédl oknem na náměstí. Jako před padesáti pěti lety. Neboť pan vrchní Karlík se zde vyučil a prožil všechno s tímto domem a městem. Pozdravil se přes okno s holičem na protější straně náměstí. Onoho slunného rána objevil se ve dveřích jakýsi přízrak od Lago Maggiore. Nad semišovými botami světle béžové kalhoty, nad širokým opaskem vínová košile s vysokým límcem.
Vrchní Karlík jen mrkl, ale jinak nehnul brvou, protože přízrak si pohrával s dřevěným vajíčkem hotelového klíče. A pan Karlík měl vycepovaný podmíněný reflex na bezvadné chování k hostům.
„Ehm," řekl ten mladý muž kupodivu česky, „dobrý den. Kde je tady recepce?"
„Zde, prosím," odpověděl pan. Karlík, mírně se nachýlil v pase a ukázal ke koutu za výčepem. Tam bylo na zdi prkénko se šesti háčky. Pod ním pultík s knihou. Chyběl zde pouze jediný klíč. Patrně ten, se kterým si hrál mladý muž.
Pan Karlík převzal od toho chlapíka klíč a umístil jej na háček, kam patřil. Zarazil se, Zašmátral v regále za výčepním pultem pro brýle. „Pardon…"
„Prosím?"
„Pardon, pan Exner, prosím?"
„Ano."
„Měl jste tady dopis, pane. Paní doktorka Steinová odjela v sobotu. Nechala vám zde dopis."
„Dostal jsem ho v noci, Kdy odjela paní doktorka?"
„V sobotu odpoledne. Brzy po obědě."
„To je dobře," řekl suše Michal Exner. „Co byste mi, pane vrchní, nabídl k snídani?"
„Byla by tam, prosím, šunka a vajíčka. Uherský salám. Bílá káva, chléb, máslo. Drštková polévka. Ta je čerstvá, prosím."
„Tak tu. A černé kafe. A minerálku. A kam bych měl jít na procházku?"
„Poprvé u nás?"
„Ano."
„Pak bych vám doporučil zámecký park. Ted po ránu je tam zvlášť krásně…," pan Karlík se zarazil. „Ovšem dnes… snad abyste si raději prohlédl zámek, francouzský park a skleníky…
„A copak?"
„Myslím, že dnes dopoledne bude park uzavřen…"
„Povodeň?"
„Ne, prosím…," pan vrchní odkašlal. „Patrně vražda, pane…"
Michal Exner se na pana Karlíka podíval zcela nepřítomně. Velmi, velmi pomalu založil ruce v bok. Nadechl a vzdychl.
„Tu minerálku. Teď hned, pane vrchní. Nechlazenou. Zmije…"
„Ano, prosím. Jenže to nebyla zmije. V parku nejsou, je tam vlhko." Pan vrchní podal Exnerovi sklenici, naklonil se důvěrněji a polohlasně dodal: „Byla to vražda, pane."

Vojtěch Matějka vrázoval do brány parku.
„Stát!" vykřikl mladý strážmistr a vyskočil z kamenné lavičky.
Matějka se lekl a stojan mu spadl na zem.
„Jé," řekl strážmistr, „promiňte, mistře, já vás hned nepoznal…," hrnul se, aby mu pomohl stojan sebrat. „Promiňte…"
Matějka si uhladil vlasy, narovnal brýle. „To nic, to nic… Copak tady děláte?"
„Já tady hlídám, mistře."
„Aha," přikývl malíř. „Tak na shledanou…"
„Počkejte," rozběhl se za ním strážmistr, „tam nesmíte."
„A pročpak?"
„Tam se vůbec nesmí, mistře."
„To kvůli tomu…"
„No," odpověděl strážmistr. „Do parku se zatím nesmí."
„Ale prosím vás," mávl rukou malíř, „to je přece nesmysl… Ono se opravdu něco stalo?"
„Stalo," řekl mladý strážmistr pochmurně.
„Tak proto tady hlídáte…"
„Proto."
„To je přece nesmysl, ne? Zeď přeleze každý. Na několika místech je pobořená…"
Strážmistr pokrčil rameny. „Jsou tam psi…"

Depozitář muzea nebyl umístěn zvlášť příhodně. Zaujímal prostory v druhém patře zámku. Jeho největší místnost, vlastně sál s trámovým stropem, byla jednou z nejkrásnějších. Uzavírala východní křídlo, měla okna do tří stran, na západ, k nádvoří, na sever – dole hluboko pod strmou zámeckou skálou byl anglický park a přes něj a za ním výhled na Dvory a ještě dál k Meziboří. Východní okna hleděla na lesy, v něž park přecházel – tam bylo pár stavení a červených střech, zámecký hostinec, dvůr, dál k obzoru hory. V zimě byl sál mrazivý, ale teď do něho svítilo dopolední slunce, prozařovalo regály s keramikou, vitríny s bronzy, vířilo prach na kamenných sekerkách, lesklo se na perleti pistolí, na

stříbře rozebraných pušek a mosazi jezdeckých přileb z minulého století. Za červotočivým stolem, který byl přisunut k prostřednímu ze severních oken, seděli proti sobě a pili kávu studující archeologie Erich Murš a doktor Jaromír Medek.
„Dnes," prohlašoval tento plešatý čtyřicátník, „vůbec nic nedělám. A zítra taky ne a pozítří taky ne a pak pojedu asi domů."
„Byl to prima dědek," řekl smutně Erich Murš.
„Talent. Skoro génius, kolego. Jeho příšerky, člověče, já to věděl! Svět nad tím v Montrealu tuhnul."
„No," souhlasil opatrně Erich, „nedělal je špatně…" Nechtěl urazit muže, o němž se říkalo, že udělal všechny současné naivisty. Murše to jednak příliš nezajímalo a jednak jako odchovanec téměř matematické a tvrdě reálné školy doktora Soudka měl shovívavý postoj k romantismu všeho druhu. A nadšení pro cokoliv v něm vzbuzovalo pocity shovívavosti.
„Podívejte, kolego," Medek si třel lebku, „ta zdejší obrazárna, no, to je taková… vlastně kabinet kuriozit. Proč myslíte, že sem léta jezdím? Kvůli těm kopiím Tiziana a jinejch? Kabinety kuriozit. Ty se podobají naivnímu umění. Dětskému pohledu na svět, lyrismu, no," mávl rukou. „Já sem jezdil kvůli němu! To byla nejen fantazie a šikovnost. Řemeslná zručnost. Zlatý ruce…"
„Je ho škoda," opakoval Erich Murš. „Snad to někdo udělal kvůli penězům. Měl jich dost. Poslední léta. Vaší zásluhou, pane doktore…"
„Dost prodal. Nic neutrácel. A dost mu na penězích záleželo. Živnostník."
„Živnostník?" usmál se Erich. „švec. Švec přece není živnostník."
„Ale je. A jeho táta byl taky švec."
„Třeba posílal něco synovi."
„Nestýkal se s ním. Celá rodina ho považovala za blázna. Stejně jako mnoho lidí tady ve městě."
„Asi mu záviděli," mínil Erich Murš.
„Úspěch?"
„Já myslím spíš ty peníze. Oni si mysleli, že jich má ještě daleko víc. Legendy," dodal Erich Murš, „mají tu vlastnost, že zbytňují samy sebe."
Doktor Medek se zahleděl kamsi přes lány polí ke Dvorům. „Byl jsem se ráno podívat do parku," řekl pomalu. „Nepustili mě k jeskyni… Ani jsem o to nestál… Vracel jsem se spodem. U Rambouska je otevřené okno… Jestli ho nevykradli… S žebříkem a provazem by to bylo jednoduchý…"
„To by tam taky museli mít nákladák. A rumpál."
„Dělal i menší plastiky…"
„Kde by to prodali?"
„Mohl to být fanatik. Nebo kšeftař. Ze zahraničí. Kolego, tam mají tyhle věci strašnou cenu. A budou ji mít čím dál větší. A…"
Zmlkl, protože od dveří, kam nebylo možno pro regály, skříně a stojany se zbraněmi dohlédnout, se ozval ženský hlas:
„Tvá sestřička přijela, aby tě vytáhla k vodě, Eríšku!"
„Ježíš," zvolal doktor Medek. „Kolegyně. Muršová!" Kolegyně Muršová se vynořila. V radiaci dlouhovlasého zjevu doktor Medek zřetelně bobtnal a tuhnul a jeho pleš dostávala blažený svit.
Kolegyně Muršová dovolila panu doktorovi Medkovi, aby jí stiskl ruku. Pak políbila Ericha. „Jste po ránu smutný, koukám…"
Erich si srovnal brýle a zakašlal.
Doktor Medek si otřel kapesníkem čelo. „Vy jste o ničem neslyšela?"
„Teď jsem dorazila a kolečko celý unavený tou dlouhou cestou stojí a chladí si nožičky v trávě na nádvoří. Povídal mi ráno pan Harpíšek, že se tady vraždilo: Jenže pán Harpíšek má rád tajemství a napínavé příběhy. Říkal, ze ráno nastoupilo mužstvo nadporučíka Čardy a pod jeho velením odkvačilo do Opolné. Ale tady, jak vidím, je klid, na náměstí pořádek, v zámku ticho, slunce svítí a nadporučík Čarda nikde."
„Někdo zabil," řekl Erich suše, „starýho Rambouska."
„Zabil? A proč?"
Oba pánové pokrčili rameny.
„A jak?"
Doktor Medek ponuře mlčel.
„Ó," řekla a mávla v údivu závojem vlasů. „Pro peníze?"
„To se neví."
„Hm…," odmlčela se a o čemsi přemýšlela. Potom se krátce a jaksi nepřítomně usmála.
Doktor Medek si otřel pleš podruhé.
„To je smutný, že zabili starýho Rambouska," řekla. „A vy dva jste natolik rozrušeni, že rozhodně dnes nemůžete pracovat."
„Já ne," prohlásil doktor Medek.
„Já jo," řekl Erich. „Klidně."
„Nemůžeš, bratře. Teď před polednem je nejlepší slunce."
„Užiju si ho dost, až…"
„Na vykopávky jedeš v září. Plavky a jdeme…"

Potok vytékající zpod klenby ve zchátralé zdi byl v místech pěšiny přemostěn dvěma kládami. Pár metrů po proudu začínal bažinou a vzrostlým rákosím rybník. Vojtěch Matějka, který šel podél zdi parku od vedlejšího vchodu, aby si

zkrátil cestu do městečka, přišel do místa, kde přebalancoval lávku a zamyšleně se podíval na výpusť potoka. Byla velká, počítalo se s povodněmi a dalo by se jí pohodlně projít. Podle pěšinek na obou březích bylo zřejmé, že se tudy chodívá. U hlavní brány parku stál, opřen o pilíř, další příslušník VB. Měl zřejmě svých starostí dost, protože když pár metrů od něho malíř Matějka přeskakoval příkop, věnoval mu jen zběžnou pozornost.
Matějka vykročil alejí kaštanů, která sledovala břeh rybníka, k mlýnu. Od mlýna šel Matějkovi naproti poručík Šlajner.
„Dobrý den, mistře," pozdravil. „Nepustili vás do parku, jak vidím."
„Ale to nic. Prosím, pane Šlajner, jak se to stalo? Jak se to jen stalo! Říkali: – vražda. Ale kdo by Bohouše, dobráka, zabil? Kdo?!" Vojtěchu Matějkovi se třásl hlas.
„Byla to vražda, mistře. To už máme prokázaný," řekl s účastí poručík Šlajner.
„Ale proč?"
Poručík pokrčil rameny.
„Rád bych, pane Šlajner… Rád bych ho viděl. Byl vlastně mým přítelem…"
„To nejde, mistře."
Matějka pokýval hlavou.
„Tak na shledanou, mistře," řekl Šlajner.
„Ovšem… Tak já…" Nadhodil popruh se stojanem, kývl hlavou na pozdrav a vykročil.

„Zítra bude velká návštěvnost!" křičel ředitel Kaláb do telefonu. „To není jen tak, soudruhu, zavřít pro nic za nic zámek. Cože? Že ne pro nic za nic? Soudruhu… sou…" Kaláb se rozkašlal. Zchvátilo ho to do křesla a slzy mu tekly po tvářích na vousy. „Co?… Dejte mi náčelníka…," zachroptěl. „Ano? Čarda? Neznám. Jo, soudruh Čarda z Meziboří. Ale soudruhu… Ano… Ano… Chápu…"
Položil zvolna sluchátko. Podíval se na svou pobledlou ženu, která si u okénka rovnala kotouče se vstupenkami.
„Můžem to zabalit," řekl. „Nikdo nesmí do zámku a nikdo ze zámku. Do odvolání. Jsme obklíčeni."
Snad bylo opravdu úmyslem nadporučíka Čardy zámek s parkem obklíčit, aby aspoň dodatečně bylo zajištěno místo zločinu. Nicméně únik těch tří, co se, vydali k rybníku, byl prostinký. Seběhli na nádvoří, sešli po strmých, kuželkovým zábradlím a vázami zdobených schodech na hlavní cestu anglického parku, po ní dorazili k bráně, kde stál o sloup opřený praporčík slunící si obličej.
„Pozor," řekl a vzpružil se při pohledu na sebe sama v obroučcích brýlí Lídy Muršové. „Teď ven nesmíte!" Zapínal si košili. „A vůbec: Jak jste se dostali dovnitř?"
„My jsme ze zámku," řekla Lída Muršová nevinně, zatímco doktoru Medkovi se zapotila pleš. „A jdeme tadyhle k rybníku se koupat. Nikdy dál nejdem. A kdybyste nás hledal, tak budem tamhle," ukázala na louku za rybníkem. „Hezky nás uvidíte. Takže stačí zavolat…"
Praporčík si rovnal čepici. Sáhl na pistoli a srovnal ramena. „No…," pravil. „No… Jak se jmenujete?" Pověděla mu to a uvedla, co kdo dělá. O sobě prohlásila, že přijela pomáhat bratrovi.
„Dobrá," řekl praporčík moudře. „Tak prosím. Tam můžete. Vyšetřovatel vás možná bude potřebovat. A bude líp," dodal, „když počkáte, dokud vás nezavolám. Za chvíli budou park pročesávat tři služební psi."
Tráva byla po nočním dešti vlhká a pružná. Rozložili přikrývky. Doktor Medek nebyl nadšen prudkým sluncem, neboť se obával úpalu. Nejraději by si rozložil na hlavě kapesník. Ale v přítomnosti Lídy Muršové se mu to zdálo nevhodné. Erich stoupl na břeh, obrátil se k vodě zády, zamával jim a překulil se pozpátku do rybníka. Lída Muršová vyndala z kabelky několik tub a krémů, které začala pečlivě roztírat po opáleném těle. Bílá kůže doktora Medka zářila jako plášť strašidla.
„Měl byste chodit víc na slunce," řekla. „Dělalo by vám to dobře," dodala mateřsky.
„Ano. Jenže sám? Jsem většinou sám. Vy byste mě k tomu dovedla jistě přimět."
Sklopila za brýlemi řasy.
Doktoru Medkovi zrudl obličej i hlava.
„Vás nedojala smrt chudáka Rambouska, pane doktore?"
„Dojala nedojala. Především se domnívám, že je to velká kulturní ztráta. Ten člověk byl zdráv a mohl ještě dlouhá léta pracovat. Říká se o mně, že jezdím do Opolné kvůli Rambouskovi. Že si tady vymýšlím kunsthistorické úkoly, abych studoval Rambouska. Přiznám se vám, že tyto řeči nebyly neopodstatněné: S kolegou Vobořilem jsme vlastně Rambouska udělali. Přes odpor školometských profesionálů. Prosadili jsme ho na zahraniční výstavy. Naivní umění, to není móda, kolegyně," rozvíjel Medek oblíbené téma, zatímco Lída Muršová pokračovala soustředěně v roztírání krémů, „to není směr. To je poznání moderního člověka. Poznání pramenů výtvarného projevu a sebe sama. Rozumíte?"
„Ovšem, pane doktore."
„V tomhle umění se znovu obrozuje pohled člověka na svět a…"
„Půjdete do vody, pane doktore?"
„Ovšem, kolegyně. Hned?"
Vyskočila a rozběhla se ke břehu.
Z prostředku rybníka mával Erich. Chvíli zaváhala na travnatém břehu. Uvázala si na hlavu šátek, neskočila, ale opatrně překročila zabahněné místo a s hlavou zdviženou, aby si nenamočila vlasy svinuté pod šátkem, plavala za svým bratrem.
Doktor Medek slezl po břehu, tápal nohama po dně, a když se ponořil do půli stehen, začal se oplácávat vodou, maje přitom ústa pevně a odhodlaně sevřená.
Pak se opatrně nořil dál a dál. Teprve když ho voda začala nadnášet, položil se na ni a vydal se rozvážnými tempy podél rákosí, neboť se mu zdálo, že tam jsou místa, kde může postačit.

Poslyšte, pane vrchní," kapitán Exner upíjel kávu a pan Karlík počítal útratu. „Mluvil jste o vraždě. To je žert?"
„Ne, pane. Bude to osmnáct třicet, prosím."
„A kdo byl zavražděn?"
„Starý Rambousek, zámecký údržbář. Našli ho dnes ráno."
„A proč…"
„To nikdo neví, pane. Děkuji vám. Zde drobné, prosím. Ne? Děkuji."
„Rambousek? Údržbář? Instalatér?"
„Švec. Původně. Příštipkář. Před patnácti dvaceti lety nechal řemesla. Takový všeuměl, pane. Trochu podivín."
„A kdo ho zabil?"
„To se také ještě neví, pane."
„Měl peníze, pane vrchní?"
„Co je to peníze?"
„Máte pravdu," souhlasil kapitán Exner. „Bude hezky?"
„Patrně ano. Tlakoměr stoupá."
„Takže," pravil Michal Exner spokojeně, „bych u vás mohl pár dní zůstat. Na dovolené."
„Zajisté. V zámeckém rybníku je krásné koupání, jestli dovolíte."
„Kudy se tam dostanu?"
Pan vrchní odhrnul záclonu. „Vidíte uličku naproti? Tou přímo dolů, a až přijdete na cestu, dlážděnou, pak doprava. A potom ke mlýnu. Tam je hráz. A dál vede alej k zámeckému parku, kde Rambouska dnes ráno našli. Do parku se snad zatím nesmí."
„Já se podívám jen k rybníku. Smím si dát vůz do dvora?"
„Jistě, pane. Je to vzácný vůz. Dnes. Lidi by ho okukovali a ohmatávali. Ještě by vám z něj mohli něco ukrást."
Exner vstal, srovnal si košili vínové barvy za opasek a, vyšel temným průjezdem na náměstí.
Přimhouřil oči v prudkém slunci. Lesklý brouk staré mercedesky si vyhříval plech.
Vytáhl bílý hadr a otřel rozpálenou kůži sedadla. Vlezl za volant, nastartoval a pomalu zajel do dvora. Natáhl černou plachtu a vysunul okénka. Oprášil si ruce, nezdálo se mu to. Zašel na záchod a umyl si je. Srovnal manžety sepnuté lesklými knoflíky. S rukama za zády vypochodoval na náměstí a přerázoval je. V zádech tušil pohled vrchního Karlíka a nemýlil se.
V uličce, kde byl chládek, zmírnil krok.
Kráčel pomalu, a tiše a mírně falešně si pohvizdoval: Svět byl plný tepla a letních vůní. Páchl vodou a byl cítit schnoucí trávou. Byla hodina reje hmyzu a ticha ptáků. Mírného vánku a šedavého oparu nad obzorem.
K mlýnu zaléhal svist aut ze silnice pod obzorem. Bylo slyšet šumění vody na splavu.
Tři plavci v rybníce byli tiší. Hlava toho nejvzdálenějšího se pohybovala podél rákosí jako bílý míč postrkovaný vodníkem. Druhý plavec soustředěně krauloval k hrázi. Pomalu, ale přesně. Tempo… nádech… Tempo… nádech…
Exnera nejvíc zaujala vztyčená hlava v bílém šátku, která vyčnívala z vody na dlouhém krku. Rozvážná tempa ani příliš nečeřila hladinu. Hlava se pohybovala k jeho břehu, zastavila se, dívka se položila na záda, vystrčila směrem k Exnerovi z vody palce nohou a dovolila slunci, aby ukázalo světu plavky kávové barvy a všechno ostatní.
Obrátila se na břicho, aby se vrátila na protější břeh. Ale najednou se zastavila, změnila směr a ráznými tempy zamířila ke břehu, nad nímž se skláněly koruny starých kaštanů.
Usmál se a šel tak pomalu, aby myšlené průsečíky jejich směrů se setkaly. Byl tam dřív. Posadil se na bobek a pozoroval ji.
Nedívala se na něho. Ale přistála pod ním, našla si placák, vyšplhala se z vody a posadila se na něj. Rozvázala šátek, pohodila hlavou, aby se jí vlasy správně rozprostřely. Povedlo se jí to.
„Ehm," řekl, „pár měsíců jsme se neviděli… Docela vám pěkně narostly vlasy…"
„Přemýšlím o tom," řekla a pořád se na něho nedívala.
„…zatímco plavu jen tak ke břehu…," doplnil ji.
„Zatímco plavu jen tak ke břehu," opakovala, „přemýšlím o tom…," odmlčela se.
Laskavě se usmál: „Nepřetěžujte mozek, Lído. Přijel jsem na dovolenou. Na dovolenou. Za nešťastného Rambouska nemůžu."
„Na dovolenou a sám?"
„Sám a na dovolenou. Mám smůlu."
„Nešťastný Rambousek," pravila, „byl správnej děda. Je ho škoda. Tak na dovolenou. A nezajímá vás. A do parku jdete jen na procházku."
„Přesně tak. Poradil mi to pan vrchní v hotelu Rychta, kde bydlím."
„Pan vrchní neví, že se do parku nesmí. Je uzavřen. Bezpečnost tam pátrá po zločincích. Takže se můžete klidně vrátit. Nepustí vás tam. Až najdou vraha, který se tam někde skrejvá. Jenže vy nosíte služební průkazy i na dovolených."
„Nenosím. Nemám kapsy."
„Tak se s procházkou v parku rozlučte. Leda že bystě přelezl zeď. Fakt velmi toužíte projít se parkem?"
„Říkali mi, že tento anglický park je jedním z nejkrásnějších na kontinentě. A když už jsem tady, nemohu se dočkat."
„Pak jedině přes zeď."
„Je vysoká. V Meziboří je docela hezká plovárna…"
„Jezdím za Erichem." Ukázala prstem na kraulujícího plavce. „Je v depozitáři zámku na brigádě. Večer jedu domů."
„Autobusem?"

„Na kole.“
„Nejezděte.“
„Proč?“
„Cesty jsou nebezpečné.“
„Strašidel se nebojím.“
„Vůbec nikoho se nebojíte.“ řekl s přesvědčením. „Takže budu večeřet sám. To je osud. Kde se tady člověk nejlíp nají?“
„V Lesovně ne, ale je tam hezky a klid.“
„Kde to je?“
„Na druhém konci parku. Když je teplo, sedí se pod stromy. A dnes bude teplo.“
„Myslím, že tam budu v šest.“
Svazovala si vlasy do šátku. Utáhla uzel nad čelem. „Jste opravdu na dovolené?“
„Jistě. Rambousek je náhoda.“
Ponořila se do vody. Položila se na záda a lehce se odrazila od břehu.
Koutkem oka viděl, že bílá koule u protějšího rákosí trčí dobu na místě. „Kdo je ten pán, támhle…“
„Pan doktor Medek. Kunsthistorik.“
„Aha…“
Vzdalovala se. „Ve zdi parku,“ zavolala tiše, „je mnoho děr…“ Obrátila se na břicho a rozhrnula vodu rázným tempem. Takže už nemohl zahlédnout potměšilý záblesk v modrých očích.

Restaurace Lesovna byla nad obloukem potoka. Cesty se tu dělily, stará vedla přes dřevěný most dál, podél potoka do lesa, nová, snad bývalý úvoz, kamsi přes luka k obzoru, asi k hlavní silnici. Až sem bylo slyšet motorek švédské pily. Hospoda byla ještě zavřená, na parkovišti nic, v sadě vlálo sušící se prádlo. Stoly v zahradě bez ubrusů a na nich překlopené židle. Poručík Šlajner přešel most a vydal se přímo za zvukem pily do stráně. Měl polobotky, šlo se mu špatně, kožené podrážky klouzaly po jehličí.
Kolem čerstvě poražených smrků, jejichž dřevo vonělo do daleka, pobíhali dva dědové. Hajný Brůža, chlap s kulatými brýlemi o desítkách dioptrií, v lesnických kalhotách na kšandách a v zelené košili s vyhrnutými rukávy, obcházel kolem poražených stromů. Měl sukovici, kterou snad nosil jako odznak dědičné hodnosti panského hajného, jímž byl jeho otec, ale také dědeček a pradědeček, a po hospodách Opolné se tvrdívalo, že Brůžův předek lovil medvědy s Karlem IV. Po kmenech a kolem nich poskakoval chlap s rachotící švédskou pilou. Šlajnerovi nedalo, aby se na něho chvíli nedíval, zaujat jeho obratností. Josef Kolář, lesní dělník, muž nevalné pověsti, žijící s ženou, jejíž pověst byla ještě horší něž Kolářova, hrdina rvaček, mlátící a častěji vymlácený, vyspávač pod širákem a v příkopech, si s tou červeně a stříbrně blýskavou pilou pohazoval a hrál. A protože se ten nástroj drží oběma rukama, a nikdo mu nepomáhal odhazovat větve (možná že o to ani nestál), pracoval i nohama.
Poručíku Šlajnerovi chvíli trvalo, než vykročil na paseku a ke Kolářovi.
Dědově ho uzřeli a přestali tahat větve.
Hajný si to ž druhé strany namířil k němu.
Jen Kolář, obrácený zády, pracovat dál.
„Hele,“ zašeptal ten menší dědek druhému, „Pepa zas někomu rozbil hubu…,“ a radostně si zamnul ruce.
„Hej!“ zařval Šlajner. „Koláři!“
Josef Kolář se obrátil, držel pilu jak krátký meč. Vodicí lišta se blýskla. „Co je!?!“
Šlajnerovi se zrychlil tep. Stačílo, aby se Kol~ř m~linko ohnal, aby na kmeni uklouzl. „Vypněte tu pilu!„
Pila bafla a zmlkla. „Co je?„
„Potřeboval bych, abyste šel se mnou, Koláři.“
„Nevím proč.“
Hajný Brůža mával holí. „Poslyšte, nechte nás pracovat. Jestli něco s Pepkem potřebujete, tak po pracovní době. My plníme úkoly…“
„My taky.“ řekl Šlajner.
„Co proved?“
Šlajner chvilku zaváhal. „Nevím,“ řekl. „Co by proved… Potřebujem… jenom jeho svědectví…“
„Tak to kvečeru,“ prohlásil Kolář. „Ztracenej čas mi nezaplatíte.“
„Nejde to,“ zavrtěl hlavou Šlajner. „Musí to být hned. Je to… je to velmi důležitý. A podle zákona…“
„S tím mně polibte prdel,“ prohlásil Kolář klidně. „Nikomu jsem nic neudělal a proto…“
„Hele,“ řekl hajný mírně, „jdi s ním, Pepku. Když se rozčilí,“ omlouval Koláře, „tak se nezná…“
„To my víme moc dobře,“ řekl Šlajner suše. „Moc dobře. Tak jdem.“
Kolář slezl z kmene, položil opatrně pilu. „Budete si to muset doháčkovat sám,“ řekl hajnému. „Musím holt tady se soudruhem, jak vidíte.“ Šmátral po kapsách, hledaje cigaretu. Nenašel ji, a tak si došel pár kroků pro kabát pověšený na stromě při okraji paseky.
„Co udělal?“ zeptal se tiše hajný.
„Nic,“ odpověděl nedbale Šlajner a začervenal se.

Ve chvíli, kdy nadporučík Čarda telefonoval s ředitelem zámku, byl obrácen k oknu, takže bezpečně zahlédl, jak černá mercedeska zajíždí do průjezdu hotelu Rychta. Když položil sluchátko, oblékl blůzu, nasadil čepici, řekl praporčíkovi, co zde zbyl pro všechny případy, že bude hned zpátky, a vydal se ráznými kroky přes náměstí.

Vpochodoval do restaurace hotelu Rychta a rozhlédl se. U okna seděli dva muži a dvě ženy v uniformách řidičů a průvodčích autobusů. Jedli dršťkovou polévku a přikusovali slané rohlíky. Pan vrchní Karlík točil u nálevního pultu kofoly.
„Dobrý den," řekl nadporučík a přistoupil k němu. Byl trochu rozladěn, že svého člověka nenašel naráz.
„Pivo nebo prcka, vašnosti?" zeptal se věcně pan Karlík. Vašnosti se naučil říkat už jako pikolík četníkům a nikdo ho neměl k tomu, aby svá oslovení upravoval.
„Pivo," řekl Čarda. Odkašlal. Rozhlížel se.
„Pan Karlík napěnil půllitr a šel s kofolou. Když se vrátil, vyrobil s odbornou láskou pěnivou a pevnou pokrývku na žluté tekutině. Čarda začal znalecky pomalým lokem a pak vysál polovinu půllitru.
„Bodlo," pravil pan Karlík objektivisticky.
„Hm… Jo. Poslyšte, pane vrchní… Kdo to přijel s tou černou mercedeskou?"
„Takový mladší, dobře oblečený pán…"
„Bydlí u vás?"
„Bydlí."
„Kdy přijel?"
„Patrně v noci."
„Patrně?"
„Patrně, vašnosti. Já tady přes noc nikdy nejsem. Ubytovala ho paní vedoucí." Karlík se úslužně naklonil. „Jestli si přejete s ní mluvit, pak račte prosím dozadu do kanceláře."
„Děkuju," odpověděl Čarda, který primitivní Karlíkův pokus zbavit se ho prohlédl cobydup. „Mohl byste se podívat, jak se ten pán jmenuje?"
„To bych… prosím mohl…" Nasadil si brýle a sklonil se nad stránku knihy. „Psala to paní vedoucí… má hrozně drobný písmo, vašnosti… Ex… Exner. Michal… Narozen…"
„To stačí. Kde je?"
„Dal si prosím vůz do dvora… a říkal… že se půjde projít."
„Kam projit?"
„To prosím… neříkal… Ptal se, kam by se měl jít podívat… Opolnou nezná… patrně. Doporučil jsem mu procházku v parku."
„Tak vy jste mu doporučil park."
„Ano," vašnosti. Ještě jedno pivo? Ne. Prosím, děkuji. Je na tom něco zvláštního? Tuhle procházku hostům doporučuji vždycky."
„Tak!" vzdychl Čarda. „A on tam šel, co?"
„Nevím, prosím."
Čarda zakroutil hlavou, nejspíš údivem nad proradností světa. „Vyptával se na něco?"
„Ne…," zavrtěl pan Karlík hlavou. „Ani si nevzpomínám…"
Nadporučík srovnal blůzu. „Na shledanou, pane vrchní."
„Na shledanou. Jestli ráčíte přijít na oběd, bylo by dnes prosím výborné grilované xaverovské kuřátko. A naše specialita – slepice na paprice."

Praporčík se ani příliš neodlepil od sloupu. „Kampak?" zeptal se a natáhl ruku jako závoru. Možná že by volil jiný tón a choval se méně nevšímavě, kdyby se mu ten chlapík líbil. Ale on se mu vůbec nelíbil. Pro puky na kalhotách a lesk bot. Pro košili, kterou by neoblékl přes své dobře živené bříško. A dále jaksi tušil, že tenhle frajer je chytřejší než on sám. Ale mocnější nebyl. A zvláště teď ne. Tady u brány parku byl praporčík pánem.
„Na procházku," řekl skromně Michal Exnex. „Pan vrchní Karlík v hotelu Rychta mi doporučil procházku zámeckým parkem."
Praporčík pochopil, že si chlap dělá legraci. „Budete muset přijít jindy."
„Jestli budu mít čas," namítl Exner hloupoučce.
„Teď se do parku nesmí," řekl praporčík zavile.
„A pročpak?" Exner nechápavě zavrtěl hlavou. „Vždyť je takový pěkný den."
„Do toho vám nic není, proč se tam nesmí."
„To je fakt," pravil Exner smutně. „Na shledanou, soudruhu. A po týhle pěšince se smí?"
Praporčík neodpověděl.
Jenže kapitán Exner na odpověď nečekal. Seběhl z cesty na pěšinu a vydal se podél zdi.
Díru v plotě, kterou protékal potok, nemohl přehlédnout. Vybíral si opatrně cestu a našlapoval drobnými krůčky po stezičce vydupané dětmi, zvedl ruce, aby si je nepopálil kopřivami. Zachytil se olše a vyhoupl se na břeh za zdí. Vpravo mezi stromy prosvítal písek cesty. Vlevo byla mírná zalesněná stráň. Smrky a jedle stály daleko od sebe, mohutné stromy spokojeně rozložené a nechvějící se před pilami těžařů dřeva. Mezi jehličím rostla řídká tráva. Rozhodl se jít tímto lesem a držet se potoka.
Rosa dosud neoschla. Vybíral si proto holá místa. V rozhledu bránily keře rostoucí porůznu mezi stromy. Otevřela se před ním louka, vlastně skutečný začátek parku. Zelená a posečená plocha s osamělými smrky, duby a jedlemi, s výhledy a zelenými zákoutími. Potok tekl uprostřed skryt v březích, dál louka mírně stoupala ke skále, na níž, podepřen omšelou zdí, stál bílý zámek, otevírající nádvoří s arkádami do parku.
Vybíraje vhodnou cestu, moc se nerozhlížel.
Zaslechl supění a zavrčení.

Ohlédl se. A strnul.
Mezi stromy se míhal vlčák. Mířil přímo k němu. Zdivočelý služebním výcvikem vypadal všelijak, jen ne přátelsky.
Zastavil se na dva kroky před Exnerem a vrčel, vrčel…
„Potvoro," procedil kapitán Exner mezi zuby, „…bestie, štěkej, štěkej… Štěkej… Štěkej…"
Pes to slovo znal. A jsa v podstatě hloupý jako každý vydrezírovaný tvor, poslechl a začal štěkat, jak vlastně bylo jeho úkolem. Exner si oddychl. Neboť kdo zaručí, že služebnímu psovi nepřeskočí v hlavě a místo vyhledání a upozornění se vrhne na prvního, koho najde.
„Ty zvíře blbý…"
Mezi stromy běžel jakýsi podporučík. A pak už neběžel a Exner koutkem oka viděl, jak jde docela zvolna a kochá se výkonem psa.
„Ty zvíře blbý…"
„Pospěšte si, člověče!"
„Rone! K noze! Sedni. Nejsem pro vás člověk. Co tady děláte?"
„Jsem na procházce, soudruhu podporučíku."
„Jak jste tady v parku dlouho?"
„Asi deset minut."
„Jak jste se sem dostal?"
„Podlezl jsem zeď."
„Proč, člověče?"
„Nejsem u vás člověk, soudruhu podporučíku. Podlezl jsem zeď, protože mě nepustili bránou."
„Tedy vám řekli, že se do parku nesmí."
„Řekli. Nějaký soudruh praporčík."
„A vy jste přesto… Poslyšte… Rone, lehni! Váš občanský průkaz!"
„Nemám."
Podporučík přistoupil blíž. Byl zmaten nesmyslnou drzostí toho člověka.
„Jak to, že nemáte občanský průkaz?"
„Nemám kapsy. Nemám ho kam dát…" Kapitán Exner pokrčil provinile rameny. „V ruce se mi ho nosit nechce…"
„A proč jste vlezl do parku, když jste jasně věděl, že se sem nesmí?"
„Já jsem totiž, soudruhu podporučíku… já jsem totiž zvědavý…"
Podporučík rozšířil oči.
„Ano," opakoval Exner mírně. „Jsem prostě zvědavý…"
„Půjdeme, člověč… pane!" podporučík se vzpamatoval. „Rone, k noze!"
A vykročili. Ron po levici, Exner po pravici.

Do nevlídné služební místnosti začalo svítit slunce. Jeho paprsky rozzářily prach ve vzduchu i na nábytku.
Jen na zakrvácené sekyře zpola zakryté plátnem prach nebyl.
Mladý strážmistr se díval přes clonu zvířeného a svítícího prachu, přes vlající zažloutlou záclonu na náměstí: „Už jdou," řekl.
„Kdo?" zeptal se Čarda. Čekal skupinu z parku a netrpělivě vyskočil.
„Soudruh poručík. S Kolářem."
„Běžte jim naproti. Chci zůstat s Kolářem sám."
Nadporučík si vyhrnul rukávy a čepici, kterou měl posunutou do týla, položil na stůl.
Vstoupil Šlajner: „Soudruhu nadporučíku…"
Čarda ukázal na pootevřené dveře. Šlajner dveře zavřel.
„Ale ne," řekl Čarda mrzutě. „Pošlete ho sem. Ví o něčem?"
„Zdá se mi, že neví, soudruhu nadporučíku. Nic neříkal. A já se ho na nic neptal."
„Tak ho pusťte dovnitř. A běžte. Jo! Má občanský průkaz?"
„Nemá."
„Znáte ho osobně?"
„Znám, soudruhu nadporučíku."
„Co jeho žena?"
„Žije s družkou."
„Tak kdyby něco… jenom, že se popral…"
„Asi…," zarazil se Šlajner. „Asi…"
„Copak?"
„Asi to nebude možný."
Nadporučík Čarda vzdychl: „Nojo, to když teď zastavíme vožralýho řidiče, tak půjde celým okresem, že jsme zatkli vraha. Můžete jít, soudruhu poručíku!"

Čarda otevřel šuple, v němž ležela pistole.
„Koukněte se tamhle na tu sekerku. Ale nešahejte na ni."
„Na tuhle?" ukázal Kolář prstem.
„Jiná tady není. Řek jsem – nešahat!"
„Co s ní má bejt?"

„Znáte ji?“
„Sekerka jako sekerka.“
„To si povídejte jinde. Je vaše?“
„Je.“
„Můžete to dokázat?“
„Kde jste ji našli?“
„Já se ptám vás, podle čeho sekerku poznáte: Jak víte, že je vaše?“
„Podle topůrka, co vidím. Že jo. Zabrušoval jsem ho sám. Je na konci úplně dokulata. To jsem si tak hrál: Kde jste ji našli?“
„To se dovíte.“
„Tak vám děkuju,“ řekl Kolář a vztáhl ruku k sekyrce. „A můžu…“
„Dejte tu ruku pryč!“ zařval Čarda. „Řek jsem nešahat!“
„Ježíš, co má bejt, dyť je to moje sekyrka. Tak vám děkuju a du…“ Zarazil se. „Nebo… někdo ji ukrad?“
„Kde jste byl včera večer?“
„Doma.“
„A předevčírem?“
„Doma.“
„V sobotu?“
„Doma.“
„Vážně?“
„Vlastně ne. Doma ne. Byl jsem v Lesovně… Jestli se dobře pamatuju.“
„Tak to bych vám radil, abyste si to pamatoval dobře.“
„Nemusím si nic pamatovat dobře,“ odsekl Kolář. „Nic jsem neukrad. A v zámecký jsem skoro každou sobotu.“
„Vy nemáte rád Rambouska, co?“
„Nemám. Dědek by potřeboval napráskat.“
„Mohl by být vašim otcem.“
„Na to já seru…“
„Mluvte slušně.“
„Za to nic nedostanu.“
„Tak…,“ nadporučík Čarda se zamyslel a bezděčně setřel s čela pot, „tak tahle sekera je vaše…“
„A má bejt?“
„Kudy jste šel z Lesovny domů?“
„Chodím vždycky parkem.“
„Sám?“
„Většinou.“
„V sobotu?“
„Asi sám.“
„Asi?“
„No jo,“ řekl Kolář neochotně. „Sám.“
„Podívejte…,“nadporučík ukázal na hnědé skvrny na topůrku i železe.
„Sakra,“ řekl Kolář. „To je krev…“ Najednou zbledl: „Kde jste tu sekerku našli?“
„V parku.“
„Co s ní bylo?“
„Když najdem takovouhle sekeru a zavražděnýho…“
„Cože?!!“ zařval Kolář.
„Tiše,“ napomenul ho nadporučík Čarda. „Když najdem takovou sekeru a zavražděnýho, tak nás samozřejmě napadne…“
„Vy mě chcete do něčeho namočit!“
„Tou sekerou byl zabit pan Rambousek,“ řekl Čarda tvrdě. „A vy jste přiznal, že je vaše.“
Josef Kolář vytřeštil oči. Olízl suché rty. „Ježíš…“ zašeptal.
„A taky,“ dodal Čarda, „jsme ji nenašli v parku, ale u vás v kůlně schovanou pod dřívím. Jste v tom až po uši, Koláři.“

Doktor Medek vzdychl, vztáhl ruce a přikryl si koncem ručníku hlavu i čelo. Opálená dívka, která seděla vedle něho a soustředěně se natírala jakýmsi olejem, to by mohl být Modigliani, uvažoval, kdyby byla malinko tmavší, jenže to by musela sedět jinak a bez plavek…“
Doktor Medek pocítil hluboké pohnutí mysli. Soukromě se začervenal.
„Nepůjdeme na oběd?“ zeptal se.
„Běžte si, pánové,“ řekla, „ale já zůstanu tady, dokud svítí sluníčko.“
„Do večera, sestřičko,“ pravil Erich Murš, „se válet nemůžem. Smutný osud pana Rambouska nám dovolil zdrhnout z práce, mnoho už neuděláme, ale musíme se aspoň zajímat.“
„Vy ano, já ne,“ prohlásila, lehla si na záda a roztáhla ruce.
„Ten člověk, jak jste s ním mluvila, se ptal na cestu?“ zajímal se doktor Medek ledabyle.
„Jaký člověk?“
„Jak jste s ním mluvila na druhé straně rybníka.“

„Ne. Neptal. Ale vlastně… pak taky.“
„Kdo to byl? Známý?“
„Někde jsem ho už viděla,“ řekla nedbale.
„Jakýsi playboy…“
„Hrozný playboy, pane doktore. Vlastně chuligán.“
„Erich se nadzvedl na lokty. Neboť pochopil, že milá sestra má svou krásnou a vlasatou hlavu pěkně nacpanou lumpárnou. „Hele, Lidunko, kdopak to byl?“
Vzdychla. „Kapitán od kriminálky,“ prohlásila otráveně.
Doktor Jaromír Medek se rozchechtal, až se mu ochablé břicho intelektuála třáslo.
Erich Murš přimhouřil oči. Jinak se mu v obličeji nic nepohnulo.

Kolář seděl na stoličce bez opěradla zády k oknu. Potil se. Pach jeho potu byl tak ostrý, že nadporučík Čarda krčil nos.
„To máte marný,“ řekl. „To máte marný, když budete mlčet. Když si na nic nevzpomenete. Nám je známo, že jste již před časem toho člověka zmlátil. Že jste ho nenáviděl. No?“
Kolář mlčel. A díval se na šedé, zašlou špínou poničené linoleum.
„No!?!“
„To je dobře,“ řekl Josef Kolář tiše, „že má dědek hlavu vejpůl…“
„No, přiznejte se, Koláři, udělal jste to vy, viďte… No…,“ pravil mírně nadporučík Čarda, skoro medově.
Ale Kolář mlčel.
Někdo zaťukal na dveře.
Nadporučík vzdychl. „No… Koláři… Dále!“
Ve škvíře mezi dveřmi se objevila hlava strážmistra: „Co je, člověče?“
„Z parku přivedli… Na okamžik… soudruhu…“
Čarda zvedl ruku, strážmistr zmlkl. „Je tam poručík Šlajner?“
„Zde, soudruhu nadporučíku!“ ozvalo se za pootevřenými dveřmi. Šlajner vstoupil.
„Soudruhu poručíku,“ vzdychl Čarda, „vezmete do vozu Koláře a doprovod. Zavezete ho na okres. Koláři,“ dodal Čarda přísně, „cestou žádné hlouposti. Běžte!“ rozkázal a kývl na strážmistra:
„A teď vy!“
Strážmistr se podíval po dveřích a počkal, až je Šlajner zavře. „Soudruhu nadporučíku, z parku přivedli podezřelého chlapa. Vnikl do parku, ačkoliv byl varován. Dostal ho pes. Choval se drze.“
„Pral se?“
„Dělal si legraci z psovoda i ze soudruhů vyšetřujících. Nechtěl říci, kdo je, a nemá občanský průkaz.“
„Vypadá jako přestárlej chuligán?“
„No, přestárlej zrovna ne…“
„Sem s ním!“ zavelel nadporučík Čarda dychtivě.

Seděli proti sobě, nadporučík Vlček a poručík Beránek, u starých stolů, za nimiž se vystřídaly už tři generace pronásledovatelů zločinu. Nadporučík Vlček dumlal páchnoucí dýmku. Hleděl oknem do dvora, Beránek dumal nad dálnopisnou zprávou, kterou si před chvílí přinesl. „Heleď,“ řekl, „v Opolné byl zabit jistý Rambousek…“
„Vida,“ pravil Vlček nevzrušeně. „Rambousek… To je pěkný jméno… V Opolné…“ A najednou se rozkašlal, odložil lulku a naklonil se k Beránkovi. „Ukaž! V Opolné?“
„To koukáš,“ řekl spokojeně Beránek, „V Opolné, a dnes za kuropění bylo tělo postiženého nalezeno, jak hlásí nadporučík Čarda z Meziboří.“
„Je tam?“ zeptal se Vlček.
„Měl by tam být,“ prohlásil poručík Beránek s úsměvem. „Pokud mám o něm přehled, měl tam dorazit před zmíněným kuropěním.“
„Pojedeme?“
„Zařídil jsem, že pojedem,“ a poručík Beránek si spokojeně pohladil bříško: „Cigarety máš v levým šupleti, jestli je hledáš…“
„Hledám.“
„Tak… Má dovolenou…,“ a modré oči poručíka Beránka zlovolně zasvítily.
Vlček vstal a zapnul si sako. „Svoláme mládence.“
„Stalo se.“
„Buble?“
„Ne. Arnošt mi řekl, že není ohledávač mrtvol.“
„Měl by jet,“ prohlásil nadporučík Vlček surově. „Náš kapitán bude tentokrát potřebovat zkušenýho lékaře.“

Zámecká ulice, která vede z náměstí k zámku, je klikatá, naplněná vonným stínem starých stromů, hraničená zdí francouzského parku, domky, na jejichž střechy lze dosáhnout rukou, rozšiřuje se v drobné náměstí, kde mezi stromy a nad jejich korunami se zvedá kostel svatého Václava, ve hmotě gotický a v tvarech zvlněný barokem, ulička se otáčí kolem pevných a k zemi přisedlých domů, jež bývaly sýpkami, pivovarem, hospodářskými budovami a zůstaly sídly drobných provozoven, skladů a také zámecké vinárny.
Tuto cestu znal Vojtěch Matějka ze všech stran a pohledů naprosto bezpečně i v podrobnostech. Léta zde stával se svým stojanem na různých místech a obrácen do různých směrů.

Jeho spěšné kroky zaduněly na dřevěné dlažbě zámeckého průjezdu. Zamyšleně minul okénko, kde se prodávaly vstupenky.
„Počkat!“ ozval se za ním zvučný a teplý alt Věry Kalábové. Vyhlédla.
Váhavě se zastavil.
„Ale to jste vy, mistře,“ zabouchla okénko a vyšla mu vstříc na nádvoří.
„Jdete pozdě… nebo brzy, mistře… já nevím,“ pravila nejistě.
„Jak to?“
Ztišila hlas: „Nikdo tam nesmí… Zalepili dveře…“
Ve stínu arkád se kolem hnědých dvoukřídlých dveří procházel příslušník Veřejné bezpečnosti.
„Ach,“ Matějka vzdychl. Otřel si kapesníkem pot s čela. „Byl to můj přítel…“
„Ano. Nechcete se posadit…“
„Proč?“
„Zbledl. jste…“
„Nedivte se. Je horko.“
„Mohla bych vám uvařit kávu, mistře…“
Přijal a vešli do kanceláře. Ředitel zámku Vlastimil Kaláb seděl za psacím stolem, před sebou lejstra, ale nepracoval. Probíral se ve vousech, rádio tiše hrálo. Chvíli trvalo, než se Kaláb probral a zvedl se, aby podal Vojtěchu Matějkovi ruku. „Je to peklo,“ prohlásil. „Stálý zdraví. Spíš než kafe bysme si měli cvaknout, ne, mistře?“
„Taky si myslím, jestli dovolíte, pane řediteli. Vaše paní byla tak laskava…“
„Věro,“ zavelel Kaláb, „přines koňak…“
Vojtěch Matějka klesl do starého ušáku. Opřel lokty o opěradla a složil ruce pod bradou. Mrkal bezřasými víčky.
„Na tomto světě,“ pravil Kaláb, snad aby svého hosta utěšil v jeho žalu, „se střídá radost a žalost a katastrofa s bukolickou idylou. Je to už tak, a ani hrozný čin se nevymyká lidskému konání… Protože k němu patří…

Michal. Exner stál u dveří.
Čarda vzdychl.
Exner se usmál a ukázal nadporučíkovi ruce. „Pouta mi nedali…,“ pravil nesměle.
„Jsem, soudruhu kapitáne,“ řekl Čarda skoro smutně, „pouhej okresní náčelník. Mám spoustu potíží a řeším je, jak můžu a umím. A držím se, aby všechno probíhalo v rámci socialistický zákonnosti. S některejma složitejma případama rozkrádačů mám pěkně zamotanou šišku. Ale jsem trpělivej a nevzdávám se. Nemůžu stačit na všechno. Když na mí lidi řve rozvztekanej řidič, že má platit čtyřicet kaček, protože má urvanou zástěrku za zadním kolem, taková blbost, a že by rád věděl, kolik platějí ty chlapi u Zbraslavic, co nosejí na kolech a lomu a od betonárky na dálnici tuny hlíny, pak ten řidič má pravdu, že je roztrpčenej. Ty chlapi neplatějí nic a já na ně nemůžu. Protože nad nima drží ručičky mamut, co se jmenuje Inženýrský stavby. Když na ně vyjedu, tak oni že nesplněj plán. Přehrada je stavba sledovaná vládou a nebudou mít prémie a nemají lidi, aby umejvali auta, protože je nemůžou zaplatit – a já sklapnu kufry. Jo. A když se pere pět opilejch cikánů Romů a mladej kluk, co má ještě plnej zadek odvahy, mezi ně vlítne, tak ho píchnou kudlou a lidi mu ani nepomůžou do špitálu. Takže na srandičky já jsem strašně vysazenej, soudruhu kapitáne. Jsem zrovna na legrácky a je to můj živel.“
„Soudruhu nadporučíku… já…“
„Počkejte, soudruhu kapitáne. Ještě jsem nedokončil myšlenku. Já tady mám teď mnoho mladejch chlapců. Jsou jim vštěpovaný samý pěkný a užitečný věci. Od kázně až po strážení zákonů. Ale oni by si měli denně říkat místo modlitbičky – a já se jim to snažím vtloukat do hlavy – že jsou tady proto, aby strážili spravedlnost a zákony, který si lidi sami dali. Měli by bejt andělé,“ rozpřáhl se nadporučík Čarda k metafoře, „s meči plamennými. Jenže oni mají co činit s lumpy. Pořád. Spravedlivej člověk, a těch je většina, zajisté, jim nepřijde do ruky. Nebo jen náhodně a výjimečně. A divíte se potom, že i spravedlivýho někdy považujou za lumpa?“
„Nedivím, soudruhu nadporučíku, ale…“
„Dovolte, soudruhu kapitáne, abych domluvil. A když někdo z těch chlapců je obětavej, nebo má chuť a chce víc, vezme si třeba na krk psa a jako blbec ho cvičí nehledě na čas a volno a koná s tím psem svou povinnost, a přijde na chlapíka, kterej nemá co dělat tam, kde on s tím psem hledá lumpa nebo stopy po něm, je to pro něj, pro toho psovoda, jenom potvrzení, že všichni lidi jsou lumpi, když ten spravedlivej si z něj dělá psinděru? Tak tomu se nedivte, soudruhu kapitáne, že takovej mládenec je nervózní a že zrovna neklade otázky, jak by inteligentně měl. Tak,“ uzavřel svou smutnou přednášku nadporučík Čarda.
„Já, soudruhu nadporučíku,“ řekl Michal Exner, „jsem na dovolené. Vyšel jsem si na procházku do parku.“
„Bylo vám známo, že se do parku nesmí?“
„Bylo.“
„Přesto jste tam vlez. Proč? Protože jste zvědavej. Protože jste provokatér. Chcete kafe?“
„Chci.“

Seděli proti sobě u psacího stolu, pili kávu a kouřili. Čarda pozoroval mouchu, která měla chuť lízat kávu z odložené lžičky, ale málo odvahy pustit se do toho. „Je to pech,“ pravil, „že jste v noci přiharašil se svou muzejní károu. Měl byste ji prodat. Chce to velkou údržbu. Vážně jste nedostal žádnou hlášku?“
„Vážně ne,“ odpověděl kapitán Exner. „Těšil jsem se na několik dní úplně krásné a teplé dovolené. Tlak stoupal, oblaka se rozpouštěla. A všechno se zvrtlo. Všechno se zvrtlo, jen jsem se vyspal. To je osud.“
„Je,“ souhlasil Čarda. „Tak on vám to vyklopil starej Karlík k snídani… No vidíte. Starej Karlík. Říká se mu vašnosti.

Nejbohatší člověk v tomhle městečku.“ Nadporučík byl toho dne vyladěn do samých violových klíčů. „Číšníci, zelináři, řezníci… kdyby pekli chleba, tak i pekaři… Hledejte spravedlnost… Dal jsem zavřít Josefa Koláře.“
„Udělal to?“
„Nevím,“ pokrčil rameny. „Rambouska nenáviděl, sekerku označil jako vlastní… Našla se u něj v kůlně.“
„Mohl to udělat.“
„Jo. Asi to byl Kolář,“ řekl Čarda skoro smutně. „Poručík Šlajner ho zná. Když se napije, tak se nezná. Moc nepříjemností a nejednou byl i zavřenej…“
„A já,“ prohlásil Michal Exner a protáhl se, „mám dovolenou. Náhody nás provázejí soustavně, vlastně,“ zafilozofoval kapitán Exner na úrovni trhovce, „život je náhoda. Opolná je krásná, park taky, zámek, procházky. Těch pár dní, co jsem chtěl, tady zůstanu. Nevíte, kdo na to od nás přijede?“
„Ne.“
„Vlastně na tom moc nezáleží. Propustíte mě? Znáte mě, identifikoval jste mě, vypařím se. Budu odpočívat a vnímat svět. Nebudu o něm dumat nebo dokonce luštit jeho záhady. Až skončíte, jestli tady ještě budu, zavolal byste mi? Co a jak bylo… A půjdeme spolu na večeři do nějaké pěkné hospody.“
Nadporučík Čarda pochmurně přikývl. „Zajistím, soudruhu kapitáne!“

Stejnou cestou, kterou se před určitou dobou ubíral akademický malíř Vojtěch Matějka, kráčel nyní kapitán Exner. Náměstí bylo za jeho zády a stejně děje, které tam probíhaly. Chvíli poté, co ho ulička zavedla před kostel, odehrával se na náměstí příběh velice obyčejný. Vjely na ně dvě tatry a volha. A ty tři vozy zastavily před okrskem Veřejné bezpečnosti. Z nich vystoupili bystří mládenci v košilích s vyhrnutými rukávy. Dále pohublý nachýlený muž s vyhaslou dýmkou v zubech. A bodrý chlapík s kulatým bříškem, který si jako jediné zavazadlo nesl černý notes.
Kapitán Exner stál před kostelem, přímo v jeho podélné ose, ruce měl založené na zadku a pomalu si kostel prohlížel od vstupních schodů přes portál vzhůru k věžím s jejich zelenými žaluziemi oken.
Ze zámecké vinárny se vyhrnul zástup. Výprava za krásami českých krajů a památkami minulosti. Muži středních let, jimž kolem rtů pěnila hořká pivní pěna, kníratí mladíci zdravě rudých tváří, dívky s boky staženými v džínách a hlučný dav žen starší generace, jež se potily, neboť jim bylo vléci vedrem letního dne nacpaný žaludek a desítky kil sádla nad váhu.
Zástup přehlučel kolem Exnera. Z bezděčných poznámek zaslechl, vyrozuměl, že zámek je pro návštěvníky uzavřen. Pak pocítil vůni kuchyně.
Sáhl si na kapsičku u košile, aby se ubezpečil, že neztratil peníze, a prošel pod kovovou lucernou do zámecké vinárny. Personál v pološeru uklízel po výpravě. Našel si čistý stůl v kóji u dvéří. Jedna ze servírek se na něho podívala, usmál se, a tím ji přilákal. Měla krátké černé šaty a zástěrku s kraječkami, šitou původně pro panenky.
„Mám hlad,“ řekl Exner zkroušeně. „Byl jsem na procházce a snědl bych ledacos. Jenže,“ dodal smutně, „vy už asi nic nemáte…“
„Vy jste byl ráno v parku, že?“
„Ježíš, jak to víte?“
„Vedli vás kolem.“
Ukázal prstem: „Ale tudy přece ne…“
„Zadem, uličkou kolem výčepu.“
Přikývl a chlapecky se usmál. „Připlet jsem se jim pod ruce.“
„Byl by tam telecí řízek. Nebo smažená játra…“
„Ten řízek by byl přírodní?“
„Nebo pařížský.“
„Ne. Dva přírodní. Dva. A málo brambor,“ zamnul si ruce pohybem semitského obchodníka. „Vařené brambory.“
„Máme plzeň.“
„Minerálku.“
„Kávu?“
„Měl jsem. Tam u nich…,“ ukázal hlavou směrem k náměstí. „Ostatně o mně říkají, že piju moc kávy…“
„Kdo?“
„Kdekdo…“
Kolem oken projížděly dvě černé želvy služebních vozů. Michal Exner se bezděčně přikrčil.
„Kriminálka,“ řekla servírka.
„Asi,“ připustil. „Radši od nich dál.“
Zasmála se, aniž bylo čemu. A na drobných nohách si odnesla kroutivý zadeček.
Možná že kapitán Exner přemýšlel. Možná že snil. Možná že cosi snoval z myšlenek, které ho jistě sem tam napadly. Jisté pouze je, že čekaje na jídlo, hleděl přes záclonu na ulici, na níž nebylo k vidění vůbec nic, neboť byla prázdná, liduprázdná.
Donesla mu potravu posypanou čerstvou petrželkou. Byl na ty barvy, žlutou, hnědou, okrovou a zelenou, jímavý pohled. Dopravila i tác s kořením a studenými omáčkami.
„Jé,“ řekl. „Krása. Slyšel jsem, že tady někoho zábili…“
„No, zabili. Nesmí se do parku.“
„Škoda. Přijel jsem vlastně jen kvůli parku.“
„Z Prahy?“
„Tak. Je to prý jedinečný skvost,“ pokračoval opatrně žvýkaje. „Povedlo se,“ konstatoval radostně. „Řekněte panu

kuchařovi, že se to povedlo.“
„Sem jezdí lidí…“
„Je na co se dívat,“ konstatoval. Zasmála se.

Stáli opřeni o kamenné zábradlí arkád ve druhém patře a dívali se na nádvoří, kam před chvílí bezohledně vjely služební černé vozy Bezpečnosti. Podobalo se to zakolísání světa, snad i mramorová kašna se pohnula, vázy na balustrádě se zachvěly, Diana s lukem sebou trhla a jeden z jelenů potřásl parožím.
Z vozů se vyrojili mládenci a strážmistr střežící dveře k bytu Boleslava Rambouska jim salutoval.
„Jejej,“ poznamenal doktor Medek a pohladil si pleš, „ty jsou ale živí… Že, kolegyně?“
Hryzla rty. Lída Muršová hryzla rty a držela se oběma rukama kamenné obruby zábradlí, jako by si chladila dlaně. „To my známe… Trochu to známe… Viď, Erichu?“
Studující archeologie neodpověděl.
Obrátila se zády do nádvoří, opřela se lokty o zábradlí, pohodila hlavou, aby jí vlasy spadly dozadu a zazářily, vlajíce v mírném větru, a zeptala se: „Pane doktore, vy tady máte vůz, viďte… Napadlo mě, že bych tady Mohla zůstat i večer…“
„Ale to je výborné,“ zaradoval se.
Erich. Murš přimhouřil oči. Uvažoval, co má Lída ještě za lubem.
„Ráda bych… jestli byste se mnou nezajel do Meziboří a zpátky… Mám na sebe jen tohle… Večer bude chladno…“
„Zajisté, ovšem, ale, milá Lído, oni nás upozornili, abychom zůstali až na další k dispozici tady. Je to ovšem nepříjemné a patrně zbytečné…“
„Ostatně,“ usmála se a rozevřela do šířky a hloubky modré oči, „se vrátíme za chviličku.“
„Ostatně,“ zabreptal doktor Jaromír Medek, „se vrátíme za chviličku.“

Vjezd do zámku byl kupodivu skromný. Uličku uzavírala řada túj a tří až čtyřmetrová zeď, snad kdysi součást opevnění hradu.
Přízemní okna zámku byla opatřena bíle natřenými mřížemi. Na podzim a za časného jara tu bylo nepochybně syrovo, ale teď, v poledne letního dne, to bylo místo příjemné a kapitán Exner se jím loudal, jak nejpomaleji mohl.
Průjezd se ozýval rozvernými hlasy popíjejícího a hodujícího panstva.
Hluk se rozléhal z okénka s nápisem POKLADNA. Bylo zastřeno modrým kretonem se žlutými květy slunečnic.
Michala Exnera zaujal průhled do zámeckého nádvoří. U okénka se zastavil, opřel se loktem o masivní fošnu, která byla prodejním pultem, a zíral na pískovcového jelena a vázy balustrády a lafetu starého děla.
Rozeznal tři hlasy. Dva muže a ženu. Dříve než mohl pochopit, o čem si povídají, ozval se v uličce před branou ostrý zvuk osmiválce chlazeného vzduchem.
Vběhl na nádvoří a uskočil z cesty právě včas. Černý vůz vjel do průjezdu, zadusal na dřevěných špalcích, bezohledně, se přehoupl na pískovcové desky, znesvětil ticho, objel kašnu a zastavil v protějším rohu přede dveřmi bývalého bytu Boleslava Rambouska.
Michal Exner uhýbal za pilířem, aby se nedostal do zorného pole těch, co seděli ve voze.
Příslušník, který strážil dveře postiženého, opět zasalutoval. Z místa vedle řidiče se vysoukal hubený muž s dýmkou v ústech. Rozhlédl se po arkádách, vytáhl sirky a pokoušel se dýmku zapálit. Příslušník mu cosi povídal a on pokyvoval hlavou. Pak ukázal troubelem dýmky kamsi nad Exnera. Příslušník krčil rameny. Muž troubelem naznačil, aby věc, která ho nahoře zaujala a která se mu zřejmě nelíbila, byla odstraněna.
Příslušník zasalutoval. A vykřikl nahoru: „Hej, vy tam!“
„My?“ ozvalo se shora.
„Ano, vy, co tam děláte?“
„Odpočíváme po obědě.“
„Co jste zač?“
„My tady pracujeme. V zámku.“
Muž s dýmkou položil ruku na rameno volajícímu příslušníkovi. Tím naznačil, že je to v pořádku.
Řidič se opřel o otevřené okno a zívl, „Mám čekat?“ Muž s dýmkou, krouže neustále očima po arkádách a nahlížeje směrem k balustrádě, zvedl nohu a vyklepal o podrážku popel z nedokouřené dýmky. „Nemusíš, Bohouši. Všichni můžou odjet. Kde jen může bejt?…“
„Asi šel na houby,“ pravil řidič Bohuslav Vok pokojně. „Má dovolenou.“
„Nemá,“ řekl urputně muž s dýmkou. „Už nemá. Nedal bys mi cigaretu?“
Bohouš Vok mu nabídl celou krabičku. Nadporučík si vzal jednu, blaženě ji zapálil a krabičku vrátil. Ohlédl se ke dveřím.
„Jak to jde?“
„Výborně, za chvíli…“
V tom okamžiku Michal Exner málem vyjekl, protože mu kdosi zaklepal na rameno.
„SSSS!“
Poslechl, skrývaje se za pilířem, pomalu se otočil. Stál za ním vousatý muž, vypadal dobrosrdečně a držel prst na ústech. Palcem ukázal přes rameno. Bylo tam otevřené okno do kanceláře zámku. Psací stůl, na něm láhve a sklenice s vínem, nějaké sušenky, ve vysokém křesle prošedivělý muž s černým baretem na hlavě, pěkně červený v obličeji, patrně horkem a zdravím. Před závěsem se slunečnicemi stála světlovlasá žena, opálená a všechno na světě, jen ne neforemná. A tvářila se přívětivě.
Exner ukázal prstem na okno.
Chlapík přikývl.

Žena před závěsem se usmála, zasvítily jí zuby.
Michal Exner se mírně uklonil, děkuje jak rytíř za toto spiknutí a prokázanou čest.
Neboť okno bylo pilířem zakryto jak zrakům Bohouše Voka, tak nadporučíka Vlčka.
Kapitán Exner neváhal a vstoupil oknem do kanceláře zámku, následován správcem a ředitelem tohoto starodávného sídla. Ten okno přivřel a rázným pohybem zatáhl záclonu z téhož kretonu, jaký byl na okénku do průjezdu.
„Děkuju," vydechl Michal Exner. A podíval se nesmělým, chlapeckým úsměvem paní Kalábové do očí. „Promiňte, já jsem doktor Exner… Čemu mohu děkovat za tohle milé spiknutí?"
„Kalábová," řekla a její manžel se za Exnerovými zády rozkašlal.
Zarudlý muž v baretu se naklonil v křesle, aby pomohl svým ztuhlým údům trochu se vztyčit, když podával Exnerovi ruku. „Já jsem Matějka, doktore. Čemu děkovat? Zde paní ředitelové!" zkoušel se usmát, ale byl už opilý. Vykouzlil na obličeji jen škleb: „Viděla vás ráno. Zatčeného a vedeného z parku do města. Vy jste Rambouska… ehm… Nebo jste jim jen tak utekl a bojíte se, že vás zase chytí?"
„Pustili mě…," řekl Exner skromně. „Ocitl jsem se v parku náhodou. Jsem rád, že vás poznávám," potřásl vousatému muži srdečně pravicí, „pan Kaláb patrně. Těšilo mě, pane Matějka… Já… jsem přijel prostě na dovolenou… Slyšel jsem, že se tady něco stalo…"
Mezitím postavil Kaláb na stůl novou sklenici a naplnil ji červeným vínem po okraj. Mlčky ji podal Exnerovi. „Děkuju," řekl kapitán Exner. Polkl. „Tryzna?"
Zazvonil telefon a Kalábová zvedla sluchátko. „Státní zámek Opolná," řekla svým plným teplým hlasem. „Pan doktor Medek… okamžik. Zkusím vás přepojit do obrazárny…," stiskla klapku a vytočila číslo. Ten marně zvonící telefon bylo odkudsi slyšet otevřeným oknem. Stiskla klapku. „Pan doktor Medek se nehlásí. Asi je na obědě… Ano. Tady Kalábová. Telegram. Ano, paní… nechám mu vzkaz."
Položila sluchátko. Roztržitě se rozhlédla. „Co jste říkal? Tryzna?" Vzdychla. „Tak nějak. Jsme všichni malinko vedle sebe."
„A copak jste zač, mladíku?" zajímal se přiopilý malíř.
„Na zdraví!" Michal Exner zvedl sklenici směrem k paní Kalábové a k jejímu muži. „Já jsem botanik. A vy, pane?"
„Já jsem tulák," pravil Vojtěch Matějka spokojeně. „Tulák tímto krajem, že jo?" baret se mu posunul a odhalil bílou pleš.
„Pan Matějka je malíř," vysvětlil Kaláb. „Krajinář."
Matějka rozhodil ručky a opile zářil. Exner k němu uctivě, jak se k mistrovi sluší, pozvedl sklenici.
Napili se.
„Všichni jsou dnes," poznamenal Exner mnohoznačně, „podivně vzrušeni…"
„Vždyť…," zajíkla se Kalábová. „Vždyť se tady vraždilo…"
Exner se smutně usmál. „Řekl jsem," pravil nesměle, „řekl jsem, paní Kalábová, vzrušeni. Neřekl jsem smutni, zdrceni."
„On ho nikdo totiž," pravil Matějka, šklebě se na houpající se víno ve skleničce před svým obličejem, „nikdo nemiloval, pane."
Kaláb rozpačitě zakašlal. „O mrtvých jen dobré, že?" Uchopil láhev a všem dolil. „Na zdraví!"

Paklíč se otočil s jasným cvaknutím.
Muž, kterému se to podařilo, spokojeně přimhouřil oči, vztyčil se, vytáhl zmuchlaný kapesník, položil jej na konec mosazné kliky a dvěma prsty ji téměř něžně stiskl. Pomalu otvíral dveře.
Byly tam ještě jedny, ale ty byly pootevřené. Lehce do nich ťukl prostředníkem levé ruky. Ve slabém průvanu bylo cítit oleje z emailových barev. V místnosti slabě bouchlo okno.
Nadporučík Vlček pečlivě zašlápl nedopalek cigarety na hrubé dlaždici a kopl jej ke kanálu.
Vstoupil do bytu Boleslava Rambouska a zastavil se krok za prahem. Vlevo byl kulatý věšák, vpravo stará skříň.
Z této jednoduché předsíňky se dalo přehlédnout všechno. Místnost se čtyřmi okny, jež hleděla na východní stranu. S dvojími kachlovými kamny v rozích a s mohutnými železnými kamny na koks. U pravé zdi od kachlových kamen k oknu byl starý kuchyňský stůl s dřezem. Lednička, nad ní zasklená skříňka s hrníčky a skleničkami, v nichž bylo zřejmě koření. Kuchyňská kredenc. Pod oknem stůl potažený voskovaným plátnem, u něho tři bílé židle. U zdi mezi prvním a druhým oknem stařičká lenoška, u ní stojací lampa, na zdi hodiny, které hlasitě odtikávaly čas. Vedle lampy napříč místnosti gauč, k němu přiražená lenoška. Podél gauče a lenošky tak třicet centimetrů široká knihovna, vlastně regál, ze smrkových hoblovaných prken. Za almarou, která stála vpravo od nadporučíka Vlčka (a kam neviděl), byl ještě starý prádelník, na jehož dřevěné desce sklad všeho možného, od lesklých oblázků k porcelánové sošce Panny Marie.
Vlevo ode dveří za kulatým věšákem stály opřeny o zeď nezarámované obrazy, většinou velkého formátu, před nimiž a kolem druhých kachlových kamen stály skulptury různých velikostí, často napůl samorosty, podivné příšery s vyvalenýma očima a vyplazenými jazyky, opičích údů a chechtajících se obrovských zubů, skladiště dřevěných příšer, z nichž některé byly vysoké jistě ke dvěma metrům. Od kamen k oknu pokračovalo toto skladiště uměleckých děl, pak tam byl malý soustruh na dřevo, nad nímž se houpala žárovka, v rohu ponk a skříňka s řezbářským nářadím. Pod levým oknem pocákaný a pořezaný truhlářský ponk, v mezeře mezi okny regál s barvami, emaily a laky, u něho malířský stojan, před ním vysoká stolička. Stejný regál se stejným obsahem byl i mezi prostředními okny téměř přímo proti vstupním dveřím. Okno mezi tímto regálem a dlouhou policí ze smrkového dřeva bylo dokořán.
Místnost se tedy podobala ateliéru, a kdyby vypadala tak, jak byla vylíčena, nebylo by tu nic zvláštního vyjma podivných a přímo fantastických soch a divoce pestrých obrazů zalidněných drobnými postavičkami a zvířaty.
To, že si poručík Vlček založil ruce na prsou, dlouho se rozhlížel, pomalu a pozorně, mrkal a mnul jazyk mezi rty, způsobila jakási ničící smršť, která se tudy převalila.
Obrazy v rámech byly rozřezány. Sochy pokáceny, nářadí rozmetáno, knihy se válely na podlaze a mezi nimi lahvičky s

rozteklými barvami a štětce. Almara, lednice, kredenc, zásuvky otevřeny, jejich obsah vyházen. Předměty rozkopány po celé ploše podlahy. A to všechno polito, pomazáno, potřísněno, postříkáno sytými barvami. Zelenou, modrou. Žlutou, červenou, oranžovou. Černou, bílou i purpurovou. Včetně soch a poničených obrazů. Polito všemožnými laky, vodičkami (později byl zjištěn terpentýn, epoxidové laky, kyselina solná a další).
Takové barevné a divoké dílo zkázy by nevymyslel ani Salvador Dali.
„Fotograf…," zavolal nadporučík Vlček přes rameno. „Je tady ještě Bohouš? Je? Tak ať přiveze poručíka Beránka i nadporučíka Čardu…"
Bohouš Vok strčil hlavu do místnosti. „Nadporučíka Čardu… Ježíšikriste, tady to vypadá… prokristapána…"
„Půjč mi ještě jednu cigaretu," požádal ho nadporučík.
„A nelez sem…" Opatrně couvl k prahu. „S tímhle," řekl téměř spokojeně, „si budeme hrát tři dny."
„Měl by to vidět, ne?"
„Bude," řekl nadporučík Vlček tvrdě.

Vůz odjel a hluk jeho motoru zeslábl.
Exner vstal.
„Počkejte," zarazil ho Kaláb. „Podívám se." Poodhrnul nejdřív závěs. „Není vidět na dveře Rambouskova bytu." Otevřel do chodby a vyšel na nádvoří, Rozhlédl se, jako kdyby očekával přílet poštovních holubů. „Jeden," ohlásil, „sedí na špalku u dveří. Cpe si lulku."
„Snad má sirky…," uklouzlo Exnerovi.
Zasmáli se, neboť to považovali za vtip.
„Nemůže vás vidět, když zabočíte hned do průjezdu."
„Prima. Tak jdu. Milostivá," uklonil se Kalábové, „bylo to hezké. A milé. Na shledanou, mistře…"
„Moment," prohlásil Matějka. Rázně dopil, zhoupl se a postavil na krátké nohy. „Jdu s vámi, pane doktore."
„Prima," prohlásil Exner, který, když se mírně napil alkoholu, opakoval zbytečně slova. „Na shledanou, pane řediteli."
„Rukulíbám…," zabreptal Matějka a vykročil. Protože nebylo jisté, zda v předklonu nevyběhne až do poloviny nádvoří, vzal ho Exner za ruku. „Tiše, mistře."
Matějka, podobaje se andílkovi v baretu, plul. „Toto město," vykládal, „je starobylé a milé." Zasmál se. „Je naším potěšením." Uchopil Exnera za loket. „Teď," pravil, a ukázal do kouta náměstíčka za vinárnou, „myslím, že bychom se měli ubírat tudy. Uličkou se dostanete pod náměstí a nemusíte," zamrkal, „nikoho potkat."

Mezi drobnými lístky zbujelého a nestříhaného živého plotu viděl Michal Exner na průčelí hotelu Rychta, na benzínové čerpadlo i zastávku autobusu.
Seděl s přimhouřenýma očima, nechal se stínit javorem, podepřel se lokty o opěradlo lavičky, povšechně se podobaje z letadla vypadlému chlapíkovi, co cestoval z Malorky na Capri, a čirou náhodou se ocitl uprostřed Hercynského lesa.
Vedle něho spal Vojtěch Matějka.
Exner pozoroval poručíka Beránka a nadporučíka Čardu, jak vyšli z restaurace hotelu Rychta. Poručík Beránek byl růžový hojným obědem. Vzrušenému nadporučíkovi seděla čepice v zátylku, Když se ztratili za listím keře, Michal Exner pomalu vstával.
Najednou zvedl obočí a znova se posadil. U čerpadla zastavil drobný fiat, z něho se vysunula dívka, se kterou rozmlouval dopoledne u rybníka. Brala benzín. Totiž, nechala si kápnout do nádrže, neboť za minutu zase startovala. A projela kolem parčíku, aby pokračovala kaštanovou aleji k okresnímu městu.
Pohlédl na spícího Vojtěcha Matějku, a když se ujistil, že malíři nehrozí nebezpečí, opustil park a šel k hotelu, vklouzl do průjezdu a do restaurace. Přistoupil k nálevnímu pultu. Mlčky ukázal na skobu s číslem.
„Hledali vás," poznamenal vrchní Karlík suše.
„Byli na pokoji?"
„Byli. Myslel jsem, že k nim patříte."
„Jak se to vezme," pravil Michal Exner. „Pojedu na výlet. Slyšel jsem o krásném zámečku, co ho popsal Alois Jirásek."
„V Temnu," poučil ho vrchní Karlík. A dívaje se Exnerovi mezi oči dodal: „Taky je tam krásnej židovskej hřbitov. Místo pro věčný odpočinek jako stvořený."
„Děkuju. Podívám se. Ten klíč," kapitán Exner si pohrával v dlani s dřevěnou hruškou, „vám zapomenu vrátit…"
„To se stává, vašnosti."

Provozní horského hotelu na Špičáku měl radost. Jako vždycky, když někdo sháněl telefonem kuchyňský personál odpoledne, kdy skončily obědy a ještě nezačaly večeře. Ti lidé se nezastavili od rána a měli chvíli pro sebe, kdo by je kde sháněl. „Paní," řekl důrazně, „pana Rambouska vám sehnat nemůžu, volal jsem do kuchyně, tam není, volal jsem do jeho bytu (lhal, nevolal, nahoře v mansardě nebyl telefon, ani na jednom z pokojů), tam taky není. Nemůžu vám sloužit."
„Já jsem jeho matka," řekla žena tam někde na druhém konci. „Potřebuju s ním velmi nutně mluvit. Par Holeček? Je to pan Holeček?"
„Jo. U telefonu Holeček. Ale paní Rambousková…"
„Zemřel mu otec, víte …"
„Ehm…," pravil provozní Holeček. „Promiňte. Moje nejhlubší účast. Ovšem. Podívám se, Posečkejte prosím u aparátu. Čekejte, čekejte, bude to trvat dlouho."
Vyběhl do provozu a nařídil prvnímu, koho chytil, že musí kuchaře Rambouska sehnat děj se co děj. „Ihned, důležité,

volá ho Hradec. Matka. Bude nahoře u sebe. Asi spí.“
Rambousek přiběhl do kanceláře, s opuchlýma očima: „Hradec. Jo, děkuju, pane Holeček… Matka? Ahoj, mami… Ano, to jsem já… Jo. Co říkáš? Co…,“ rozhlédl se po kanceláři a zjistil, že provozní taktně vypadl za dveře. „Sám. Ano, jsem sám.“
„Slyšíš mě dobře?“
„Jo, slyším.“
„Přišel mi říct esenbák,“ pravila, „že táta, Rambousek, rozumíš, tragicky zahynul a že mám hned přijet do Opolné.“
„To…,“ řekl neklidně. „To se snad může stát. Ne?“
„Může. Jenže… to snad nechodí esenbák z krajský kriminálky.“
„Říkal, že je z kriminálky?“
„Jo.“
Kuchař si přejel rukou v zátylku. Odmlčel se.
„Ty… haló! Slyšíš?“ volala.
„Ale slyším,“ prohlásil mrzutě. „Přemejšlím. Třeba to byla havárka… Nebo ho klepla pepka. Vzteklej na to byl dost.“
„To by, říkám ti znova…“
„Ale prosím tě,“ přerušil ji. „Nezblázníme se. Jeď tam a uvidíš.“
„Nechceš tam přijet taky?“
„Nemůžu. Jsem tady sám. Ale kdyby něco, tak zavolej. Přijedu. Rozumíš! Kdyby bylo něco v bytě, rozumíš! To přijedu.“
Vzdychla. „Tak já nevím…“
„Jet musíš.“
„Ale myslela jsem, že kdybys tam byl ty…“
„Zavolej. Je to kousek, sednu na autobus a přijedu.“
„Tak jo…,“ souhlasila neochotně. „To já zavolám… Sbohem…“
„Počkej!“ zarazil ji. „Počkej. Zavolej určitě. Protože na ten byt bych jel.“

V hotelovém pokoji bylo jasno, uklizeno a přiměřeně čisto. Pod popelníkem byl list z pověstného černého notesu poručíka Beránka. Na něm školáckým tiskacím písmem:

HLAS SE SVÝM DŮSTOJNÍKŮM, KAPITÁNE!

Převlékl se a lístek strčil do kapsy. Ze skříně vytáhl plášť a semišový klobouk podivného tvaru, jaký snad nosíval Robin Hood. S kloboukem v ruce, s pláštěm přes ruku seběhl po schodech, vběhl do dvora, nastartoval, a poněkud rychleji, než by bylo rozumné, vyjel na náměstí.
Přes náměstí k němu klusal jakýsi mladý příslušník Veřejné bezpečnosti.
Michal Exner prudce vyrazil k Meziboří.
Podíval se do zpětného zrcátka. Ten příslušník stál uprostřed vozovky a překážel dopravě.
Kapitán Exner mu zamával, aby ho ujistil o své dobré vůli.
A pak už sjel z náměstí a táhlou zatáčkou se dostal do stromořadí, krásné aleje starých kaštanů, chlouby města a přírody.

„Má vlastně čas,“ řekl pochmurně nadporučík Vlček. Byl na odchodu z kanceláře poručíka Šlajnera. „Když uvážíme, že nám to potrvá do rána. Nejmíň. Nuže,“ pokračoval Vlček: „A dále, když uvážíme, že podezřelý byl zajištěn… Já bych šel,“ obrátil se na nadporučíka Čardu, „soudruhu nadporučíku.“
A vytratil se.
Poručík Beránek dumal nad svým černým notesem. Počítal na prstech: „Sobota… noc, neděle, pondělí… úterý… V neděli bejvá v parku lidí, co?“
„Bejvá,“ souhlasil Šlajner, který stál u okna a díval se za hubeným Vlčkem kráčejícím osaměle náměstím k zámku. Šlajnerovi nadporučík v civilu, v plátěném plandavém sáčku vybledlé khaki, připadal velmi osamělý. „Jenže ta jeskyně je pod cestou na pokraji lesa. Tráva byla posečená a lidi se po loukách v parku necourají. Právě jen dětí.“ Vzdychl. „Naštěstí toho neviděly moc. Jen nohy… Myslely, že se někdo opil a spí tam. V Lesovně bejvají v neděli odpoledne čaje. A v sobotu večer tancovačky…“
„V Lesovně?“
„To je hospoda za parkem. Výletní restaurace. Ale říká se tam v Lesovně. Všichni se vracejí do města parkem, samozřejmě.“
„Všichni?“
Poručík Šlajner přistoupil k mapě svého okrsku, která visela na zdi. „Tady je Lesovna. Motoristé se vracejí na silnici 325 Meziboří, Dobrá, Vachberk, přes Dobrou do Opolné nebo jinam. Jen z téhle silnice je do Lesovny možné přijet vozem. My jsme dřív jezdili na kole po lesních cestách. Ale ty jsou rozježděné od traktorů. Nebo zrušené. Třeba tahle nebo tahle…“
Beránek si sedl za psací stůl proti mapě, přistrčil si pod nohy židli a do svého zápisníku smolil primitivní situační náčrtek ve velmi libovolném měřítku. Na jednu stránku širší okolí anglického parku, včetně Dobré a Vachberku, na druhou užší okolí Lesovny a Opolné. Ještě se zeptal, kde bylo nalezeno tělo postiženého, a udělal do svého prajednoduchého plánku křížek.

„Chcete se podívat na místo, soudruhu poručíku?“ zeptal se Čarda.
„Vaše výsledky?“
Čarda bezmocně pokrčil rameny. „Beze stop. Byla bouřka, pršelo, dvakrát… Ta jeskyňka je plná… no nečistoty…“
„Fekálií především,“ doplnil ho jemně Šlajer.
Poručík Beránek se podrbal za uchem. „Já bych se tím parkem… jestli proti tomu nebudete nic mít, přece jen rád prošel. Kdyby mě soudruh poručík laskavě doprovodil…“
„To by šlo,“ souhlasil Čarda. „A já jdu s vámi. Beztak,“ dodal upřímně, „jsem už tady zbytečnej.“

Starý praporčík se nudil. A chtělo se mu spát. A protože bylo nemožné, aby někdo vstoupil do kanceláře bez ohlášení, zul pod stolem boty, odsunul křeslo, opřel se a ztěžka vysoukal nohy na stůl. Ne že by ve službě spal. Ale jemně podřimoval s přivřenýma očima. Spíš relaxoval než chrápal. Přes zavřená víčka se mu míhaly stíny korun stromů.
V soustředěné relaxaci přeslechl zaklepání na dveře.
V hlubokém pohroužení do vlastního nitra mu tiché otevření a zavření dveří a krátký průvan unikl, snad byl jeho podvědomím zaznamenán jako van křídel anděla.
Lehký tlak, který ucítil na rameni, se mu zdál být dotekem bytosti jsoucí mimo tento svět.
„Soudruhu…,“ řekl tichý hlas, „soudruhu… Praporčíku…“
Praporčík ucítil tlak v hrdle, neboť chtěl promluvit, ale ještě to nešlo.
„Soudruhu praporčíku… jen se nelekněte…,“ říkal dál hlas. „Nic se neděje…“
Praporčík otevřel oči a zamrkal.
„Jen klid„, říkal tichý hlas. „Fakt se nic neděje . . .„ Praporčík se ohlédl, polkl a protřel oči. Shodil nohy se stolu.
„Člověče . . .“
„Jen se nerozčilovat, soudruhu praporčíku. To by nebylo dobrý…,“ říkal mírně ten chlap a nesmál se, říkal to vážně.
„Kdo vás sem pustil,“ praporčík se dral pod stolem do bot. „Kdo vás sem pustil! Kudy jste sem vlez?!?“
„Já přišel hlavním vchodem,“ pravil mladý muž skromně. „Já jsem kapitán Exner, soudruhu praporčíku… Tady je můj služební průkaz…“
Praporčík zacivěl na fotografii. Sáhl pro brýle. „Ukažte…,“ zapínal košili a hrabal se z křesla. „Soudruhu kapitáne…“
„Ježíš, soudruhu praporčíku,“ zasmál se Michal Exner. „My se přece trochu známe. Není to tak dlouho. Krempa a tak… Doktor Bažant. Co dělá?“
„Furt dopravní přestupky, soudruhu kapitáne. Většinou pod vlivem alkoholu. No jo. Tak promiňte. Ale soudruh nadporučík tu není… Jo ták! Vy jste přijel skrz Opolnou! Hergot! Jsou všichni na místě a vyšetřují. Už od rána, soudruhu kapitáne. Sem jen přivezli jednoho podezřelýho. Zajistil ho velice pěkně poručík Šlajner. To je náčelník okrsku v Opolný…“ Nasadil znovu brejle a nahlédl do papíru na stole: „Josef Kolář, lesní dělník, trestaný…“
„Dobrý a dál?“
„Dál nic. Co by. Ten podezřelý Kolář sedí. Byl neurvalej. Pojedete do Opolné nebo si dáte dřív kafe?“
„Dal bych si sklenici vody z vodovodu, soudruhu praporčíku.“
„To jste skromnej. Ale my zde stejně nic jinýho na pití nemáme. A pak?“
„Promluvil bych si, jestli dovolíte, s tím Kolářem. Jen tak, pár slov. Já už něco o té vraždě vím…“
„Rozumím, soudruhu!“
Praporčík vymyl sklenici od hořčice, nechal odtéci vodu do umyvadla, a podal sklenici Exnerovi. „Když vám tahle postačí…“
„Ale jistě. Dal bych si ještě jednu.“
„Vy jste žíznivej. No jo, je koneckonců horkej den… Ten Kolář je sporej, ale vazba.“
„Tak se na chlapa mrknem.“
Praporčík se napřímil: „Provedu, soudruhu kapitáne!“

Reflex z nápravně výchovného zařízení působil bezpečně. Jakmile totiž praporčík s kapitánem Exnerem vstoupili do místnosti, kde očekával Josef Kolář svůj příští osud, dosud ne vězeň, ale jen zajištěná osoba, vstal a postavil se do pozoru.
„Tak to je ten Kolář, soudruhu kapitáne,“ pravil praporčík.
Exner se usmál. „Snad pan Kolář, že?“ pravil a podal drobnému chlapíkovi ruku. „Já jsem Exner. Posadíme se, ne?“
Přitlačil lehce Koláře do židle (ucítil přitom šlachovité a svalnaté rameno a napadlo ho, že má co činit s mrštnou opicí), sám se rozvalil na nízký kavalec a opřel se o zeď. Pohodlně natáhl nohy. „Nebudeme vás už, soudruhu, potřebovat,“ řekl praporčíkovi. „Snad kdyby nám některý ze soudruhů přinesl něco k pití. Teď by asi bodlo kafe.“ Obrátil se na Koláře: „Co vy na to? Kafe, že jo? Tak dvě kávy, soudruhu, a nějakou vodu. A děkujem.“ Když praporčík odešel, poznamenal s výrazem úlevy: „Tak. Aspoň si ledacos v klidu vyjasníme.“
Kolář zřejmě nesdílel ani jeho dobrou náladu, ani celkovou pohodu, která kapitána Exnera té chvíle obklopovala, protože mrkal mimořádně malýma očkama neklidně a bylo zřetelné, že je napjatý a snaží se soustředit: Jeho tvář zřetelně odrážela stav mysli: na tvý podrazy, hajzle, neskočím.
„Kouříte?“
„Jo.“
Exner vytáhl z kapsičky nažehlené košile cigarety a zapalovač. Obojí podal Kolářovi. „Prosím.“
„Vy nebudete?“
„Až ke kafi.“ Kapitán Exner složil ruce na opasku kalhot, podíval se někam na zaprášené boty Josefa Koláře a řekl: „Nemáte to jednoduchý…“

„Hm.“
„Jste důvodně podezřelý z vraždy…“
„To je blbost.“
„Jestli to dokážete…“
„Co?“
„Že je to blbost.“
„Co bych dokazoval, když jsem ho nezabil.“
„To, že jste ho nezabil. Že jste ho zabil, lze zatím dokázat dost snadno.“
„…bych rád věděl, jak.“
„Tak za prvé,“ Michal Exner začal počítat na prstech: „Byl jste v sobotu na zábavě v lesní restauraci?“
„Byl.“
„Šel jste domů sám?“
„Šel.“
„Byl jste pod vlivem alkoholu?“
„Nějaký pivo jsem urazil. Ale pod vlivem alkoholu, to teda ne, soudruhu. A taky se už dneska nedá dokázat, jestli jsem byl nebo nebyl.“
„Jestli jste si uvědomil, nejsem od dopravky, ale od kriminálky. Vliv alkoholu tady nehraje roli.“ Michal Exner se usmál téměř přátelsky: „Měl jste Rambouska v žaludku? Měl.“
„To se taky…“
„Ale dá, svědecky. Ví to celá Opolná. Od pana vrchního na Rychtě až k poručíku Šlajnerovi, který tam žije od narození.“
„Dědek,“ připustil Josef Kolář, „mě sral. Ale…“
„Moment,“ přerušil ho Exner. „Proč?“
Kolář měl zřetelnou chuť si odplivnout. Ale potlačil ji. A mlčel.
„Začíná mě to zajímat, pane Kolář…“
„To neřeknu, jo! S tím mě může bejt každej ukradenej ! Jo. A neřeknu.“
„Hm…“
„Ale na vraždu, to teda ne. Já vrah nejsem.“
„Za další,“ počítal kapitán Exner klidně dál na prstech, „jste byl už trestán pro jakýsi násilný čin.“
„Rozbil jsem hubu, protože…“
„Tak tohle mě teď nezajímá,“ pravil suše Michal Exner. „Komu jste rozbil hubu, kdy a jak. A proč a pod jakým vlivem. Ale rozbil. Od rozbití huby je kousek k rozmlácení lebky.“
„To jsou fígle.“
„Kdyby to byly fígle, pane Kolář, tak to jsou blbý fígle. A ty si na vás vymejšlet nebudu. A konečně: vražedný nástroj je prokazatelně vaším vlastnictvím. Tak.“
„Ale…,“ Kolář otvíral a zavíral ústa, jak usilovně přemýšlel. A najednou začal tlouct hystericky pěstmi do stolu: „Hajzl. I mrtvej. Hajzl, hajzl!“
Michal Exner pomalu slezl z kavalce. „Pane Kolář,“ řekl suše, „necháte toho blbnutí, nebo chcete jednu do zubů, abyste se vzpamatoval?“
Josef Kolář vytřeštil očka.

Slečna na poště vyhlédla z okénka. „Telegram? Aha, to jste vy, pane doktore. Ne, už ho tady nemám. Paní Kalousková byla tak hodná a odnesla vám ho domů. Říkala, že ho hodí do schránky nebo dá paní Šustrové.“
„Děkuju,“ vzdychl doktor Medek.
„Já jsem ho nechtěla,“ řekla slečna tiše, „telefonovat na zámek. Když vás nesehnali. Je to přece jen teď nevhodné…“
„Ano, jistě,“ roztržitě přikývl.
Spěchal do svého letního podnájmu a hlava mu bobtnala starostmi. Mrzelo ho, že půjčil svůj zánovní vůz Lídě Muršové, neboť si uvědomil, co by se dělo, kdyby ho nevrátila včas, nebo kdyby se, nedej bože, něco stalo.
Paní Šustrová nebyla doma, telegram se povaloval ve schránce. Protože neměl klíček, musel si ho tak dlouho posunovat klacíkem, až se mu podařilo zachytit cíp papíru. Samozřejmě se při tom škrábl o plech schránky. Hlasitě zasakroval.
Roztrhl známku a rozložil papír. Stálo tam: PRIJEDU URCITE MEZI OSMOU A DEVATOU SEZEN POHOSTENI NIKAM CHODIT NEBUDEME VIS KDO JE PRUSEK.
Zasakroval podruhé, telegram zmuchlal a odhodil pod keře. Věděl, že je to neslušné, ale musel se nějak vybít. Podíval se na hodinky, vběhl do domu. Za chvíli vyšel s nákupní taškou a zamířil zpátky do městečka.

Seděli u stolu jako dva podivní kumpáni, jako agent mafie s najatým vrahem, a míchali kávu.
„Nemůžu si vzpomenout,“ dumal Kolář. „Nemůžu a nemůžu. V sobotu byl fotbal, že jo. A pak jsme šli s klukama rovnou do Lesovny na pivo.“
„S kterejma?“
„S Pepkem a Jardou.“
„Pepků a Jardů je.“
„S Pepkem Malátem a Jardou Hášou. A tam jsme pili víno. V Lesovně. Jenže kluci pak vodešli…“
„V kolik hodin?“
„Kde bych si tohle pamatoval. Ale ještě muselo bejt světlo…. A já pak seděl s nějakejma mladšíma klukama… Ježíš, kdo

to byl… to já si vzpomenu… A pak potmě jsem šel sám domů…“
„V kolik hodin?“
„To já si nemůžu pamatovat. Byla tma. Když já vůbec nevím, jestli jsem šel vlastně sám… Ale jo, asi šel… Nebo většinu cesty. Já nevím.“
„Který to byli mladší kluci?“
„Já… nevzpomenu si. Na mou duši. Ale von to bude vědět Ferda, Ferda je vrchní v Lesovně. Když já měl asi vosm piv. A nějakýho prcka. Ježíš, já byl správně nalitej. Tohle vím úplně bezpečně.“
„Radost, že aspoň něco víte bezpečně, pane Kolář,“ řekl Michal Exner nevzrušeně. „Jenže to vy jste zase patrně tak často správně nalitej, že si třeba pletete soboty a neděle i všední dny.“
„Ne, to zas ne, soudruhu. Já, že jo, těžce dělám v tom lese… Člověk má žízeň…“
Kapitán Exner dopil kávu a sebral se stolu krabičku cigaret a zapalovač. „Nechám vám čas, pane Kolář. V klidu, v pohodlí, v čistotě. Jediná rada: aspoň teď seberte myšlenky, jestli se vám to podaří, neboť na to, zdá se mi, moc nejste. Ale bude vám to ku prospěchu.“
„A vy si myslíte, soudruhu kapitáne, že…“
„Myslím,“ řekl Exner pochmurně. „Někdy všelijak.“
„Ale to já… Dyť já mu nic… Přece… Spravedlnost…“
„Právě, pane Kolář. Spravedlnost je slepá. A bere to šmahem. Střízlivý i vožralý. Buďte zdráv.“

Odpolední vedro naplno zasáhlo poručíka Beránka pod strmými schody z parku do nádvoří zámku. Strážmistra, který ho doprovázel k louce a k jeskyni uměle navršené z balvanů, poslal zpátky, a sám se vydal z úžlabí potoka vzhůru. Košile na zádech se mu lepila potem. Svlékl sako a uvolnil šle. Stoupal po prošlapaných pískovcových stupních a nevnímal nic než slunce, které mu od západu pralo do očí, a travičku, jež vyrážela v mezerách mezi kameny. S černým notesem v ruce připomínal upachtěného turistu. Slušně usedlého občana vyhnaného zvídavou letorou na nedělní výlet křížem krážem památkami země.
Čelo se mu rosilo, tváře zčervenaly, a než dorazil nahoru, podlamovala se mu kolena. Musel si chvíli odpočinout u lafety kanónu a předstírat, že je okouzlen rozhledem po krajině.
Potom zamířil k příslušníkovi u dveří do bytu Boleslava Rambouska. „Co nového?“
„Nic, soudruhu poručíku…“
„Je tady nějak pusto,“ poznamenal zamyšleně poručík a sledoval bezděčně dívku, která vyšla ze dveří pár kroků od nich, zavřela je na klíč a nesla si to k bráně.
Beránek zvedl tázavě obočí.
„Patrně tam bydlí, soudruhu poručíku. Co tady stojím, tak už přešla dvakrát.“
„Znáte ji?“
„Ne. Asi nějaká studentka na brigádě. Provází zámkem. V létě jich tady bývá i několik.“
„Hm,“ pravil poručík. „Takže ji neznáte.“
„Ne, soudruhu poručíku, ale můžu…“
„Nemusíte. Kde je tady kancelář ředitele?“
„Tamhle.“
„Je tam někdo?“
„Správce zámku s manželkou.“
„Kapitána Exnera jste neviděl?“
„Ne, soudruhu poručíku. Já ho vlastně neznám. Jak vypadá?“
Beránek mávl rukou. Oblékl sako, srovnal ramena a zamířil ke kanceláři. Slušně zaklepal a na vyzvání vstoupil.
Seděli u konferenčního stolku a dopíjeli víno.
„Pardon, neruším?“
„Ne, ale dnes je zavřeno,“ řekla paní Kalábová se zářivým úsměvem a modré oči jí jemně zaplavaly.
„Jsem zde služebně. Poručík Beránek.“ Přistoupil k nim s otevřeným služebním průkazem. „Rád bych několik obecných informací.“
„Ano,“ přikývl Kaláb pochmurně. „Račte se posadit, soudruhu poručíku. Trochu vína?“
„Raději trochu vody.“
Přinesla mu láhev teplé minerálky. Promile alkoholu v krvi daly jí lehkost anděla.
Beránek se slušně napil a otevřel notes.

Lesní cesta se mírně svažovala a končila na oválném parkovišti pod starými javory.
Pár desítek metrů níž mezi korunami lip prosvítaly žluté stěny a červené střechy výletní restaurace. Snad to býval lovecký zámeček. Ale už dávno, někdy na přelomu století, objekt přebudovali. Teď byl v přízemí výčep a restaurace s dřevěnou zasklenou verandou pro chladné jarní a podzimní dny, spojená s tanečním parketem. V létě posezení pod lipami, v pozadí altán pro hudebníky, dlouhá budova kuželníku na dosah ruky, pak střelnice, teď zabedněná a zvetšelá. Toho časného podvečera všedního dne tam bylo živo jako na koupališti o vánocích.
Ve dveřích verandy se nudil vrchní Ferda v bílém kabátku. Opaloval bledý obličej, kouřil zbytek cigarety. Tři chlapi u piva sem zabloudili z dalekých družstevních lánů, zahnáni do stínu stromů žízní a do nedohledna se táhnoucí rozlohou obilných polí. Nějaké děti se honily kolem hudebního pavilónu. Tryskové letadlo, které si to hnalo v desetikilometrové výšce na maják u Meziboří, bylo strašlivě daleko, na pokraji kosmu.
V houštinách šuměl potok po drobných jezech z balvanů. A podél potoka vedla cesta lesem, anglickým parkem k

zámku. Loudavě, jako zvrhlík, jehož čas nepatří k času, jenž pádí s tímto světem, kráčel Michal Exner. Tiše a falešně si pískal do bublání zmíněného potoka.
Cesta byla stinná, les rozložitý, park vznešený, jeho louky voňavé, stromy nebetyčné a důstojné jako tichý sbor starých, vyparáděných aristokratů.
Poblíž zámku se cesta rozbíhala. Pravá její větev sledovala tak potoka, druhá vedla mírným stoupáním vzhůru, zřejmě pod schodiště k nádvoří. Michal Exner šel podél potoka, až po několika desítkách metrů měl po levé ruce známou louku s jeskyní nahoře a s celou hmotou zámku přímo nad sebou. Vrátil se na rozcestí a dal se horní cestou pod nádvoří.
Byly tu houštiny hlohu a šeříku, z nich jako sloupy obrů trčely vzhůru kmeny stoletých smrků a modřínů. Nedaleko od místa, kde pod strmějším srázem musela být ona jeskyně, vedla cesta mezi skupinou těchto stromů, jež vysazeny kdysi podél ní vrostly do ní, tarasily ji.
Bylo odtud vidět na starou baštu, holého omšelého svědka počátku středověku. Zámek byl skryt za větvemi kdesi nahoře. Kolem bašty by měli kroužit krkavci. Nekroužili. Na cestě seděla veverka a dívala se drze. Koneckonců tohle byl její okrsek.
Tam, kde neleželo jehličí, zarůstala cesta trávou. Dál, kde se otevírala horní část louky, vrůstaly do ní větve keřů.
Zastavil se. Tráva po prudkých bouřkových lijácích dávno vyschla. Jen země a spadané jehličí byly dosud vlhké.
Obrátil se, prohlédl si skupinu starých stromů, vrátil se, chvíli mezi nimi bloumal, až konečně ono místo našel.
Posledním stromem, než začaly keře a louka, byl smrk. Jeho kmen měl v průměru sedmdesát osmdesát centimetrů. Keře poblíž kryly jeho kmen k rozcestí. Tady se mohlo schovat celé družstvo lotrů, aniž je bylo ve tmě vidět i proti světlejšímu nebi, zatímco obrys toho, kdo opustil skupinu stromů a vystoupil na volnější prostranství, byl proti nebi zřetelný, jasný a přesný i v takové době, kdy je oblačno a nesvítí měsíc. Michal Exner se na ono místo postavil. Klidně se posadil na bobek, prohlížel si zem, potom šel pár kroků nad jeskyni, skrz větve se chvíli díval do tří- čtyřmetrové hloubky před vchod, vrátil se, obešel změť balvanů, větví, kopřiv a roští, aby se dostal před vchod do jeskyně. Tam se posadil na plochý kámen, zapálil si cigaretu a díval se do oválného otvoru černočerné tmy.
I přesto, že místo bylo zalito dešti, vysušeno sluncem, zdupáno vyšetřujícími orgány nadporučíka Čardy, byla zřetelná stopa postiženého do jeho dočasného hrobu.
Zapadalo slunce a park byl beznadějně osamělý.
A Michal Exner dokouřil, pečlivě zašlápl oharek cigarety a zvolna sešel po louce na cestu k potoku.
Obrátil se zády k slunci a loudal se proti proudu k výletní restauraci.

Byla opřena loktem o rám otevřeného okna verandy a dlaní si podpírala bradu. Viděla ho, jak jde po lesní cestě, a napadlo ji, že mu chybí jen květina v klopě, aby se stal zjevením ze šíleného snu staré panny pevných zásad.
Podíval se vzhůru. „Dobrý večer.“
Aniž odstranila dlaň zpod brady, aniž zvedla víčka, řekla:
„Tak přemýšlím…“
„Ale…“
„Nerušte mě. Tak přemýšlím…“
„Opravdu?“
„Tak přemýšlím, ne zrovna vychovaný soudruhu kapitáne, jestli vás někdy uvidím pomačkanýho a s mastným flekem na rukávu.“
Usmál se. „Maminka mě vždycky vychovávala, abych chodil čistě oblečen.“
„Jste nepochybně unaven pátráním.“
„Pátráním nejsem unaven,“ řekl téměř stroze.
„Čím tedy?“
„Lidmi. Snad na to mám ve své profesi právo.“
„To musíte vědět sám, soudruhu kapitáne.“ Otevřela doširoka oči a dovolila jim proteplit tuhle hospodu, les, stát, vesmír.
Usmál se.
„Co vrah, soudruhu kapitáne?“
„Mám pořád dovolenou. A proto víc než ten chlap, víc než ten, mě zajímá Boleslav Rambousek.“

Poručík Beránek sklapl černý notes. „To je zatím všechno,“ řekl suše.
Správce zámku Vlastimil Kaláb měl váčky pod unavenýma očima. Jazyk se mu lepil na patro. Z jeho ženy Věry se stala během rozhovoru s Beránkem unavená bytost, jež touží po spánku a zmizení z tohoto světa.
„To základní“ poručík Beránek si spokojeně poklepal na notes, „bychom měli. Vyšetřování je ovšem v začátku. Povede ho můj představený. Ostatně,“ pravil jakoby mimochodem, „není vyloučeno, že zde už je. Nebyl jsem s ním ve spojení několik hodin.“
Kaláb unaveně vzdychl. „Žádný… váš příslušník se zde neohlásil.“
Beránek pokýval hlavou a vstal. „Nepokládal možná za nezbytné se ohlašovat.“
„Nebyl tady kromě dvou vedoucích odmítnutých výprav nikdo,“ řekla Kalábová. „Nikdo cizí.“
„Jen…,“ řekl Kaláb a zmlkl pod dohledem své ženy.
„Jen?“ zeptal se poručík Beránek s prohnanou podezíravostí.
„Jakýsi,“ mávla rukou, „nešťastný botanik.“
„Nešťastný? Proč?“
„Dopoledne zabloudil do parku. Zadrželi ho. Ihned ho propustili. Po obědě si chtěl prohlédnout zámek. Nešlo to,

samozřejmě. Chvíli tady seděl. Zajímá se o flóru parku. Už o něm jistě víte.“
„Jistě. Jak vypadal ten botanik…?“
„To vám přece může říct soudruh na okrsku,“ prohlásila Kalábová. „Nevím, co by na něm mohlo být nápadného.“
„Nebylo na něm opravdu nic zvláštního,“ řekl Kaláb ledově.
„Snad jen to,“ pravila paní Kalábová, „že pan doktor je velmi elegantní, příjemný a pozorný člověk.“
Poručík Beránek se rozkašlal. „Promiňte… pardon. Ano. Jemný…“ Přemohl nával dusivého kašle. „To je v pořádku, paní Kalábová. Úplně, pane Kaláb. O jemnosti pana doktora… botaniky… Jsem nezapochyboval.“ Sklonil bradu nad bříškem. „Děkuji. A na shledanou. Nemusím snad připomínat, že bude dobré, když zatím nebudete nikoho informovat o našem rozhovoru. Za druhé: zámek je dočasně uzavřen všem, kteří zde běžně nepracují.“

„Doktor Jaromír Medek, kandidát věd, kunsthistorik a výtvarný kritik, jinak též restaurátor, soudí o Boleslavu Rambouskovi,“ řekla Lída Muršová, „že je génius. Totiž,“ opravila se, „že byl génius, jakých se rodí málo.“
„Doktor Medek…“
„Doktor Medek jezdí každé prázdniny zkoumat místní obrazárnu. Je obrovská, je v ní všechno možné, kopie, přemalované obrazy, skryté originály a tak dále. Roztřídění a určení bude jeho životním dílem. A při té příležitosti objevil před léty talent lidového řezbáře a malíře, jinak zámeckého údržbáře Rambouska.“
„Nemáte hlad?“
„Mám.“
„Já taky.“
Číšník v bílém kabátku jim navrhl, aby se s chutí pustili do buřtů s cibulí, ohřátého párku nebo imitace s hořčicí.
„To je výběr,“ pochvaloval si Exner, a vrchní se tvářil tvrdě přezíravě, neboť vzal ta slova jako výsměch blbého frajera. Měl ostatně pravdu.
Rozhodli se pro buřty s cibulí.
„Po horkém dni,“ prohlásil Exner hrdinně, „studená večeře koneckonců nemůže uškodit. Co budete pít?“
„Gin,“ rozhodla se jemná dívka. „A sodovku. A vy asi minerálku. Jako obyčejně.“
„Jako obyčejně,“ pravil téměř odevzdaně. „Ale… Lído… smím-li vám tak říkat…“
„Zajisté, soudruhu kapitáne.“
„Nuže, milá Lído,“ řekl Exner, dívaje se za odcházejícím číšníkem, „abychom to nezamluvili… Co vy si myslíte o Rambouskovi?“
„Byl to šikovnej dědek,“ prohlásila. „Vyřezával příšery a maloval patlanice, až oči přecházely. Já myslím, že jen proto, aby dělal radost panu doktorovi. Anebo proto, že poznal, co se panu doktorovi bude líbit. Pořád a vždycky jsem dědu podezírala, že si z Medka dělá psinu. To jsme jednou vloni takhle seděli u něj v bytě, trochu jsme pili, já, brácha, doktor Medek, Kaláb. Medek velebil dílo Boleslava Rambouska a děda na mne pokukoval přes brejle, jako by mi říkal: To kecá, co?“
„Proč byl zabit?“
„To byste měl vědět vy, proč se lidi vraždí. Asi pro peníze, ne?“
„Měl je?“
„Copak já vím?“
Ve výčepu se pilo pivo a jeho pach se nesl na verandu. Byli dosud v celé dřevěné haluzně sami.
„Proboha,“ řekl, „proč tady nikdo není?“
„Jezdívalo se sem dřív vlakem na výlety. Teď už to nikoho nebaví a hotel tady není…“
Chlapík v bílém kabátku, který by je nejradši vyhodil, protože seděli daleko a nekoukal z nich kšeft, jim předložil, co si objednali. Ani se nepokusil zeptat, zda je tady dost světla, nebo vůbec cokoliv.
Michal Exner zakroutil nosem a s nechutí rozlomil okoralý krajíček chleba. „Vy jste si vybral Lesovnu,“ řekla a napila se s chutí ginu. „Tak trpte, pane kapitáne.“
„Mluvil jsem s Pepou Kolářem…“
„Ale? A co vám povídal?“
„Že to neudělal.“
„Mluvil pravdu.“
„Vy, drahá, víte patrně všechno na světě. Povídejte.“
„Pepa je janek, cvok, malinko zaostalý. Proč by zabíjel Boleslava Rambouska?“
„Pro peníze. nenáviděli se.“
„Ježíš! Nechal by ho ležet na cestě. A hned by se šel vožrat třeba sem a vykřikoval by, že rozbil dědkovi hlavu.“
„Znáte ho tak dobře?“
„Zažila jsem ho několikrát. Tady i ve městě. A ta jeho si pro něj někdy přišla. Nejdřív na něj křičela, pak si dala pivo, pak se znovu pohádali, pak šli domů, podpírali se, někdy je bylo slyšet z dálky, jak na sebe ječí a krásně si nadávají. Totiž krásně… Hrozně, jestli chcete. Sprostě.“
Zavrtěl hlavou.
„Je to smutný?“ zeptala se a bylo to spíš konstatování.
„Je to lidský,“ prohlásil kapitán Exner suše. „Mimochodem, od koho víte, že měl Rambousek rozbitou hlavu?“
„Řekla jsem něco takového?“
„Ovšem.“
„To mě jen tak napadlo.“
„Někdy, Lído,“ konstatoval, „máte pozoruhodné nápady.“

„Ale já…“ Začervenala se.
„Ještě gin?“

Otevřenými dveřmi depozitáře vanul teplý podvečerní vzduch.
U sklenek červeného vína seděli doktor Jaromír Medek a studující archeologie Erich Murš.
„Měla něco za lubem,“ pravil kunsthistorik, „vrátila auto a vypařila se. Neřekla kam a proč.“
„Má pořád něco za lubem,“ prohlásil Erich, který byl zřejmě hrdý na svou nezvedenou sestru. „Je to s ní těžký.“
„Jenže já si myslím, že v kraji není momentálně bezpečno. Koneckonců došlo k vraždě, a pokud nebude vypátrán pachatel…“
Erich pohnul hlavou někam dozadu a dolů. „Je zde nejmíň deset ozbrojených strážců zákona…“
„Jenže ti lezou po zemi a po zdech, hledajíce otisky prstů a kdoví co ještě.“
„Sexuální vrah,“ prohlásil Erich Murš lehkomyslně, „to těžko byl. Ani zdaleka se nedá předpokládat, že by si někdo i za úplné tmy splet Rambouska s ženskou. Takže co.“
„Stejně,“ mínil doktor Medek. „Stejně.“
„Asi, pane doktore,“ usoudil věcně Erich, patrně si uvědomuje, že svého společníka zraní, „šla na rande.“
„Proboha, s kým? Tady!?“ zděsil se doktor Medek.
„Vždycky jsem se domníval… že prostě v tomto městečku…“
„Mužskejch se potuluje sem tam velmi mnoho.“ řekl Erich Murš, jemuž vypitý alkohol (na který nebyl příliš zvyklý) dával vzlet slohu a mysli. „Zvláště v létě… Je plnoletá, pane doktore?“ zeptal se moudře a sám rázně odpověděl: „Je!“
„Ovšem,“ souhlasil doktor Medek a v jeho hlase byla nejistota. „Vypátrají ho?“
„Koho?“
„Vraha…“
„Určitě,“ pravil lehkomyslně Erich Murš a najednou se zarazil.
„Copak?“
„Všiml jste si, pane doktore, toho chlápka, co s ním Lída mluvila? Dnes. U rybníka. Na druhým břehu… Jak si s ní povídal a seděl přitom na bobku, div se neskutálel po hlavě do vody?“
„Viděl jsem, že s někým hovoří. Byl to nějaký mladík. Patrně. Podle oblečení. Neměl jsem brýle… Ovšem. Všiml jsem si.“
„Mladík,“ Erich se usmál, „dejme tomu. Někoho mně i na tu dálku připomínal…“
„Opravdu?“ zeptal se doktor Medek zcela společensky.
Erich Murš mlčel a olizoval rty, jako by z nich chtěl odstranit zbytky vína. „Nechtěl bych být vrahem… toho našeho… Rambouska,“ řekl pomalu.
„Ano, jistě, Erichu, ale nějak ti nerozumím. Myslíš, že tvoje sestra a ten člověk…“
„Ale ne. Anebo ano?“ zasmál se. Sáhl po láhvi a dolil do poloprázdných sklenic. „Na zdraví, pane doktore!“ Vypili do dna. A Erich nalil znovu.
„Já ti, Erichu, nerozumím. Teď ti na mou duši nerozumím.“
„To je jedno, pane doktore. Já si taky někdy nerozumím. A to jsem sám. Sám. Docela sám. Já vím, že máte mou sestru rád…“
„Ovšem. Je to velice milé děvče a…“
„Je drzá. A umíněná. A trucovitá.“
„Měl jsem obavy, že právě dnes… v téhle době, tady…“
„Tak si myslím, pane doktore,“ pravil Erich Murš téměř vesele, „že můžete zůstat úplně klidný. Dne večer je v bezpečí.“
„Seš si tím jist?“
Erich Murš zavrtěl udiveně hlavou. „Ale je to potvora… Co měla na sobě, když přijela? Takovou rozstřiženou sukni, že? A plandavé tričko jako čínský kuli, že?“
„Ano, ale jak…?“
Erich Murš se usmál. „Je to potvora. Ale je v bezpečí,“ opakoval spokojeně.

Pan Průšek zahýbal vystouplým ohryzkem na hubeném krku a podrbal se na svraštělém čele. „Vážená,“ pronesl a jeho oči lačně sledovaly doktora Medka při nalévání koňaku, „jste vynikající hostitelka.“ Hrábl pihovatou rukou po vidličce a nabíral si šunku a uherák.
Medek měl chuť ho přes tu ruku praštit.
„V těchto podmínkách podnájmu děláme, co můžeme,“ zasmála se. „Ale je zde krásně, miluju tyhle výlety za manželem.“
Doktor Medek zatoužil vyklopit jí za výstřih sterilované houby v octě, po kterých chtivě sáhla, věčně hladová ve svém šíleném strachu z obezity, která ji nikdy, pokud si vzpomínal, neohrožovala.
„Pardon,“ Průšek si konečně uvědomil, že má taky výchovu. „Zde račte, prosím, madam.“
„Děkuju. Kdybych jedla jen pár dní normálně, okamžitě bych nakynula. Viď, Jaromíre?“
Doktor Medek s úsměvem přikývl. Co ji znal, a to bylo už dobrých patnáct let, chrastily na ní kosti.
Jeho touha zbavit se jí byla mučivá a neodbytná. „Pane Průšek,“ řekl, „nejsem si tak docela jist, jestli uděláme obchod,“ pokusil se o smích, ale moc se mu to nedařilo. „Manželka vás vyvezla takovou dálku…“
„Byl to velice příjemný výlet,“ pravil ten mazaný obchodník. „Mám už vše připraveno. Dnes se na takových věcech prodělat nedá. A ze starého přátelství vás ujišťuju, že v mých rukách…“
Medek mu skočil do řeči. „V naprostém pořádku. Domnívám se, zda není prodej předčasný… a,“ dodal po chvíli přemýšlení, „snad i zbytečný…“
„Jaromíre, víš, že…,“ ozvala se.

Lišák Průšek to považoval za smluvenou hru a klidně se cpal vlašským salátem, až se mu hrdlo nadouvalo.
„Opakuju," řekl doktor Medek poněkud zvýšeným hlasem, „že bychom si to měli teď, právě teď rozmyslet!"
„Byla jsem tady včera a pan Průšek byl tak láskav, že se obtěžoval přijet až sem a…"
Průšek zvedl ruce a kousky salátu mu padaly od rtů na talířek. „Ovšem," huhlal s přecpanými ústy a lovil volnou rukou v aktovce. „Zde je seznam a ceny. Račte se podívat."
Medek vzal papír a zahloubal se nad ním. V podstatě to byl seznam nejcennějších a jemu nejmilejších obrazů z jeho sbírky. Autor, název obrazu, tužkou připsaná cena.
Svraštil čelo. Vypadalo to, že se soustředil. Přimhouřil oči a viděl jen barevné kruhy a mezi nimi poskakující ohryzek.
Odložil papír. „Hm…" Na podzim, pane Průšek, přijedu do Prahy. Pak se zajisté domluvíme."
Pan Průšek se zakuckal. Medková rázně uchopila, papír.
„Předběžně jsem souhlasila."
„Předběžně, ovšem." řekl Medek. „Předběžně…"
„Domníváte se," vypravil ze sebe konečně pan Průšek, „že nabídka není kulantní?"
„Překulantní," pravil doktor Medek. „To jistě."
Paní Medková uchopila skleničku koňaku a převrátila ji do sebe.
„Prosím," řekl doktor Medek, „budeš snad řídit, ne?"
„Jeden koňak… Ostatně se ještě najím. Je to vyřízeno. V podstatě souhlasíme," kopla Medka pod stolem, až bolestí sykl. „Můžeme podepsat formuláře, a pak se, pánové, hodinku věnujeme volné zábavě."
Pán Průšek složil svou kostru nad aktovku a vylovil lejstra.
Podepsala jeho zlatým perem.
Položila papíry před doktora Jaromíra Medka, vtiskla mu pero do ruky a červeným nehtem ukázala přesně místa, kde má podepsat.
Učinil tak jako ve snách.
Pak zašmátral po láhvi s koňakem…

V rákosí rybníka nekuňkaly, ale řvaly žáby. V aleji byla tma, ve starém mlýně, svítilo jediné okno, ale nic neosvětlovalo, taková bludička svítící nikam.
O jeden z kmenů kaštanů nakloněných mírně nad vodu se opírala dívka v pleteném tričku. Měla hubené ruce a útlá ramena.
Ty ruce objímaly krk vlasatce.
Tiskl se k ní, že jiný by měl strach, že se starý kaštan převáží a spadne do vody. Strom měl pochopení. Držel se kořeny břehu a jeho koruna vedla milostivý šum.
Ti dva byli strašně dlouho potichu. Tak dlouho a tak potichu, že se to snad ani nedá vypsat.
„Pojď už," zašeptala konečně. „Je strašně tma. Je strašně pozdě."
„Chvilinku… Jsme doma hned… Mám klíč od brány."
„Nemůžem parkem, Martine."
„Proč? Klidně. Budou u Rambouska. Ale jsou zalezlí…," řekl vlasatec Martin Kaláb. „A přinesli si reflektory a bloumali v parku pod jeho okny…"
„Když já se bojím…"
„Čeho?"
„Vždyť víš…"
Zarazil se. A pak řekl s jistotou statečného muže: „Přece ten chlap tam nebude teď, aby čekal na každýho, kdo jde kolem. Když je město plný kriminálky."
„To nemůžeš vědět. A… Bojím se… Když jsme ho viděli… Přece jsme ho viděli!"
„No," pravil Martin Kaláb statečně, „asi to byl on… Jenže byl daleko. A on nás neviděl."
„Pojď domů. Bojím se i tady."
Polkl. Bezděčně se rozhlédl.
Vlastně byl rád, že se budou vracet městečkem.

Doprovodil je k brance a tam se s nimi rozloučil. Na nebi byly hvězdy a zahradu osvětlovalo okno hudebního pokoje paní Šustrové.
Bylo otevřené a hrála Schumanna.
Došel si nahoru pro koňak a posadil se na lavičku mezi jalovce.
Někde nahoře hučelo letadlo a neslo si své červené a zelené světlo mezi hvězdami. Žlutá záře padala na keře růží a do toho ten Schumann.
Doktoru Medkovi se zaleskly oči.
Nějaký čas to trvalo, snad dvacet třicet minut, snad hodinu. Dohrála, teď už svítilo jen okno nahoře v mansardě, tam, co bydlel.
Bylo slyšet v domě její kroky, nějaké zavolání. Rozsvítilo se světlo nad vchodem, osvětlilo cestičku, zákoutí mezi jalovci a pleš doktora Medka.
Vyšla na zápraží. „Pane doktore…," zavolala a uviděla ho. „Pane doktore! Lekla jsem se vás! Co tady děláte, vždyť nastydnete!"
Ukázal mlčky na láhev před sebou.
„Je chladno, pane doktore. Myslela jsem, že vaše paní zůstane do zítřka."

„Přijela jen„, snažil se říci, jak mohl nejledabyleji, „vyřídit nějakou obchodní věc.„
„Opravdu?“ přisedla k němu. „Vy nikdy nepijete…“
„Ale to snad ne…“
„Skoro nikdy, pane doktore. Vždyť vás už znám tolik let,“ pravila paní profesorka Šustrová téměř měkce.
To ho dojalo. „Krásně jste hrála…“
„Hraju tak skoro každý den,“ usmála se a vzdychla.
„Ano, ale dnes… Dnes jsem vás opravdu slyšel,“ doktor Medek začal být sentimentální. „Snad ten večer a hvězdy…“
„Ano…,“ řekla. Hrála si s velkým prstenem, jehož zelený kámen vážil čtvrt kila. „Tolik let už u mne bydlíte… Možná… možná… že se na mne zlobíte. Protože se přátelím s lidmi, které nemáte rád.“
„Ne. To ne, paní profesorko. Koho, prosím vás?“
„Vím, že nemáte rád Vojtěcha. Vojtěcha Matějku, myslím.“
Mávl rukou. „Ale ne! Kdepak!“
„Ne. Nemáte, tohle vím. A on vás také ne. Prostě …“
„Mýlíte se, paní profesorko,“ řekl doktor Medek měkce v dalším návalu sentimentality. „Jen ho neberu vážně. A on to ví. To on mě nenávidí.“
Zasmála se.
„To není k smíchu,“ ohradil se.
Vrtěla hlavou: „Vy se mýlíte, pane doktore, protože Vojtěch, bože, ten neumí nenávidět. Je to dobrý člověk. Se vším, co k tomu pojmu patří. Věřte mi.“
Doktor Medek zakýval pleší, neboť se nechtěl přít. „Znáte ho léta, máte snad pravdu. Ale jinak… Chráním se toho, abyste měla dojem, že se vtírám do vaši domácnosti. Neboť mi je u vás velmi dobře.“
„Vím, že máte nějaké potíže,“ řekla laskavě. „Nic mi do toho jistě není…“
„Potíže…,“ zasmál se. „Ty mám už léta, paní profesorko. A jaké – umíte uhodnout.“
Jaksi bezděčně mu položila ruku zatíženou zeleným kamenem na paži. „Nevypil byste se mnou šálek kávy, pane doktore?“
Smutně přikývl, neboť byl už dost opilý. „Rád, milostivá…“

Byt a dílna Boleslava Rambouska byly osvětleny pracovními reflektory, které prohloubily stíny a tam, kde byly soustředěny, obnažovaly bezostyšně sešlost i prach, svěžest barev i stáří na povrchovou strukturu předmětů,
Poručík Beránek stanul ve dveřích a rozhlížel se. Čtyři muži pracovali jako včelky. Nadporučík Vlček seděl za jídelním stolem, svítil si bakelitovou kancelářskou stolní lampou, kterou patrně někde našel, a hrabal se ve svých papírech, čmáral si, a používaje školní trojúhelník, kreslil plánky.
„Ahoj,“ řekl polohlasně Beránek. „Máte okna?“
„Jo.“
Vyhlédl. Po zdi nahoru a kolem se vinul břečťan. Pod oknem byl potrhaný, se zřetelnými stopami po žebříku. „Byl jsem dole,“ poznamenal Beránek, „někdo si sem přistavil žebřík.“
„Někdo,“ řekl Vlček, vzhlédl od papírů, „sem vlezl oknem.“
„A něco hledal…“
„Tak pilně, až z týhle útulný komnaty udělal obraz spouště.“
„Pouště?“
„Spouště. Od pustnutí a zániku. Kapitán se neobjevil?“
„V kanceláři a pokladně správy zámku srdečně debatoval a pil víno s místními občany a manželkou pana správce muž, který jako by mu z oka vypad.“
„Neunikne,“ řekl Vlček zavile.
„Neunikne. Jak jste daleko?“
„Máme kuchyňku a jídelnu,“ konstatoval Vlček a udělal rukou kruh kolem sebe. „Jenomže to je začátek. Zůstaneme do kuropění a nebude to stačit.“
„Něco zajímavýho?“
„Je tady všechno možný. Od starého alba fotografií přes sbírku mincí nevalné ceny až k šálku z míšeňského porcelánu s uraženým ouškem. Ale jedno tady není. Peníze. Dnešní peníze, co by platily.“
„Jsou ve spořitelně.“
Nadporučík Vlček ukázal prstem před sebe na desku stolu, kam lampa nevrhala světlo. Beránek se tam šel podívat. Na dvě spořitelní knížky. Jednu starou, ještě z války, s malým vázaným vkladem, druhou novou, kam bylo před dvěma lety uloženo pět set a od té doby nic, totiž nic tam nebylo dopsáno, snad to byla knížka podnikového spoření. Beránek to řekl a Vlček přisvědčil. „Bude to tak. A u sebe,“ dodal, „jestli si dobře pamatuju, co říkal nadporučík Čarda, neměl ani peněženku, ani drobnou minci.“
Beránek přikývl.
„Má smysl,“ zeptal se Vlček a ukázal palcem přes rameno, „přejít dolů?“
„Nemá. Jen abyste si po ránu provětrali plíce. Pršelo. A muselo za ty dny přejít kolem nejmíň dvě stě lidí.“
„A pod okny?“
„Tam dvacet. Ta pěšinka,“ ukázal palcem přes rameno, „vede, jestli se neklamu, kolem zámku a pak kolem kostela do zahrady u náměstí. Když je zámek večer zavřený, kdo chce jít do parku pod zámkem, může jít po té pěšince. Je to blíž než kolem rybníka.“
„Ale kdo by chtěl?“

„S večerem asi kdekdo. Dokonce si myslím, že je tam živo.“
„Co budeš dělat?“
„Počkám na něj v hotelu. Jednou bude snad muset přijít.“

Červené slunce zapadlo kamsi za stromy a zůstala po něm rudá barva světa a vypadalo to, že obloha i země, stromy a budova starého hostince hřejí jako infrazářič, protože bylo teplo a vlhko a voněl les.
„Bude pršet,“ poznamenal kapitán Exner. „Kdykoliv byl takovýhle večer, říkal můj dědeček, že bude pršet. A míval pravdu.“
„Dědeček byl meteorologem?“
„Ne. Pracoval příležitostně. Většinou byl nezaměstnaný. Mimochodem, je tady vždycky tak prázdno a nehostinně?“
„Jen v úterý. Ve středu se tancuje, čtvrtek se nějak překulí v pátek, v sobotu a v neděli je tady hej. Sem se jezdí na výlety až z Meziboří. A chodí se na houby kolem dokola a plavat do rybníka, který je tamhle kousek proti proudu.“
Proto je tady tak vlhko, napadlo Exnera. „Budu,“ pravil skoro smutně, „vás asi muset vyslechnout…“
„Propánakrále, soudruhu kapitáne, to už děláte, ne?“
Zavrtěl hlavou. „Zatím ne. Jen si tak povídáme. Jenže mám dovolenou. Pořád mám ještě dovolenou. Teprve někdy v noci se dovím, že mi skončila. Takže vlastně mám právo si povídat.“
„Jen vyslýchejte, soudruhu kapitáne, ať si uděláme strejčka, jak říká náš pan Harpíšek.“
„Harpíšek?“
„Ten, co bydlí naproti nám a pěstuje růže. Před časem jste si od něho nes celou kytku. Zadem.“
„Víte, co si o vás myslím, Lído?“
„Nemám ani zdání.“
„Že jste zmije.“
Spokojeně se usmála. „Jsem. A víte, co bych ráda?“
„Vím.“
Rozšířila oči překvapením. „A hele! Copak tedy?“
„Abych se o tom, že mi skončila dovolená, dověděl až docela ráno.“
„A to se nestydíte?“
„Stydím,“ prohlásil. Zvedl sklenici a podíval se do očí, kde bylo modře na pět obrazů mistra Špály, a pravil: „To je osud. Přece nespěcháš.“
Dopila loužičku ginu. „Snad ne…,“ usmála se. „Můj kapitáne…“

„Kam pojedeme?“ zeptala se, když nasedli do vozu.
„Na opuštěné místo, které mi poradíš.“
„Budu se bát.“
„To je dobře,“ pravil, nastartoval a vyrazil. Černošedá zeď lesa zasvítila v reflektorech zelenými a hnědými barvami.
Spokojeně se choulila na černé kůži sedadla: „A na hlavní doprava.“
„Proč jsi přijela v sobotu do Opolné?“
„Za bratrem a koupat se. A večer tancovat.“
„S bratrem.“
„A s doktorem Medkem.“
„Moment,“ řekl, „teď doprava?“
„Ano. A seděli jsme tam do jede…“
„Od začátku,“ vzdychl. „Od rána.“
„Ráno v sobotu jsem vstala a vyčistila si zuby, pak jsem se umyla a přemýšlela jsem…“
„Objektivně.“
„Přemýšlela jsem dost objektivně o tom, co na sebe a jak asi bude…“
„Sakra, vážená,“ pravil kapitán Exner poklidně, „k věci: odjezd, příjezd, a tak dále…“
„Ježíš. Proč tak podrobně? To jsem podezřelá?“
„Samozřejmě.“
„Tak proč mě vlečeš do lesa a ne do vězení?“
„Protože mám pořád dovolenou.“
„Aha. Vyrazila jsem z Meziboří stopem v deset, před desátou, svezl mě náhodou pan Krtička, televizní opravář. A zavezl mě galantně až před zámek. Ještě jsou galantní mužové,“ poznamenala.
„To jsou pouze zkušenosti bohem nadaných.“
„Čím?“
„Krásou a drzostí. Pokračuj.“
„Zašla jsem za bratrem do depozitáře, abych ho pozdravila. Zanedlouho se dostavil doktor Medek, který nepochybně z obrazárny v druhém křídle jukal na ulici a viděl, jak jsem přijela. Vypili jsme kafe a pak jsem se šla koupat.“
„Sama?“
„S bratrem. Protože v sobotu nemusí pracovat.“
„Co tedy dělá v sobotu v Opolné? Co dělá v sobotu v Opolné doktor Medek, který by měl odjet do Prahy, nebo odkud je…“
„Je z Prahy.“
„Co tedy oba pohledávají na starém zámku?“

„Bratr nepracuje z povinnosti, ale pro potěšení, a…“
„Ale…“
„Vážně, Michale. Co doma? Jako kdybys to u nás neznal. Maminka pořád ustaraná, dědeček je strašně senilní, babička, co se nudí, teta, co je stará panna. Jeho to tady baví. A študuje si na zkoušky. A pan doktor Medek…,“ chytila si ukazováčkem, prostředníčkem a palcem špičku nosu a jemně si ji mnula. „Jo, to já ani nevím…“
„Jak to ani?“
„Já vypovídám. Nemůžu říkat, co si myslím, A drby, ty už vůbec ne.“
„Chci slyšet drby.“
„Nuže, doktor Medek… On je ženatý. A má asi nějaký průšvih… nebo něco. Prostě se mu nechce domů. A taky za ním málokdy někdo přijede. A vlastně je v Opolné služebně. Vždycky měsíc dva v roce, Má moc práce.“
„Lžeš,“ řekl suše kapitán Exner. „Jako když tiskne.“
„Vážně, Michale. Vážně. Totiž…“
„Vidíš,“ pravil kapitán: „Jsou jisté chvíle, kdy asi strašně lžeš. Protože pravda je taková, že pan doktor Medek se do tebe zamiloval, a to už předloni.“
Nadsedla. „Jak tohle víš?“
„Vím,“ prohlásil nedbale.
„Jenomže já s ním…“
„Děláš z něho šaška.“
„Není ale…,“ řekla mírně. „Nedělám.“
„Dobrá. Šla ses koupat. Dopoledne, odpoledne. Bez oběda. Kvečeru za vámi přišel doktor Medek. Pak jste šli na večeři. Kterou zaplatil. Kam?“
„Do zámecké vinárny,“ řekla pokrytecky pokorně.
„Proč jste nezůstali tancovat ve vinárně, ale vlekli se až do Lesovny?“
„Protože v Lesovně bývá větší legrace.“
„Viděli jste nebo jste potkali Rambouska?“
„Já ne. Viděla jsem ho až večer v Lesovně. Když jsme přišli, už tam seděl.“
„S kým?“
Zarazila se. „Jo, to je zajímavý. Hele… to, by mne samotnou ani nenapadlo…“
„Copak?“
„Neseděl tam sám…“
„Co je na tom divnýho?“
„Je… Počkej… Teď musíš zahnout doprava… A pomalu…“
Vjeli na starou prašnou cestu mezi vysoké smrky. Červená silnice stoupala serpentinami a od kol odletoval štěrk.
„Divnýho je…,“ řekla pomalu a se zřetelným napětím v hlase, „že většinou sedával sám, pil víno a koukal na šum kolem… Ale v sobotu…“
„Co v sobotu?“
„V sobotu,“ pravila pomalu, „s ním seděli u stolu… u jeho stolu, kde byl vždycky sám, je to takovej malej stolek v rohu u výčepu… V sobotu s ním seděli dva kluci…“
„Který?“
„To je právě to…“
„Co?“
„Dva kluci úplně cizí…“

Restaurace hotelu Rychta šuměla večerním ruchem. Pan vrchní Karlík si odpočíval při inkasu. Za nálevním pultem měl výčepního, mezi stoly chodila servírka v černých minišatech, její bratr v bílé košili roznášel pivo. Pan Karlík trochu kibicoval u dvou stolků, kde se hrály karty, a trochu vedl sousedskou řeč s tím či oním. Věděl, že musí střežit pouze dva stoly, kolem nichž se shromáždili studenti a jiní brigádníci z mlékárny.
Provoz se odvíjel hladce, pan Karlík mohl být spokojen. Mírně se napřímil, když vešel poručík Beránek. Beránek šel k výčepu, dal si pivo na stojačku a čekal, až pan Karlík přijde k nálevnímu pultu. Čekal dlouho, a1e dočkal se. „Pane vrchní, na chviličku…“
„Platit, prosím? Pan výčepní, prosím…“
„Kdepak, dal bych si… jeden. náhradní klíč od pokoje kolegy. Vrátí se patrně pozdě, vzal si ho snad s sebou…“
„Nemohu sloužit, prosím. Náhradní klíč…“
„Máte, ale…“
„Je to zakázáno, prosím. Jsou jen dva od každého pokoje, a kdyby se ztratil…“
„Neztratí se. Teď tam půjdu a nevyjdu až ráno. Vezmu si tam i jídlo.“
„Ale my, prosím…“
„Klíč,“ řekl Beránek suše a rázně dopil pivo. „A nechte mi v kuchyni připravit velkou studenou mísu. A dvě lahvové desítky.“
Pan vrchní Karlík nesouhlasně zakroužil trupem. „Prosím. Jak si přejete. Počkáte zde, vašnosti?“
„Počkám.“
Pan vrchní pootévřel dveře do kuchyně a zavolal: „Dvojitou obloženou!“

Světlo u závor blikalo červeně, silnice křižující trať poblíž nádraží Opolná byla opuštěná, ale výstražný signál se

rozsvěcoval do nocí s tupou svéhlavostí.
Přejel jediný vagón motorového vlaku.
Zastavil na nádraží, kde před nástupištěm stál výpravčí. Starý pán se šedivými kníry, které mu visely kolem koutků úst na bradu.
Salutoval jak veterán ze snů dědečků.
Vystoupil jediný cestující. Žena v kostýmu, s kabelkou přes rameno, s nevelkou brašnou v ruce.
Výpravčí zamával zeleným světlem.
Vagónek se rozejel.
„Dobrý večer, pane Vondráček," pozdravila výpravčího. A zastavila se před ním a ve světle jedné lampy tak, aby jí mohl vidět do obličeje. „Vy ještě sloužíte?"
Pootevřel ústa v usilovném přemýšlení. Díval se dlouho, pak zavrtěl hlavou. „Nevzpomenu si, paní… Nevzpomenu. Tohle," ukázal palcem přes rameno na osvětlené okno kanceláře, „mám v merku pořád, ale paměť, paní, paměť na lidi mě opouští."
„Rambousková… Ano, pane Vondráček… Rambousková…"
„Anna. Ano. Anna Rambousková, rozená Holá, tatínek pracoval v cukrovaru, bydleli jste…," zarazil se. „Promiňte… Minulost je mi bližší, než co se stalo včera." Napřímil se, neboť patřil ještě ke generaci, pro niž uniforma znamenala i určitý způsob chování, zlomil se poněkud v pase. „Dovolte, abych vám vyjádřil soustrast. Chudák." Stiskl jí srdečně a pevně ruku. „Chudák…"
„Děkuju, pane Vondráček… I když jsme tolik let spolu nežili, přece jen…," vzdychla.
„O mrtvých dobré, paní Rambousková. Ale s Boleslavem by nevydržela žádná. Takhle ale skončit nemusel," řekl pan Vondráček smutně. „Je to hrozné, co se dnes děje. Už i tady."
„Nic mi neřekli, pane Vondráček. Jen že… tragicky zahynul… Měla jsem hned přijet a hlásit se na Bezpečnosti."
„Opravdu nic?!?"
Zavrtěla hlavou.
Naklonil se k ní a řekl polohlasně: „Raději bych… já sám… Než oni. Byl zabit. V parku. Našli ho dnes ráno."
„Zabit?"
Sklopil oči. „Zavražděn," zašeptal.
„To snad… Přece… A kdo…," zakoktala.
Zavrtěl hlavou. „To se ještě neví. Proto vás asi pozvali."
„Děkuju vám, pane Vondráček."
„Za smutnou zprávu se neděkuje, paní Rambousková. Přeji vám dobrou cestu."
„Na shledanou… Pane Vondráček…" Zarazila se. „Směla bych si zatelefonovat? Panu Matějkovi. Ráda bych se s ním sešla dřív, než půjdu k nim…"
„V tomhle mimořádném případě můžete."
Pozval jí do kanceláře a sám našel v telefonním seznamu příslušné číslo. Vytočil ho. Předal jí sluchátko. „Vojtěch Matějka?" zeptala se. „Ano? Tady Rambousková. Anna. Ano, Anička… Ne, volám z Opolné. Jsem na nádraží… Pan Vondráček mi všechno řekl… Ne, jen to hlavní. Pozvali mě sem. Byli odpoledne u mě… že tragicky zahynul. Ráda bych s někým – s tebou, nejraději s tebou, mluvila dřív, než k nim půjdu… Ano. Ano. Ne, naproti mi nemusíš chodit. Cestu znám zpaměti. A zavazadlo nemám. Na shledanou," položila sluchátko. „Děkuju vám, pane Vondráček. A dobrou noc."
Vyšla před nádraží. Bylo v polích, Opolná se skrývala za návrším.
Bylo ticho, nikde nikdo.
Kráčela známou pěšinou k silnici.
Provázelo ji blikající modré světlo u závor.

„Teď doleva!" vykřikla. „Na tu lesní cestu!"
Prudce otočil volantem a přejel dřevěný můstek. Mírně prohnilé trámy zapraskaly.
„Ještě kousek dál. K těm dvěma srostlým stromům. Jsou to buky," poučila ho. „Je tam plácek, kde se můžeš i obrátit."
Travnatá rovná cesta se u buků dělila ve dvě: Bylo tam malé prostranství. Pootočil vůz a zastavil. Zhasl světla. A byla najednou hrozná, neuvěřitelná tma.
Tiše vzdychla.
„Copak?" zeptal se kapitán Exner.
„Nezdá se ti, že je moc černá noc?"
„Zdá…" Pak poznamenal: „To jsou radosti…"
Myslíš?"
„Nepochybně," řekl suše. „Teprve po dvou hodinách řekneš něco, co je vlastně to hlavní."
„Že je tma?" zeptala se nevinně.
„To taky. Chceš, abych tě zardousil?"
„Nemůžeš."
„Můžu."
„Nemůžeš. Seš rameno spravedlnosti."
„Mám dovolenou."
„Podívej," pravila s prohnanou ženskou mírností, „než začneš. Co jsem řekla podstatného?"
„Že v sobotu večer seděl Rambousek s dvěma neznámými mladíky. Byli opravdu neznámí?"
„Jistě. Patrně z Prahy."

„Jak to, patrně?!?“
„Když jsme šli na večeři, stál na parkovišti. před vinárnou jeden vůz s pražskou značkou.“
„Geniální. Jak víš, že patřil těm dvěma?“
„Mohl jim patřit,“ řekla důrazně. „Jenže, soudruhu kapitáne, na řečeném faktu není mnoho zvláštního. Protože Rambouska navštěvovalo dost úplně cizích lidí. Sem tam se o něm psalo, nejen náš doktor Medek, sem tam měl výstavu. Sem tam putovaly ty jeho příšerky do zahraničí. A nejen sem tam, ale pravidelně ty svý příšerky a obrazy prodával. Takže se řádní členové Svazu výtvarných umělců z širokých krajin naší vlasti mohli ukousat vzteky závistí. Neboť Rambousek byl nevzdělanec, samouk a diletant, původním povoláním švec.“
Dlouho bylo ticho.
„Odešli spolu?“
„Ne. Ti dva šli dřív. Vlastně za chvíli. Pak zůstal snad sám.“
„To je zajímavý…“
„Copak?“
„Jak si něčeho strašně všimneš…“
„Náhodou… Náhodou ten jeden měl… Takovou správnou džínovou bundu.“
„Jen tu bundu.“
„No… Bundu…“ Tiše vykřikla. „Neškrtit, kapitáne! Tvoje vlasy jsou náhodou úplně hezčí.“
Bylo dlouho ticho.
„Myslím,“ pravil přemýšlivě, „že hned tak neodjedem. Takže nemusím sedět u volantu.“

Doktor Černoch a Marta Šustrová kráčeli jako obyčejně přes náměstí do svých domovů. Kamil Černoch do bytu v činžáku za benzínovým čerpadlem, Šustrová do vilky, která stála kousek pod náměstím.
Černoch ji zpravidla doprovázel. Prodloužil si tak procházku o pět deset minut.
Malíř se za nimi díval přes celé náměstí, zbytečné zářivé osvětlené namodralými výbojkami, a liduprázdné.
Ze stínu, který vrhaly stromy parčíku upraveného kolem památníku padlých, vyšla žena. Zamířila přímo k Vojtěchu Matějkovi.
Na okamžik ji prudce ozářily reflektory vozu, který přijížděl na náměstí silnicí od Meziboří a neztlumil světla. Ona i mistr Matějka bezděčně odvrátili hlavy:
Řidič přepnul světla, objel náměstí a zabočil do uličky k zámku. Projel kolem barokního kostela a u vznosných mříží hlavní zámecké brány zastavil tak, že koruny lip na náměstíčku před zámeckou vinárnou byly mezi vozem a pouliční lampou.
Osamělý řidič se rozhlédl a zapálil si cigaretu. Byl to doktor Hauser.
„Nikoho tady nevidím,“ řekl.
„Proč,“ ozval se za ním ženský hlas pod přikrývkou na zadním sedadle, „musíme takhle šaškovat, když chceme do kina? Proč musíme jezdit do kina desítky kilometrů?“
„Protože,“ odpověděl smutně, „jsme malí lidi na malým městě, kde je tisícero očí.“
Olga Domkářová tiše pootevřela zadní dvířka vozu a schýlená se soukala ven. Najednou se zarazila a tiše vykřikla.
„Co je?“
„Tamhle…“
„Kde?“
„Na rohu. V tom psím víně!“
Natáhl krk. „Jo,“ řekl. „To tam spí vestoje pan Štrunc.“
Vzdychla. „To je ale blbinec. Přijdeš zejtra?“
„Jistě.“
Proklouzla branou, která se kupodivu, otvírala lehce a tiše. A ztratila se ve stínu zdi temné porostem břečtanu.
Doktor Hauser se naklonil dozadu a přibouchl dvířka.
Temná postava mezi listy psího vína se pohnula.
Ale vůz se rozjel a nevšímavě ji minul.
Postava se kymácela a zvedla obě pěsti za odjíždějícím autem. Hrozila.
„Tady,“ huhlala, „se teď dějou strašný věci. Ale já,“ bouchla se pěstí do prsou, „se ničeho nezaleknu.“

V ateliéru svítila jediná lampa. Vysoká, s nažloutlým pergamenovým stínidlem. Okno bylo otevřeno.
Vojtěch Matějka seděl na kulaté otáčecí stoličce před klavírem. Ruce měl složeny mezi koleny, hlavu skloněnou, pleš zářila poněkud slaběji než lampa. Díval se na koberec, a to do míst, kde se podlahy dotýkaly špičky jeho bot.
„Nechápu, paní Rambousková…“
Byly doby, Vojto, kdys mi tykal.“
„V pořádku. Pár let, dvacet nebo víc, jsme se neviděli.“ Zamával rukama. „Neměla jsi ke mně chodit,“ řekl mrzutě.
„Takhle v noci.“
„Byl jsi jeho kamarád z dětství, můj kamarád. Z čeho máš strach?“
„Ve městě je Bezpečnost. Jsme všichni, rozumíš, všichni podezřelí. Bylo to naprosto zbytečné. Mohli jsme se sejít zítra dopoledne.“
„Mohl jsi odmítnout. Přišla bych zítra.“
„To by se nehodilo.“
Seděla v lenošce u okna, ve stínu, naklonila se. Matně zazářily narudlé vlasy. V nazelenalém kostýmu vypadala mladší.

Byla skoro tlustá. Oči drobné a zapadlé v obličeji příliš plochém, než aby byl skutečně hezký. „Přišla jsem se s tebou poradit…," odmlčela se. A za chvíli řekla: „Asi půjdu. Po tvém přivítání."
„Nesmysl. Uvařím ti kávu…"
„Raději, bych koňak."
„Byl by tady."
Ze staré almárky vytáhl načatou láhev, dvě skleničky a nalil. Obojí postavil na stříbrný tácek a donesl před Rambouskovou. Přisunul křeslo. Nadzvedl pohárek: „Na setkání… Na jeho památku."
Chvíli zaváhala. Pak to vypila naráz.
Dolil jí. Sobě rovněž.
„Dnes za mnou přišli… Kvečeru."
„Kam, kdo?"
„Domů, do bytu. Bydlím pořád v Hradci a pořád pracuju na poště. Přišli za mnou z Bezpečnosti. Nevím kdo, představil se, zapomněla jsem, byl v uniformě, ty jejich hodnosti neznám. Omluvil se, zeptal se, jestli jsem manželka Boleslava Rambouska z Opolné. Řekla jsem mu, že jsem, ale že spolu už přes dvacet let nežijeme. A že jsem ho stejně tak dlouho neviděla. Ani se s ním nesetkala. Ujistil se, jestli nejsme rozvedení. To nejsme. Nějak jsme na to zapomněli. Sdělil mi, že můj manžel náhle zemřel, požádal mě, abych okamžitě přijela do Opolné a hlásila se na okrsku Veřejné bezpečnosti. Ptala jsem se, jak zemřel nebo co. Nic nevěděl. Nebo nechtěl. Tak jsem jela."
„To je hrozné," vzdychl Matějka a zavrtěl hlavou.
„Co je hrozné?" zeptala se nechápavě. „Asi to opravdu nevěděl. Koneckonců byl možná připraven na nějakou hysterickou scénu, mdloby nebo co, a byl asi rád, že jsem s ním jednala věcně. Řekla jsem mu, že pojedu prvním možným vlakem nebo autobusem. Poděkoval a šel. Vlak mi jel před šestou. Tady na nádraží pořád slouží starej Vondráček. Ten mi to řekl a kondoloval mi."
„Mělas jít nejdřív na Bezpečnost. Kdyby tě někdo sledoval… Řekl ti Vondráček všechno? Jak se to stalo, jak ho našli…"
„Jen to, že ho dnes ráno našli v parku, a že byl… to… Necítím se nejlíp, Vojtěchu…"
„To je samozřejmé… Je to hrozné. Doprovodím tě."
„Nejde o doprovod. To dokážu sama. Za nikým tady se mi nechtělo. Je to už moc dlouho, co jsem byla naposled v Opolné. Kamil Černoch je kantor a cvok. To vždycky byl. A ty seš starej dobrák. Proto jsem přišla za tebou dřív a poradit se."
„Přokristapána. O čem? O dědictví?" zasmál se smutně. „Ale to by spíš notář…"
„Ne. Mám syna. To víš."
„Vím. Je mu teď dvaadvacet třiadvacet…"
„Pětadvacet. Je ženatej, bydlí u mne, ale už čtyři roky, co se oženil, žije na Špičáku, kde dělá kuchaře. Má tam byt a manželku a dítě. Kvartýr u mě drží, jak to bejvá, pro všechny případy. S tátou, Slávou, se nestýkal…" Odmlčela se.
„No a co?"
„Myslím, že v sobotu byl u něj."
Mistr Vojtěch Matějka zbledl.

Doléval koňak, Ruka se mu zřetelně chvěla. „Proč to chodíš říkat mně? Co si vlastně myslíš? Jak tě to vůbec mohlo napadnout, že by tvůj syn, že by jeho syn… Prostě…"
„Prostě ano."
„Musel by mít vážný důvod. Musel by být šílený. Copak je tvůj syn šílený?"
„Není, Když si pomyslím, že by to mohl být on, rozklepou se mi kolena. Samozřejmě že by to neudělal. Ale přijdou na to, že tady byl. Nikoho jiného nenajdou. Vyšetřování. To všechno."
„Vždyť se nikdy nestýkali."
„Jistě. Ale to je právě to. Poslední tři roky se několikrát viděli. Byl za ním několikrát. Tady."
Vojtšeh Matějkn hvízdl. „To jsem nevěděl…"
„Občas o Slávovi psali v novinách. Říkali jsme si, že musí mít peníze. Dost peněz. Mně posílal pár stovek výživného. Když byl kluk na vojně, jel několikrát za tátou. Sám. Kvůli penězům. Jinejm, když jsou na vojně, říkal, tátové dávají aspoň něco."
„Dal mu?"
„Něco jo."
„Asi opravdu neměl. Lidi někdy nadělají řečí…," pravil Vojtěch Matějka:
„V tom já se nevyznám. Asi budeš mít pravdu. Jenže: kluk měl možnost koupit auto. Za slušný levný peníze. Potřeboval půjčit nějakou tisícovku. V pátek se stavil u mne, Jen na chvíli. A řek mi: jedu přes Opolnou, musím něco vyrazit z táty."
„A skutečně jel?"
„Jel."
„To neznamená, to vůbec neznamená, že by sis měla dělat nějaké hloupé starosti. Že zabil tátu sekerkou."
„Nedělám si starosti, že by udělal tohle. Dělám si starosti, že ho budou vláčet z výslechu do výslechu. Proč by to dělal. Je normální."
Mnul si prsty drobných rukou. „Nevím ovšem, čím ti mohu pomoci…"
„Chtěla jsem se tě zeptat… Ale tos vlastně už řek… A Vondráček mi to taky řek…"
„Copak?"
„Že byl zavražděnej… To je dost hrozný, jenže… víš, já ho vážně neviděla přes dvacet let… Sejde z očí, sejde z mysli.

Mně šlo o kluka. Jestli jim mám říct, že se někdy viděli… že se sem chystal jet…“
„To rozhodně musíš.“ Zvedl dlaně do výše hlavy a třepal jimi. „Rozhodně. Jistě ho někdo viděl. A byla bys ve zbytečným maléru.“
Vzdychla. „Nalej mi ještě jednu. Na kuráž. Jdu kam.“
„Teď hned?“
„Kdy jindy?“
„Kde budeš spát?“
„Nevím. Někde počkám na ranní vlak. Nějak noc přetluču.“
„Zavezu tě.“
„Nemůžu to od tebe chtít.“
„Nesmysl,“ řekl rázně Vojtěch Matějka. „Ráno se vyspím. Pracuju doma, nikam do zaměstnáni nechodím. Béž. Já zatím vyvezu auťák, mám ho na dvoře v garáži. Počkám na tebe u benzínový pumpy. Skočím si do výčepu na Rychtě pro cigarety. V noci mi doutníky nechutnají…“
„Snad tam nebudu dlouho…“
„Počkám. Ostatně,“ vstával, „jestli tam bude Šlajner…“
„Mladej Šlajner, ten, co jeho táta vozil mlíko?“
„Jo, ten. Jenže,“ dodal Matějka, obouvaje se, „už, holka, taky není mladej…“

Na okrsku Veřejné bezpečnosti v Opolné toho pozdního večera nebylo mnoho života. Kromě nadstrážmistra Fafka, který jediný unikl celodennímu mumraji – byl služebně kdesi v horách kvůli nějaké drobné krádeži toho měli všichni požehnaně. Čarda odjel, Šlajner pospával nad stolem.
Byla totiž taková hodina, kdy lidé obyčejně už spí. Fafek nahlédl do kanceláře a zašeptal: „Soudruhu poručíku…“
Šlajner zvedl víčka pomalu a těžce, jako by jimi zvedal polovinu světa.
„Soudruhu poručíku, je tady ta Rambousková…“
„Rambousková!?“
„No… Manželka starýho Rambouska. Nevím, kde se tady najednou vzala…“
„V pořádku, Fafku,“ řekl Šlajner téměř blahosklonně. „Dal jsem ji vlastně předvolat. Jak vypadá?“
Fafek nechápavě pokrčil rameny. „Řek bych normálně. Co s ní má bejt?“
„Byla to jeho žena.“
„Nevypadá, že by brečela. Vždycky jsem myslel, že starej Rambousek není ženatej.“
„To ví ze starších kdekdo,“ řekl Šlajner unaveně. Vstal a protáhl se. Mnul si oči. „Jenže to za ta léta tak v drbech probrali, že se na to málem zapomnělo.“
„Budete mě potřebovat?“
Šlajner zavrtěl hlavou a jal se zapínat blůzu.
Fafek otevřel dveře a hlásil: „Paní Rambousková!“ Nechal ji projít a tiše zavřel.
Šlajner ji poznal, jak si člověk pamatuje podobu někoho, koho odmalička vídá každý den. Nebo skoro každý den.
„Sedněte si, paní Rambousková…“
Svezla se do židle. Byla bledá. Nevypadala nejlíp, nadstrážmistr Fafek se neuměl dívat. „Tak vám to v Hradci vyřídili…“
„Jo… Jenže mi nic neřekli. Že byl zavražděnej. Sekerkou. To mi neřekli. Že umřel. Tragicky. Nic víc.“
Poručík Šlajner vzdychl a zavrtěl hlavou. Asi nad tím, jak jsou ti lidé bezohlední, nejen že vraždí, ale dokonce to vyklopí pozůstalé, jen se objeví ve městě, vyklopí jí to rovnou a bez skrupulí.
„Tak vy to už víte,“ řekl bezbarvě: „S kýmpak jste mluvila?“
„Hned na nádraží s panem Vondráčkem.“ Zarazila se. Promnula si ukazováčky obou rukou oči. „Jak jsem vystoupila z vlaku. Dali jsme se do řeči.“
„Tak pan Vondráček… Vám všechno řek…,“ čmáral si na papírku ozdobné V a O.
„Pak jsem ještě byla u pana Matějky. My se známe, když jsme byli ještě mladý. Slíbil mi, že… až to vyřídím, zaveze mě domů. Do Hradce. Nemám u koho spát.“
„Dobře, paní Rambousková,“ řekl poručík Šlajner. „Dobře. My bychom vás samozřejmě také zavezli, když jste přijela takhle na noc. My jsme vám. to oznámit museli, protože i když jste s postiženým mnoho let nežila ve společné domácnosti – jak dlouho?“
„Dvacet let. A víc, počkejte… jedenadvacet… a půl…“
„Tedy i když jste spolu přes dvacet let nežili ve společné domácnosti, jste podle zákona jeho manželka se všemi právy a povinnostmi.“
„Ano, prosím.“
„Nebudu vám teď vysvětlovat, co to znamená… Snad byste… jako manželka… měla obstarat pohřeb. Byl pari Rambousek pojištěn?“
„Já o něm na mou duši dvacet let nic nevím, pane… Soudruhu Šlajnere. Na mou duši. Vůbec nic.“
Pokýval hlavou. „Tak to by byl ten pohřeb. Pak asi dědické záležitosti. Ale my bychom rádi věděli, je to v tomhle případě formální, samozřejmě, paní Rambousková, jestli jste se opravdu během těch dvaceti let nesešli, třeba kvůli nějaké společné záležitosti, úmrtí v rodině a tak. Zvlášť v poslední době.“
„Ne.“
„Máte děti?“
„Syna. Pracuje jako kuchař. Na Špičáku.“
„Kolik je mu let?“

„Pětadvacet. Má po vojně.“
„A ten? Také se s otcem nestýkal?“
Vzdychla. Polkla. „Co já vím, tak se viděli… Právě v posledních letech. Když byl chlapec na vojně, tak mu občas Sláva dal nějakou korunu.“
„A po vojně?“
„To taky někdy…“
„Kdy naposled?“
Poručík Šlajner už přestal malovat ornamenty. Ťukal lehce tužkou do stolu. Už měl za sebou pár desítek výslechů za ta léta služby a skoro přesně věděl, co přijde. „Tak,“ opakoval klidně, „kdy naposled, paní Rambousková?“
„Když já nevím, jestli se opravdu viděli, mně jen říkal…“
„Kdy?“
„V pátek odpoledne…“
„Tenhle poslední pátek?“
„Ano. Říkal, že se za tátou podívá…“
„A neříkal proč?“
„To taky.“
„A pročpak tedy?“
„On si chtěl koupit auto… A chybělo mu pár tisíc. Nikde žádnou korunu nesehnal, tak si myslel, že by mu táta moh půjčit, ale, Pepo…“ Zarazila se. „Soudruhu Šlajnere, promiňte… To přece by kluk neudělal. Pro pár korun. Když si moh i na boudě někde vypůjčit. Koneckonců já sama bych něco sehnala. Přece by vlastního tátu, i když ho moc neznal… To ne. To určitě ne… Vážně ne.“
Poručík Šlajner pokýval halvou. „To v pořádku, paní Rambousková,“ řekl s profesionálním klidem. „V úplném pořádku. Nikdo vašeho syna z takového činu neobviňuje. Nikdo. Tím méně my. Samozřejmě. A pak jste už se synem nemluvila? Domů se nevrátil?“
„Ne, odjel rovnou do práce… Má tam rodinu. Domů jezdí málokdy. Jednou měsíčně.“
„Takže má podniková byt.“
„Něco takovýho. Takový provizórium. Má malý dítě a jeho manželka teď nechodí do práce. Ale žijou si dobře… To jistě.“
„Já,“ prohlásil poručík Šlajner, „vám paní Rambousková, děkuju, že jste přijela tak brzy. Ještě formalita. Co jste mi pověděla, tak to napíšeme. Kde vás čeká pan Matějka?“
„Říkal na náměstí u pumpy.“

Z Meziboří do Opolné vede silnice přes lesíky a táhlé úvaly podhůří. A za horami mělo slunce teprve vyjít. Takže bylo kuropění, a to v teplém ránu bez rosy. V Takovém ránu, kdy se chystají dopolední bouřky
Kapitán Exner jel víc než zvolna. Příčiny pomalé jízdy mohly být zhruba tři: únava po probdělé noci a z toho toho plynoucí opatrnost, touha vidět ze silnice daleko do kraje, neboť vzduch byl průzračně čilý a rozhled na desítky kilometrů, anebo konečně chuť přemýšlet či dokonce snít. Což ovšem řidiči není dovoleno.
Slunce povylezlo natolik, že mohl zhasnout světla.
Alej kaštanů před Opolnou stála nehnutě, ani list se nezachvěl. Byly to sebevědomé, moudré stromy, které už ledacos viděly… Jediným živým tvorem na náměstí byl bázlivý pes prchající kamsi k zámku. Noční můry ulehly, denní hmyz dosud nevyrazil k rejdům, ale lovci ptáci už povykovali své ranní zpěvy.
Zahnul k vratům hotelu Rychta. Otevřel si dvířka ve vratech a vrata zajištěná volnou závorou. Vjel do dvora. Schoval vůz pod přístřeškem, který nepochybně kdysi sloužil kočárům. Uložil klobouk. Na schodech se přidržoval zábradlí. Snil, jak bylo naprosto zřetelné, o posteli, ve které se spí.
Strčil klíč do zámku s mírně mátožným pohybem přiopilého. A zarazil se.
Podíval se na číslo pokoje. To bylo v pořádku. A shodovalo se s číslem na dřevěné hrušce klíče.
Zkusil to znovu. Nešlo to.
Vzal za kliku. Bylo otevřeno. Zarazil se, podrbal se za uchem. Strčil prstem do dveří. Pomatu a tiše se otvíraly. V šeru bylo vidět špaletové okno, v něm staženou lněnou roletu. V koutě vedle okna ustlanou postel, vedle dveří umyvadlo, koberec, starý, leč čistý plyšan, kdysi rudý, teď vyrudlý.
Na gauči proti posteli ležela hromada přikrývek. Klika otevírajících se dveří ťukla do skříně.
Hromada se pohnula a zafuněla.
Kapitán Exner vzdychl, vstoupil, urovnal si kravatu, povytáhl manžety košile, na nichž byly zřetelnější stopy probdělé noci než na jeho obličeji, a posadil se na postel proti gauči a hromadě přikrývek, ze které vyčuhovaly bosé nohy. Ponožky a boty se válely na zemi, sako a kalhoty na křesle.
Protože se přikrývka přestala hýbat, kapitán Exner se naklonil a píchl do ní prstem.
„Au, sakra,“ pravil poručík Beránek. „Snad si nemyslíš, že spím? Děláš kravál jak horda lancknechtů po vyplenění ženskýho kláštera.“
„Proč zrovna ženskýho?“ zajímal se Exner.
„Tebe, kdybys byl lancknecht, by brali jako specialistu pouze na plenění ženských klášterů.“ Poručík Beránek vzdychl. Ležel pořád obrácen zadkem k Exnerovi a zdálo se, že nemá chuť zbytečně hýbat tělem. „Věděl jsem,“ řekl jedovatě, „že tě zde k ránu uhlídám. Nejpozději v době snídaně. Máš po dovolený, soudruhu kapitáne. Vezu ti to písemně.“
Zamumlal a zachrul se do přikrývky. „Jestli se už rozednívá, tak bude dobře, když navštívíš Vlčka. Bude hnedle hotov. Asi tě rád uvidí. A pak, až získáš základní informace, už bude pěkně ráno a všichni budou čilí a svěží a přijede

nadporučík Čarda, kterému s tak pěkně uhnul, a můžeš se pustit do práce. Já už mám svý za sebou a budu spát.“
„Tady?“
„Není to zde špatný, soudruhu kapitáne.“
Michal Exner si pomalu zouval boty.
„Snad se ani zouvat nemusíš…,“ poznamenal poručík Beránek. „Pak si to shrneme…“
Kapitán Exner neodpověděl. Klidně a pomalu se svlékl, špinavé prádlo pečlivě složil do igelitového pytle, který s sebou vozil pro ten účel, umyl se, jak to šlo nejlíp, v tom malém umyvadle v koutě.
Z postele vytáhl bílé pyžamo a oblékl ho. Poručík Beránek, který se mezitím stočil do klubíčka zády ke zdi, aby mohl mezi řasami sledovat, co se děje, poznamenal: „Na brigádu?“
„Cože?“
„Ptám se, jestli jdeš na brigádu.“
„Prokristapána, proč?“
„Žes skočil do toho zednickýho mundúru.“
Kapitán Exner se zatvářil znechuceně. Ukázal na kapsičku: „Mám zde monogram.“
„Zednický pracovní kvádra se nekradou,“ poznamenal Beránek. „Za ty léta, co sloužím u Bezpečnosti, nebyla, pokud vím, hlášena žádná krádež zednickýho pracovního obleku.“
Exner vzdychl a vlezl do postele. Položil se na záda a hlavu si podložil rukama. „To jsou radosti…,“ poznamenal.
„Jsou,“ řekl poručík Beránek. „Asi to byla loupežná vražda. Vlček a mládenci nenašli ani dvacetník. V bytě. Byl tam strašnej bordel. Uvidíš fotky. A ten Rambousek u sebe nic neměl. Šel patrně z hospody…“
„Určitě šel z hospody,“ řekl Exner. „To je prokázaný.“
„Ale?!?“ podivil se Beránek. „Vážně?“
„Jo,“ řekl kapitán Exner suše. „Z taneční zábavy ve výletní restauraci Lesovna. Proti potoku je to parkem a lesem něco přes kilometr. Docela pěkná cesta. Schůdná patrně dobře i v noci.“
„Vida, vida,“ konstatoval poručík Beránek. „Tak to šel asi někdo za ním…“
„Nebo na něho někdo čekal…“
„Spiš še1 za ním,“ mínil Beránek, „ačkoliv není prokázaný, že postižený chodil pravidelně do výletní restaurace a pravidelně se ve stejnou dobu vracel stejnou cestou. Koneckonců se to dá prokázat velmi těžko. Zvláště když postižený žil sám a není známo, že by se s někým stýkal důvěrně nebo intimně.“
„Není?“
„Poručík Šlajner je místní. Soudí, že ne.“
„Nemýlí se?“
„Zatím,“ pravil poručík Beránek, „to musíme vzít jako bernou. minci. Hele,“ posadil se, „jsem tady pár hodin. A tak ti říkám, toho zámeckýho údržbáře a lidovýho umělce evropskýho jména moc rádi neměli.“
„Ale?“
„Samozřejmě, vražda je vždycky zlá. Zvlášť na malým městě. Jenže tady… Nemluvil jsem s nikým, koho by to skutečně, rozumíš, skutečně vzalo.“
„Doktora Medka.“
„Neznám. Kdo to je?“
„Restaurátor a kunsthistorik. Pracuje část roku v obrazárně. Objevil Rambouska a tím ho proslavil.“
„Neznám, zato ty náš informací, že se divím.“
„Sbírám drby. Vyprávěli mi o něm.“
„Vyprávěli? Oni?“ podivil se Beránek. „Skutečně oni?“
„Tak toho,“ pravil Exner, „toho Medka to vzalo… Ačkoliv vlastně… Vlastně taky moc ne… Já nevím, jestli bych se šel koupat, kdyby mi umřel někdo, koho si opravdu vážím… Ačkoliv…“
„Copak ačkoliv?“
„Ačkoliv láska…“
„Jaká zase láska, prokristapána?“
„Pan doktor Medek je zamilovaný,“ řekl kapitán Exner suše.
„Což se lidem stává,“ poznamenal Beránek trochu zklamaně. „Jsou i takoví, co se jim to přihází v takovým kalupu, že se z toho jiný přímo zajíkají.“
„Co se z toho?“
„Zajíkají. Ale vraťme se k věci, můj kapitáne: proč se nám tohle městečko zdá tak studený, ačkoliv byl zavražděn člověk, který zde vyrostl a asi něco uměl…“
„Protože,“ pravil Michal Exner, „byl úspěšný. To se neodpouští.“
Poručík Beránek vstal, sebral pohozené svršky a s povzdechem odklopýtal do svého pokoje.

Vrátil se za čtvrt hodiny, umyt, oholen a s vyleštěnými botami. „Jdu za Vlčkem. Kdy si to shrneme?“
„Když bude teď…,“ Exner se díval na hodinky, „když bude teď Vlček hotov, nebude moudřejší dřív než odpoledne. A později.“
„Spíš později,“ mínil Beránek. „Bude se s tím muset do Prahy a tak. Nebudou-li,“ usoudil, „komplikace a mimořádný expertizy, můžeme si to odpovědně shrnout dnes za pozdního večera, jestli ne zítra ráno. Mělo by se, jet do Meziboří. Za tím podezřelým.“
„Nemusí. Mluvil jsem s ním.“
„Ale,“ podivil se Beránek. „Tys byl jak čečetka. Kdo by to byl řek? A co ti řek?“

„Že to neudělal. Že měl vždycky na Ramhouska vztek, ale že to nebyl vztek na zavraždění."
„A ty si myslíš?"
„Že asi mluvil pravdu."
„Propustit?"
„Zatím ne. Aby nebyl průšvih. Hele, prokurátor by měl na základě toho, co zatím víme, na něj uvalit vyšetřovací vazbu. Sekera je sekera, člověče. Když půjdu vraždit, tak si taky asi vezmu sekeru, která mi bude nejblíž po ruce. A to bude nepochybně moje vlastní."
„Anebo taky ne."
„Ten Kolář jo."
„Tak to s Čardou provedem. Mám ho pozdravovat?"
„Koho? Koláře? To snad není nutný."
„Nadporučíka Čardu!"
„Toho jo. Bude mít radost, že mám po dovolené."
„Není sám," poznamenal jízlivě poručík Beránek. „A dál?"
„To je tak," řekl kapitán Exner a díval se zamyšleně do stropu. „Mám zjištěno, že postižený mluvil s neznámými mladíky v sobotu večer v Lesovně. A zároveň je prokázáno, že tentýž, se obyčejné s nikým v Lesovně nevybavoval. Další důkaz toho, že nebyl zvlášť oblíben. Takhle zjistit, kdo byli ti dva hoši…"
„Výletníci," řekl poručík Beránek. „Seděli náhodou u jeho stolu. Přišli si do Lesovny zatancovat nebo se napít, protože táhli krajem."
„Byla by tady domněnka, že byli z Prahy. Vůz s pražským číslem byl na parkovišti."
„Patřil někomu jinýmu."
„Ale mohl patřit jim."
„Souhlasí. Zeptám se. Prostě budu se na to poptávat. A když se to dovím?"
„Okamžitě," řekl kapitán Exner a strašně zívl a zavřel oči, „v tom případě mě okamžitě vzbudit!"
„Provedu. Jinak ne?"
„Ne."
„Provedu. Mám zavřít?"
„Jo."
„Na klíč?"
„Ne!„ Kapitán Exner se chytil v posteli za hlavu.
Poručík Beránek stál ve dveřích téměř v pozoru. Naklonil hlavu, usmál se a přeopatrně, pomalu, a naprosto potichu zavřel.

Toho časného jitra měla manželka správce zámku v Opolné Věra Kalábová barevný sen. Kráčela oděna pouze do vlajících rudých pruhů jakési lehké látky renesančním nádvořím. Slyšela zpěv ptáků a prudký vítr jí cloumal nedostatečným oblečením. A zlatými vlasy. Vítr byl teplý, cítila ho v dlaních a mezi prsty a hrála si s ním. Ve dveřích svého bytu se objevil Boleslav Rambousek. Měl na sobě bílý frak a černého motýla pod krkem. Ačkoliv jeho oděv byl více než společenský, měl na hlavě svou obvyklou plátěnou čepici. Odkudsi přiběhl hnědý kůň, přesně takový, jaký byl vymalován v obrazárně. Tam na plátně obrazu na něm seděl August Colloredo-Mansfeld. Ve snu byl kůň bez knížete. Rambousek se na koně lehce vyhoupl a objížděl nádvoří. Pomalým lehkým klusem. Natřásal se v sedle a kulil oči a vyplazoval jazyk, jako příšerky, co vyřezával. Pak se postavil do sedla a vyskočil na arkádu prvního patra, Zůstal sedět na zábradlí a kýval nohama. Chtěla vykřiknout, aby nespadl. Aby dal pozor. Než mohla vydat hlas, Rambousek začal padat. Snášet se. Pomalu. Běžela ho zachytit. Podařilo se jí to. A najednou viděla, že drží v náručí toho neznámého chlapíka, co ho minulého dne omylem zatkli. Toho botanika. Měl na sobě slavnostní uniformu pluku pruského krále, která visela ve vitríně v knížecím předpokoji. Botanik se postavil na nohy, políbil jí ruku, vlekl ji za sebou, neboť chtěl dohnat klusajícího vraníka. Kopyta zřetelně ťukala do pískovcové dlažby. Ťukala a ťukala. Nemohli koně dohonit, už klopýtala, už padala… Probudila se.
Ale ťukání kopyt bylo slyšet pořád.
Posadila se.
Bylo světlo a někdo ťukal čímsi kovovým na mříže okna. Ložnice byla v přízemí, nebylo nic snazšího.
Podívala se na Vlastimila Kalába, který lehce chrápal.
Za oknem stál ten mírně obtloustlý pracovník Veřejné bezpečnosti, který se jim včerejšího odpoledne představil jako poručík Beránek.
Šla k oknu a stáhla si na prsou noční košili.
„Promiňte," řekl drze. „Vy asi ještě spíte…"
„Já už ne," zasyčela. „Můj manžel ano."
„Potřeboval bych chviličku. Pár slov."
„Teď? Nejsem oblečena."
„Je už vlastně ráno," říkal ten člověk bezostyšně. „Máme moc práce a potřebovali bychom si ověřit takovou maličkost…"
„Když je to maličkost, mohlo to počkat," šeptala.
„To stačí takhle, přes okno… Když to budete náhodou vědět, nemusíte ani budit manžela. Navštívil někdo v pátek nebo v sobotu pana Rambouska?"
„Náhodou," řekla udiveně. „Náhodou ano… Jeho syn. A dopoledne dva mladíci."

„Kdo to byl?“
„To nevím.“
„Můžete si vzpomenout, jak vypadali?“
„Ano. Jeden byl hubený, vysoký blonďák. Ten druhý zřetelně menší. Myslím, že měl světlé vlasy. Větší měl brýle.“
„Viděla jste je někdy předtím?“
„Nikdy.“
„Mluvili ještě s někým?“
„Nevím. Možná s doktorem Černochem. Protože se ptali, kde najdou pana Rambouska. Jenže on nebyl doma. Tak chtěli mluvit s ředitelem muzea. A to je doktor Černoch. Muzeum je ve druhém patře. Pan Černoch tam bývá i v sobotu. Poslala jsem je tam.“
„Takže vy nevíte, jestli mluvili s doktorem Černochem?“
„Ne.“
„A kde, prosím vás, bydlí doktor Černoch?“
„V domě za benzínovým čerpadlem.“
„Tak vám,“ pravil poručík Beránek, jak uměl nejmileji, „pěkně děkuju. A dobré jitro… Na shledanou.“
Přikývla. Vrátila se do postele a zavřela oči. Vlastimil Kaláb pořád jemně chrápal.
Pokoušela se vrátit ten sen.
Usnula a nepodařilo se jí to.

„Tak,“ křikl poručík Beránek a vletěl do pokoje hotelu Rychta, ve kterém před dvěma hodinami usnul kapitán Exner. „A máme je!“
Exner se vztyčil na posteli a zařval leknutím.
Když pochopil, oč jde, zůstal sedět se zkříženýma nohama, ruce položil na lýtka, svěsil hlavu a podobal se zoufalému meditujícímu jogínovi. „Bůh,“ řekl tiše a pokorně, „mě trestá. Koho máš? Vždyť je noc a já oka nezamhouřil.“
„Ty dva.“
„Který dva?“
„Co si povídali s Rambouskem v Lesovně.“
„Kde jsou?“
„Nevím. Patrně doma v posteli. Nebo mají nocleh někde jinde. Je časně, každej slušnej člověk ještě spí.“
„Kecáš,“ prohlásil odevzdaně Michal Exner. „Strašně. Asi strašně. Jak víš, že jsou to oni?“
„Jestli se ověří, že jeden byl dlouhej a brejlatej a hubenej blonďák a druhej menší, taky blonďák a s fotografickým aparátem, a jestli ten dlouhej měl modrou košili nebo bundu a ten menší barevný tričko, tak vím, kdo to je.“
„Ale, ale…“
„U koho si mám ověřit to oblečení? Udělám to natotata.“
„Moment…,“ a kapitán Exner spustil nohy z postele. „Už jsi pracoval dost. Tuhle maličkost si zjistím sám.
„Ale já rád…“
„Nepochybuju.“ Rozhlížel se mžourajícíma očima. „Kdepak tady je telefon?“
„Nenajdeš,“ pravil poručík Beránek spokojeně. „Tady ne. Dole. Ve výčepu. Nebo vedle na poště. Nebo na okrsku u poručíka Šlajnera.“
„Neposmívej se,“ řekl kapitán Exner tvrdě: „Běž za Šlajnerem. Přijdu za tebou jedna dvě.“

Okrsek Veřejné bezpečnosti v Opolné byl přeplněn. Přišli i ti, co neměli službu, z Meziboří se dostavil nadporučík Čarda, byl zde řidič služebního vozu z Prahy Bohouš Vok a ještě jeho kolega. Do toho přišel Beránek a čtvrt hodiny po něm kapitán Exner.
„Tak vás tady máme zas, soudruhu kapitáne,“ přivítal Exnera srdečně nadporučík Čarda. „Pěkně vás vítám.“
„To jsou radosti,“ řekl na to tiše kapitán Exner. Měl dosud tupé oči, pod nimi namodralé půlměsíce a na skráních a vzadu na krku mokré vlasy, jak na sebe pod vodovodem pouštěl studený proud vody. Rozhlédl se. „Tady je živo,“ řekl s povzdechem. „Soudruhu poručíku,“ obrátil se na Šlajnera, „nemáte docela malou komůrku, abych si mohl zavolat?“
„Tady moje kancelář… Já bych ovšem rád, soudruhu kapitáne…
„Ano…?“
„Kdybyste si přečetl tuhle výpověď… Manželky Rambouskovy.„ Podal papíry: „Tady.“
„Aha…“
„Které si přejete číslo, soudruhu kapitáne?“
„Najdu si to sám… Jen kdybyste měl seznam. Ano, okresní, samozřejmě. Děkuju… Já se na chvíli k vám zavřu…,“ zvedl oči k Beránkovi a dodal: „To si vyřídím sám…“ Četl výpověď a za chvíli se zeptal, aniž zvedl oči: „Už jste s tím něco dělali?“
„Ale, soudruhu kapitáne,“ odpověděl Šlajner. „Čekal jsem na vás.“
„Jeďte pro něj, pro toho Bedřicha Rambouska. Kdyby tam nebyl, najděte ho. Jestli se ztratil, tak to máme snazší i horší…,“ položil zprávu vedle sebe na stůl. „A soudruhu poručíku… není nás tady nějak moc… Ještě přijde Vlček a mládenci…“
„Nevím, soudruhu kapitáne, kdyby bylo potřeba…“
„Je nás tady zbytečně moc. Ti, co nemají službu, domů.“
„Jistě,“ souhlasil Čarda. „Mám nechat přivézt toho podezřelého Koláře?“
Exner už byl ve dveřích Šlajnerovy kanceláře: „Zatím ne…“ Zavřel za sebou, vzdychl. Podíval se přes záclony na tiché

náměstí. Posadil se za stůl, přitáhl k ruce telefon.
Nalistoval v seznamu Meziboří. Našel jméno a vytočil číslo.
Držel sluchátko a poslouchal, jak telefon vyzvání. Teprve potom ho napadlo podívat se na hodinky. Bylo půl šesté.
Ozval se rozespalý ženský hlas.
„Prosil bych slečnu Muršovou. Lídu," řekl.
Ženský hlas ve sluchátku byl velmi mrzutý. „Nezdá se vám, že je příliš brzy?"
„Zdá…" Exner se na chvíli zarazil, okamžik přemýšlel s pootevřenými ústy a potom dodal: „paní profesorko."
„Ale," řekl ženský hlas. „Smím vědět, kdo volá?"
„Jestli jste Květa Krempová…"
„Jsem."
„Exner. Michal Exner. Kapitán"
„Jste v Opolné?"
„Kde jinde."
„Zapletla se nebo zaplétá, pane kapitáne?"
Zasmál se.
„Jdu pro ni. Je to vzácné, když se o nás zase zajímají kapitáni. Sbohem, pane Exner."
„Na shledanou," pronesl kapitán Exner nesměle a pokorně, neboť jeho úcta k neprovdaným ženám vyššího středního věku byla nesmírná.
A nečekal dlouho.
„Co se děje?"
Až se lekl, jak vyjekla. „Něco s Erichem?"
„Ale ne… Je to Lída? Je. Copak jsem s ním vůbec mohl mluvit? Tady se člověk nezastaví…"
„Trochu si to umím představit."
Michal Exner se podíval na náměstí, odkud vyjížděly ranní autobusy, před hotel, kde paní otvírala benzinové čerpadlo a kde už stála fronta osmi aut. Před hotelem Rychta nastartoval řidič zájezdového autokaru svou zasklenou ocelovou krabici. „Ano, je tady úplně klid. Ani živé duše… Spala jsi?"
„Pletla jsem ti šálu."
Zakašlal. „Nezlob se… To je osud… Já ti nevolám… že bych tě snad chtěl slyšet. To taky, samozřejmě. Na něco jsem včera zapomněl."
„Nevzpomínám si," řekla spokojeně. „Pokud se pamatuju, nezapomněl jsi vůbec na nic."
„Ale ano," pravil mírně a trpělivě, jako by přesvědčoval umíněné dítě. „Zapomněl jsem se tě zeptat, jak vypadali ti dva chlapíci, co s nimi mluvil Rambousek v sobotu večer v Lesovně."
„Prokristapáná! Pro tuhle blbost mě budíš?"
„Potřebuju to vědět. Včera, v tom rozčilení…"
„A když ti to řeknu…"
„Až do večera se neozvu. A počkám u tvého bratra v depozitáři zámku. Tak mezi sedmou a osmou. Večer, samozřejmě. Počkám, až přijdeš."
Byl slyšet nezřetelný zvuk. Strohý hlas Lídy Muršové oznámil: „Jeden z těch dvou, soudruhu kapitáne, byl dlouhý světlovlasý a měl brýle s černými obroučkami. Byl nadměrně vysoký. Druhý byl menší, také světlovlasý. Měli na sobě…"
„To jsem už slyšel. Děkuju."
Nikdo neodpověděl. Klaplo sluchátko: Kapitán Exner dal své sluchátko před obličej, chvíli se na něj uduveně díval a pak rovněž zavěsil.
A najednou mu došlo, že má vlastně hlad.

Poručík Beránek vytáhl z náprsní kapsy saka černý notes. „Tak co?"
„Budou to oni."
Beránek přikývl, jako by šlo o věc samozřejmou, a nalistoval příslušnou stránku. „Ředitel muzea doktor Kamil Černoch mi dnes ráno sdělil, že ho už v pátek odpoledne navštívili dva redaktoři časopisu Mladé obzory. Podle sdělení doktora Černocha šlo o fotoreportéra Lucka a novináře Richarda Pohana. Přijeli za Rambouskem, ale toho nějak nezastihli. Vypravili se proto do muzea. Jmenovaní ho navštívili opět v sobotu jen na chvíli, protože Rambousek dopoledne zase nebyl doma. Jestli s Rambouskem mluvili, neví. Kdy odjeli, neví."
Kapitán Exner přikývl, „Soudruhu poručíku," zeptal se Šlajnera, „nemáte tady náhodou někde Mladé obzory?"
„Něco jsem tady viděl…," hrabal se poručík v knihovničce, „ale to bude jistě starý číslo…"
„To by nevadilo…"
„Tady."
Michal Exner nalistoval třetí stránku, kde byl obsah listu a tiráž. „Beránku… Zavolejte k nám do Prahy. Teď hned. Aby se okamžitě spojili s šéfredaktorkou Mladých obzorů…," slabikoval z tiráže, „Táňou Vrabcovou… teď je po šestý… bude určitě doma… Nebo jejím zástupcem Melichárkem… pokud by měla dovolenou. Ať sežene ty dva své redaktory… Že ji navštívím v redakci mezi jedenáctou a dvanáctou. Možná dřív. Budu potřebovat aspoň jednoho z nich."
„Můžou říct, oč jde?"
Exner vzdychl. „To nevím ani já. Jen ať zjistí, zda byli ti dva v Opolné. Pokud to bude ta…," podíval se znovu do tiráže, „Táňa vědět. Kdyby dostali naprosto bezpečnou zápornou odpověď…," mrkl na hodinky, „ať zavolají do sedmi. V

sedm patnáct jedu s Bohoušem do Mladých obzorů.“
„Je šest pět,“ poznamenal poručík Beránek.
„Chceš mi říct, že bych se měl podívat na Vlčka.“
„Jo.“
„Mám hlad… Ať se tam Bohouš pro mě zastaví. U Vlčka. Něco si koupím cestou.“ Vyhlédl z okna. „Hele, ty mraky.
„Soudruhu poručíku,“ obrátil se na Šlajnera, „co řekla Rambousková, je velmi zajímavé. Jestli je tady zvykem dodržovat služební tajemství…“
„Za to ručím, soudruhu kapitáne.“
Exner ukázal na oblohu. „Ty mraky… Bude bouřka.“

Než se vypravil na zámek, vrátil se do hotelu pro deštník. Dal si jej přes rameno jako flintu a vydal se kolem náměstí. Mlékárna – dovolená, samoobsluha – dosud zavřeno, bistro – ještě zavřeno… Připadal si jak odkopnutý pes, ale nevypadal na to. Okoukl stánek se zeleninou a ovocem. Byl rovněž zavřený, kolem se nic nepovalovalo, ani hruška, ani kus shnilého melounu.
Vzpomněl si na plechovku pomerančového džusu a bylo mu nanic.
Štěstí se na něho usmálo v uličce vedoucí k zámku, kde byla mlékárna. Od staré paní koupil litr mléka, dva koláče a tatranku, o které ho ujistila, že je čerstvá. K tomu ujištění ji asi vyprovokoval jeho zoufalý pohled, kterým bloudil po regálech, kde byly narovnány krabice s různými suchary a sáčky s moukou. Jako by tam byly odjakživa, vrostly do regálů a nebyly k utržení.
S papírovým sáčkem v jedné, s igelitovým s mlékem v druhé ruce, pod paždí deštník, tak se kapitán Exner ubíral k zámku.
Byl konec bezvětří. Koruny stromů ve francouzském parku za zdí, jež byla jednou stranou ulice, se prohýbaly. Zvedal se prach a vířil v rozích. Jakýsi bílý papír poletoval vysoko nad střechami domků.
Na mnohé jistě padla tíseň, neboť ranní bouřka bývá podivná. Na střechy a dlažbu dopadly první kapky, kapitán Exner uchopil oba sáčky do jedné ruky a roztáhl deštník.
Světlovlasá žena mu běžela vstříc.
Byla to Věra Kalábová.
„Utíkám do mlékárny,“ smála se. „A zapomněla jsem deštník…“
„Počkám na vás.“
Vítr cloumal taškami na střechách. Rval ze stromů listy. Exner se přitiskl ke zdi. Konečně se zablesklo, zahřmělo a liják začal plnou silou.
Kráčeli pod zmítajícím se deštníkem, kterým cloumal vítr a rval ho Exnerovi z ruky. Ještě že mu tu ruku paní Kalábová přidržovala.
„Nepřijel jste zrovna ve vhodnou dobu…“ řekla.
„Opravdu?“
„Ta nepříjemnost včera…“
„Nepříjemnost? Jak mě zatkli?“
„Ano. A dnes tahle bouřka. To jste se vypravil tak časně do parku?“
„Ne,“ odpověděl, „do sbírek.“
„Doktor Černoch vám půjčil klíč?“
Vydal neurčitý zvuk. „Jen nevím… kde se nasnídám… A jestli se mi povede pit mléko z toho …“
Zasmála se. „Můžete si sednout do kanceláře. Půjčím vám hrníček, pane doktore.“
„Vaše laskavost,“ pravil galantně a se šklebem vstupoval ve vyleštěných botách do kaluží, „paní Kalábová… je výjimečná.“

„Hele, mami,“ řekl chlapec, který šel zrovna z koupelny do kuchyně snídat a zvedl v předsíni telefon. „Někdo volá.“
„Už běžím,“ zavolala Táňa Vrabcová z ložnice. Zrovna si před zrcadlem pletla svůj cop, který ji pořád, ačkoliv už mírně překročila krásný věk, slušel: „Zeptej se, kdo volá.“
Chlapec tak učinil. Potom přikryl dlaní mikrofon. „Mami… říkají, že Bezpečnost…“
„Jen se, hochu, uklidni,“ pravila a dokončila účes. „Někdo si dělá psinu.“ Vzala do ruky sluchátko. „Vrabcová…“
„Šéfredaktorka Mladých obzorů?“ zeptal se mužský hlas.
„Ano.“
„Zde je Bezpečnost. Kriminální ústředna. Nadporučík Vonek. Soudružko šéfredaktorko, u vás v časopise pracují soudruzi Pohan a Lucek?“
„Ano.“
„Jsou v Praze?“
„Pokud vím, ano. Pohan určitě. Dnes má přijít do redakce.“
„Děkuju,“ řekl hlas. „A nevíte náhodou, jestli nebyli koncem minulého týdne v Opolné?“
„To byli určité, to vím. Stalo se něco?“
„Ne. Nic zvláštního. My tady vlastně ani nevíme, oč vlastně jde. Ale potřebovali bychom s nimi mluvit. Mezi jedenáctou a dvanáctou nebo o něco dřív vás navštíví v redakci kapitán Exner. Rád by s jmenovanými soudruhy mluvil. Bude to možné? Aspoň s jedním z nich.“
„Jistě. Ať přijde. Budou v redakci oba.“
„Děkuju vám, soudružko,“ řekl ten anonymní hlas neanonymního nadporučíka Vonka a jeho ruka zavěsila sluchátko.

Učinila tak pomalu a zamyšleně i Táňa Vrabcová. Šla se nasnídat a se synem toho moc nenamluvila.
Při kávě, když už byla sama a zapálila si cigaretu, nedalo jí to a zavolala Richarda Pohana.
„Hele, Říšo," řekla rázně, jak byla zvyklá jednat s lidmi, „co jste provedli v Opolné?"
„Ježíš, nic…," pravil udiveně vážný reportér Richard Pohan. „Co bysme tam měli províst?"
„To nevím. Volala Bezpečnost. Přijď o půl deváté. Ke mně. A zavolej Lucka."
„Ten taky má přijít? Měl jít dnes fotit…"
„Nikam nepůjde. Protože v jedenáct si k nám do redakce přijde s vámi popovídat nějaký kapitán Exner."
„A jéje…," podivil se Richard Pohan. „A co bude chtít?"
„To nevím, chlapče," řekla Táňa Vrabcová s jedovatým klidem, to budete nejspíš vědět vy dva. Ahoj!"
„Ale…"
Rázně položila sluchátko,
Neboť věděla, že požitek z informace ji stejně nemine, a tím si onu slastnou chvíli poznání oddálila a prodloužila.

Seděl u nízkého stolečku vedle okénka do průjezdu, skromně, jako chudý poutník v čeledníku, upíjel z hrnečku vlahé mléko a přikusoval rohlík. Nechala ho chvíli o samotě. Jen tak dlouho, jak asi trvalo, než si utřela pocákané nohy a vyměnila boty.
Vlastimil Kaláb si patrně zvykl snídat sám.
„Jak se u nás zdržíte?"
„Ani nevím," byl rád, že nemusí pořád jen lhát. „Ale pár dní to vydrží."
„Bude klidněji, až odjedou."
„Určitě. Určitě bude."
Usedla do křesla k oknu, za zády měla nádvoří, kde staré chrliče valily proudy vody.
Dala nohy přes sebe, složila ruce do klína a zazdálo se, že tato kancelář je nejútulnějším místem světa.
Za oknem průjezdu hvízdal průvan.
Kapitán Exner dělal, že je zádumčivý. Posléze zavrtěl hlavou. „Připletl jsem se do nešťastné události… Byl to prý starší člověk."
„Myslíte Rambouska?"
„Nenáviděl ho snad někdo?"
„Víte," řekla s moudrým úsměvem zkušené ženy hovořící k mladšímu příteli, „já myslím pro peníze."
„A měl je?"
„Určitě. Jako údržbář moc nevydělal. Ale byl šikovný, vedle jízdárny máme truhlářskou a zámečnickou dílnu. Dělal tam melouchy i pro nás, pro zámek. Na fakturu. Měl povolení národního výboru. A jako švec…"
„Taky ševcoval?"
„Původně ševcoval. Měl dílnu. Pod náměstím, jak se jde k zámeckému mlýnu, jestli jste tam už byl…"
S plnými ústy horlivě přikývl.
„Ševcoval příležitostně taky. Pro známé. Verpánek měl v zámečnické dílně. Mně loni ušil zimní boty. Podle obrázku v Burdě. Říkal: Pro legraci, jestli to ještě umím."
„A uměl?"
„Povedly se mu."
„Takže to byl vlastně strašně pilnej člověk."
„Nevydržel sedět. A sem tam prodal některý ze svých podivných obrazů. Někomu se líbily i jeho příšery s vykulenýma očima, já v nich zalíbení nenašla."
„Žádnou jsem neviděl."
„Vyřezával je. Takhle veliký. Měl jich doma spoustu," ukázala přes rameno. „Jestli to bude možné, podíváte se tam. Možná že má něco doktor Medek. Ten ho ovšem zbožňoval."
„Kdo to mohl udělat…," dumal Exner.
„Zavřeli Koláře, lesního dělníka, pane doktore. Vědělo se o něm, že nemá Rambouska rád. Jenže Rambouska miloval málokdo. Kolář to mohl udělat, jestli se opil. Ale spíš v hospodě než v lese. Ačkoliv… nikdo neví. Prachy potřeboval pořád, protože moc pili…"
„Kdo? Kolář a Rambousek?"
„Ne. Kolář a jeho družka. Bydlí s jednou ženskou v chalupě pod mlýnem. V její chalupě."
„Takže," povzdechl, „se to bude těžko zjišťovat…"
„Jistě. Taky měli syna… Občas za ním v posledních letech přijel. Rambouskovi brzy po svatbě utekla žena, jak se tady říká."
„A jéje," zajímal se Exner, „a ví se proč?"
„Já to nevím. My jsme se přistěhovali před osmi lety. Utekla někdy před dvaceti."
„Proč takovému pilnému Rambouskovi," uvažoval Exner, který toho rána snad vlivem počasí, špatné snídaně a ospalosti byl samá moudrá řeč filozofa z lidu, „proč jemu, člověku úplně pracovitému a možná žijícímu spořádaným životem, utekla žena?"
Zasmála se. „Jestli žil tenkrát spořádaně, to nevím. Ale teď vlastně žil. Pil málo, pořád dělal. Jenomže," řekla opět oním tónem ženy jsoucí nad špatnostmi a spory světa, „byl upovídaný. Strašně rád debatoval. Jenže on s ním nikdo debatovat nechtěl. Když ho člověk nechal mluvit, tak to bylo v pořádku."
„A tak jste to dělala vy, paní Kalábová," řekl kapitán Exner s tupou jasnozřivostí.
„Jistě. Člověk ho musel brát jako dítě."

„Takže," usmál se smutně kapitán Exner, „obecně se o Rambouskovi říkalo, že je mrzutej a hádavej starej dědek, který je lakomý, a proto má prachů jako šlupek."
„Přesně tak, pane doktore. Naposled se pohádal v pátek s vlastním synem, Ale jak! Cirkus. Ještě že na nádvoří nebyla žádná výprava. Představte si, že ho hnal přes nádvoří a házel za ním polínka. Málem rozbil tohle okno. Rambousek si pak odplivl, polínka sebral a vrátil se domů."
„A co křičel?"
„Nic. Oba byli úplně potichu. Seděla jsem zrovna na tom místě co vy. A viděla jsem, jak vyšel ze dveří, ještě snad něco řekl, protože se obrátil, a najednou se kolem něho mihlo polínko a pak druhé, sotva stačil uhnout. A nemohl ani zavřít dveře. A když šel nádvořím, Rambousek byl najednou ve dveřích, v ruce polínko, zamířil a hodil a trefil se mu do zad. Vlastně to byla legrace, kdyby to tak…," zarazila se, „Ježíš…," řekla najednou polohlasně a zakousla se do spodního rtu.
„Copak?" zamrkal Exuer udiveně. Nejdřív na Kalábovou a pak nenápadně na hodinky. Neměl už moc času. „Kdyby to tak neskončilo… Vždyť…"
„A vy víte, jak to skončilo?"
„Mě jen napadlo… Co když jeho vlastní syn…"
Pokrčil rameny, „Prý se takové věci stávají."
„Viďte."
„Stát se, paní Kalábová, může všechno," pravil moudře. „Dokonce je to pravděpodobnější. Jenže když prý už někoho sebrali."
„Asi něco vědí."
„Nejspíš," pokýval hlavou, „Jenže oni se pohádali v pátek, Rambousek byl zabit v sobotu, našli ho v pondělí. Takže – když se pohádali v pátek… To nehraje roli, mohl sem přijet…," uvažoval docela jakoby vážně.
Usmála se téměř mateřsky. „Vy si rád hrajete na detektiva?"
„Docela," souhlasil nadšeně. „Já si tak mnohokrát přemýšlím… Tady v Opolné je lidí, dejme tomu tři tisíce. Představte si, dva tři tisíce lidí. Co v sobotu večer dělali? Kde byli všichni ti lidé zrovna tu minutu, kdy se ti dva dole v parku sešli. Pan Rambousek a jeho vrah. Například, kde jste byla vy, kde váš manžel… Vzpomenete si…? Schválně!"
„Běhá mně mráz po zádech, pane doktore!"
„Schválně," řekl radostně a zamnul si ruce pohybem semitského obchodníka. „Jestli si vzpomenete… Když už si hrajeme na detektivy."
„Vůbec si nemusím vzpomínat. Seděli jsme tady. Do dvanácti. A hráli jsme kanastu. Já, můj manžel, Olina Domkářová, to je studentka, je tady přes prázdniny na brigádě jako průvodce a bydlí hned vedle nás, tady pod podloubím…," zarazila se. „Ten čtvrtý přišel už za tmy, aby ho nikdo neviděl. Jestli začnou vyšetřovat, kdo byl ten čtvrtý, bude Opolná koukat…"
„Budou to vyšetřovat," řekl Michal Exner pochmurné. „Nepochybně. Kdo to byl?"
„Snad bych to neměla říkat ani vám."
„Budete muset, jinak by to nebyla hra."
„Ale když…"
„Když se to dozvím já, bude to třeba lepší, než když se to dozví poručík Šlajner."
„Páni!" vykřikla. „Šlajner navrch! To by byla, další vražda!"
Kapitán Exner dopil mléko.
„Vy jste tam u nich… něco slyšel?"
Zavrtěl smutně hlavou. Vzdychl. Do zámku přijížděl vůz a byl to nepochybně Bohuslav Vok.
„Za Olinou," vzdychla, „chodí doktor Hauser ze špitálu…"
A kapitánu Exnerovi přišlo líto, že musí nějak uzavřít příjemný rozhovor s milou paní. „Vida," řekl.
„Já vím, že se to rozkřikne. Snad bych ho měla…"
„Ne. Raději ne. A nezlobte se," podíval se na ni prosebně. „Udělal jsem takovou hloupost. Včera jsem vám lhal. Vlastně jsem si to mohl dovolit, protože jsem měl ještě dovolenou. Ale vzpomněli si na mne. Takže dnes už dovolenou nemám. Dovolte, abych se představil… Doktor Exner…"
„Ano… to jste přece včera, pane doktore…"
„Jenže… já nejsem botanik. Já jsem doktor obojího práva…"
„Právník?"
„Ano. Ve službách… Já jsem totiž… Kapitán Exner od kriminálky. Zde je můj služební průkaz, paní Kalábová. Jen si to prosím v klidu přečtěte, chápu, že jste rozrušená. Vrátím se ještě dnes. Nemohu vám nařizovat, abyste o našem rozhovoru s nikým nemluvila, ale bude to lepší. S tím ženatým pánem, který sem přišel na schůzku se slečnou Domkářovou, raději nemluvte. Slibuju, že si to nechám pro sebe. Nevěry nedělám. Nejsem soukromý detektiv. Takže… Aha, vy byste potřebovala… tady ve skříňce… Rum? Prosím. Sklenička? Aha. Z láhve. Ano, paní Kalábová, tak to bude nejlepší."

Bohuslav Vok zajel vozem těsně k lodžii, aby mohl Exner nasednout suchou nohou. Jenže to stejně bylo málo platné. Voda padající z chrličů se rozstřikovala na metry daleko a vítr točící se nádvořím v prudkých vírech zanášel kapky deště všude.
Vklouzl do auta, položil dosud neoschlý deštník dopředu. A při otáčení vozu zvedl k oknu kanceláře ruku jako na pozdrav: „Bohouši," vzdychl, „jsem úplně zlitej jako vodník. A spal bych."
„Tak spi," řekl Vok. „Deku máš vzadu."

Byla v prostoru za sedadly. Takže kapitán Exner se mohl zout, svléknout kalhoty, které pečlivě přeložil přes přední sedadlo, stáhnout košili a schoulit se pod přikrývku.
Neusnul hned. Slyšel ještě, jak do plechu vozu narážejí proudy vody a přes hluk motoru jak hrom bije…
Najednou se vztyčil: „Moment, Bohouši. Málem bych zapomněl. Na nádraží. Nejdřív na nádraží. Spát budu až potom."

„Tak mládenci," řekla rázně Táňa Vrabcová. „Co se stalo?" Dala lokty na desku svého pracovního stolu a položila bradu na sepjaté ruce. Psací stůl pokračoval dál konferenčním stolem, na němž mohlo startovat při dobré vůli menší letadlo. Richard Pohan seděl až docela na konci, Mojmír Lucek obsadil židli v polovině startovací dráhy. „Ven s tím!"
Známý reportér Pohan si bezděčně srovnal brýle a zakymácel se v pase jako koruna smuteční vrby. „Jako s čím, Táňo?"
„Hele, byli jste v Opolné?"
„Byli. Jasně. Reportáž je napsaná… Už jsi ji četla, ne? V pondělí jsem ji nechal tady na stole…"
„Četla, je dobrá."
„A fotky," ozval se Lucek mírně znechuceně, neboť nemiloval rázné jednání své představené, „jsem ti dal teď, takže nevíme…"
„Nemluvím o reportáži. Myslím jen, jak se tím probírám…" jednou rukou přehazovala fotografie a druhou nechala pod bradou, „že o tom chlapíkovi píšete až zbytečně moc… Chtělo to asi širší záběr… Na celé město, jak žije a tak. A když už o tom chlapovi, tak něco pořádnýho, co udělal. Něco z jeho dílny, když je to lidový umělec. Ale proč sem za váma přijde Bezpečnost?"
„To je fakt," pravil rozvážně Richard Pohan, jak už dlouháni moudře hovoří, „naprosto divný."
„Říšo…"
„Ledaže by to nějak souviselo… S tím kusým fotomateriálem…"
„Tak z toho nejsem moudrá." Podívala se na hodinky. „Koukejte se vymáčknout. Za chvíli musím k řediteli, v jedenáct tady bude ten soudruh."
„Co by tady chtěl," řekl Lucek. „To bude zajisté omyl… Ani, pokud si pamatuju, neudělal Říša žádný výrazný dopravní přestupek… Ledaže ten žebřík…"
„Co je s žebříkem? Někdo česal u silnice blumy a vy jste mu podtrhli auťákem žebřík?"
Richard Pohan dlouho kroutil hlavou. „Ne Táňo, to ne… Heleď, s Rambouskem jsme mluvili v sobotu… Ráno. V pátek večer jsme ho už nesehnali. Neměl čas. Měl rozdělaný melouch. Byli jsme za ním na dílně, poslal nás tam takovej starej pán, ředitel muzea. Jenže ten melouch se mu protáhl až do večera, my jsme mezitím chodili po parku a po městě. Mluvili jsme s ním tak hodinu a pozval nás do hospody na večeři. Taková výletní restaurace. Z toho jsem napsal tu reportáž. A domluvili jsme se, že v neděli přijdeme za ním do bytu a uděláme obrázky. Sliboval, že budou pěkný, protože má okna na východ a bude určitě hezky, takže budou stíny a tak… A pak jsme odjeli, protože se nám s ním nechtělo sedět celý večer. A ráno nebyl k nalezení. Nikde. Doma nebyl, běhali jsme kolem zámku jak zběsilí. Potom nás napadlo volat do okna. Bydlí v takovým zvýšeným přízemí toho zámku. Měl otevřený okno, ale nic. Takže nás napadlo…," Richard Pohan se zarazil a zakýval se a podíval na Lucka, „napadlo nás, jestli se mu něco nestalo… Takhle kus dál jsme si všimli žebříku… A Mojmír se tam vyšplhal. Jenže děda nebyl doma… Pak jsem se tam vyšplhal taky…"
„A to je divný!" prohlásila Táňa Vrabcová. „Ty taky?!?"
„Jo. Protože na mě Mojmír zavolal, abych se šel podívat." Richard Pohan se podrbal za krkem. „A v tom, co jsme viděli, bude asi ten průšvih…"
„Nedramatizuj to," pravil Lucek otráveně. „Děda tam měl prostě nepředstavitelnej zmatek. Tím kvartýrem jako by prošla fúrie. Zemětřesení je málo. Tam pracovalo dvacet vandalů. Všechno zničený. Ale ta bizarnost, kdybys to viděla… Hele," dodal, „udělal jsem pár fotek."
Táňa Vrabcová pokyvovala hlavou. Bylo jí to naprosto jasné. „V tom bytě byli zloději, vy jste nic neohlásili a vypařili jste se."
„Heleď," řekl Pohan. „Komu co hlásit v neděli. Koneckonců si to děda mohl v opilosti udělat sám. Vzteklej byl to byl dost. A několikrát v rozhovoru řek, že to stejně jednou všechno rozmlátí, aby nikdo nemohl dědit. Nic. Zdálo se nám, že je v nějakým rodinným sporu. Tak jsme se tiše vytratili…"
„Páni!" a Táňa Vrabcová, šéfredaktorka Mladých obzorů, spráskla ruce. „Vytratili! Našli si vás! Jedna dvě. Co když se tam něco ztratilo?"
Pohan si opět pohladil týl. „Tak," řekl, „to asi nebude příjemný… Jenže my byli dva, tak…"
„Jste toho mohli pobrat víc. To je krása, na mou duši." Sáhla po telefonu. Vytočila číslo. „Václave," řekla do sluchátka, „tady Táňa, můžeš ke mně na chvíli přijít? jo, teď hned. Děkuju…"
„Koho voláš?" zeptal se Lucek. „Ronbeka?"
„Jo. Myslím, že ho budete oba potřebovat."

„Jsem připraven," řekl výpravčí Vondráček a napřímil se. Stál uprostřed dopravní kanceláře stanice Opolná. „Jsem připraven jít s vámi, soudruhu kapitáne. Ovšem po službě."
Kapitán Exner zavřel služební průkaz, schoval ho v dlani a téměř plaše se rozhlédl po starožitném zařízení služební místnosti, která se zdála být spíš exponátem technického muzea než běžnou součástí nádražního provozu. Usmál se na drobnou pokladní a pravil: „Nemusíte chodit se mnou, pane Vondráček. Stačí, když se na chvíli postavíme na perón. Tam pod ten truhlík s kytkama. Jsou moc pěkný," obrátil se na pokladní: „To pěstujete vy?"
Zavrtěla hlavou.
„A kdo tedy?"
„Já," řekl pan Vondráček. „Bydlím zde v budově již padesát let. Můj otec byl přednostou. Na perón ovšem vyjít

můžeme, soudruhu kapitáne.“ A nasadil si čepici, tak jak byl zvyklý z mládí, šviháckу na stranu.
Před chvílí odjel vlak, nástupiště bylo prázdné. Michal Exner se opřel o litinové zábradlí a pozoroval vrabce, kteří šmejdili mezi kolejemi.
Pan Vondráček chvíli váhal, jestli má zůstat vzpřímený nebo se stejně pohodlně opřít jako ten mladý muž. Po chvíli se rozhodl následovat ho a učinil tak s jistými rozpaky. Možná že na peróně stál takhle poprvé v životě.
„Je tady pěkně,“ prohlásil Exner spokojeně. „Klid a závětří…“
„Ano, trať není příliš frekventovaná. Zvykl jsem si.“
„Pane Vondráček, co o té věci soudíte?“
„O jaké věci, prosím?“
„O tom, co se přihodilo panu Rambouskovi.“
„Je to naprosto neuvěřitelné. V našem klidném městě.“
„A ten způsob…,“ řekl Exner zamyšleně.
„Nerozumím… Způsob? Čeho?“
„Vraždy.“
„Nevím nic o způsobu, pane kapitáne.“
„Ach tak,“ utrousil Exner nedbale. „Myslel jsem, že se to už všeobecně ví. Ve městě, kolem. Jak to na venkově bývá.“
„Nikdo se mnou o tomhle nemluvil, pane kapitáne.“
„No, to je jedno,“ řekl Exner a zdálo se, že ho velice zaujali holubi na střeše skladiště. „Měl jste službu v sobotu večer, viďte?“
„Ano, náhodou měl. Protože , zde bydlím, rád zastoupím…“
„Jistě. V pořádku. Poslední vlaky odjíždějí v kolik?“
„Na Meziboří v třiadvacet padesát tři, na Hradec nula patnáct.“
„A předtím?“
„Jedenadvacet padesát, dvaadvacet třicet čtyři.“
„Nevšiml jste si něčeho neobvyklého? Kdo nastupoval, vystupoval…“
„Okamžik, zamyslím se.“
„Prosím.“
Pan Vondráček za chvíli zavrtěl hlavou v červené čepici. „Ne. Opravdu ne, ať to probírám, jak probírám. Tím posledním z Meziboří přijela skupina chlapců a děvčat. Z nějakého plesu. Někteří už tím předchozím…,“ odmlčel se. Pokrčil rameny. „Ano… Někdo přijel z Hradce… Ano… Pan Kodet. Má v Hradci dceru. A někdo neznámý odjížděl. Prodával jsem mu lístek. Do Loučné. Na víc si těžko vzpomenu…“
Kapitán Exner pokrčil rameny. „Co se dá dělat. Taková náhoda. Ještě o tom přemýšlejte, pane Vondráček. Kdybyste na něco přišel, zavolejte. A nechte mi vzkaz u poručíka Šlajnera. Znáte ho?“
„Zajisté. Jeho otec zde na nádraží příležitostně pracoval. Na skládce pro cukrovar a i jinak. Poctivý člověk.“
„I dnes sem tam najdete poctivého člověka,“ usmál se Exner.
„Zajisté, soudruhu kapitáne.“

Podnikový právník doktor Václav Ronbek, všeobecně známý a vynikající odborník v oblasti autorského práva, a postrach všech, kteří si ve vydavatelském podniku, který kromě knih, novin a jiných časopisů vydával také Mladé obzory, vydělávali nebo přivydělávali honoráři, byl nepokrytě potěšen. Spokojeně si prohlédl všechny fotografie z Opolné, včetně těch, které Lucek udělal v bytě lidového umělce, zachechtal se a prohlásil svým mimořádně zvučným hlasem, který by slušel státnímu návladnímu: „Tam byl ale bordel…“
Zapálil si druhou cigaretu, vrátil fotografie před Táňu Vrabcovou, naklonil nad stůl svá rozložitá ramena a přitáhl si k ruce popelník. „Chacha,“ pravil spokojeně. Jeho radost byla, vezme-li se v úvahu Ronbekovo subjektivní stanovisko k případu, oprávněná. Byl rád, že mu byla jako právníkovi touto poradou vyslovena důvěra i ve znalosti jiné právní oblasti, a potom byl spokojen, že mají novináři zase průšvih.
„Hele,“ řekl zvučně, „ztratilo se tam něco?“
„To my nevíme,“ pokrčil Richard Pohan rameny. „My nic nevzali.“
„To předpokládám,“ řekl doktor Ronbek. „A jestli se tam něco ztratilo, jak prokážete – v případě, že nebude nalezen pachatel, že jste to nevzali vy?“
„To bude asi těžký…“ prohlásil Pohan. „Ježíšmarjá, co bysme tam taky brali a kam bysme to schovali?“
„To bude soud zajímat jen z hlediska, abych vám to řekl primitivně, důkazů. Jak říkám: když se nenajde pachatel – v případě, že se něco ztratilo – tak to nebudete mít lehký. A jestli neprokážete…“
„Ale jak?!?“ zvolal zoufale Lucek. „Jak, Václave?“
Doktor Ronbek pokrčil rameny. „To si už budete muset něco hodnověrnýho vymyslet. A když si to nevymyslíte a když byla odcizená věc značné ceny a když Bezpečnost prokáže, že jste v bytě byli – a to prokáže, nebo už vlastně prokázala, navíc jste se do bytu dostali nepřiměřeným způsobem, potom…“
„No, co potom?“ zeptala se Táňa Vrabcová.
„Potom,“ rozvíjel zlověstně doktor Ronbek své předivo, „bude zapotřebí, abyste prokázali, že jste dosud žili řádným životem pracujícího člověka. Což se ve vašem případě prokázat snad dá. Soud k tomu přihlédne… No,“ pokrčil Ronbek rameny, „záleží na tom, jak bude pracovat Bezpečnost a co se ztratilo. Kdyby šlo o věc nepatrné ceny… Pak snad. Ale jestli jde o něco většího… To bych se musel podívat do zákona. Sazby neznám zpaměti. A taky záleží na tom, jestli ta věc, nebo ty věci, které se případně ztratily, nepatřily k zařízení zámku. Pak by to byl majetek v socialistickém vlastnictví… Tam by se o podmínce dalo těžko uvažovat…“

„Heleď," vykřikl Lucek, „Václave! Dyť nejsme zloději."
„U soudu," pravil tvrdě doktor Václav Ronbek, „záleží na důkazu."
Do místnosti nahlédla sekretářka. „Promiňte… Táňo… Je tady ten soudruh z Bezpečnosti. Omlouvá se, že přišel později… Že počká, jestli je porada…"
„Ať jde dál!"

Michal Exner zazářil ve dveřích bledě modrým oblekem a skromným úsměvem. Bohouš jel rychle, takže se mohl ještě zastavit doma a dát se trochu do pořádku. „Promiňte, opravdu neruším?" zeptal se tiše.
„Ne, soudruhu," přivítala ho Táňa Vrabcová. „Vlastně na tebe čekáme. Já jsem Vrabcová. Tohle je soudruh Pohan, tohle Lucek. A tohle je náš podnikový právník doktor Ronbek."
Exner se představil a usedl za startovací plochu konferenčního stolu zády k oknu.
„Kávu?" zeptala se Táňa.
„Jestli můžu dostat."
„Jistě." A zařídila to.
Exner se rozhlížel a mlčel. Ronbek se pohodlně opíral a těšil se, co se bude dít. Lucek se tvářil, jako by chtěl do něčeho kopnout. A Pohan seděl nahrbeně, jak už to u dlouhánů bývá, a oči za skly brýlí měl skoro zavřené.
„Takže jste si už o tom povídali…," řekl Michal Exner.
„Ztratilo se něco v tom bytě?" zeptala se Táňa Vrabcová.
„V kterým?"
„Toho…," podívala se do reportáže před sebou. „Rambouska."
„To my ještě nevíme…," pravil kapitán Exner pomalu. „To pořád nevíme, jestli se tam něco ztratilo… Ono snad nejde ani o krádež, soudružko, víš…"
„A oč tedy?"
„Spíš," řekl kapitán Exner a promnul si v prstech špičku nosu, „spíš o vraždu. To je osud."

K tomu neměl, co by řekl, ani doktor Ronbek. Táňa Vrabcová dokonce pobledla a nepronesla rázné slovo, kterým řešívala složité situace. Zdálo se, že kapitánu Exnerovi je trapně, když jim způsobil tolik starostí:
„Jestli dovolíš, soudružko šéfredaktorko…," napřáhl ruku, „podíval bych se na fotografie a reportáž."
Mlčky mu obojí podala.
Usmál se na Richarda Pohana: „Čtu vás rád… Asi nemáme lepšího reportéra. Jestli můžu soudit…"
Pohan se pokusil o úsměv.
Dívka ze sekretariátu přinesla kávu. Exner poděkoval a zahloubal se do čtení. Prolistoval fotografie. „Máte negativ?" zeptal se Lucka. „Jistě."
„To je všechno na jednom filmu? Myslím tyhle a tady ta spoušť v bytě…"
„Ano."
„Mohl byste mi ho půjčit?"
„Ovšem. Hned?"
„Hned, jestli ho už nebudete potřebovat."
„Tak já pro něj skočím…," podíval se tázavě na Táňu Vrabcovou. Ta pokrčila bezmocně rameny.
„Prosím," řekl Exner. „Já si zatím přečtu tohle." Nespěchal, během čtení pil kávu. Bylo to vyprávění o Opolné a o člověku, který má dar činorodosti tak mocný, že vybuchuje do podivných řezbářských artefaktů a do strakatě barevných příběhů na malířských plátnech. „Máte průklep?"
„Jistě," řekl Richard Pohan. „Vedle na stole." Vstával. „Dost času. Až půjdeme… Je to hezky napsané, myslím."
„Zítra to mělo jít do tiskárny," připomněl Pohan. „Počkej, počkej," zarazila ho Táňa. „To nám soudruh bude muset říct, jestli…"
„Copak?„ zeptal se Michal Exner. „Jestli ten materiál můžeme tisknout.„
„Nechci vám do toho mluvit," omlouval se kapitán Exner, „ale snad by tam měla být zmínka… že ten člověk tragicky nebo náhle zemřel… Že je to vlastně posmrtná reportáž…"
Táňa Vrabcová rázně přikývla.
Přišel Lucek s negativem. Kapitán Exner si jej prohlédl zběžně proti světlu a zastrčil do kapsy: „Chcete potvrzení?"
„Ne. Snad to nestojí za to…"
„Dobrá. Tak si, soudruzi, půjdeme popovídat. A vy budete tak laskav a vezmete kopii reportáže."
Poděkoval za kávu a rozloučil se s Ťáňou Vrabcovou. Doktor Ronbek je doprovodil až na chodbu, až o patro níž, až ke dveřím své vlastní kanceláře. Tam si potřásli srdečně rukama a Václav Ronbek mohl jít chodbami a svým zvučným hlasem vyprávět příběh, jak se Pohan s Luckem tak krásně připletli k vraždě, až jsou z toho celí pobledlí. „A to je tím," dodával, „že si myslejí, že novinář je všemocnej. Cha cha."
Vyšli před dům vydavatelství. Zastavili se na chodníku. Exner se rozhlédl. „Tak kam teď?"
„Nejblíž je to k Piaristům," prohlásil fotoreportér Lucek drze.
„A nevařejí tam špatně. Aspoň dřív se tam docela slušně jedlo," souhlasil kapitán Exner. „I hodina je k obědu a poklábosení docela příhodná."

Objednali jídlo. Exner jako obyčejně zkomplikoval situaci vrchnímu kuchaři, protože si dal biftek bez vajíčka, zato poprosil, aby mu jej obložili anglickými játry.
„Snídal jsem," vysvětlil těm dvěma, „hrozně málo a ne zrovna chutně. Nedáme si po dvou decích, jestli mají cabernet?"

Pánové Pohan a Lucek mínili, že by to nemuselo uškodit.
„Podívejte," vysvětloval jim kapitán Exner, jehož životaschopnost povzbudilo vědomí, že si konečně dá trochu dohromady zažívání s postojem k životu, „považujte tenhle předběžný výslech za přátelský rozhovor. To, co si tady teď řekneme, půjdete nadiktovat odpoledne do Bartolomějské ulice do protokolu. Bude vás tam čekat nadporučík Vonek. Dvě až čtyři deci vína vám v tom případě nemohou uškodit," dodal spokojeně, „ale než začneme, rád bych se vás zeptal na něco důležitého… Ano… Je to vlastně to nejpodstatnější. Předem vás musím upozornit na to, že přiznání je významnou polehčující okolností. Zabili jste ho?"
„Ježišmarjá!" vykřikl tiše Lucek. „Ne! Proč?"
Kapitán Exner se tázavě podíval na Richarda Pohana. „Na mou duši," řekl reportér rozvážně, „jsme ho nezabili. Já aspoň ne. A protože byl celou dobu se mnou, předpokládám, že to neudělal ani on."
„Tak ne?"
„Ne," pravili.
„Vzali jste něco v tom bytě? Myslím cokoliv. Třeba maličkost. Suvenýr. Bezvýznamnou věc. Vlas děda Vševěda. Desetník, drobnou minci. Kartáček na zuby, kus uhlí, náušnici. Prostě cokoliv. I náhodou."
„Ne." Exner přikývl, udělal místo číšníkovi, aby mohl servírovat, a pak se chopil příboru. „Tak," řekl spokojeně, prohlédl nakrojená játra, jestli nejsou syrová, a v duchu mrzutě konstatoval, že jsou spíš přesmahlá. Biftek byl v pořádku. „A teď si můžeme začít povídat. Co vás přivedlo k tomu, jet do Opolné?"
„Výstava našeho moderního umění letos v Kodani. V zahraničních referátech bylo několik obsáhlých zmínek o pracích Boleslava Rambouska. Tak jsme si to naplánovali na léto."
„Kdy jste přijeli do Opolné?"
„V pátek kvečeru," řekl Richard Pohan. „Protože pan Rambousek nebyl doma, dostali jsme se k řediteli muzea."
„Psali jste Rambouskovi, že přijedete?"
„Psali a poslal nám pohled, že je pořád doma, že můžeme přijet kdykoliv. Tak jsme vlastně pak už jeli naslepo."
„Co jste se dověděli od doktora Černocha?"
„Hm…," ošil se Pohan. „Vlastně… že to nebudeme mít snadný… Že je pan Rambousek náladový člověk. Že zrovna před chvílí měl rodinnou nepříjemnost…"
„Jakou?"
„Že vyhnal vlastního syna…"
„Jak, se na to pan Černoch tvářil?"
„Řek bych," mínil Lucek a napil se vína, „že z toho měl radost. Lidi se někdy nudí, takže každé vzrušení jim bodne. Richard si s doktorem Černochem vypravoval o městečku, o jeho historii a tak. Já si šel udělat ještě za světla pár fotek. Zámek, nádvoří, ty směšný kamenný jeleny a tak…"
„Takže pana Rambouska jste viděli až v sobotu. Co v pátek večer?"
„Seděli jsme chvíli na náměstí v hospodě a pak jsme šli spát."
„Hotel Rychta?"
„Přesně tak. A ráno," pokračoval Richard Pohan, „jsme šli za Rambouskem znova. A zase nebyl doma. Tam, jak prodávají vstupenky do zámku, nám poradili, abysme zašli do dílny. Tam byl a pravil, že má moc práce, dělal v zámečnické dílně nějaké kování na dveře. A ať přijdeme odpoledne."
„Moment," přerušil Richarda Pohana Lucek. „Poradil nám, ať se jdeme odpoledne koupat, že se pro nás u rybníka zastaví. A zastavil. Asi v pět."
„A váš dojem z toho člověka?"
Lucek pokrčil rameny a Pohan řekl: „Neochota? Ani ne. Spíše nezájem o sebe sama. To je pro nás dost nezvyklý. Lidi většinou bývají polichoceni, když za nimi přijedou novináři. Sice mají řeči, ale ve skutečnosti… On ne. Jako by ho vůbec nikdo nezajímal. Jako by zajímal jen on sám sebe. Jako by žil v sobě a pro sebe… Asi mluvím zmateně…"
„Ne. Docela snad přesně," vzdychl Exner. „Pokud se dá takhle vůbec o lidech přesně hovořit."
„Od rybníka nás vzal do hospody," pokračoval Richard Pohan, „a tam jsme si povídali jen tak dlouho, pokud jsem se nedověděl podstatné, co jsem musel vědět, abych se měl čeho chytit, když budu něco psát. Četl jste to, není to zdařilé, neboť je to neupřímné," prohlásil věcně Richard Pohan. „Nezamiloval jsem si ho. Pravda o něm by byla jiná, zajímavější, ale napsat se to nedá, je to subjektivní, nikoho by to nezajímalo, tomu člověku by to ublížilo, třeba by neporozuměl. To je věc na literaturu, ne na reportáž. Mojmír potřeboval fotky jeho díla. Slíbil, že v neděli dopoledne bude doma. Přišli jsme ráno, klepali jsme, tloukli. Nic. V sobotu jsme si všimli, že má okna do parku – to jak jsme se potloukali v pátek a v sobotu kolem zámku. Šli jsme tam házet kamínky a hulákat, prostřední okno bylo otevřené, ale nikdo se neozýval…"
„Koukej," řekl Mojmír Lucek přímo, „povíme to panu kapitánovi na rovinu: My byli dost mrzutý. Tři dny a vleklo se to. A já měl pustý ruce. V aparátu skoro nic. Jen takový krajinky a tak, však jste to viděl. A já se, člověče, těšil, že si udělám pár zajímavejch obrázků, protože jsem předtím na fotkách viděl pár těch jeho potvor a obrazů. Tak jsme se moc nerozmýšleli, žebřík byl kousek, řek jsem Říšovi, když nebude doma, tak fotím a jedem. Když bude chrápat, tak ho nechám spát, než si udělám pár obrázků. Jejda," vzdychl Mojmír Lucek, „to byl šok, když jsem tam vlez. Viděl jste to, ne?"
„Ne. Jen na těch vašich fotkách."
„Ježíš. To někdo uklízel?"
„Nevím. Neměl jsem čas…"
„Pět vandalů v pilný práci. A proč?"
Michal Exner se smutně zasmál. „To bych taky rád věděl. A proč vy jste to fotografoval? Pro tisk nepoužitelné."

„Mně to nedalo. Ale žebřík jsme zase uklidili. Jsou tam naše otisky?“
„Určitě,“ prohlásil Exner spokojeně. „Odpoledne to u nás zopakujete. Pro kontrolu.“
„Tak,“ povzdechl Richard Pohan. „Dědu zabili. Tak živej děda. Taková v něm byla píle a činorodost. Talentovaný lidi,“ pravil moudře, „jsou do sebe zahleděný rotující kolečka, co jedou na plný pecky.“
„S tím já,“ pravil kapitán Exner, dojedl a napil se, „nemám, chvála bohu, žádnou osobní zkušenost.“

Tři hodiny seděl kuchař Bedřich Rambousek v kanceláři poručíka Šlajnera a mohl vyletět z kůže.
Střídali se u něho po půl hodinách a prchali, Rambousek chodil sem a tam, nejdřív chtěl mluvit, to nikoho nezajímalo, pak se pokoušel křičet, to mu rázně zatrhli. Plival by, kdyby se nebál.
Stačilo, že mu vůbec nic neřekli. Přijeli, zavolali si ho z kuchyně, promluvili s vedoucím, ale ani s ním se moc nebavili. Cestou do Opolné ani slovo. V Opolné byl už tři hodiny a nedověděl se nic. Zeptali se ho, jestli má hlad, řekl, že ne, zeptali se ho, jestli má dost cigaret, řekl, že má, a měl jen tři, pak se ho zeptali na žízeň, tu taky neměl. Ted už měl hlad i žízeň, dal by si pivo, cigarety byly v čudu, ale oni se už nezmínili a Bedřich Rambousek byl příliš hrdý na to, aby se někoho doprošoval.
Vztek mohl mít, proti tomu nic neměli. Kopat by mu asi dovolili do špinavé zdi za kamny.
Vykřikl, že má rodinu a dítě, a oni, že jsou v pořádku, že je o ně postaráno, volali jeho zaměstnavateli. Jestli zná paní Korejsovou, tu znal, jistě, dělala v kuchyni, ta že se o manželku a dítě postará, kdyby něco potřebovaly v jeho nepřítomnosti. Všechno zařídili, všechno, jen jeho nechali kysnout. Kdyby mu aspoň dali přes hubu. Něco by se vyjasnilo. Aspoň vztah člověka k člověku. Ale takhle to bylo pro Bedřicha Rambouska k nevydržení.
Přišel ho okukovat zavalitější civilista a napsal si do černého notesu, jak se jmenuje, kdy se narodil, kde a jak dlouho pracuje, co otec, co matka, kdy měl dovolenou, kdy volno, kdy nastoupil do práce. A zase šel. Civilista se ptal klidně a vlídně. Kdyby aspoň řval.
„Vo co tady de?“ vykřikl na něho Rambousek.
A civilista se podíval modrýma očima a zeptal se na adresu jeho matky. To bylo všechno.
Koneckonců začínal být po třech hodinách rozčilení a pohybu unaven.
Takže nedlouho předtím, než vstoupil kapitán Exner, byl Rambousek zralý buď proskočit zaskleným oknem, nebo usnout v omšelém křesle.
Rambouskovi, když Michal Exner vstoupil, proletělo hlavou: hele, další řízek. Tady tě vyžehlej, frajere… Frajer se posadil do druhého omšelého křesla proti Rambouskovi. Povytáhl si kalhoty, přehodil nohu přes nohu a položil sepjaté ruce na koleno. Boty měl vyleštěné a ponožky stejně temně modré jako kravatu. Blbec.
„Tak mi říkali, pane Rambousek,“ řekl frajer, „že jste byl trochu netrpělivý. Z Prahy je dlouhá cesta.“ Mírně se uklonil a představil se.
Rambousek přikývl, že to bere.
„Chtěl jsem se vás zeptat,“ pokračoval kapitán Exner, „na několik maličkostí. navštívil jste v pátek svého otce Boleslava Rambouska. Copak jste spolu projednávali?“
„Jo! Von žaloval?“
„Co by měl žalovat?“
„Řek jsem mu něco ošklivýho. Až mě to samotnýho teď mrzí. Táta je přece jen starej. Nedohodli jsme se.“
„O čem jste se s ním chtěl dohodnout?“
„Čistě rodinná záležitost.“
„Jenže je asi pro nás důležitá, pane Rambousek. Jinak bych se vás neptal.“
„Matka mě vyhecovala, abych si od něj půjčil na auťák. Potřebuju ještě pět tisíc. To není moc, že? Matka říkala, že má peníze, tak ať si mu řeknu. My jsme se stýkali moc málo. Trochu, co jsem byl na vojně. Předtím jsem ho vůbec neznal. Byl jsem malej, když od něj máma odešla.“
„A on vám těch pět tisíc nepůjčil.“
„Ne. Totiž…,“ Bedřich Rambousek mávl rukou. „To bylo složitější. Dal se pak do řeči a začal se pouštět do matky. Mně, soudruhu kapitáne, je dnes úplně jedno, proč se s ní před dvaceti lety rozešel, nebo ona s ním. A začal jí nadávat. Je to moje máma. Vychovala mě. Von ne. Staral se, jen co musel. A pak, když jsem byl na vojně, to by bylo blbý, aby se nestaral. Tak jsem mu řek svoje. Von mně taky. Já jemu taky. A pak jsem mu řek, že se mu na ty jeho peníze… jako to… Já vím, to jsem neměl dělat, prachy potřebuju, asi je má, ale jsem taková povaha. Začal se na mě sápat. Tak jsem mu ještě něco řek… Skočil ke kamnům a hodil po mně polínko. Já uhnul a polínko vlítlo mezi ty jeho serepetičky. Něco se tam rozbilo nebo převrhlo, to mu dodalo. A už mě hnal. Třetí polínko jsem chytil a hodil jsem ho po něm zpátky. To jsem neměl dělat,“ zavrtěl Bedřich Rambousek hlavou. „Měl jsem lepší trefu, ťuklo ho do hlavy. Udělal ostudu před celým zámkem. Měl jsem se udržet, to uznávám. Pět tisíc v čudu. Měl jsem na něj zahrát jemu nakloněnýho syna. Ale to je přetvářka a to já neumím, soudruhu kapitáne.“
Kapitán Exner se podíval zamyšleně oknem, někam nad domy protější strany náměstí. „Už jste se nevrátil?“
„Ne.“
„Ani večer?“
„Ne.“
„Ani v sobotu? V sobotu večer? Nerozmyslel jste si to, abyste se mu omluvil?“
„Ne. I kdybych chtěl, tak jsem nemoh. V sobotu a v neděli sloužím tahem.“
„Jakým tahem jste sloužil v sobotu a v neděli? Myslím, od kdy do kdy?“
„Jo, jestli si přesně vzpomenu…“
„Buďte tak laskav. Ušetřilo by nám to práci při ověřování…“

„Při ověřování čeho?“
„Vaší výpovědi.“
„Copak já vypovídám?“
„Jistě,“ ujistil ho kapitán Exner mírně. „Pak to všechno nadiktujete kolegovi.“
„Ale… Sakra. Co je s tátou!“
Kapitán Exner vzdychl, vstal, přešel kanceláří sem a tam, srovnal bezděčně a zbytečně nějaký papír na stole a řekl: „Váš otec nebyl nejmladší. Blížil se k věku, kdy všichni lidé začínají umírat…“
„A kdy? A proč tahle komedie?“
„Váš otec totiž zemřel za zvláštních okolností…“
„Ale? Okolností.“
„Ano. Jinak bychom si nedovolili… oznámit vám jeho úmrtí touhle nevhodnou formou…“
„Co se s ním stalo, sakra, soudruhu kapitáne!?“
„Někdo ho zavraždil, pane Rambousek…“
„A kdo?“
Kapitán Exner pokýval hlavou. „To ví jen bůh a svatý Václav, pane Rambousek…“

„Nepůjdeme se trochu projít, soudruhu poručíku?“ zeptal se Michal Exner Šlajnera. „Je po bouřce a musíme dýchat čerstvý vzduch… Moment… Podíval bych se ještě jednou na výpověď Rambouskové. Děkuju.“ Četl si. „Máte tady lístek s monogramem Vé Ó…“
„Vondráček.“
„Takže nám vrtají hlavou stejné věci. Půjdeme?“
S čepicí posunutou do týla, s rukama neslužebně založenýma za zády, vedl Šlajner Exnera průchodem mezi domky a zahradami zkratkou k zámeckému mlýnu.
„Rád bych se podíval na ten Kolářův domek. Vlastně, já vím, není jeho…“
Sestoupili pěšinkou mezi hustými keři k náhonu, přešli jej po dvou trámcích už poněkud nahnilých, položených těsně vedle sebe a sepjatých kramlemi. Mezi vzrostlými kopřivami a olšemi šli úzkou pěšinkou od náhonu k potoku, přes který vedly dvě fošny opatřené po jedné straně primitivním zábradlím. Pár kroků za potokem začínal za polorozpadlým plotem sad, neudržovaný, zpustlý, mezi keři a korunami stromů bylo vidět zčernalá prkna staré stodoly, bělavou, odpadávající omítku obytného stavení a nad tím střechu pokrytou lepenkou.
Pěšinka vedla vpravo proti proudu potoka, přibližně podél plotu značeného spíš nakloněnými pískovcovými sloupky v bujném porostu kopřiv než tyčkami.
„To je ten dům,“ poznamenal Šlajner. „Chcete s ní mluvit?“
„Ne. Jen bych se rád podíval… Kde jste našel tu sekeru?“
„Můžeme jít přes zahradu.“
„Dobrá,“ pravil Exner a vyhrnul si nohavice ke kolenům, aby si je v trávě neurousal.
„Ehm…,“ pravil, „soudruhu poručíku…“
„Ano…“
„Co si o tom všem myslíte…“
Bylo jim ještě překročit kusy zrezavělého železa, jež byly kdysi branami, zbytek pluhu, pohozené kolo a obejít převrácený úl, než se dostali na dvorek. Stodola byla pořád pootevřená, dokonce tak, jak si Šlajner pamatoval. S vraty nebylo asi hnuto.
„Já nevím… Sekera byla tady… Nechoďte tam… chytil jsem tam blechu.“
Exner ucítil vůni ořechových listů. Stáli zrovna pod starým stromem. Podíval se nad sebe, korunou na nebe. „Takový krásný strom,“ řekl tiše, „na tak smutným místě…“
„To jo,“ souhlasil Šlajner. „Mám se podívat, jestli je doma?“
„Když bude zapotřebí, zavoláme ji. Půjdeme k mlýnu, a pak už cestu znám.“
Cesta stoupala obloukem na hráz a pak po ní vedla k mlýnu.
„S Kolářem jsem mluvil…,“ pravil Exner. „Jeho sekera… To je zlá věc…“
„Jestli bezpečně neprokáže alibi…“
„Neprokáže,“ řekl Exner a zavrtěl hlavou. „To by opilce někdo pár minut předtím nebo potom musel někde vidět. A sám se přihlásit… My přece nebudeme hledat někoho, kdo by prokázal alibi podezřelému a posléze obviněnému… Jenže, asi ho nikdo neviděl… Bylo příliš pozdě… Koho mohl potkat v parku a touhle cestou?“ Ukázal na alej kaštanů vedoucí podél rybníka k bráně do anglického parku.
„Jsem rád, že se mi ho podařilo dostat k nám. Při jeho nátuře. Ale teď… Měl jsem radost z té sekery. Taková zřetelná věc.“
„Ale teď?“
„Mě matou peníze,“ řekl Šlajner.
„Peníze?“
„Že se nenašly ani u Rarnbouska, ani v jeho bytě.“
„Ale to by přece mohlo ukazovat na Koláře.“
„Taky byl trestán. Ale to spíš byly lapálie. Polní pych, výtržnictví, ublížení na těle. Ten byt a spoušť v něm. To by neudělal.“
„Kdo tedy?“
Poručík Šlajner pokrčil rameny. „Je to zvláštní.“

„To si myslím taky, soudruhu poručíku. Půjdeme parkem a dál na zámek, co říkáte?“
„Beze všeho.“
Nad rybníkem, nad rákosím, tam, kde byla mělčina a mokřiny, nad celým zasněným údolím anglického parku stoupal silný opar.
Kráčeli až k nekonečným schodům, jež stoupaly k té renesanční nádheře zámeckého nádvoří.
Oba se tam bezděky zastavili.
„Myslím, že tamhleta lavička oschla. Neposadíme se na chvíli?“ zeptal se Exner.
Odtud bylo vidět louku, dvě cesty, jednu podél potoka a druhou výš, jak opouštějí stinná místa mezi stromy a keři. I kus skály, pod níž se skrývala umělá jeskyně.Část kamení, omšelého a už srostlého s krajinou.
„Kdo ho nenáviděl…,“ uvažoval Exner. „Kdo? Tohle neudělal nikdo přespolní, soudruhu poručíku. Kdo znal dobře jeho zvyky a cesty? Nebo si snad myslíte, že ho pronásledoval? Se sekyrkou v ruce?“
„Mně se nechce přiznat, soudruhu kapitáne, že to byl někdo z Opolné. Protože všechny znám. Už jsem to probíral od domu k domu,“ zavrtěl hlavou. „Nemůžu. Nemůžu ani sám pro sebe vyslovit podezření. Ptal jste se: kdo ho neměl rád? Spíš jste se měl zeptat: kdo ho měl rád?“
„Tak tedy: kdo ho měl rád?“
„To bych musel vzpomínat.“
„Vždyť si jen tak povídáme, drbeme.“
„…že by měl kamaráda… nebo kamarády, přátele… To ne.“
„Asi po tom netoužil, anebo možná ano. Kdo ví!“
Poručík Šlajner začal počítat na prstech: „Především ten doktor z Prahy, co pořád něco kutí v obrazárně. Psal o něm do novin a říká se, že vlastně udělal Rambouska slavným. Taky se samozřejmě vyskytly řeči, že jedou na holport.“
„Další.“
„Mistr Matějka.“
„Ten malíř?“
„Ano. Vy ho znáte?“
„Setkal jsem se s ním. Včera. Když jsem měl ještě dovolenou.“
„Doktor Hauser z nemocnice. Chirurg. Od té doby, co si Rambousek zlomil ruku. Dokonce od něho koupil obraz. Vážně. Jeden mu Rambousek dal za tu ruku, druhý si doktor koupil. A pak ještě jednu jeho příšeru.“
„Opravdu koupil?“
„To vím určitě. Doktor Hauser má někdy divný nápady,“ prohlásil Šlajner.
„Divný?“
„Rodinné věci,“ mávl poručík rukou. „Je manželem mojí sestřenice.“
„Aha,“ poznamenal Exner moudře.
„Pak někteří na zámku. Ředitel, jeho žena… Pak samozřejmě někteří mladí lidé. Takoví, co je zajímá všechno podivný.“

Bylo mu stoupat po dvaapadesáti schodech. V polovině se zastavil a opřel se o zábradlí. Nikdo na něm nemohl chtít, aby po téměř probdělé noci podával výkony vrcholového sportovce. Poručík Šlajner zmizel na dolním konci parku.
Nebe se vyjasňovalo, na západě bylo už modré a s nadějí, že ještě nedlouho před koncem dne bude svítit slunce.
Někdo nahoře otvíral hlučně okna. Exner zvedl hlavu. Viděl jen ruce, které rozevíraly vnější křídla a zajišťovaly je háčky.
Nahoře měl chuť poplácat přátelsky dva ležící jeleny, ale jejich kamenné hlavy se dívaly tak chladně neúčastně, že si to rozmyslel. I proto, že se přes nádvoří hrnula výprava (patrně poslední) za dívkou v poněkud staromódnějším kostýmu, s vlasy ustřiženými těsně pod ušima. Balancovala na vysokých podpatcích. Exner krátce zauvažoval, jaké oběti mnohé přinášejí, aby vypadaly líp, než snad mohou nebo myslí. Ta dívka pro krásu svých nohou berle vysokých podpatků nepotřebovala.
Když otvírala dveře, aby vpustila výpravu dovnitř, zahlédla ho, ale celou dobu, než výprava prošla a ona za ní, dívala se provokativně jinam. Teprve když zavírala dveře, ujistila se, že je pořád na místě a zřetelný.
Prohlížel si dělo ze sedmnáctého století.
Ve starém proutěném křesle, které bylo kdysi bílé a z něhož lak už oprýskal, seděl jeden z Vlčkových mládenců. Opatroval byt Boleslava Rambouska. Byl v civilu a četl si knihu. Podobal se milovníkovi dobré četby po celodenní dřině.
Pozdravil kapitána Exnera kývnutím hlavy. „Je otevřeno…“
Nikdo neuměl tak důkladně uklízet jako nadporučík Vlček. Nikde ani prášek. Zničené sochy postavené v koutě, potrhané obrazy srovnány. Rozpatlané barvy zhruba setřeny. Michal Exner s rukama za zády se díval do vyvalených očí příšerek v kloboucích i bez nich, opičích i lidských, bájných i pohádkových i krutých. Prohlížel si obrazy veselých barev, z nichž vlály cípy roztrhaných pláten. Na posledním, ve stojanu, ještě neoschly. ťukal do nich prstem. Zůstaly tam malé otisky.
Otevřel prostřední okno, k němuž byl volný přístup. Z parku a z lesů vanul vlhký vzduch. Daleko vidět nebylo, ale mlha se rozplynula. Opřel se lokty o rám. Tmavé lístky břečťanu se svěže a přítulně leskly.
Nikde nebyly stopy po žebříku, pěšinka dole úzká a nezřetelná, skála pod ní strmá a hmota zámku nad oknem nebetyčná.
Ozval se za ním muž, který střežil dveře: „Budete si něco přát, soudruhu kapitáne?“
Michal Exner chvíli přemýšlel. „V obrazárně pracuje jakýsi doktor Medek. Možná že tam ještě bude: Mohl byste mi ho zavolat?“

Posadil se k jídelnímu stolu, aby viděl na celou místnost. Přes nakupení nábytku, věcí nesourodých a krámů, nebylo to vlastně neútulné prostředí.
U stropu bloudila vosa. Nelíbilo se jí v terpentýnovém pachu, hledala cestu ven. Našla otevřené okno, zkusmo nalétla, vrátila se ke stropu a velkým obloukem elegantně vykrouženým odletěla k zajímavějším pachům venku. Exner se rozhlížel a vzdychl. Ano, věci byly na svých místech uloženy jaksi objektivně. Nebylo tu drobného nepořádku a osobitého uspořádání, jak to přináší všední život. Dílo nadporučíka Vlčka a jeho mládenců setřelo poslední drobné stopy života Boleslava Rambouska, takové, co zůstávají na okraji.
Bylo slyšet otvírání vnějších dveří, potom zaklepání.
„Ano…," řekl Exner.
Zablýskla se pleš doktora Medka a zavlnil se jeho knír, kterým umně zakrýval převislý horní ret. „Já jsem doktor Medek," řekl.
„Já zas," vstal Exner, „kapitán Exner." Šel mu vstříc a potřásl mu rukou. Pak ukázal na zbylé dílo Boleslava Rambouska. „Slyšel jsem, že jste byl jeho obzvláštním obdivovatelem. Co tomu říkáte?"
Doktor Medek vydechl. „Kdo to udělal?"
„Nevíme."
„To je ale," upravil si oběma rukama brýle, „to je hrůza… to je vandalství…"
„Myslím, že ani jediný obraz nezůstal v pořádku…"
„To snad… Myslel jsem…"
„Co jste si myslel?"
„Že ho někdo zabil z lidské nenávisti nebo pro peníze… Ale tohle se mi zdá…"
„Nenašli jsme žádné peníze…"
„To tedy znamená…"
„Pro nás – loupežná vražda."
„Ale," rozpřáhl doktor Medek ruce, „promiňte, soudruhu kapitáne, to není loupežná vražda. To je akt pomsty! To je akt pomsty! To je naprosto psychopatický čin individua chorobného mozku!"
„Ten chorý mozek nezapomněl na prachy. Mimochodem, vy jste patrně pana Rambouska dobře znal, měl vůbec peníze?"
„Ale jistě. Dost."
„Víte kolik?"
„To nevím. Nevydržel nedělat. A nechával si platit. Za obrazy, za skulptury, za řezby, za truhlařinu, za zámečnické melouchy i za tu ševcovinu."
„Co s penězi dělal?"
Doktor Medek zavrtěl hlavou. „Nikdo nejsme bez chyb. Myslím, že byl…lakomý. Někdy jsem o tom i přemýšlel. Snad proto, že vlastně pořád – vyjímaje několik posledních let – žil na okraji existence…"
„Říkáte, že byl pracovitý."
„To jistě něco znamená. Podívejte se, soudruhu kapitáne, dalo by se říci, že jsem ho udělal. Já a několik dalších, které jsem na Rambouska upozornil. Nečekal jsem nějaký vděk. Nedělal jsem to pro něj, pro zámeckého údržbáře, ale pro pozoruhodné dílo. Podívejte na ty figury. Jsou v hrozném stavu. Ale všimněte si řezbářské fantazie, smyslu pro detail a asymetrii v symetrii. Třeba tam ty ruce, pootočení těla, ke kterému například inspiroval přirozený růst dřeva. Nevím, zdali jste aspoň zběžně prohlížel jeho plátna…"
„Zběžně."
„Viděl jste barvy. Je pochopitelné, že prostí lidé mají rádi pestré barvy, včetně kýčovitého nevkusu. A všimněte si…," přistoupil k obrazům. Zarazil se. „Smím?"
„Samozřejmě."
„Všimněte si," bral obraz za obrazem a obracel je k Exnerovi. „Jak ty přepestré tóny s naprosto nevšedním smyslem pro barevnou mozaiku vyvažuje. Nemáte dojem mazanice. Tady: to je veselý obrázek, který předvádí veselý příběh, chápete?"
„Chápu. Takže škoda pana Rambouska."
„Ano," a doktor Medek zvedl vážně bradu. „Škoda. Kdyby začal dřív… kdyby žil déle…"
„Jak ho vlastně napadlo pustit se do malování? Říkáte: začal pozdě?"
„Mně říkal, že měl jednou dost peněz, aby si koupil plátno a barvy. A jeho přítelem byl místní malíř, pan Matějka."
„Učil ho?"
„Pokud vím, pan Matějka měl k výtvarné práci Rambouskově přátelsky shovívavý vztah. Považoval ho za neškodného pošetilce."
„Pan Matějka je dobrý malíř?"
„Jistě, soudruhu kapitáne."
„Takže pana Matějku moc nemilujete?"
„Ale to ne," zavrtěl udiveně doktor Medek hlavou, „vy jste ještě asi s panem Matějkou nehovořil. Je velmi inteligentní, společenský. Čas od času mne navštíví v galerii, hovoříme o obrazech, malířských technikách, hledáme kopie originálů. Je vynikajícím znalcem zdejší zámecké obrazárny a dal mi mnoho cenných rad a podnětů."
„Aha," pravil Michal Exner. „Pojďte se na něco podívat, pane doktore…"
Vedl Medka k nedokončenému obrazu. „Mohl byste odhadnout, kdy naposled pan Rambousek maloval?"
„Ale velice přibližně, prosím…"
„Jistě, velice přibližně," Michal Exner pokrčil rameny. „Koneckonců nejde o odbornou expertizu. Spíše o moji

momentální zvědavost.“
„Jestli dovolíte…“ Sešel ke stolku s náčiním a barvami.
„Prosím, cokoliv…“
Doktor Medek nato vzal jakousi špachtli, hadřík, terpentýn či co a dal se do zkoumání. „Bude to… velice přibližný odhad, soudruhu kapitáne.“
„Ten nejpřibližnější…“
„Modrá barva asi týden, stejně tak zelená, červená snad o něco méně… ty cákance…“
„Ano. Ty mě vlastně zajímají nejvíc.“
„Víc než dva dny… Méně než šest…“
„A váš celkový názor, pane doktore?“
„Na co, prosím?“
„Na tu vraždu,“ řekl suše Exner. „Na tu loupežnou vraždu.“
„Já? Názor? Nemohu přece vyslovit nějakou teorii, když nemám podklady. Nic o tom nevím.“ Odmlčel se. Stál pořád u obrazu a držel v jedné ruce hadřík a v druhé špachtli.
Kapitán Exner šel k oknu, ke dveřím a zase zpátky. A díval se ven, k Medkovi obrácen zády. „Je tady velice hezky. Krásně. Málem vám závidím, že sem můžete jezdit každý rok na několik týdnů…“
„Ano. Vykonal jsem zde vždy kus pozitivní práce.“
„Nemyslím teď ani tak na vaši práci, pane doktore…“
„Prosim? Cože, prosím?“
„Říkám, pane doktore, že teď nemyslím ani tak moc na vaši práci.“
„A nač tedy, soudruhu kapitáne?“
„Co jste tady dělal právě mimo vaši práci.“
Doktor Jaromír Medek zrudl a nebylo zřetelné, jestli potlačeným rozhořčením nebo rozpaky. Ostatně, Exner to neviděl, protože se pořád díval z okna. Neřekl to jako otázku a zdálo se, že ani příliš nečeká na odpověď, protože pokračoval: „S někým jste se tady stýkal, hovořil, chodil na večeři, hrál karty nebo šachy nebo vrhcáby…“
„Velice úzký okruh lidí.“
„A vás nenapadlo,“ řekl Exner a pomalu se otočil, „že právě z toho úzkého okruhu lidí někdo…“
„Zabil Rambouska?“ dopověděl tiše doktor Medek a pleš se mu zaleskla silněji. Přešlápl. Podíval se na předměty ve svých rukou, odložil je na stolek. Přihladil si knír. „Napadlo…,“ řekl tiše.
„Nuže?“
„Právě z tohoto okruhu lidí nikdo nevypadá na loupežného vraha.“
„Máte nějakou představu o tom, pane doktore, jak vypadá loupežný vrah?“
Doktor Medek rozšířil údivem oči a zavrtěl hlavou. „Totiž…“
„Chcete patrně říct,“ přerušil ho Michal Exner, „že tuhle představu bych měl mít především já?“
„Jsem jaksi… profesionál…“
„V jiném oboru. Vy v malování a já v loupežných vraždách.“
Doktor Medek se chtěl usmát, ale nepovedlo se mu to.
„Máte pravdu,“ řekl Exner. „Nuže, pane doktore, co jste dělal v sobotu?“
„Výslech?“
„Předběžný,“ přisvědčil kapitán Exner. Pokrčil rameny. „To je osud mé profese. Co jste dělal v sobotu odpoledne a večer?“
„Já…,“ doktor Medek zrudl. „Byl jsem se odpoledne koupat…“
„Kde?“
„V rybníce nad mlýnem, stejně jako…“
„S kým?“ přerušil ho Exner.
„Se sourozenci Muršovými. Ostatně vy je zná…“
„A potom?“
„Šli jsme na večeři do vinárny a pak jsme jeli do Lesovny…“
„Vaším vozem?“
„Ano.“
„A odtud?“
„Domníval jsem se, že…“
„Co, že…“
„Že jste informován.“
„Částečně,“ připustil Exner. „Jak jste tam byl dlouho a kam jste pak jel?“
„Byli jsme tam přibližně do jedenácti, do dvanácti, odvezl jsem sourozence Muršovy do Meziboří a vrátil jsem se do svého podnájmu.“
„V kolik hodin jste přišel domů, tedy: do vašeho podnájmu?“
„To si nepamatuju. Předpokládám, že po dvanácté.“
„Viděl vás někdo, když jste se vracel do Opolné? Viděl vy jste někoho?“
„Jestli mě někdo viděl,“ řekl doktor Medek, „nevím. Sám jsem zřejmě někoho viděl, ale nevšiml jsem si.“
„Tomu dost dobře nerozumím.“
„Předpokládám,“ pravil doktor Medek s předstíranou trpělivostí, „že mě někdo viděl jet městem. Já jsem ovšem sledoval vozovku a…“

„Stačí. Takže od… přibližně od dvanácti nemáte alibi?“
„Proč bych měl mít?ů
„A proč ne? pravil kapitán Exner roztomile. „Není prokázána ani vaše vina, ani vaše nevina. U koho bydlíte?“
„U paní Šustrové, učitelky v hudební škole, vdově po zdejším lékárníkovi. Je to domek pod náměstím vlevo. Prakticky pod francouzskou zahradou.“
„Možná že vás slyšela přicházet.“
„Možná. Ale v jejích oknech byla tma.“
„Jaký byl váš vztah k postiženému? Přátelský?“
„To by se tak nedalo formulovat.“
„Jak byste to tedy formuloval?“
„Shovívavý.“
„Váš k němu. A jeho k vám?“
Doktor Medek se nezřetelně usmál. Bylo to spíš jako závan smutku. „Bojím se…“
„Čeho?“
„Že mě… nebral vážně…“
„Ale vždyť jste ho, jak se říká, udělal.“
„Ano… To se povídá. Je to vlastně pravda. Bylo mu to jedno.“
„Jste si tím jist? Měl prý rád peníze. Za ty by měl být především zavázán vám.“
„I to mu bylo jedno. Podívejte, jsem přesvědčen, že mu na penězích vůbec nezáleželo.“
„Jiní říkají něco jiného.“
„Ovšem,“ řekl doktor Medek. „Vycházejí ze svého subjektivního pohledu na svět. Ne z jeho. Věřte, nezáleželo mu na penězích, měl z nich radost jen proto, že to dráždilo celé město. Celé okolí. Když si dáte práci a spočítáte, kolik vlastně vydělal, přijdete k závěru, že ne málo, ale zase ne o tolik víc, než by při své píli získal melouchařením. Jeho potřeby byly nepatrné. A jeho touha provokovat lidi bezmezná.“
„Žádné peníze,“ konstatoval suše kapitán Exner, „jsme nenašli.“
„Myslel jsem si to.“
„Jak tomu mám rozumět?“
„Že ho někdo zabil kvůli penězům. Pověsti o jeho bohatství rostly v legendy.“
„Tak to bývá,“ řekl kapitán Exner. „Mimochodem: viděl jste Rambouska v Lesovně?“
„Viděl.“
„S kým tam seděl?“
„Sám.“
„Jak to?“
„Sedával vždycky sám.“
„Jste si jist, že seděl sám?“
„Jist ne, soudruhu kapitáne. Myslím, že zrovna v sobotu s někým hovořil. Ale nemůžu vám povědět s kým. Nevšiml jsem si.“
Kapitán Exner přešel dvakrát místností sem a tam. Zastavil se před poničenou tvorbou Boleslava Rambouska. „Přece je nemožné,“ pravil spíš pro sebe, „aby ten člověk neměl v městečku přítele. Důvěrníka. Kamaráda z dětství. Jeho samota byla neuvěřitelná. Podezřelá. Zvláštní. Není to také legenda?“
„On se s lidmi bavil. Ale nekamarádil. Doktor Černoch, ředitel muzea. Přítel z dětství. Prohodili spolu pár slov. O počasí. Co by mohl opravit nebo zařídit v muzeu. Pan Matějka, zdejší malíř. Také přítel z dětství. Občas si k němu zašel pro barvu, když mu některá došla. Ostatně právě Matějka zasvětil Rambouska do malování. Kalábovi. Poseděl s nimi při kávě v kanceláři. Ale to nebyli kumpáni, jestli rozumíte. Jen známí. A ne důvěrní.“
„Vy například.“
„Totéž.“ A doktor Medek zavrtěl hlavou.
„Copak?“ zeptal se Exner.
„Ale něco mě napadlo…“
„Smím vědět co?“
„Malíř… on byl nejen řezbář, ale také malíř, těžko rozhodnout, co převažovalo, nuže: malíř – a vůbec se nezajímal o zdejší obrazárnu, která je vynikající. Naprosto bezprostřední přístup k tvorbě. Na obrazy se díval jako na židle Nebo na melouny. Ale to je pro vaši profesi patrně nepodstatné. Myslím tahle úvaha.“
„Ví bůh,“ vzdychl kapitán Exner, „a svatý Václav.“

„Myslím,“ dodal kapitán Exner za chvíli, „že jste také mimo svou profesi hledal vraha.“
„Hledal.“
„Na koho jste přišel?“
„Na nikoho. Absolutně.“
„A vy sám?“
Doktor Jaromír Medek zbledl. Zavrtěl hlavou.
„To jsem rád,“ pravil Exner spokojeně, „že vám to takhle dopadlo.“ Podal Medkovi ruku a srdečně jí potřásl. „Děkuju vám a na shledanou, pane doktore…“
Doktor Medek došel ke dveřím a opustil místnost s očima fixovanýma do jakéhosi bodu v dáli.
Kapitán Exner si otřel ruku, kterou Medkovi podal, do kapesníku.

„Počkej… tady musel stát žebřík…," řekl někdo pod oknem.
Vyklonil se. Veliče hubený a vlasatý chlapec, nahrbený a klátivých pohybů, ukazoval cosi na zemi stejně vytáhlé a hubené, avšak daleko méně vlasaté dívce. Dívka byla netrpělivá a tahala ho za ruku. „Pojď…"
Zakašlal.
Vzhlédli a dívka vyjekla.
„Promiňte," omluvil se kapitán Exner.
„My," řekl, „jsme tady na procházce…"
„Chcete se podívat nahoru? Žebřík je na svém místě."
„Ne," řekl a měl červené uši. „My jen tak…"
„A kdo jste?" zeptal se Michal Exner přátelsky. „Možná že by nebylo špatné, kdybychom se seznámili…"
„Já jsem Kaláb. Martin Kaláb. A to je Věra… Věra Finková."
„Tatínek je správcem tohodle zámku?"
„Ano."
„Já jsem kapitán Exner."
„To my víme," řekla. „Jenže jsme nevěděli…," zarazila
se.
„Co jste nevěděli?"
„Že budete u pana Rambouska."
„Byli jste někdy u něho?"
„Ne," řekl Martin Kaláb.
„Nač jste se šli podívat?"
„Jak tady stál žebřík."
„Vy jste viděli ten žebřík stát?"
„Jistě. My jsme viděli…," Martin Kaláb se zarazil.
„Dokázali byste vylézt po tom žebříku nahoru?"
„Jistě," prohlásila. „Totiž…"
„Víte, kde je?"
„Ano."
„Tak si pro něj běžte," pravil kapitán Exner rozvážně, „a vylezte sem ke mně nahoru."

Zadýchali se víc vzrušením než námahou. „Posaďte se. Tamhle. Nebo na gauč. Prázdniny?"
„Ano," řekla slušně vychovaná dívka. „Na zámku jsem na brigádě. Jako průvodkyně."
„A Martin?"
„Taky provází."
Kapitán Exner sáhl do kapsy. Vytáhl krabičku cigaret a hrál si s ní. „Stejně bych si s vámi musel promluvit. Takže je to jedno, jestli jste našli vy mne nebo já vás. Vy jste někoho viděli lézt po žebříku?"
„Ano," řekla. „A koho?"
„Ty novináře," vysvětlil Martin Kaláb. „Co přijeli za panem Rambouskem."
„Jak to, že jste je viděli? Sem zrovna odnikud moc vidět není."
„My… Já… Totiž," vysvětloval Martin Kaláb, „…my, když máme volno… tady s Věrou, chodíme si sednout tamhle…," ukázal hlavou: „Kousek pod zámeckou zeď. Je tam lavička."
„Vede tam cesta?" zeptal se Exner.
„Cesta? Ne. Je tam lavička…"
„Víte," řekla Věra Finková s moudrým klidem rozumné ženy, „Martin tu lavičku udělal. Je odtamtud vidět do parku… Na všechny strany."
„Víte co?" pravil Michal Exner, „tady jste si to už prohlédli. Koneckonců, nic příliš krásného tu k dívání není. Teď zase se já půjdu s vámi podívat na tu lavičku a do parku a do kraje vůbec."
„A co s žebříkem?" zeptal se Martin Kaláb. „Neměl bych ho uklidit?"
„Proč?" zeptala se Věra. „Přece nebudeme obcházet celý zámek," a dodala, jako by nemohlo být pochyb o odvaze kapitána Exnera. „Polezu první!"

Martin Kaláb vybral místo pro lavičku dokonale. Byla to plošinka ve zvětralé skále pod severovýchodním nárožím zámku. Kdyby tam nerostly husté keře šeříku, bylo by lavičku vidět ze všech oken severní a východní fronty zámku. Dokonce by se na ni mohl podívat i ten, kdo by se naklonil přes zábradlí na nádvoří. Vlevo dole prosvítalo mezi větvemi schodiště vedoucí z parku do nádvoří, louka a dvě cesty, tu podél potoka a druhou blíž, co vedla ke schodišti. A výš nad stromy kus zdi parku a brány, rákosí rybníka, koruny kaštanové aleje u rybníka.
Cesta na plošinku byla pozoruhodná. Pěšinka vedoucí pod okny Rambouskova bytu se po několika krocích otáčela prudce ze stráně. Ztrácela se kdesi v křovinách. Ale tudy nešli. Pokračovali mezi keři po zvětralé skále po jakýchsi stupech, které byly zřejmě upraveny Martinem Kalábem. Plošinka byla dvakrát půl metru, zametená. Lavička – dvě metrové fošny dílem vdlabané do stráně. Třetí fošna byla opěradlem připevněným ke skále zabetonovanými šrouby. Martin Kaláb byl kutil. Fošny byly ohoblovány a natřeny.
„To je výborný," pravil spokojeně Michal Exner a uvelebil se na lavičce. „Ještě by to chtělo opěrátka pro ruce."
Martin Kaláb se začervenal.
„Jenže… sedněte si, Věro… jenže, Martine, mluvil

jsi o rozhledu. A zaved jsi mě do skrejše. Do doupěte . . . Prokristapána, lidi, tohle je skrejvačka pro Babinskýho…“
Najednou se kapitán Exner zarazil uprostřed řečnění. Přihladil si vlasy za uchem. Podrbal se na nose. „Taky není vidět na žebřík…“
„My jsme je slyšeli a šli jsme se podívat,“ řekla.
„Na žebřík,“ opakoval kapitán Exner pomalu, „odtud vidět není. To ne. Odtud… je vidět jinam… Jenže to byla noc. Možná jasná. Bylo před bouřkou. Byla v sobotu jasná noc?“
„Byla,“ řekl Martin Kaláb a kousl se do rtu.
A Exner se podíval na Věru Finkovou.
„Jenže…,“ řekla pomalu se sklopenýma očima, „naši vůbec nevědí, že jsme tady byli…“
„Taky,“ řekl kapitán Exner rozvážně, „se to vaši nedovědí.“

Dveře archeologického depozitáře ve druhém patře zámku se rozletěly.
„Koňak!“ vykřikl doktor Jaromír Medek a vpadl dovnitř. „Právě jsem prodělal výslech třetího stupně! Zachraň se, kdo můžeš!“
Erichovi zaskočilo sousto studeného kuřete a rozkašlal se, až se mu mžily brýle. Jeho sestra olízla prsty a podívala se káravě na doktora Medka. „Ale, pane doktore,“ řekla, „to vás lituju. Koňak by neškodil. Jenže my – ho momentálně nemáme.“
„Tak já pro něj skočím do obrazárny,“ pravil pohotově doktor Medek, otočil se na podpatku a zmizel.
Erich Murš dokašlal a očistil brýle. „Hele, to se mi nepřiznal, že má koňak… něco mě napadlo. Copak, žes přijela až odpoledne, ačkoliv jsi slíbila, že přivezeš oběd? Přece tě nezastrašila bouřka…“
„Zastrašila.“
„Lžeš,“ řekl klidně. „Někdy strašně. Ale vždycky strašně blbě.“
Zakousla se do druhé půlky kuřecího stehna. „Budeš se třeba divit,“ pravila, „ale ten výslech třetího stupně jsem včera večer prodělala já.“
„Myslel jsem si to,ů odpověděl Erich studeně. „Večer a v noci. Umím si to představit.“
Usmála se a olízla rty: „Neumíš…“
Erich Murš pravil laskavě: „Potvoro…“
Zvedla kost, aby se hájila. Jenže do depozitáře vplul doktor Medek s lahví.
Naporcoval tekutinu do skleniček a napili se.
„Je to těžký,“ konstatoval doktor Medek. „Těžší, než jsem si vůbec mohl myslet.“ A dodal zklamaně: „Tak jsme si povídali a nic…“
„To my,“ prohlásil Erich Murš, „máme s výslechy jistých kriminalistů jisté zkušenosti.“
„Jistě, Erichu,“ řekla s předstíranou, nicméně však rozkošnou pokorou. „Jakpak se vám ten člověk líbí?“
„Hraje si na frajera,“ odpověděl doktor Medek. „Řek bych, že se podobá tomu chlapovi, co jste s ním včera mluvila, Lído, na druhé straně rybníka. Jak se ptal na cestu.“
„Ten nevypadal špatně,“ řekla Lída Muršová. „Budu si ho muset jít prohlédnout.“
„Raději ne,“ varoval ji jakoby v zastoupení otce Jaromír Medek. „Raději ne. Od takových lidí dál.“
„Jakých takových?“ zajímala se.
„Kriminalistů, myslím.“
Erich Murš se rychle napil a rozkašlal se podruhé.

Každý jiný by byl přinejmenším překvapen. Téměř každý by se vrátil a zeptal se toho, kdo střeží vchod do místnosti, kde je ten člověk, který v místnosti měl být a najednou tam není. Zdali se strážce nemýlil a nevšiml si odcházejícího. Ne však poručík Beránek, když vešel do bytu Boleslava Rambouska a nenalezl tam kapitána Exnera. Pokojně se rozhlédl, prohlédl si na stole zapomenutou krabičku s cigaretami, šel vyhlédnout z okna a uviděl žebřík. Vzdychl. Vrátil se ke dveřím a pootevřel je. „Soudruhu…“
„Ano, soudruhu poručíku…“
„Všiml jsem si, že v bistru u vinárny prodávají plzeň. Dnes se už na večeři nedostanu. Mohl. byste mi přinést dvě plzně a párek s rohlíkem. Nebo buřta s rohlíkem?“
„A soudruh kapitán?“
„Ten tady není.„
„Nerozumím, soudruhu poručíku.“
Beránek otevřel doširoka dveře. „Podívejte, že tady není. Musím na něj počkat.“
„Ale…,“ koktal ten chlapík. „Vždyť neodešel… Vždyť,“ vykřikl, „vždyť, soudruhu poručíku, nikam nešel! Přece nespím! Přece vidím! Ježíšmarjá!“
„To je v pořádku,“ uklidňoval ho Beránek. „Tady máte dvacet korun. Já na něj počkám. Určitě přijde.“
A poručík Beránek poklepal strážmistrovi na rameno. „Neztratí se,“ řekl téměř smutně. A zavrtěl hlavou. „Kdepak… taková věc se snad ani nemůže stát…“

Mnoho na slovech poručíka Beránka bylo. Neboť té chvíle seděl kapitán Exner na lavičce zrobené Martinem Kalábem a říkal: „Vy máte asi strach…“
„No…,“ řekla tiše Věra, „ono to bylo strašidelný.“
„Čím?“
„Ta postava byla samotná. Tady v parku se chodí i v noci. A večer. Ale to málokdo chodí sám.“

„Ba ne," pravil Martin Kaláb. „To ne, Věro. To nebylo strašidelný tím, že šla sama…"
„Moment," zarazil je kapitán Exner. „Tak nejdřív: šel, šla nebo šlo. Dohodněte se o rodu."
„Já myslím," řekl Martin, „že šel… No… mohla to taky bejt ženská…"
„Anebo strašidlo.„"
„To ne, strašidlo," Martin Kaláb se nesměle zasmál. „Vlastně ani nevím, jak vypadá strašidlo. A to jsem se narodil na zámku."
„Strašidlo," poučil ho Michal Exner, „vypadá příšerně."
„Tak to strašidlo nebylo," pravila Věra. „A byl to asi mužskej, protože měl krátký vlasy. Prostě ta postava neměla dlouhý vlasy, takhle až na ramena. Možná že měl dokonce něco na hlavě. Čepici nebo tak. A vím, proč byl strašidelný."
„No?"
„Protože šel pomalu."
„Tak," vzdychl lehce kapitán Exner, „přeříkáme si to od začátku: vy jste tady seděli a povídali si… Jak jste pak mohli slyšet zdola nějaký hluk a kroky? Jak jste si povídali a jaký to byl hluk?"
„My v tu chvíli," řekl Martin Kaláb, „si vlastně moc nepovídali…"
„Ano," doplnila ho, „v tu chvíli jsme zrovna mlčeli a ten hluk… to se dá těžko popsat. Chrastění větviček, jako šoupání něčeho po cestě, kroky, dýchání, hlasitý dýchání, jako kdyby někdo utíkal. Ale jen chvíli. Tak jsme se dívali dolů, nás to moc nepřekvapilo…"
„A pročpak ne?"
„My," vysvětlil Martin Kaláb, „jsme tady dost často… A dost lidí chodí parkem z Lesovny po zábavě. Tak jsme se dívali jako obyčejně. A ta postava vyšla tamhle na cestu, ke schodům, tam se předklonila…"
„Předklonila?"
„Ano. Nebo něco tak. Jako by si zavazovala tkaničku na botě nebo co."
„Moment! Kde se předklonila ta postava?"
„Tamhle. Než vstoupila na schody. Těsně u schodů. Proto mě napadla ta tkanička. Tkanička se přece zavazuje na schodech."
„Zavazuje," souhlasil Exner. „Tak dál."
„A pak ta postava šla nahoru po schodech. Dost pomalu. Ale ne zase, že by se loudala. Zastavila se chvíli na druhém odpočívadle. A potom stoupala dál až nádvoří."
„Zámek je v té době zavřený?"
„Je."
„A vám nebylo divné, že tam někdo jde?" Podívali se na sebe.
„Bylo . . „„ řekla Věra Finková. „Ale pak se rozsvítilo u pana Rambouska. Tak jsme mysleli, že to byl on.„ „A potom?„
„Potom zhaslo u pana Rambouska světlo. A protože bylo zase dost ticho, tak jsme slyšeli, jak jde někdo .ze schodů. Jenže," vysvětlila, „to už byl skoro dole. Nesl nějaký bílý hadr. Nějak škobrtl, musel se zachytit zábradlí."
„A rozhlížel se," doplnil Věru Finkovou Martin Kaláb. „Mne potom napadlo, že to byl zloděj, co ukradl matce v sobotu večer ubrus. A pak si rovnal ten bílý balík…"
„Ale, mamince se v sobotu večer ztratil ubrus," podivil se kapitán Exner.
„Ano."
„A jak? Se stolu?"
„Ne, dala ho sušit na balustrádu."
„Maminka suší v noci ubrusy na balustrádě?"
„Ne," pravil Martin Kaláb. „Ale měli jsme v sobotu návštěvu, hráli karty a polili ubrus vínem. Tak ho matka přeprala a zatím ho přehodila přes balustrádu a ráno byl pryč."
„Aha. A dál. Co dělal ten chlapík dál."
„Něco kutil zase dole u schodů. Zase jako by si zavazoval tkaničku."
„A pak?"
„Nesl pod paží bílý balík a šel z parku."
„Rovnou?"
„Rovnou."
„Kolik bylo hodin?"
„To náhodou víme přesně," řekla Věra Finková. „Podle Martinových hodinek půl dvanácté."
„Jak dlouho se svítilo u pana Rambouska?"
„Dost… Ale to my nevíme, jak dlouho. Ale dost. Když se rozsvítí a zhasne, tak se to musí poznat. Z oken padá světlo tamhle na stromy."
„Dobrá," pravil kapitán Exner. „Řekli jste mně zajímavý věci. Ale není to všechno."
Překvapeně se po sobě podívali.
„Není," řekl Exner. „Není to všechno. Kdo to, byl?"
Zavrtěli hlavou. „Ne," řekla, „vážně nevíme. Můžete večer, když bude dnes trochu svítit měsíc, sem přijít a uvidíte, že se to nedá poznat."
„Já myslel," řekl Martin Kaláb, „že to byl pan Rambousek. Teprve když jsme se dozvěděli, co se stalo… co se s ním stalo, tak nás napadlo…"
„A proč jste nepřišli za poručíkem Šlajnerem, když vás to napadlo?"
„My," řekla, „jsme se báli. Protože poručík Šlajner kamarádí s mým tatínkem a tatínek neví…"
„Co?"

„Že chodím pozdě domů. Já se zamykám v pokoji, říkám, že se bojím. My bydlíme v přízemí.“
Kapitán Exner se podíval na Martina Kalába.
Ten vážně přikývl.

„Kdy si to shrneme?“ zeptal se věcně od jídelního stolu poručík Beránek, jakmile se hlava kapitána Exnera objevila v okně.
Exner se leknutím přimkl ke zdi a zachytil se parapetu. „…cifix…“ řekl polohlasně. „Vždyť jsou pode mnou tři metry…“
„Vždyť si piju pivo a neubližuju ti,“ konstatoval Beránek.
Kapitán Exner odevzdaně přikývl a vlezl do pokoje, Vyklonil se z okna. „Děkuju. Žebřík zase uložte. Nebojte se. Je to mezi námi. Dobrou noc.“ Srovnal si oděv a šel si do umyvadla opláchnout ruce. „Shrneme si to,“ řekl, „asi v devět, v deset…“
„A kde?“
„Myslím, že zde je velmi příhodné místo.“
„A kdo si to shrneme?“
„Jen my tři. Vlček se už probudil?“
„Úplně se těší, až tě zase uvidí.“
„Snad abys mu šel říct…,“ rozhlížel se.
„Copak hledáš?“
„Kus papíru a tužku.“
Poručík Beránek sáhl důstojně do náprsní kapsy a vytáhl svůj černý notes. Rozevřel ho, otevřel spínač listů, vyndal čistý list (ještě se přesvědčil, zda je opravdu prost poznámek), z druhé náprsní kapsy vylovil dvě kuličková pera.
„Chceš zelené nebo modré?“
„Modré.“
„Půjčím ti zelené. Líp píše.“
„Podívej,“ kapitán Exner povytáhl kalhoty, klekl na židli, opřel lokty o stůl a naklonil se i s papírem k Beránkovi. „Tohle je schodiště z nádvoří,“ kreslil. „Tadyhle je nádvoří, schody, odpočívadlo, první, druhý, tady se schody větví, tady sbíhají a tady je jejich konec.“
„Zajímavý,“ poznamenal Beránek. „Velice. A dál?“
„Řekneš Vlčkovi,“ a kapitán Exner udělal kolem schodiště, jež předtím neuměle a schematicky zobrazil, šišatou elipsu, „ať tohle důkladně prohlédne. Ale důkladně, zvláště,“ vytvořil v místě, které představovalo konec zábradlí, kroužek, „v tomhle místě. Než bude tma. Dvakrát pršelo,“ vzdychl. „Ale člověk nikdy neví…“

Bylo krátce před osmou, když kapitán Exner nahlédl do archeologického depozitáře. „Dobrý večer,“ pozdravil uctivě. „Netušil jsem, že je zde společnost…“
Doktor Medek se vztyčil: „Přejete si, soudruhu kapitáne?“
Exner jemně zavrtěl hlavou, jako že si nic nepřeje, a udělal směrem k Medkovi takové drobné, uklidňující gesto. Pak se podíval na Lídu Muršovou a zakýval prstem.
Vstala a plula ke dveřím. Vyzbrojila se na ten den dlouhou džínovou sukní, která jí byla v hýždích poněkud těsná.
Doktor Medek polkl.
Kapitán Exner se mírně uklonil, kývl na Ericha Murše, ustoupil, aby ta napjatá sukně mohla projít na chodbu, a zavřel dveře.
Políbila ho.
„Sluší ti to,“ řekl. „Ale nebudu mít na tebe čas. Jen na Ericha.“
„Jen na Ericha?“
„Musím s ním prohodit pár slov.“
„Vůbec nebudeš mít čas?“
Pokrčil bezradně rameny. „To kdybych věděl… Milá Lído…“
„Milý Michale,“ pravila líbezně. „Promluv si s Erichem. A já prostě svůj volný večer věnuji doktoru Medkovi.“
„Závidím ti,“ pravil s pokornou šaškovskou vážností. „Mě takové štěstí nepotká. Kde budeš spát?“
„Doma, miláčku.“ Stoupla si trochu na špičky, políbila ho velmi způsobně, sáhla rukou za záda, aby otevřela dveře ve chvíli, kdy už nelíbala, ale kdy byla ještě stále na špičkách, v tom vzepjatém pohybu, a zavolala: „Erichu, Michal by s tebou rád mluvil… Dobrou noc, Michale…“ Obrátila se a brázdila depozitář mezi regály v té zřetelně kolem hýždí malé sukni.

Posadili se na široký parapet u okna na schodiště. Bylo odtud vidět na nádvoří a do všech lodžií.
„To jsou radosti…,“ prohlásil kapitán Exner bezděčně.
„Ano, je potvora,“ souhlasil Erich. „Ale dobrosrdečná. Oč jde?“
„Vyprávěla mi, jak jste trávili sobotu. O dvou novinářích. O Rambouskovi, jak sedával v Lesovně. Byl bych rád, kdybyste si na něco vzpomněl vy.“
„Mohl to udělat kdokoliv. I já i Lída. Vaše důvěřivost k nám je-bezmezná.“
„Váš čestný postoj je pověstný, Erichu. To už znám.“
„Trochu málo exaktní,“ poznamenal suše Erich Murš, studující archeologie.
„I v exaktní vědě jsou rizika… Poslyšte, jak tady pracujete dlouho?“
„Měsíc. Budu zde ještě týden.“

„A vloni?“
„Byl jsem tady asi měsíc.“
„Takže znáte kdekoho. Kde bydlíte?“
„V depozitáři.“
„Nebojíte se strašidel?“
„Někdy. Vždycky si na sebe nějaký ten den zvykáme.“
„A kdo podle vás mohl zabít Rambouska?“
„Nenapadlo mě, kdo mohl tenkrát zabít mého pošetilého strýce. Teď?„ Zavrtěl hlavou. „Nikdo ze zámku, nikdo z okruhu jeho známých. Ne že by ho milovali…“
„Kolář?“
„Kolář je poděs. Ne vrah. Ze vzteku ho snad mohl vzít po hlavě. Z návalu zlosti v hádce.“
„Celá jeho práce, kterou měl dole… obrazy, sochy… to je zničeno…“
„Zničeno?“
„Ano. Ne ukradeno. Zničeno. Polito, propícháno. A tak.“
„Blázen? Maniak?“
Michal Exner pokrčil rameny.
„Vždyť já ty lidi znám povrchně. Potkávám je, zdravím. Sedíme spolu, povídáme si, jak se povídá. Žádné hlubinné sondy. Žádné zpovědi.“
„Ale drby…“
Erich Murš se tiše zasmál. „Vím, že máte rád drby. Podívejte, ale to vám přece nemusím radit. Jestli maniak – tak to přece mohl být kdekdo. Já například.“
„Zase!“
„No dobrá,“ mávl Erich rukou. „Tedy: doktor Medek, Kaláb, jeho žena, jejich syn. Psychiatricky hlubinný. Co o něm nikdo neví. Matějka, pan doktor Černoch. Už jste o nich slyšel.“
„O všech. Sem tam něco.“
„Poradím vám. Promluvte si s panem Matějkou. S tím malířem. Myslím, že měl k panu Rambouskovi hezký vztah. I když si z něho dělal legraci. Takovou dobrosrdečnou. Je to hodný člověk a rodák, inteligentní a zná poměry.“
„Dobrá. Snad to skončí dřív, než se odstěhujete.“
„Doufám,“ řekl Erich Murš pochmurně, „že to skončí později.“

Nadporučík Vlček se opozdil. Dýmku už měl nacpanou a pokoušel se ji zapálit. Pozdravil se s Exnerem a řekl: „Už jsem myslel, že si budem pouze dopisovat.“ Zašklebil se a odfoukl kouř. „Jsou zde milá místa. Než začneme…,“ rozkašlal se. Exner s Beránkem se na sebe útrpně podívali.
„Než začneme,,, vysmrkal se nadporučík Vlček a odložil dýmku na stůl, „bych chtěl poznamenat, že s tím schodištěm, kapitáne, to nebyl špatný nápad. Pod zábradlím z pískovce je místo, kde i po dešti je sucho. Zůstaly tam nějaké skvrny. Vypadá to jako krev. Už s tím jel chlapec do Prahy.“
„Prima,“ řekl kapitán Exner. Podíval se na poručíka Beránka. „Shrneme to?“
Beránek s vážnou tváří rozevřel notes. „Jsme prostě,“ zaliboval si, „sehraný kolektiv. Nuže: jména a okolnosti znáte oba. Data taky. Já jen připomenu hodinu. Odhadem se předpokládalo, že smrt postiženého nastala v noci ze soboty na neděli. Pitva potvrdila, že: za prvé to mohlo být kolem půlnoci, spíš dřív, za druhé příčinou smrti byly rány sekyrkou do hlavy. Vražedný nástroj byl nalezen poručíkem Šlajnerem. O okolnostech nálezu později. Rány byly dvě. Jedna zezadu, do týla. Ta byla bezprostřední příčinou smrti. Druhá do temene hlavy. To už postižený ležel. A byl mrtev.“
„Rána jistoty,“ poznamenal Vlček.
„Jo,“ řekl Beránek. „Byl ses podívat na jeskyňku?“
„Byl,“ řekl Vlček. „Teď, když jsme uklízeli ty schody.“
„Okolnosti nálezu postiženého…“
„To vynech,“ kázal Exner. „Jak to udělal. Myslel jsi na to?“
„Jistě ne tak obezřetně a inteligentně jako ty, doktore kapitáne. Ale stojí tam u cesty buk. Vrah, ač to zní neuvěřitelně, čekal za bukem. Ten buk mezi dvěma smrky. Pak odvlekl postiženého pár kroků po svahu, nad jeskyňku, sešoupl ho dolů, jeskyni oběhl, a postiženého vtáhl dovnitř.“
Exner se podíval na Vlčka. Ten přikývl.
„Jenže,“ namítl kapitán Exner, „nezdá se vám to strašně riskantní? Ta operace musela trvat deset patnáct minut. Po cestě se chodí. A stopy! Umíte si představit, jak by to tam vypadalo, kdyby pak v noci nepršelo?“
„Umíme,“ řekl nadporučík Vlček suše. „Jako na jatkách. Ale asi nešlo o utajení vraždy.“ Ukázal za sebe na Rambouskův pokoj, kde seděli. „Tady je důkaz. Déšť pomohl náhodou.“
„Ještě bych si dovolil,“ přihlásil se poručík Beránek. „Tys neměl moc času, Michale,“ poznamenal uctivě, „ale já pár hodin seděl na schodech nad nádvořím. Cesta, na které se to stalo, je málo frekventovaná, protože vede ke schodišti, míjí je a vrací se na hlavní cestu. Je odbočkou. Kdo by po ní večer chodil? Když se někdo vrací z Lesovny do Opolné, jde pochopitelně spodem, přímo podél potoka.“
„Tedy,“ kapitán Exner počítal na prstech: „vrah čekal na Rambouska, protože věděl, že tudy chodí domů. Znal jeho zvyky i trasy. Můžu pokračovat?“
„Můžeš,“ souhlasil Beránek.
„Vrah,“ pravil kapitán Exner, „uschoval tělo, oloupil je nejen o peněženku a doklady, ale také o klíč. Vražedný nástroj vzal s sebou. Předpokládám, že u schodiště si odložil sekeru. Navštívil byt, kde teď sedíme, sebral peníze, pokud tu

nějaké byly – a dá se předpokládat, že byly – vykonal další dílo zkázy. Motiv?“
„Nejasný. Zatím nejasný,“ doplnil ho Vlček. „Ale o tom potom. Dále…“
„Potom se vrah vrátil, sebral sekerku a odebral se domů. Doma položil nástroj na obvyklé místo, kde ho později našel poručík Šlajner, a šel spát. Byl podroušený jako obyčejně, a v neděli spal… a v pondělí šel do práce.“
„A sekerka,“ kýval hlavou poručík Beránek, „ležela a ležela, nikým nepovšimnuta.“
„Přesně tak,“ řekl Exner.
„A v tom je právě zrada případu,“ nadporučík Vlček sáhl po dýmce. Zamračil se. „Michale, nemáš cigaretu? Jo? Díky.“ Zapálil si. „A tady nastal ten moment, kdy to přestává mít soulad. Mně to zní velice nepříjemně.“
„Nejsi sám,“ řekl Beránek. „Jenže jestli nám to nebylo podaný kapitánem příliš sugestivně.“
„Nebylo,“ prohlásil Exner. „Dovolil jsem si řadit zcela chladně fakt k faktu.“
„Já bych,“ poznamenal Vlček, „toho Koláře klidné pustil. Tak se mi to jeví.“
„Zatím ho tam necháme,“ rozhodl Exner. „Odpočne si od alkoholu a od ženy, jeho žena či družka si odpočne od něho. Řeknu nadporučíkovi Čardovi, aby promluvil s prokurátorem. Jde o pár dní.“
„Snad,“ doplnil ho Vlček skepticky. „Snad. Protože já bych z toho moc moudrostí nepobral.“
„Z čeho?“
„Tady z toho bytu. Vzali jsme to zcela důkladně. Jako vždycky, když není čeho se chytit. Když se neví…“
„Bez vyprávěnek, probůh,“ napomenul ho Beránek. „Nemluvíš do televize.“
„Našli jsme otisky na parapetním prkně, které dokazují, že do místnosti vlezl někdo oknem. Našli jsme rovněž stopy žebříku pod oknem. Porovnáním jsme zjistili, že jde o žebřík, který leží asi padesát metrů odtud pod přístřeškem vedle bývalé jízdárny. Na dveřích, na klice, na některých předmětech, jako například na zásuvce tohoto stolu, jsme našli stopy krve postiženého. To, zdá se, dokazuje, že pachatel vstoupil do místnosti dveřmi, nikoliv oknem, že nejdříve prohledával byt a potom jej zpustošil. Ke zničení obrazů a soch bylo použito pouze takových metod, které nemohly způsobit hluk. Bylo použito výhradně materiálů, které měl pachatel po ruce. Různých druhů ředidel, bezbarvých laků, epoxidového laku, barev a laků všech druhů, které jsou tady. Obrazy byly dílem prokopnuty nebo proraženy tupým předmětem, dílem rozřezány některým z řezbářských nástrojů. Byly použity tři nebo čtyři dláta, jak přišly pachateli pod ruku. Důkaz: opět drobné stopy krve postiženého. Pachatel opouštěl byt s rukavicemi, které zanechaly stopy na dveřích a klice. Byly to opět stopy po různých lacích a barvách. Pokud jde o zmíněný vražedný nástroj: byl použit, a to zřejmě stejnou osobou, která v bytě pracovala s barvami a laky. Ovšem stopy na topůrku jsou velmi nepatrné. Po celou dobu pachatelova pobytu v bytě, až do chvíle, kdy znovu sebral sekerku (předpokládám verzi, že si sekerku odložil u schodů), měl pachatel na rukou rukavice potřísněné krví postiženého.“
„Závěr?“ zeptal se Beránek.
Kapitán Exner pokrčil rameny: „Vypadá to prozatím tak, že neznámý pachatel s použitím sekerky Josefa Koláře, kterou si vypůjčil ze zatím neznámých důvodů, úkladně zavraždil Boleslava Rambouska, a to tak, že si na něho počkal na cestě v parku, neboť věděl, nebo předpokládal, že se tudy bude ubírat Rambousek domů z restaurace Lesovna. Zabil ho úderem zezadu do hlavy, udeřil ho ještě jednou ležícího a odvlekl do umělé jeskyně v anglickém parku. Prohledal ho a odcizil z jeho kapes všechno…“
„…vyjímaje kapesníku,“ doplnil ho Beránek..
Exner přikývl. „Pak se pachatel odebral do bytu postiženého, prohledal byt zřejmě proto, že hledal peníze. Načež zničil Rambouskovy obrazy a sochy zatím nevyčíslitelné ceny. Doktor Medek by řekl, že obrovské, Josef Kolář by prohlásil, že jsou to mazanice a kravinky. Poté se odebral do Kolářova domku, kde si patrně už dřív vypůjčil sekeru, sekeru vrátil snad proto, aby od sebe odvrátil podezření, nebo aby zastřel stopy. A zmizel. Den po vraždě navštívili byt dva novináři, kteří měli s Rambouskem sjednanou schůzku. Vlezli do bytu oknem, a tento způsob volili proto, že měli oprávněné obavy, zda se Boleslavu Rambouskovi něco nestalo. Použili už řečeného žebříku. Postiženého nenalezli. Když viděli, že je byt zničen, domnívali se, že byl Rambousek vykraden. Nechtěli, aby na ně padlo podezření z krádeže, a odjeli. Ovšem jeden z nich nevydržel a fotografoval. Ty fotky mám a…“
„…od doby fotografování do našeho příchodu nebylo s ničím v bytě hnuto,“ doplnil Vlček. „Co bude dál?“
„Porovnáme si otisky prstů těch mládenců s otisky na okně. Tak. Pro kontrolu. A budeme muset postavit hlídku.“
„Ale,“ podivil se Beránek. „Kampak?“
„Celá oblast domků pod mlýnem. Především část, která je zarostlá kopřivami a keři. A kterou vede pěšina, taková zkratka z cesty do parku k domkům pod mlýnem. Teče tam strouha od mlýna a potok od stavidla.“
„Tak tohle,“ pravil Beránek, „provedem. Abych šel, dokud je trochu světlo.“
„Byl jsem tam dnes odpoledne s poručíkem Šlajnerem. Všechno ti ukáže.“
„A já budu večeřet,“ prohlásil Vlček spokojeně. „Protože ta pustá místa budeme prohlížet, jak se mi to jeví, až za rozbřesku.“

Jsou místa, kde se trochu zastavuje čas. Takovým byl ateliér Vojtěcha Matějky. V podkroví. Šikmé stropy omítnuty, trámy zůstaly černé. Obrazy, jež visely na zdech, o době vzniku nevypovídaly (jen neurčitě, tak někdy po impresionistech), hovořily pouze o proměnách ročních dob, stejně jako ta dokončená i rozpracovaná plátna, která stála v rohu opřena o zeď a narovnána za sebou.
Jejich náměty, až na několik portrétů, to byla historie městečka, krajiny v okolí: znalec Opolné by podle střech a některých budov snad určil dobu vzniku obrazu.
Podstatným – což bylo pro pocit strnutí času nejdůležitější – zůstávalo, že všechny předměty v ateliéru, v jedné části zařízeném jako obývací kout s lenoškami – nebyly zakoupeny později než za války nebo krátce po ní. Od zapalovače až ke křeslům. Od koberce k vázám a sklenicím přes vyšívané polštáře na pohovce.

U pianina, vtisknutého pod šikmý strop, seděla štíhlá dáma s krátce zastřiženými prošedivělými vlasy a hrála klavírní úpravy Schubertových písní. Byla to paní Šustrová. Nástroj měl dobrý zvuk, jeho ladění bylo správné a přednes přesný, i když poněkud strnulý. Bílá volná nová halenka na zádech prošedivělé dámy se chvěla v rytmu pohybů jejích rukou. Její ramena se kolébala a zvedala.
Mistr Matějka seděl v lenošce u otevřeného okna, pro něž byla vybourána střecha a které bylo tak vysoké, že mohlo být nazýváno francouzským, a kouřil doutník. Dým se v neznatelných proudech vzduchu mírně otáčel a plynul ven. Na druhém konci oválného stolu kýval nachýlenou hlavou do taktu doktor Kamil Černoch, dříve profesor na gymnáziu v Meziboří, nyní důchodce a správce muzea na zámku v Opolné. Měl zavřené oči. Buď v zaníceném soustředění, nebo spal. Spíš to druhé, protože cigareta v ruce mu zhasla (naštěstí) a chuchvalec popela se válel na zemi vedle křesla.
Dohrála, vzdychla a rázně se otočila.
„Výborně," vykřikl Vojtěch Matějka a začal tleskat. Doktor Černoch sebou škubl, oharek mu vypadl, zvedl bradu a ťukal prsty pravé ruky o dlaň levé.
Mistr Matějka dolil do broušených sklenic červené víno. „Na vaše zdraví, Marto," řekl tiše. „Nebýt vás, je v Opolné pusto!"
„Nebýt vás, Vojtěchu," odpověděla, napila se a tmavé oči se jí zaleskly, snad vínem, úhlem dopadu světla či jakousi skrytou myšlenkou. „Opolnou si bez vás není možné představit teď, ani za sto let."
„To jistě," souhlasil doktor Černoch. „A to už se dávno zapomene na všechno. I na nešťastníky, jako byl Rambousek."
„Nešťastníky?" zeptala se. „Copak ještě někdo…"
„Ale ne," doktor Černoch mávl rukou. „Nikdo. Bláznivej dědek se opovážil sáhnout na umění! A pošetilí, nevzdělaní mladí ho vynesli. Pochlebníci. Aby povznesli sebe, povznesli toho pitomce ševce!"
„Ale, pane doktore," řekla, „o mrtvých jen dobře…"
„O Rambouskovi nikdy," pravil tvrdě doktor Černoch. Vojtěch Matějka se tiše zasmál. Udiveně se na něho podívala.
„Aha…," pokýval hlavou. „Něco vám musím, Marto, prozradit… Proč ho tolik neměl rád… Pro dvě věci, Marto… Zatímco můj přítel Kamil Černoch odešel studovat, přebral mu můj přítel Boleslav Rambousek dívku. A vzal si ji. Tomu jsem nemohl, zabránit, Marto. A za druhé: na poslední výstavu do Prahy poslal Rambousek nesmyslnou potvoru, která se strašně podobala Kamilovi." Tiše se rozesmál.
Doktor Černoch zrudl. „Jistě tomu nevěříte."
„S tou dívkou?"
„Ne. S tou potvorou."
„Skoro věřím, pane doktore."
„Nesmysl!"
„Napijme se a nehádejme se," zvolal Vojtěch Matějka. „Marta má pravdu. Na jeho památku!"
Zazvonil telefon. Vojtěch Matějka se zvedl, šel na druhý konec ateliéru, k pracovnímu stolu přeplněnému vázami se štětci, barvami, poloprázdnými tubami, lahvemi ředidel, prostě všemi těmi malířskými krámy, mezi nimiž se aparát skrýval.
„Matějka… Ano… Poslouchám…"
Protože bylo dlouho ticho, naklonil se doktor Černoch k Martě Šustrové. „Kdy budete mít další koncert s paní Kalábovou?"
„Snad někdy v říjnu. Až nebude mít tolik práce."
„Všichni se těšíme."
„Ale, pane doktore, to jsou spíš přátelské večírky než koncerty."
Zavrtěl hlavou. „Ne ne." Ukázal očima na Matějku. „Půjdu. Jistě byste rádi…"
„Půjdeme spolu, pane doktore."
„Ne ne. Víte, že Vojtěch má k vám… Jste sama. Váš manžel byl vzácný člověk. Všichni jsme si ho vážili. Ale," šeptal naléhavě. „Vojtěch vás zbožňuje. A vy k němu máte také dobrý vztah. Měla byste ho vyslyšet… Někdy, jednou… Dnes…"
Usmála se a povedlo se jí, že smutně. „Půjdeme spolu, pane doktore. O tomhle až jindy."
Mávl oběma rukama a sáhl po cigaretě.
„Mám hosty," říkal Matějka do telefonu. „Doktora Černocha. Paní Šustrovou. Ovšem, ano. Dosud hraje na klavír."
„Hosté odcházejí," volal Černoch a zvedal se.
„Ano. Za půl hodiny. Zavolejte. Děkuji." Položil sluchátko. Zakašlal. Byl trochu jakoby zamyšlený. Pobledl.
„Kdo to byl?" zajímal se doktor Černoch.
„Zákazník z Prahy. Syn toho… toho zámečníka Krále. Projíždí Opolnou. Spí tady a ráno pokračuje někam do Polska. Chtěl by se podívat na nějaké obrazy…"
„Zákazník," řekla Marta Šustrová, „má přednost. I třeba o půlnoci. Dobrou noc, Vojtěchu. A běžte brzo spát."

Tou dobou, kdy začínala tma a rozsvěcovala se modrá a zimavá světla výbojek, bylo už na náměstí v Opolné liduprázdno. Samota dvou koček, temných oken restaurace Rychta, která měla zavírací den, a nočních můr, jež se v kmitajících hejnech shromažďovaly kolem modré záře pouličních lamp.
Nebylo koho se zeptat na cestu, takže se zastavil na okrsku, vypil tam sklenici vody a dověděl se, že v zámecké vinárně je otevřeno do jedné, kdyby měl hlad.
Hlad měl, ale nebylo v něm klidu ke stolování. Raději vypil ještě jednu sklenici vody a ulomil si od mladého strážmistra kus chleba se sádlem, který si ten chlapec přinesl do služby.
Cestou potkal dvojici: štíhlou ženu s krátce přistřiženými vlasy. Mladistvou i staromódní, staropanenskou, ale také ne,

takže mu nedalo, aby se nezastavil a neohlédl se za ní. Její chůze byla vyrovnaná, páteř rovná a uvolněná, pohyby rukou klidné a uměřené.
Byla trochu jako mimo svět v Opolné. Doprovázel ji starý pán. Nahrblý, opírající se o hůl.
Zaklapla vrata a kdosi otočil klíčem.
Potom, když přešel náměstí, zjistil, že to byla ta vrata, k nimž mířil. Že tedy žena a muž odešli z domu malíře Vojtěcha Matějky.
Což vlastně bylo dobře.
Škrtl zapalovačem, aby se podíval na jmenovky.

VOJTĚCH MATĚJKA
akad. malíř

V přízemí, v okně vedle průjezdu byla tma. V patře rovněž. Vrata byla zamčena. Zmáčkl zvonek.
Hlas se ozval shůry: „Kdopak je?“ Jak od božího soudu. „Bezpečnost!“
„Chvíli!“
Někdo rozsvítil v průjezdu.
K vratům se blížily krátké kroky.
„Kdo je?“ Zároveň se odklopila starodávná zamřížovaná špehýrka, v ní pleš a rozcuchané šedivé vlasy.
Světlo pouliční výbojky dopadlo šikmo na pobledlou horní část obličeje mistra Matějky, který mhouřil oči. Ze světla průjezdu do tmy špatně viděl.
„Kdopak to je?“ zeptal se znova.
„Doktor Exner.“
„Ten, co o sobě říká, že je botanik?“
„Mistře,“ řekl kapitán Exner, neboť věděl, jak se sluší oslovovat staršího umělce, „vyšetřuji v tomto městě nešťastnou smrt pana Rambouska, Slyšel jsem, že jste byl jeho známý, a chtěl bych si s vámi o něm pohovořit.“
„Rád vám pomohu,“ pravil Vojtěch Matějka a otočil klíčem. „I když, pane doktore, za to žertováni v zámecké kanceláři bych měl svou ochotu ke spolupráci omezit. Prosím.“
Vedl Exnera průjezdem, odkud bylo vidět na vybetonovaný dvůr, schodištěm, na kterém ležel červený koberec, až k půdě, kde byl ateliér.
Vstoupili. Na stole byla načatá láhev vína, tři sklenky. „Před chvílí odešla návštěva,“ vysvětlil Vojtěch Matějka, „museli jste se potkat.“
„Ano,“ řekl slušně kapitán Exner, neboť přítomnost starého umělce tříbila jeho mravy, „viděl jsem jakousi dámu, doprovázenou starým pánem.“
„Paní Šustrová,“ vysvětlil Vojtěch Matějka. „Vdova po magistrovi. Učitelka hudby, Sedáváme spolu, trochu povídáme, hraje na klavír. A doktor Černoch. Ředitel zdejšího muzea.“ Přinesl čistou sklenku a nalil Exnerovi. „Jestli neodmítnete… Na zdraví…“
Upili a kapitán Exner se posadil.
Matějka opřel lokty o opěradlo lenošky, roztáhl drobné prsty a ťukal si jejich konci o sebe. Naklonil hlavu na stranu.
„Nuže, pane… pane kapitáne… čím vám mohu pomoci?“
„Já nevím,“ řekl Exner upřímně, „snad názorem, nebo postřehem.“
„Obávám se, že se ode mne, staršího člověka, už mnoha postřehů nedočkáte. O názorech nemluvě,“ mávl rukama s tichým smíchem, „Kdopak mě doporučil?“
„Ani nevím,“ lhal Exner s ledovým klidem. „Někdo na zámku. Neumíte si představit, s kolíka já dnes mluvil lidmi,“ dodal.
„Umím si to představit,“ řekl Vojtěch Matějka. „Slyšel jsem, že byl zatčen mladý Kolář.“
„Ano, je ve vazbě,“ potvrdil kapitán Exner trochu zasmušile a se zřetelným uspokojením. „Jenže naší povinností je přešetřit všechny okolnosti případu. A vy – kromě jiných, jste prý patřil mezi přátele pana Rambouska. Nebo mezi jeho příznivce.“
Mistr Matějka se shovívavě usmál. „Je to poněkud nepřesné. podívejte, pane kapitáne… Byli jsme téměř vrstevníky. Narodili jsme se v Opolné. Chodili jsme spolu do obecné školy. Pak, jak to bývá, se naše cesty rozešly. Nebyli jsme nikdy kamarády v pravém slova smyslu. Byli jsme vrstevníky. Považoval jsem – jako všichni v Opolné, Slávka za pošetilého…“
„Vždycky pan Rambousek maloval?“
„Ale kdepak,“ zasmál se Matějka. „Lze-li to, co smolil na plátna, malováním nazvat.“
Kapitána Exnera samozřejmě ani nenapadlo, aby citoval doktora Jaromíra Medka. „Ano,“ řekl. „Viděl jsem ty věci. Jednak tomu nerozumím, jednak to není moje starost a pro věc, pro případ, to nemá význam, a konečně: sám bych si to na zeď nepověsil.“
„Bohužel,“ vzdychl malíř, „současná doba přeje diletantům. V hudbě stačí křik, v literatuře vraždy, detektivky a alkohol, v malování barvičky a odvaha. Ono to nějak souvisí s tou vraždou?“
Michal Exner pokrčil rameny. „To ví, mistře, jen bůh a svatý Václav…“

Potkali se na náměstí. Totiž kapitán Exner a poručík Beránek. Zastavili se několik metrů od sebe a zírali.
„Jsme tady jediný, šílený strašidla,“ řekl kapitán Exner. „Proč nejdeš spát, ježíšmarjá?“
„Vyšel jsem dejchat vzduch,“ vysvětlil poručík na tu několikametrovou vzdálenost. „A při tom mě napadlo…“ Přiblížili se k sobě a bezděčně zamířili k bíle svítící vývěsce, na níž se modrala písmena VB.

„…podívat se, jak tam dole funguje strážení. Mají tam i dva psy.“
„Jednoho znám,“ poznamenal Exner. „Honil mě včera parkem.“
„Jdu si lehnout.“
„Hotel,“ ukázal Exner přes rameno, „je tamhle.“
„No jo, aly ty tam nejdeš…“
„Rád bych si ještě s někým promluvil.“
„Je noc, kapitáne.“
„Když já jsem zvědavej…,“ vzdychl Exner. „Nevíš náhodou, protože ty víš málem všechno, kde bydlí doktor Černoch, ředitel muzea?“
Beránek vylovil z náprsní kapsy saka svůj černý notes a zalistoval v něm. „Kamil?“
„Tentýž.“
„Náměstí Míru 25.“
„Kde to je?“
„Tady, co zrovna stojíme,“ podíval se na čísla nejbližších domů. „Osmnáct, sedmnáct, dvacet… Bude to tamhle.“
„Hm. A paní Šustrová?“
„Šustrová?“ podivil se Beránek. „Neslyšel jsem.“ Listoval a nastavoval stránky notesu světlu pouliční lampy. „Nemám. Co je zač?“
„Bytná doktora Medka.“
„Jo, jo. To bych měl. Podskalní 31.“
„Aha.“
„Nemůžu sloužit, kapitáne, kudy ta ulice vede.“
„Já se někoho zeptám. A co takhle doktor Hauser?“
„V životě jsem neslyšel. Co je to zač?“
„Chirurg.“
„Máš nežida?“
„Jsi unaven,“ konstatoval Exner suše. „Velice. Jdi spát, zatímco já budu pracovat.“
„Počkej, nevysvětlil jsi mi, proč hledáš chirurga.“
„Slyšel jsem o něm,“ pravil kapitán Exner, „že hrává kanastu.“
„Aha.“ Poručík Beránek sklapl hlučně svůj černý notes. „Tak dobrou noc.“

Byl uveden do pracovny, jejíž okna, zastřená těžkými háčkovanými záclonami, hleděla na západ, do zahrad a vil. Za okenními tabulemi byla už černočerná tma.
Bylo mu nabídnuto křeslo u starodávné stojací lampy, jejíž stínidlo z pergamenu mělo tak metr v průměru. Osvětlovalo pokoj teplým žlutým světlem.
Nebylo mu nabídnuto nic, jen pohled na druhá křeslo, v němž seděl a mnul si ruce rozcuchaný starý muž, jehož nos byl poset červenými žilkami a který si mnul ruce takovým tempem, až suchá kůže na nich svištěla. „No jistě,“ zasmál se. „Co uměl, naučil ho Vojtěch. Dával mu barvy a zpočátku i plátna. Samozřejmě že ho nebral vážně.“
„Kdo koho?“
„Vojtěch Rambouska, samozřejmě. Viděl jste ty jeho příšery?“
Kapitán Exner přikývl.
„Komické, co?“
Kapitán Exner opět přikývl.
„Totiž,“ řekl doktor Černoch a nechal ruce rukama. Místo toho se začal tahat zepředu za vlasy. „Bylo by to komické. Kdyby se nenašli propagátoři. Tak.“
„Jak to myslíte, pane doktore?“ zeptal se Exner uctivě.
„Doktor Medek a jemu podobní pro svou vlastni realizaci vyhledávají kuriozity a prohlašují je za kladné hodnoty. A mají z toho. Jak oni, tak ti, které propagují.“
„Je doktor Medek bohatý člověk?“
„To nemohu vědět, pane. Chudý nebude. To si pište. Strojí se podle toho a jeho žena rovněž.“
„A pan Rambousek?“
Doktor Černoch se zasmál. „Něco vám povím: měl peněz jak šlupek. Pilný, neutrácivý a držgrešle. Tak.“
„Nojo,“ řekl Michal Exner tupě. „Ale kam se ty peníze poděly? Nic jsme nenašli. Ani na knížkách nic neměl.“
Doktor Černoch přehodil nohu přes nohu a založil si ruce na prsou velice spokojeně. „Dobré,“ pravil. „To je dobré. Loupežná vražda. Já vám nezávidím, pane kapitáne!“
„To není takový problém, pane doktore.“
„Není?“
„Horší je, když vraždí maniak. Loupežný vrah se vždycky nakonec nějak prozradí.“
„Rozumím,“ usmíval se doktor Černoch spokojeně, „sexuální vrah se těžko hledá. To už jsem někde četl.“ Odmlčel se a za chvíli dodal: „Ale vy nejste v tomto kraji neznám…“
„V depozitářích vašeho muzea pracuje Erich Murš. Vyprávěl vám?“
„Ne. Erich bude dobrý badatel. O rodinných záležitostech nemluví nikdy. Vím o případu v Meziboří odjinud. Zdržíte se u nás dlouho?“
Michal Exner pokrčil rameny. „Mluvil jste o doktoru Medkovi. Napadlo mě, že bych si s ním měl pohovořit. Možná víte, kde bydlí.“

„U paní profesorky Šustrové. Když jdete z náměstí dolů směrem k nádraží, je to první ulice vlevo. Ostatně bych pochyboval, že ho naleznete doma.“
„A kde tedy?“
„Sedává po večerech ve vinárnách, pane kapitáne. A zaplétá se,“ dodal s nenávistí, jakou může vyvolat jen závist, „s velice mladými dívkami.“

Paní profesorka Šustrová ho přijala v hedvábném županu a uvedla ho do hudebního salónu, „Kde bych se nadála,“ omlouvala se, „že v tuhle dobu přijde tak zvláštní návštěva. Kávu, prosím?“
Uvelebil se do křesla v koutě, odkud měl přehled po celé místnosti. „Krásný nástroj,“ ukázal na klavír.
Lehce vzdychla. „Ano, to byl dar mých rodičů, když jsem úspěšně složila zkoušky na konzervatoř.“
„Takže tohle je vlastně starý rodinný dům.“
„Opravdu starý a opravdu rodinný. Kávu?“
„Trochu minerálky, když vás to nebude obtěžovat,“ pravil s lehkou úklonou hlavy mimořádně dobře vychovaného mladého muže.
Dostal láhev minerálky a mohl ji, pít ze staré broušené sklenice. Využil toho.
Usedla naproti němu. Způsobně srovnala nohy, jak to má být, složila velké ruce s dlouhými prsty do klína. „Udělalo se hezké počasí, viďte?“
„Opravdu,“ souhlasil. „Několik bouřek, provlhčilo vzduch.“
„Ovšem,“ přitakala. „Hned se lépe dýchá. Takové léto je nejhezčí. Bez suchých veder.“
„Musím se vám přiznat, paní profesorko, že mám horká léta rád,“ rozvíjel debatu kapitán Exner. „Ale ve stínu stromů, jestli rozumíte.“
Zasmála se.
„Myslím to vážně,“ žvanil dál Michal Exner, „sedíte-li za horkého dne pod ořechem, cítíte jeho vůni. A vy zde máte krásné zákoutí ze starých jalovců.“
„Sázel je můj otec v mládí. Pan doktor Medek tam sedává velice rád…,“ zarazila se.
„Znám pana doktora Medka jen povrchně,“ přiznal kapitán Exner. „Mluvil jsem s ním jednou a párkrát jsem ho viděl. Ale jevil se mi jako velmi korektní člověk.“
„Bydlí u mne vždycky přes léto už čtvrtý rok. Zdálo se mi to tenkrát hloupé přijímat podnájemníka. A dokonce muže. Ale zvykla jsem si. A zvykli si i lidé. Zpočátku byly samozřejmě nějaké hloupé pověsti. Ale upřímně, pane doktore: můj plat je malý, dům potřebuje údržbu a doktor Medek platí spořádaně.“
Postřehl cosi v jejích očích nebo ve tvaru rtů, když dokončila větu. „Opravdu, paní profesorko?“
„Podle svých možností spořádaně,“ opravila se.
„Takže nepravidelně a…“
„Nikdy jsem pana doktora nemusela upomínat,“ řekla přísně a začervenale se. „Ostatně to bylo jen loni a letos. Myslím, že jde o nějakou rodinnou záležitost.“ Vzpamatovala se a dodala: „Jde o nějakou rodinnou záležitost. nezajímá mě to a neptám se.“
„Přesto se domníváte, že jde o rodinnou záležitost.“
„Žije velice skromně. Předpokládám, že peníze posílá rodině. V neděli za ním přijela manželka, v pondělí večer znova s nějakým jejich známým. Jen krátce, hned odjeli…,“ zarazila se. „Povídáte si se mnou o doktoru Medkovi…,“ na chvíli se odmlčela. „Ano, je to pochopitelné, pracuje na zámku, kde k té politováníhodné události došlo. Nejsem si ovšem jista, zda je mou povinností odpovídat na vaše otázky.“
„Je a není,“ řekl kapitán Exner. „Mohli bychom si to probrat z právního hlediska. Jenže já mám málo času, paní profesorko.“
Usmála se: „Stopa chladne, pane kapitáne…“
Zavrtěl hlavou. „Nejsem stopař. Jsem zoufalý noční poutník. Mimochodem: byl pan doktor Medek ze soboty na neděli doma?“
„Soudím, že ano, protože v neděli ráno vyšel ze svého pokoje jako obyčejně, aby si udělal snídani.“
„A kde byl večer a v noci?“
„To opravdu nevím. já ho nehlídám, víte.“
„A vy, smím-li se ptát?“
„Smíte, pane doktore. Byla jsem v Mrziboří na koncertě. Je taková akce – Letní festival hudby v Meziboří. Vrátila jsem se autobusem před jedenáctou.“
„Normální linkou.“
„Ovšem. V pokojíku u pana doktora bylo zhasnuto.“
Přikývl, jako by to najisto předpokládal.

Doktor Hauser bydlel nedaleko. Koneckonců všichni obyvatelé Opolné bydleli nedaleko. nebyla to vila, ale nevelký činžák v zahradě. V oknech svítily obrazovky televizorů. Domovní dveře byly dosud otevřené, nebo je nezavírali nikdy. Byl tam vypínač, a když se stiskl, světlo na schodišti opravdu svítilo. Doktor Hauser měl byt v prvním patře.
Zazvonil u dveří.
Otevřít nepřišel nikdo.
Zazvonil podruhé. Nic.
Přidržel zvonek dost dlouho. Nic.
Ale někdo otevřel dveře v přízemí. A zavolal nejistě: „Haló…“

„Haló," odpověděl Exner podobně.
„Kdo tam?" ptal se ženský hlas.
„Exner."
„Neznám."
„Haló," zavolal ještě jednou kapitán Exner. „Kdo tam?"
„Tady Vávrovi," řekl ten hlas.
„Já zvoním u Hauserů."
Nevydržela to paní Vávrová a vyšla na odpočívadlo. Vzdychla a podívala se opovržlivě. „Paní Hauserová není doma. Je s děckem na prázdninách u rodičů," řekla stroze a přísně.
Nesměle se usmál. „Promiňte, paní Vávrová, ale já hledám pana doktora…"
„Jó! Ten bude mít službu v nemocnici. Když není doma.
„Ano, ano," řekl kapitán Exner a nezbylo mu než odejít z tohoto domu, sledován a hlídán až na chodník a pořád dál na roh ulice.
Teprve potom paní Vávrová zavřela a zamkla hlučně dům, aby bylo jasné, že další noční návštěvy jsou vyloučeny.
Nemocnici hledat nemusel. Šel před chvílí kolem plotu její zahrady. Osvětlená brána vedla na hlavní ulici.
Vrátný, střežící ve skleněné kukani závoru, ho ujistil, že pan doktor Hauser službu nemá. Exner o tom vyslovil svou pochybnost. Vrátný si vzal brýle a podíval se pro jistotu na papírek, který měl pověšený na hřebíčku před sebou. „Na mou duši," řekl, „nemá." Potom nadzvedl brýle a znova si Exnera prohlédl. „Aha," pravil. „Kdopak jste?"
„Tak," pokrčil Exner rameny. „Známý…"
„Aha," řekl vědoucně vrátný. Že vás ani neznám."
„Já," přiznal se kapitán Exner, „nejsem odtud,"
„Nojo," a vrátný zamrkal. „Zavolám pro jistotu nahoru." A zvedl sluchátko a zavolal na chirurgii. „Není. není. Tak." položil sluchátko. „Byl by tady doktor Veverka. to je gynekolog. Ten má dnes službu na chirurgii."
„A kdepak bych asi našel doktora Hausera?"
„Nevím, nevím, pane. Touhle dobou…"
„Doma není…"
„Aha… Není. No to nevím. Třeba jel do biografu."
„Opravdu?" a kapitán Exner se podíval velice nedůvěřivě.
„Vy s ním chcete moc mluvit."
„Chci moc."
„Aha. Hm…," a vrátný sundal brýle, položil je na stůl a podíval se zamyšleně někam nahoru, ven. K nebi. Ale hvězdy vidět nemohl pro to světlo nad vchodem. „Možná že kdybyste promluvil s doktorem Veverkou… Jenže ten by vám taky nic neřek… Asi. Nojo. Já ani nevím." A promluvil úplně pro sebe hledě pořád někam nahoru. „Třeba hraje kanastu. V zámku. Jenže je pozdě. U pana Kalába. Jenže zámek je zavřenej a zvonek tam nemají. Anebo jel za manželkou. Ale to spíš ne."
„Děkuju vám, pane," řekl Michal Exner slušně. „Moc jste mi pomohl."
„Nevím, v čem. Mohl jsem vám zavolat doktora Veverku. Ale to jste nežádal."
„Ne. To ne. Příjemnou službu a dobrou noc, pane."
Vrátný vzdychl. „Dobrou noc."

Tichý vítr si na chodníku pohrával se zmuchlaným papírem. Zeď zámku byla nepřístupně strohá. A snad čtyřmetrová. Nekonečně nepřekročitelná. Odkudsi bylo slyšet hudbu. Byla to hlavně trubka. A na ni hrál snad Armstrong. Hrál Armstrong taky pro Opolnou.
Loudal se uličkou, jež vedla k zámku. Tady nebyly výbojky, ale staré lampy, nažloutlá a teplá světla, která se rozplývala po zdech a měkce vyplňovala temnější kouty.
Lampa se kývala nade dveřmi zámecké vinárny. Dveře byly dokořán. Prošel chodbou a dvorkem s opuštěnými stolky bistra. Na zdech se přívětivě vlnily listy psího vína.
V hale, vydlážděné cihlově okrovými dlaždicemi, paní v šatně pletla. Za ní visely dva osamělé pláště. Pozdravil a odpověděla mu přívětivě, jako by vítala starého známého. Oči od práce zvedla jen na chvíli.
Armstrong hrál tady za dvoukřídlými dveřmi. Skla na nich byla terčovitá, vsazená do olověných rámů. Vstoupil a viděl, že to není Armstrong, ale nazrzlý Ir s kníry. Měl bílou košili s krátkými rukávy, na krku mu visel háček na saxofon. Trubku měl stříbrnou a odrážela se v záblescích žluté a červené barvy, z nichž byla zhotovena stínidla žárovek nad stolky. Hráč na bicí nástroje kýval a měl zavřené oči. Asi se mu taky chtělo spát, jako Exnerovi. Vlasatý mladík se hrbil nad klávesnicí elektrofonických varhan.
Seděla proti dveřím vpravo od hudby. Uviděla ho okamžitě. Zvedla ruku, aby pozdravila, ale Exner na ni zakýval a prosebně sepnul ruce.
Přešla okraj parketu, na němž se zvolna kolébalo pět tanečních párů. „Ahoj…"
„Ahoj…"
„Myslela jsem si, že přijdeš."
„Pojď ven…"
Dívali se na ně všichni, co tam byli, včetně trumpetisty.
Vedl ji na atriový dvorek k opuštěným stolkům. „Potřebuju klíč…"
„Klíč?"
„Promiň, trochu spím… Potřebuju klíč od zámku."

„Tys pil?“
„Ne. Copak nerozumíš?“ pravil unaveně. „Potřebuju klíč od zámku. Od budovy zámku.“
„Mám se ptát proč?“
„Raději ne… Řekni o něj Erichovi. Počkám.“
„Jak si přejete, pane.“
Vrátila se za několik minut. Klíč byl na dvě pídě a vážil dvě libry. Strčila mu pod nos druhou ruku. Držela v ní skleničku. Ucítil koňak. „Potřebuješ to, ne?“
„Když já skoro nepiju.“ Ale vlastně byl dojat péčí. Usrk1 trochu. „Není to špatný. To stačí. Vrátím se cobydup.“

Kovová vrata, jež oddělovala ulici od čestného dvora, byla zavřena, ale ne na klíč. Klika byla ve výši obličeje. Dala se stisknout snadno, vrata se otevírala lehce, bylo o ně pravidelně pečováno.
Opatrně za sebou zavřel.
Horní okna zámku odrážela měsíční světlo. Jinak zde byla tma, kovaná lampa na nádvoří nesvítila. Mrzelo ho, že si nevzal baterku, ale nedalo se nic dělat. Vracet se nechtěl. Ostatně byla jasná noc.
Pod jeho nohama chrastil písek. Víc potichu jít nemohl.
Tady by byl slyšet i let vážky.
Počkal několik minut ve stínu, který vrhal blok zámecké budovy. A díval se do místa, jež se mu zdálo nejčernější, aby se jeho oči přizpůsobily tmě.
Vrata byla nová, dřevo ještě nezčernalo, lak se na něm leskl.
Jen zámek zůstal starý, dvoulibrový klíč do něho vhodně zapadl. A dalo se jím tiše otočit. Napadlo ho, že je to vlastně nesmyslné, když stejně může každý do nádvoří z parku a bez klíče.
Dřevěná dlažba průjezdu tlumila kroky. Nebe nad nádvořím bylo jasné světlem měsíce. To rovněž dopadalo na část Východního křídla a lodžie východního křídla.
Až se zastavil údivem, jak najednou nebyl čas, a prostor byl jiný, mimo tuto zemi a městečko Opolná.
Vlevo byly dveře na schodiště do pater, vpravo podloubí. Dal se vpravo: První dveře – kancelář správy zámku, druhé – byt Kálábových, třetí v rohu snad také byt Kalábových, čtvrté zavřené na petlici. Páté byly asi uprostřed podloubí.
Vzal za kliku.
Zaťukal na vnitřní dveře.
Zaklepal znovu. Klepání bylo slyšet všude a všude stejně hlasitě. Zkusil kliku. Bylo otevřeno. Viděl na okno, na okně jakýsi krepový závěs, v něm měsíční světlo, které na krep vrhalo stín mříží.
Tiše zakašlal. Nic.
Opatrně vstoupil.
Hmatal po vypínači. Rozsvítil na tři vteřiny. Ty mu stačily, aby bezpečně zjistil, že v pokoji, kde bydlela studentka Olga Domkářová, nikdo není.
V měsíčním světle bylo vidět, že si hladí nos.
Tiše zavřel. Šel ke dveřím na schodiště zkusit patentní klíč, který visel na provázku u toho dvouliberního. Byl od schodiště ve východním křídle, kudy nastupovaly k prohlídce zámku výpravy a kde v druhém patře byl depozitář archeologických artefaktů.
Počínal si tiše. Co dokáže v tomto renesančním nádvoří způsobit pouhé zaklepání na dveře, už poznal.
Ve zdi pod podloubím se černaly dveře od bytu Boleslava Rambouska. Svítila na nich bílá početní páska. Napadlo ho, že si měl prohlédnout zámek s nějakou výpravou ve dne.
V prvním patře byly dvoje dveře. Jedny plné, které vedly na lodžii, druhé prosklené do malé chodby, odkud se vcházelo do obytných místnosti. Skleněné dveře byly otevřené.
Vstoupil tam a pak dalšími dveřmi vpravo do prvního zámeckého pokoje. Tam byly parkety. Zkoušel nohou, jestli nevržou, než naplno došlápl, Na zdech se nezřetelně leskly rámy obrazů, jejichž plátna se zdála černá a slepá. V jižní zdi byly dokořán dvoukřídlé dveře.
Ty mu otevřely průhled přes všechny místnosti východního křídla. Kdyby tu nějaký průhled v té tmě byl. Viděl bílé plochy dveří jejich ostění, bílá okna, poznal, že všude jsou křišťálové lustry se zlacenými rameny. Třetí místností byl sál, jídelna. Kolem oválného stolu bílé židle.
Obrazy byly obrovské a tváře portrétovaných světlými skvrnami.
Za jídelnou bylo mu vyznat se v jakémsi bludišti, které nebylo zřejmě ničím jiným než přípravnou jídel, šatnami a koupelnami. Vedl ho především temný běhoun a také šňůry, které zavěšeny na stojáncích značily cestu pro návštěvníky. Otevřela se před ním řada dalších pokojů jižního křídla. Mezery mezi dveřmi byly kratší, místnosti menší a lustry nebyly křišťálové. Některé neviděl, jen jejich obrysy, jiné se leskly bíle. vyrobeny zřejmé z porcelánu. Sem svítil měsíc.
Rozeznával předměty a nábytek.
Ocitl se v křídle ložnic.
A téměř vzápětí slyšel tiché hlasy. Strnul uprostřed kroku. Zaslechl útržky vět i slova a nebylo obtížně poznat, že jde o zcela soukromý, velice soukromý rozhovor muže a ženy.
Tiše a spokojeně se zasmála, ale ono se to rozlehlo těmi pokoji velice hlučně.
Vykročil. Vytáhl zapalovač. Dvakrát jím blikl: A řekl hlasitě a klidně: „Nejsem strašidlo. Nejsem vrah. Jsem kapitán Exner. Nemířím na vás. Nejdu vás zatknout. Ale dalo mi práci, než jsem vás našel.“
Zaječela. Dvakrát. Třikrát. Chytil se za uši.
Zdálo se, že se výkřiky ozývají celým zámkem, že neztrácejí nic na hlasitosti, že pronikají do sklepení a vracejí se. Znějí

všemi místnostmi a nesou se dál až pod krov a tam plaší sovy pálené. (Jenže ty byly patrně na lovu.)
Zůstal u dveří ložnice, odkud se výkřiky ozvaly. A řekl: „Ježíš, zůstaňte, kde jste."
„Chlape pitomá…," zasípěl mužský hlas. Mužský hlas se vzpamatoval z leknutí a chtěl dát najevo, že je chlap.
„Nojo, nojo," pravil Exner smířlivě. „Já jsem vážně od Bezpečnosti. Detektiv. Takže klid, jednou, dvakrát, třikrát."
„Jakej klid?!?" zeptal se muž výhružně. „Já ti ukážu klid."
„Viktore," pípl dívčí hlas. „Nech toho."
Byla na toho chlapa nepochybně hrdá.
„Já vám něco navrhnu…," řekl mírně Exner.
„Já ti taky něco navrhnu!"
Postel kněžny Beatrice zavrzala.
„Pane doktore Hausere," řekl Exner, „to je taková náhoda, že jsem vás našel. Úvaha o romantismu. Vlastně vám závidím. To přijde samo sebou ten nápad…"
„Nápad?" Doktor Hauser se štrachal ke dveřím.
„Prožít," básnil Exner, „prosnít noc v ložnici paní kněžny Colloredo."
„Jste hulvát, pane!" pravil doktor Hauser. Zjevil se ve dveřích. Kapitán Exner bezděčně ustoupil.
„Vidím," řekl Exner drze, „že jste málem kulturista a zlepšujete si kondici jako drvoštěp…" Podal mu svou podlouhlou knížečku a škrtl zapalovačem. „Čtěte, pane doktore. Druhou osobou v pokoji je zřejmě slečna Domkářová."
Dal stranou stojánek se šňůrou a usedl do rokokového křesílka. „Můžete se vrátit ke slečně, pane doktore. Zůstanu zde a bez vašeho svolení nepřekročím práh ložnice: Nemusíme svítit, nic," dodal. „Uděláme si černuu hodinku."
Doktor Hauser zhasl zapalovač, sykl, protože se popálil, a vrátil jej i se služebním průkazem Exnerovi.
„Děkuju," řekl kapitán Exner.
„Můžete se vrátit."
„Zůstanu tady."
„Mě není potřeba hlídat…," pravil Exner pokojně. „Jenom prosím, abych měl jistotu, je tam opravdu slečna Domkářová?"
„Ano."
„Já vám, pane doktore," pravil Michal Exner nemístně žoviálně, „k tomuhle místu a k měsíčnímu svitu blahopřeju…"
„Heleďte," přerušil ho doktor Hauser. „To snad není vaše věc."
„Není," souhlasil Exner. „Ale nedalo mi to. Nemám teď smysl na žertíky. Potřeboval jsem s vámi mluvit a nemohl jsem vás najít. Moje věc a náhoda, že jsem vás hledal v nevhodný čas. Jenže na vhodnost či nevhodnost doby se nemůžu při své práci ohlížet. V sobotu v noci byl kousek od tohodle místa zavražděn člověk. Vy jste ho znali. Vy jste ho prý dokonce ctil, pane doktore. V té době jste byli na zámku a v jeho okolí. Asi do jedenácti jste hráli kanastu. A co potom? A proč jste hájil Rambouska? To je výjimka v tomhle městečku. Dokonce jste mu platil za jeho obrazy? To je v Opolné unikátní. To jsou moje dotazy. Podotýkám, že věc je vážná, protože šlo o loupežnou vraždu, dále poznamenávám, že se o naší společné rozmluvě, zejména o okolnostech, při jakých se odbývala, nikomu nezmíním. Do vašeho soukromí mně nic není. Mě zajímá smrt pana Rambouska. Nic víc v tuhle chvíli a v tomhle městě."
Chirurg se podrbat na chlupatých prsou. „Dobrá, doktore," řekl a Exner se podivil, jak pozorně četl Hauser jeho služební průkaz. „Vaše způsoby jsou zvláštní, ale jsou vaše a co bych se do nich plet. Do etiky se necpete a v tom jsme zajedno. Můžu si jít zapálit cigaretu?"
„Jistě." Hauser šel kamsi za roh, zachrastila krabička a rozhořel se plamínek zápalky. V jeho světle uviděl kapitán Exner na okamžik bílomodrou postel s bílými nebesy, A pod nebesy světlovlasá hlava, ta, kterou viděl odpoledne nad letním kostýmem a nad kácivými botami. „Je to tady," poznamenal, „jak v pohádce O pyšné princezně…"
Hauser se složil do židle vedle postele. Ve tmě svítil ohníček jeho cigarety. „Je," řekl suše: „Tak spusťte, doktore."
„Ehm," odkašlal Exner. „Snad bych měl požádat vás… o malou informaci… V sobotu jste tedy byli u Kalábů a hráli kanastu. Souhlasí?"
„Souhlasí."
„Během hry jste nepozorovali nic zvláštního a neobvyklého? Prosím vás, neříkejte hned ne. Chvilku přemýšlejte. Oba. Trochu si ten večer promítněte. Seděli jste u nich už víckrát, nechci podrobnosti. Jen jestli náhodou…"
„Ne," řekl po chvíli Hauser. „Nic. Olgo?"
„Taky nic. Nevzpomínám si… Normálně. Jako vždycky. Jen tys polil vínem ubrus a Věra, totiž paní Kalábová, ho stáhla, přeprala a vynesla ven. Jenže jí ho někdo do rána ukradl."
„Kam ven?"
„Přehodila ho přes zábradlí na nádvoří. Když jsme odcházeli, tak jsme ho tam viděli."
„V kolik jste odcházeli?"
„Kolem půl jedenácté," řekl Hauser. „Před půl dvanáctou jsem už byl ve špitále. Měl jsem totiž večer službu. Do jedenácti to vzal za mne kolega Vaníček. Odjížděl na dovolenou a rychlík mu jel před jednou. Nechtělo se mu jít spát. Vezl jsem ho na nádraží k rychlíku."
„Tak se trošku vrátíme," pravil Exner trpělivě. „Pan doktor rozlil víno, paní Kalábová ubrus přeprala a pověsila ho venku. V kolik hodin to asi bylo?"
„Pak jsme ještě dost dlouho hráli… Devět? Asi devět."
„Slečno Domkářová?"
„Asi v devět. Možná dřív."
„Skončili jste hru, protože vy jste musel odejit. V kolik? Tohle byste měl vědět přesně."
„Bylo za pět minut půl jedenácté."

„Do nemocnice je to deset minut," poznamenal Exner. „Možná míň."
„Do nemocnice jsem přišel kolem půl dvanácté."
„Tak," pravil spokojeně Exner. „A jsme u toho. Rozumíte?"
„Rozumím, doktore," řekl chirurg. „Otázka zní: co jste dělal od půl jedenácté do – dejme tomu – půl dvanácté."
„Přesně tak."
„Možná že se budete divit…," zarazil se a pak se tiše zasmál. „Ale vy se zřejmě divit nebudete. Šli jsme do nemocnice."
„Vy dva společně?"
„Ano."
„Sami?"
„Sami."
„Kudy?"
„Parkem."
„Tedy parkem. A podél rybníka. A kolem mlýna."
„Ano," řekl Hauser. „Potom nahoru na náměstí…"
„Zkratkou?"
„Ale?" podivil se. „Vy to tam znáte? Tedy ne zkratkou Ulicí."
„Dlažba – kočičí hlavy."
„Ano, ulicí, potvrdil Hauser. „A rozloučili jsme se dřív, než jsme přišli na náměstí. Olga šla…"
„Moment. To mi řekne slečna sama. Vy jste šel…?"
„Rovnou přes náměstí do nemocnice."
„Kam jste přišel kolem půl dvanácté."
„Tak nějak. Náhodou jsem se podíval ve vrátnici na hodiny, ale ty chodí všelijak."
„Děkuju, pane doktore," řekl kapitán Exner. „A teď vy, slečno. Rozloučili jste se, vy jste se vracela k zámku. Nebo nevracela?"
„Vracela, zadní ulicí. To je kratičká ulice, co ústí v rohu náměstí. Šla jsem rovnou domů. Otevřela jsem si vrata…"
„Kde nosíte dvouliberní klíč?"
Zasmála se. „V ruce."
„Dobře. Otevřela jste si vrata…"
„A šla jsem rovnou k sobě a spát."
„Co ubrus?"
„To nevím. Ne, To bych lhala… Nedívala jsem se k zábradlí. Ale pan Rambousek ještě svítil."
„To vám nebylo divné?"
„Vůbec ne. Asi se vrátil z Lesovny. Chodíval tam v sobotu skoro pokaždé."
„Jestli vás nezdržuju," řekl kapitán Exner téměř spokojeně, „probereme si to ještě jednou… Poslyšte, pane doktore…"
„Prosím?"
„Neda1 byste mi cigaretu?"
„Beze všeho. Ale pojďte si sednout sem. Mám zde popelník. Ale nesmí se tady kouřit."

Na zdi za Hauserovými zády se lesklo benátské zrcadlo. Olga Domkářová, zahalená do prostěradla, spustila bosé nohy z postele a připojila se ke kuřákům. Kněžna Beatrice, jež bývala velice bigotní, by se z nich zcvokla.
„Nuže," řekl kapitán Exner, neodbytně puntičkářsky. „Zamyslete se prosím ještě jednou. Šli jste po schodech z nádvoří. Cestou ke schodům? Nic?"
Zavrtěli hlavou. „Nic."
„Kterou stranou schodů jste šli?"
„Levou," řekla, „západní."
„Proč jste volili tuhle stranu?"
„Je to přirozené," řekla. „Mířili jsme k východu z parku."
„Cestou po schodech – nic? Zvuky? Lidi? Nepotkali jste nikoho? Parkem chodí lidé z Lesovny."
„Málo," řekla, „tak pozdě večer málo. Spíš jdou na večerní motorák do Podhoří. Ovšem někdo chodí. Rambousek chodil. Já jsem neslyšela nic."
„A vy?" zeptal se Exner doktora Hausera.
„Taky nic. Nikoho jsme nepotkali. Celou cestu."
„Já v ulici k zámku ano. Opilého pana Štrunce. Je vždycky v sobotu opilý. Nejen v sobotu. A potom nějakého chlapíka s holkou. Moc jsem si jich nevšimla. Šli zřejmě z vinárny."
„Čas od času jste se zastavili…"
„Ani moc ne," řekl Hauser. „Když si to vezmete…"
„Vím," přikývl. „Vychází to akorát. Stejně tak mi akorát vychází, že zrovna ve chvíli, kdy jste byli v parku, ale zrovna v těch minutách…" Odmlčel se.
„Copak?" zeptala se nejistě. „Copak bylo zrovna v tu chvíli?"
„Přesně to," řekl suše, „co si myslíte."

„Prokristapána…," zašeptala a ohníček cigarety se jí rozklepal.
Pan doktor Hauser zamáčkl v popelníku pozorně cigaretu. Jeho ruka byla klidná, jak to má u chirurga být. „Nemáme alibi," řekl. „Byli jsme tam," pokračoval. „A přesto. zdá se, nás nepodezíráte."

„Mýlíte se," řekl kapitán Exner. „Musím vás bohužel podezírat."
„Máte odvahu," řekl Hauser.
„Proč?" podivil se Exner.
„Přijít mezi nás."
„Jenže musíte vzít v úvahu, pane doktore," řekl Exner přívětivě, „že když jsem mezi šel, tak jsem nic o vaší cestě nevěděl, a tedy jsem nic netušil."
„To je pravda. Co bude dál?" zeptal se suše.
„Zítra, každý zvlášť, nadiktujete protokol. Jste podezřelí, ale nepovažuji za nebytné uvalit na vás vyšetřovací vazbu."
„Máte divný způsob žertování, doktore," pravil Hauser.
„Podívejte, to – bohužel – je spíš únava než humor. Koneckonců jde o vás pověst, že jste si Rambouska oblíbil."
„Jo," řekl Hauser zdrženlivě. „Měl jsem dědu docela rád."
„Pro jeho malování, povahu, pro práci, kterou pro vás udělal?"
„Nic pro mě nedělal. Spravoval jsem mu ruku. Dva prsty. Liboval si, že je to v pořádku. Dával mi flašku, tu jsem nevzal. Řekl jsem mu, že bych spíš od něj koupil obrázek. Nabídnul mně, abych si přišel vybrat. Přišel jsem, vybral jsem a chtěl zaplatit. Řekl si o dvě stovky. Za každý jednu. My, když jsme se potkali, tak jsme prohodili pár slov. Na malém městě si toho lidé všimnou."
„Já ho měla docela ráda," řekla Olga Domkářová, „ale kromě pozdravu jsem s ním nemluvila. On o nás věděl…," zarazila se.
„Jen dál," řekl mírně kapitán Exner, „jen se zaplétejte do svých sítí."
„Věděl o nás. Jednou na mě mrknul a tiše se zeptal: Tak co, přijde pan doktor?"
„A je to," doplnil ji Hauser. „Abychom v tom byli úplně: mně jednou řekl: Ale je to prima holka. A bylo zřetelné kdo, protože jsme stáli na náměstí a Olga šla rovnou k nám."
„To nejsou poznámky mrzutého staříka."
„Ale on nebyl mrzutý," prohlásil Hauser. „Jen trochu asociální. A těkající, a neklidný."
Kapitán Exner vzdychl. „Hodina je pokročilá, vy máte před sebou noc. Rozejdeme se a nebudeme dělat žádné závěry. Zítra zatím na okrsek nechoďte. Když bude potřeba, pozvu si vás. Samozřejmě že bych si pozval každého zvlášť."
Uhasil opatrně cigaretu. Vstal, „Snad nezabloudím…"
„Nemusíte kolem," řekla, Přidržela si prostěradlo, sklouzla z postele. „Pojďte. Tady jsou dveře přímo na lodžii. A ke schodišti je otevřeno."
„Děkuju a omlouvám se. To jsou radosti…"
Kapitán Exner vyšel do vlahé měsíčné noci, v dokonale vyváženou architekturu renesance.

Ve vinárně usedl ke stolu a položil před Ericha klíč: „Děkuju."
Erich mu nalil víno.
„Kam se poděl pan doktor Medek?" zeptal se Exner.
„Šel spát," řekla Lída Muršová. „Nepotkali jste se?"
Ani ne…," řelk1 Exner zvolna.Zvedl skleničku, „Lidi, mám hlad. Ale tady se už nic pořádného nedostane. Má pan doktor Medek klíč od zámku?"
„Ne. Vždycky ráno si ho vyzvedne u paní Kalábové. Musíš se pořád na něco ptát?"
„Tak on…," Exner vypil víno skoro naráz, „se urazil. Chudák… Pane vrchní…"
„Taky na všecko přijdeš," konstatovala mrzutě. „Nelíbilo se mu, že jsem za tebou nesla koňak."
„To ho přejde," zasmál se tiše, „když budeš chtít. Pane vrchní…"
„Nebudu chtít," řekla.
„Něco bych snědl. Něco… Ne snad cokoliv, ale brzy."
„Bylo by tam, prosím, něco studeného…"
„Studeného ne."
„Pak, prosím, vepřový kotlet obložený…"
„Nic víc?"
„Lituji, pane," vrchní byl mladý a měl drzé oči. Exnerovi se nelíbil. „Je už pozdě."
„Čím obložený?"
„Co prosím?"
„Ptám se," řekl unaveně Exner, „čím je ten kotlet obložený?"
„Normálně, prosím."
„Je tam ještě kuchař?"
„Už končí, ale ten kotlet…"
„Řekněte mu, ať mi ho obloží opečenými jablky."
„Co prosím?"
„Ať obloží kotlet opečenými jablky. Jestli je to kuchař, tak to pochopí. Nechceš to taky ochutnat, Lído?"
„Chci."
„Tak dvakrát."
Ir s knírem zadul do saxofonu, vlasatý mladík sáhl do kláves.
„Lído…"
„Ano?"
„Trochu pohybu před jídlem neuškodí. Ostatně máme už praxi z minula."

Po půlnoci vyšli na náměstí před vinárnou. O kmen staré lípy se unaveně opíral muž. Zpozoroval je a vztyčil hlavu. Natáhl k nim ruku se zvednutým ukazováčkem. „Helejte… Helejte…!“ opakoval naléhavě. „Helejte,“ svěsil unaveně hlavu. „Na zámku straší!“
„Ale jistě,“ souhlasil Exner. „O tom nikdo nepochybuje.“
„Jenže, helejte.!“ Muž se rozmáchl rukou kamsi vzhůru k zámecké budově. „Mám jistotu.“
„Ne?!?“
„Jo. Proto jsem se tak vožral, chlapče. Totiž chlapci. Pardon, dámo…“
„Ne?“ mínil Exner.
„Jo. Jdu procházkou. A najednou: táhlý ječení! Táhlý! rozumíš. Pardon, madam. Táhlý. Já se zatřesu a kouknu vzhůru. Jestli mě neklame… Co? Jo, sluch. A ve voknech blik, blik. Támhle v těch. Bejt to jinej, je znečištěnej. Pardon, milostivá… Jo. To by se vožral každej. Ha mým místě: Povídám: straší.“
„Já vo tom, pane Štrunc,“ pravil kapitán Exner vážně, „nikdy nepochyboval.“
„Hele… ty seš kterej?“
„Já jsem Exner.“
„Že tě neznám. A ty mě jo.“
„Já byl eště malej, pane Štrunc. To se na mě nemůžete pamatovat.“
„To jo, to jo…,“ byl opět velmi unaven. „To jo… Jo.“ A tiše usínal vestoje.
Rozloučili se s Erichem a šli na náměstí. Oteplilo se, od západu foukal vlhký vítr.
„Původně,“ řekl kapitán Exner Lídě, „jsem tě chtěl odvézt domů. Ale pak na mě přišla taková chuť na víno.“
„Musel jsi zapít strašidlo jako pan Štrunc? Mimochodem: copak ho znáš?“
„Trochu,“ řekl s ledovým klidem kapitán Exner. „Když jsem byl malý, dával mi často pamlsek.“
Zaječel, neboť byl štípnut v pátém mezižebří.

Lustr u stropu svítil neútulně.
Exner rozžehl lampičku na nočním stolku.
„Je to smutné,“ řekla, „ale nemám s sebou vůbec nic. Kromě pleťového mléka.“
„To máš všechno,“ řekl. „A zrcátko, ne? A kousek rtěnky, ne? Máš všechno. A tadyhle je jedno moje pyžamo. Dej se zatím do své tváře, opláchnu se.“
Cákal vodu na sebe i na podlahu.
„Je trochu pozdě,“ řekl a ubíral se na své lože. „Jeden polštář bych si vzal na gauč. A neměl jsem jist ani pít. „S plným žaludkem ztrácí člověk bystrost a vtip a… Prosím koupelna je volná.“
Posadil se na to kanape, opře1 se o zeď. Studila ho a tak si záda podepřel polštářem. Složi1 ruce do klína.
„Nedívej se,“ napomenula ho.
„Zajisté,“ řekl a zavřel oči.
Občas k němu pohlédla a musela uznat, že je velice ukázněný.
Byl úplně, neboť spal. Pootevřel ústa a málem se tak, vsedě, pustil do chrápání.
„Michale…“
Složila ho na gauč a přikryla ho. Byl ukázněný neustále. Pootevřel oči.
„Spíš?“ zeptala se.
„Ne. To je osud,“ prohlásil mátožně.
Vklouzla do postele, schoulila se pod přikrývku. Zhasla. Pokoj nebyl v úplné tmě, protože na staženou roletu dopadalo světlo pouličních lamp z náměstí.
Napadlo ji, že nezavřela dveře.
Ale pak si řekla, že kdo by tady co kradl.
V pokoji, kde spí kapitán Exner…
Docela ji to přišlo k smíchu, jenže na ten už neměla čas, neboť usnula.

Kdosi mu stiskl rameno. Nechal oči zavřené. Kdosi jím velice opatrně zatřásl. Otevřel oči.
Na gauči vedle seděl poručík Beránek. Držel prst na ústech. Očima ukazoval vedle na poste1. Exner pootočil hlavu.
Viděl na polštáři velice štíhlou ruku, která čouhala z velice dlouhých vlasů.
Poručík Beránek ukázal na své náramkové hodinky, na kterých bylo půl šesté. Vstal a po špičkách se kymácel po odřeném plyšáku ke dveřím. Než tiše zavřel, naznačil Exnerovi složitou gestikulací, že čeká před hotelem..
A Michal Exner tiše vzdychl.
Vyhrabal se z přikrývek, strašně tiše se oholil a ustrojil. Na papírek napsal tiskacími písmeny

NAJDU SI TĚ

Vklouzl do bot a opustil pokoj. Dole řekl suše Beránkovi: „Je noc.“
„Je den,“ odpověděl spokojeně a svěže poručík Beránek, „jako vymydlený.“
„Vidím, že je pod mrakem.“
„Nejlepší chvíle pro senoseč. Už začala. Pod vedením nadporučíka Vlčka.“
Přešel tu poznámku, nebylo mu do řeči, a snídaně v nedohlednu. Mlčky pochodoval přes náměstí a strmou ulici k mlýnu.
Poručík Beránek měl pravdu. Dva mládenci nadporučíka Vlčka, kteří to náhodou uměli, sekali celý ten zaplevelený a

kopřivami bohatý prostor mezi mlýnskou strouhou, potokem a zahradou Josefa Koláře. Dole byl hranicí jejich díla soutok strouhy a potoka, nahoře stará kamenná zeď mlýnského dvora a věkem zčernalé roubení bývalé mlýnské stodoly. Nyní jeden a dobrovolníků pokračoval za potokem k cestě vedoucí od hráze ke Kolářovu domku a k dalším stavením V cikánech, druhý se dal do Kolářovy záhrady.
Vonělo to jako o senoseči.
Sešli pěšinou k dvěma nahnilým trámkům, jež byly lávkou. Pěšinka byla nyní zřetelná a velice schůdná. Pracovníci vršili nasekanou zelenou hmotu do kup.
Na břehu potoka stál nadporučík Vlček. Zkusil také kosit, byl jen v košili, teď zkoušel zapálit dýmku. Táhl, od něho nasládlý pach parfemovaného tabáku.
„Dobré jitro," pozdravil s troubelem mezi zuby a hrdě rozpřáhl ruce: „Co tomu říkáš?"
„A jinak?"
„Nic. Ještě jsme nezačali. Musíme si to připravit. Brodit se kopřivami není možné, kromě toho," ukazoval troubelem, „je obtížné zjistit, kde co kolem pěšiny je." Ukázal na jednu z hromad: „Jak vidíš, většinou kopřivy: V těch se nikdo schovávat nebude. Jinak… Byls už tady?"
„Jednou," řekl Exner. „Šel jsem se s poručíkem Šlajnerem podívat, kde našel sekerku. Mimochodem, mám dost přesnou dobu vraždy."
„Ale," zajímal se Vlček. „Kdy?"
„Třiadvacet až třiadvacet třicet. Nedívali se na hodinky, když ho viděli."
„Ježíš… Kdo?"
„Dva lidi."
„Koho?!?" zaúpěl nadporučík.
„Vraha," Exner se usmál. „Neraduj se. Na tu vzdálenost ho mohli poznat ve dne. Nepoznali ho, samozřejmě. Jak jsi včera koumal u schodiště. Tam si nejspíš odložil sekerku."
„Krev souhlasí, přišlo to v noci."
„A ještě něco," Exner zamával na nadporučíka Čardu, který k nim přicházel přes Kolářovu zahradu. „Bohouš s někým, to je jedno s kým, přiveze z Prahy manželku doktora Medka. Beránek zná adresu. Byla tady v neděli i v pondělí večer. Měli by pro ni jet hned."
„Zařídím," řekl Beránek.
„Jo, a ten vrah, kromě jiného, ukradl paní Kalábové ubrus. Bílý." Exner vysvětlil jak.
Mezitím k nim přes potok přebalancoval fošnu nadporučík Čarda. „Strašně vyvádí," oznámil. „Ještě od večera nevystřízlivěla. Dva ji musejí hlídat. Bojím se, soudruzi, o jejich bezpečnost."
„Snad jsou silnější," řekl kapitán Exner lehkomyslně. „Říkáte, že je notorička?"
„Nepochybně," pravil Čarda. „Nezajistíme ji?"
„Nebude potřeba," mínil kapitán Exner. „Půjdu se na ni za chvíli podívat…" Rozhlížel se po tom vlhkém místě: „Opravdu nic zajímavého?"
„Ne," konstatoval Vlček, stavě se zády k větru, aby mohl zase zapálit dýmku. „Musíš nám dát víc času. Jestli si myslíš, že je to zajímavý povodí."
„Asi je…," řekl Exner tiše: „Asi moc… mí důstojníci…," dodal spíš pro sebe.
Ozval se jekot, byla to zřejmě paní Bílá.
„Sakra…," řekl Exner. „Půjdu za ní… A pak se vypravíme… Soudruh nadporučík s námi, na procházku… Jen k parku a zpátky." Vstoupil nohou na fošnu, zkusil naleštěnou botou, jestli se příliš neviklá, aby nespadl s krásou svých krémových kalhot a béžové košile do potoka, a přešel.
Přehlédl zběžně nepořádek a špínu. Mlátila se v posteli. Stáli u ní dva chlapíci v uniformách. Byli vzteklí a zároveň rozpačití.
„Co chce?" zeptal se Exner.
Pokrčili rameny.
Nazvala mezitím Exnera hajzlem a smradem.
Na stole mezi ostatním haraburdím stála láhev, v níž byl nepochybně zbytek rumu. Ukázal na láhev. „Podejte jí to. Lokne si a vzpamatuje se. A běžte ven. Nebo na vás naskáčou blechy. Když bude chtít utéct oknem, ať spánembohem uteče."
Vyšli za ním zřejmě rádi, že je zbavil nepříjemné stráže. Prohlížel si kalhoty, jestli náhodou neskočila nějaká blecha na něho. „Prohlédněte se taky," nabádal je. A dodal: „Je tu svinstvo. Ale klepla by někoho, leda kdyby měl v kapse flašku ginu."
A vyšel rozpadlou brankou na cestu, kde se přidal ke svým důstojníkům a k nadporučíku Čardovi.

Stáli na hrázi a pobavené sledovali kapitána Exnera, který se podrobně zajímal o stavidlo k potoku. Voda přes ně přepadala jen částečně, dřevo bylo porostlé mechem, netěsnilo. Množství přepadající vody nebylo tak velké, aby vytvořilo vodní stěnu.
Stejně Exnera zajímalo i druhé stavidlo, jimž se kdysi pouštěla voda do náhonu na mlýnské kolo. Buď bylo v posledních letech opraveno, nebo mlynář použil kvalitnějšího materiálu, či stavidlo bylo lépe zrobeno. Voda se přelévala přes celý okraj, ovšem stavidlo bylo nízké. Navíc – jedna polovina byla zvednuta.
„Soudruhu nadporučíku," zeptal se Čardy, „kdopak má tady ty stavidla na starosti?"
Nadporučík nakukoval otevřenými vraty pod zděným klenutím do mlýnského dvora. Vzadu u stodoly nějaký děda štípal dříví.

„Jo, to nevím…“
„Zeptáme se,“ rozhodl Exner a zamířil k dědovi. Pozdravil.
„Dej pánbu,“ řekl děda, v jedné ruce držel sekerku, druhou si přejížděl přes strniště vousů, až chrastilo. „Copak potřebujete?“
„Nevíte náhodou, kdo má na starosti ty stavidla? Jako vytahovat, spouštět…“
Děda se zasmál. „Jo, to bych věděl. Můj zeť.“
„A je doma?“
„Kdepak. Ten je v práci: dělá od šesti. Copak byste potřeboval, mladíku?“
„Já bych potřeboval, pane… jak se jmenujete? Já jsem Exner.“
„A já Hamel,“ podal mu děda ruku. „Hamel s há.“
„Fajn, pane Hamel. Já bych potřeboval… Zastavit rybník: Zastavit vodu. Aby netekla ani do strouhy, ani do potoka.“
„To je nápad za všechny prachy,“ zasmál se děda a pokukoval do brány, kde ho zajímal nejvíc nadporučík Čarda v uniformě. „Jenže by tě, mládenče, rybáři zabili. Mají ve strouze i v potoce pstruhovou násadu.“
„Na chvíli…“
„Pro zábavu?“ zeptal se děda. „Jen tak pro psinu, mládenče?“
Michal Exner na něj povzbudivě mrkl. „Pro psinu, pane Hamel, jistě.“
„Nojo,“ děda odložil sekerku a podrbal se na hlavě. „Ale jednoduchý to nebude. Je dost velkej přítok. Mezi náma – zeť to má jen pro formu. Mně by krátili důchod. Já jsem prdůch, chlapče.“
„Cože?“
„Prdůch. To neznáš? Pracující důchodce. Zeť to stejně neumí. A mně by krátili důchod. Koukni: na jak dlouho bys to chtěl zastavit?“
„Na dvě na tři hodiny. To záleží na okolnostech. Jestli tam není moc bahna…“
„V potoce není žádný. Strouha má menší spád. Tam bude. Dala by se propláchnout. Ale to by byl mumraj.“
„To ne. Vůbec by nebylo dobře, aby se napřed voda z rybníka vypouštěla nějak naráz a potom zastavila.“
„Takže bys chtěl jen malinko zvětšit průtok. A pak tři hodiny zastavit… Kdybych to začal, tak bys musel hodinku počkat, možná víc. Podle toho, jak prudkej proud mi dovolíš.“
„Moc velkej ne, pane Hamel.“
„Mrknem na to: Jdeme pro kliku.“
A jak pro tu kliku kráčeli, zeptal se Exner: „Vy jste tady pracoval, pane Hamel?“
„Ne, chlapče. Mně ten mlejn patří už ve čtvrtý generaci.“

U stavidel se domluvili konkrétně a se složitými podrobnostmi: kterým stavidlem pouštět víc, kterým míň vody, bude-li zapotřebí, pouze strouhou, nebo jen korytem potoka.
Poděkoval panu Hamelovi a odcházeli, Exner se chvíli zdržel u stavidla k náhonu, které bylo blíž k cestě do parku, vlastně přímo vedle aleje kaštanů. Opřel se o zábradlí a díval se, jak se začíná pěnit voda pod zvedaným stavidlem. „To se mi nestává,“ poznamenal, „pane Hamel, aby někdo pro mě něco udělal, ani se nezeptal proč.“
„Nejsem, chlapče, chválabohu, ještě na hlavu padlej. Chytíš ho?“
„Nevím, pane Hamel. Ale byl to někdo z Opolné. Skoro najisto. Nemohl byste mi poradit?“
Hamel zavrtěl hlavou. „Nemůžu, hochu. Ty ho nepoznáš a už jsi, jich asi pár viděl. Já ještě žádnýho… Kolářem si nejseš jistej, co?“
„Nejsem.“
„Máš recht. Tím bych si taky jako vrahem jistej nebyl. Hele, už na tebe mávají…“
„Tak děkuju. A na shledanou, pane Hamel.“
„Nashle, chlapče. Až ho budeš mít, zastav se. Máme to u nás pěkný.“ Zasmál se. „Mlejn s ústředním topením. Nevadí. Jiná doba. Zapijem to u mě. Mám světnici tamhle nahoře. S těma kytkama, Koukám na rybník.“
„A na vodníky.“
„Jo. Jsou tady čtyři.“

Stáli před branou do parku. Rybník se modře leskl, vysoké rákosí na jeho vzdálenějším břehu se kývalo v ranním vánku. Nahoře, úvalem přes louky a pole, svištěly vozy po silnici – Opolná – Dvory – Meziboří.
Nadporučíku Vlčkovi krásně hořela dýmka, bafal, rozhlížel se po hladině a místech přilehlých ke zdi parku. Nadporučík Čarda, s rukama za opaskem, se díval do parku, tam, kde bylo nalezeno tělo postiženého. Stáhl si štítek čepice do čela, aby mu do očí nesvítilo slunce. Poručík Beránek se posadil na výstupek zdi, lokty se opřel o kolena, sepjal ruce, díval se mezi nohy na kamínky cesty a patrně o čemsi přemýšlel. Kapitán Exner k nim zvolna došel s rukama za zády.
„Tak si to shrneme za pochodu,“ řekl. „V sobotu večer přeprala paní Kalábová ubrus politý červeným vínem. Dala ho sušit na zábradlí nádvoří. Ubrus se ztratil. V sobotu večer před jedenáctou dva lidé ten ubrus ještě viděli. Jiní dva lidé viděli sestupovat po schodišti z nádvoří do parku někoho, kdo nese cosi bílého. Předpokládejme, že to byl vrah. Předpokládejme, že si odložil pod schody sekerku, aby mu nepřekážela při loupení a plenění Rambouskova bytu. Vzal si ubrus. Zatím nevíme proč, ale můžeme to možná předpokládat. Můžeme předpokládat,“ pokračoval Exner a ukázal alejí k mlýnu, „že vrah se ubíral touto cestou, aby vrátil sekeru, nebo aby šel domů. Souhlasí?“
Přikývli.
„Mohl jít jinudy?“
„Těžko,“ mínil Vlček. „Moc těžko. Koneckonců je tahle cesta nejbezpečnější. Alejí. Mezi stromy. Tamhle,“ ukázal na rybník, „by se taky, kdo to tady zná, mohl ubírat, asi by našel pěšinu, která tam je, ale kterou nevidíme, jenže: tam by

byl za jasné noci dobře vidět, za temné noci by se tam těžko orientoval i ten, kdo to zná. Spíš: dal sekerku do kůlny ještě v noci? Nešel jinam? Nedal ji tam ráno? Druhý den? Když to byl někdo jiný, ne Kolář?“
„Těžko,“ mínil Beránek. „Taky by ses takový věci chtěl zbavit co nejdřív.“
Exner se podíval na nadporučíka Čardu. Ten přikývl: „Šel zřejmě rovnou tudy se sekerou. Protože je to nejjednodušší.“
„Souhlasí,“ řekl Exner. „Je noc, liduprázdno, půl dvanácté. V deset není v Opolné ani noha na náměstí, natož tady. Nebezpečí, že někoho potká, je, ale malé. Koneckonců je možné… pojďte, půjdeme pomalu, jako asi on… je možné se schovat. Za strom, do příkopu. Tráva je tak vysoká, že když si do ní lehnu, neuvidí mě nikdo ani ve dne. Je pravděpodobné, že nese sekeru, ubrus, jde v těch šatech, ve kterých vraždil a ve kterých ničil Rambouskův byt…“
„Jistě,“ přisvědčil Vlček. „V parku by se nepřevlékal… Leda…“
„Leda?“
„V parku, někde ve skrytu chvíli počkal. Hodinu, dvě. Pozoroval. A mezitím se převlékl.“
„To možné je. Nechal šaty v parku?“
„Nenechal,“ pravil nadporučík Čarda. „Aspoň tady v okruhu tří až pěti set metrů. To by musel někde výš, proti proudu potoka.“
„Mohl ty šaty někde zahrabat?“
„Mohl,“ řekl Beránek, „ale je to nepravděpodobné. Převléknout – to ano. Ostatně soudím, že ten ubrus vzal, protože ho napadlo… udělat uzlík. Ranec. Aby se mu šaty lépe nesly. A boty. Prostě celé oblečení. Ubrus se mu hodil právě na tohle. A to je myslím skutečnost, se kterou můžeme počítat jako s nepochybnou.“
„Asi,“ pravil spokojeně Michal Exner. „Musel mít šaty na převléknutí… Vláčel by se s nimi do parku?“
„Jak tohle můžeš vědět?“ pravil nadporučík Vlček. „Nemůžeš. Podívej, nebudeme si zatím vymejšlet jiný variace. Berme tu nejpravděpodobnější: oblékne šaty, přes ně druhé. Svrchní na nenápadném místě svlékne, odloží. Boty může mít v kapse. Vezme vražednou zbraň a jde. Šaty, co má na sobě, musejí být nejspíš jeho vlastní, mohl by někoho potkat, třeba oběť. Kdyby byl oblečenej nějak divně nápadně, mohl by vzbudit podezření i potmě. Třeba plášť a podobně. Vykoná svůj čin, vrátí se…“
„Vrátí zbraň…,“ poznamenal Exner.
„Vrátí třeba zbraň, tobě se pořád ten Kolář jako vrah nelíbí, já vím, dobrá, převlékne se. Použité složí do ranečku a… potok. Anebo rybník.“ Nadporučík Vlček se zastavil, aby si znovu zapálil vyhaslou dýmku. „Jenže,“ huhlal s troubelem mezi zuby, „bahno je možná bezedné, budeme jak čuňata. Vypustíme rybník? A prachy? Ty si vzal? Domů?“
„Když to bude všechno jinak,“ pravil kapitán Exner téměř pochmurně, „tak zase začneme znova. Vypustíme i rybník. V nejhorším. Stejně si myslím…“
„Copak?“ zeptal se Beránek.
„Že mu o peníze šlo a nešlo…“
„Jak to?“ zeptal se nadporučík Čarda.
„Šlo a nešlo?“
„Víte, vzal peníze, ale to, že se zdržoval demolováním bytu… Vlastně ne bytu, jen určitých předmětů, to se mi zase nelíbí.“
„Jo,“ souhlasil Čarda. „Je to divný. Ale někdo se po vraždě třeba pomátne.“
„Z toho bytu,“ přiznal se nadporučík Vlček, „jsem fakt jelen.“
„Já už tak moc ne…,“ řekl kapitán Exner, když se blížili zpátky na hráz. „Jen jsem vyplašenej… když mě napadnou ti, co to mohli udělat.“

„Jestli souhlasíte,“ prohlásil pan Hamel, „tak za čtvrt hodiny, za dvacet minut můžu spustit stavidla. Ale doporučoval bych vám nechat jedním stavidlem průtok. Pak druhým. Aby bylo víc času.“
„Dobrá, pane Hamel,“ řekl kapitán Exner, „a čím bychom měli začít?“
Hamel šel s nimi ke stavidlu potoka. „Potokem. Strouha je bahnitá, dá víc práce. Potokem pak taky můžu pouštět víc vody.“
Postavili se nad stavidlem, dívali se na proudy vody. „Jo,“ řekl Hamel, „běhutá voda je čarovná. Někdy si pustím mlejnský kolo. Ještě, neshnilo. Ale už ho to čeká. Jako každýho živýho.“
„To na něm máte nějaké čerpadlo?“ zeptal se nadporučík Čarda.
„Proč?“ podivil se Hamel a mrkl na Exnera. „Pouštím si ho pro radost svou a vodníků.“
„Tak pro tu jejich radost,“ řekl Exner. „Můžete pak v potoce, když bude nezbytí, udělat malou povodeň.“
„To nebude nutný, můj milý. Nemáme letos nijak vlhkej rok.“

Ti dva chlapci v uniformách seděli na špalcích před Kolářovou chalupou. Hlásili, že ta ženská asi usnula. Jednoho z nich poslal Čarda pro holínky.
„Budeme se tady,“ dodal a podíval se jízlivě na kapitána Exnera, „trochu brodit vodou… Kalhoty vysoukáme nebo shrneme do bot.“
Exner, který mezitím obsadil uprázdněný špalek a civěl do stodoly, se zasmál.
„Hele,“ řekl poručík Beránek, „je to sice podivný… Ale ty přemýšlíš. Něco ti vrtá hlavou. Ven s tím.“
„Já nevím,“ řekl kapitán Exner nejistě. „Když se nebudeš smát… tak bych měl nápad…“
„Možná budu,“ odpověděl Beránek. „Jsem veselá kopa. Oč jde?“
„Heleď,“ vysvětlil Exner. „Nechceš si malinko zahrát na vraha? Jen malinko. Představ si, že jdeš tamhle od hráze. Máš dost plný ruce. Sekerku, ubrus. Kde máš prachy?“
„V kapse.“

„Nejspíš.“
„Určitě,“ prohlásil Beránek. „Přece je neponesu v ruce, abych je někde trousil.“
„Dobrá. Tak běž. Je tma, poslední a jediná pouliční lampa je až tamhle, za strouhou. Moc světla sem nedopadá, jsou tam stromy. Běž až na cestu, no, Vlčku, nesměj se. Soudruhu nadporučíku, dejte mu, prosím vás, cigaretu. Bude ji potřebovat, protože to za chvíli bude možná napínavý. Anebo… Anebo taky ne. Tak běž.“
Poručík Beránek vešel do vrátek tak sešlých, že je nebylo možné zavřít. Zkusil to. Musel je nadzvedávat. „Ne,“ řekl, „s tímhle by se nikdo nezdržoval ani ve dne.“ Pokračoval ke stodole. Udělal pohyb, jako že tam hází sekerku. „Takhle nějak?“
„Hmm…,“ souhlasil Exner. „Nestačí. Dva kroky navíc. Pustit k hromadě polínek. Tak a zahnout nahoru. Tak. To jde snadno. Dále. Máš na sobě šaty a v nich peníze…“
„Teď jsou dvě možnosti,“ poznamenal Vlček, „buď je teď doma, anebo není doma.“
„Předpokládejme,“ řekl Exner, „že tady nebydlí, že to není Kolář. Koláře máme, a nezdá se nám. Nám, ani jiným. Musí se převléknout. A ještě něco: nemůže předpokládat, že bude pršet. Nemůže předpokládat, že se na vraždu přijde až třetí den. Myslím, že ví o psech a stopách. To ví dnes kdekdo.“
„Jestli je to tak,“ řekl Vlček, „pak není hlupák a tuhle celou trasu vybral promyšleně.“
„Trochu jsem chodil kolem,“ pravil Exner. „Pro jeho věc je tahle cesta, zdá se, nejpříhodnější. Do města – kousek. Je vlastně ve městě. Mělká voda…“
„Dobrá,“ ozval se poručík Beránek. „Pojďme. K vodě a do centra. Kudy?“
„Zná to. Zná to. Nejbližší a nejskrytější cestou.“
„Přes zahradu.“
„Asi…“
Loudali se pomalu za poručíkem Beránkem. „Co peníze,“ zeptal se. „Mám je zřejmě v kapse…“
„Zatím je tam nech.“
Prošli zahradou a k potoku. Rojnice Vlčkových mládenců pomalu, málem po kolenou, postupovala loukou od soutoku strouhy a potoka směrem ke mlýnu. Byli už téměř v polovině.
Ti čtyři minuli polorozpadlý plot. Zde úzká, téměř neznatelná pěšinka končila a napojovala se na širší stezku, která pozemek obcházela podél trosek plotu.
Zastavili se.
Vlček s Exnerem se na sebe podívali a zavrtěli hlavami.
„Tak si myslím,“ řekl poručík Beránek, „že šel dál… a pokračoval až k potoku. Převlékl a přebrodil se, nebo přebrodil a potom se převlékl?“
Exner pokrčil rameny. „Přebrodil se určitě tady… Strouha je bahnitá a má vyšší a ne tak přístupné břehy. Je užší a hlubší. Zul boty a přebrodil se. Nebo se přebrodil v botách. Rozhodně přes potok. Balancovat po fošně není snadné ve dne, natož v noci.“
„Mám se brodit?“ zeptal se Beránek.
„Jistě,“ pravil nadporučík Vlček. „Je to nezbytný.“
Exner přešel fošnu. „Pro tvý zdraví a osvěžení.“ Rozhlédl se. „Pojďte se podívat.“
Byli u něho a rozhlíželi se. „Nevíme dost přesně, nač se máme dívat.“
„Na tenhle plácek. Kolem vrby nerostou kopřivy. Je tady docela pěkný, pohodlný místo. A v tomhle metrovým bejlí, co je teď posečený, schováš auťák. Natož pár hadříků.“ Usedl na bobek a koukal do země a rozhlížel se. „Doufám, že mládenci nic nepřehlédnou. Jestli totiž bude vůbec co k přehlédnutí,“ dodal malomyslně. „Hele, voda v potoce klesá. Pan Hamel zavřel stavidlo.“
„Jdeme na to,“ řekl Vlček, hvízdl na prsty a svolal mládence.
Na cestě od mlýna ke Kolářovu domu stálo auto s poručíkem Šlajnerem. Vykládali obyčejné i vysoké rybářské holínky.
„Dobrá,“ řekl Beránek. „Jo. Vidíš na té zemi něco?“
„Ne. Ostatně mohl dělat pořádek druhý den, třetí den, čtvrtý den, ještě včera odpoledne. Převlékl se. Použité svršky dal do ubrusu. Moment! Kámen. Závaží. Musel si někde něco, připravit jako závaží. Musel si to připravit. Těžko mohl vláčet s sebou…“ A Exner lezl skrčený na bobku kolem dokola, „…balvan. Sakra! Koukej!“
„Co je?“
„Víš, proč se ta fošna kejvá?“
„Je šišatá.“
„Blbost. Podívej,“ a Exner ukazoval na břeh, o nějž se fošna opírala. „Zde chybí kámen. Heleď, na obou stranách je podložená dlažebníma kostkama. Přesně ty samý jsou tamhle nahoře v ulici. Přesně ty samý byly asi na náměstí a jinde, než vyasfaltovali ulice. A pár jich někdo dal sem. Na obě strany. Na druhé straně, podívej! Fošnu podpírají tři. Hele, jak chybí!“
V břehu byl skutečně zřetelný, ohraničený otvor.
„Třeba ji vzala povodeň.“
„Ne. Je to čerstvý.“ Kapitán Exner si zamnul ruce gestem semitského obchodníka. „Tak. Soudruhu poručíku, prosím vás, haló, soudruhu poručíku Šlajnere! Fotografa!“ Vstal a spokojeně si mnul nos. „Sakra! Konečně. Soudruh nadporučík tady počká, jdem dál!“
„Tak se převlíknu,“ povídal dál poručík Beránek tónem vypravěče pohádek, „a jdu dál. Šaty a kostku v ubruse. A my taky jdeme dál…“
Pěšina se vinula dvěma přirozenými oblouky k mostku přes strouhu.
„Žádné bláto,“ upozornil Exner. „Dobře ušlapaný písek.“

Zastavili se u lávky.
Exner se zasmušile díval do temné vody. „V potoce nebude nic," řekl. „Je příliš mělký… Přece mu muselo záležet na tom, aby se balíku zbavil na delší čas. Vpravo vlevo samá vrba, břeh. Nebo že by se vrátil na hráz?"
„Blbost! S tím kamenem?"
„Neříkej blbost."
„Proč?"
„Tak. Není to hezké slovo. Ale máš pravdu. Na hráz se nevracel. Není možný, aby to bylo jinak."
Opíral se o viklavé zábradlí a díval se na volně plynoucí vodu. Nevšiml si, jak rychle plynula předtím, než pan Hamel seřídil odtok z rybníka. Rychlost proudu ale nebyla zvlášť velká. Utrhl vrbový list a hodil ho na hladinu, Plynul, že by mu každý stačil pohodlně pomalým krokem. Z obou stran strouhy stály staré vrby. Nad nimi byly ještě koruny kaštanů, těch, co rostly při cestě, jež vedla tak dva a půl metru nad úrovní lávky. Někdo natřel staré patníky vápnem, svítily mezi listy hlohu, jímž ta stráňka od potoka (spíš sráz než stráň) byla porostlá.
I za slunného dne bylo nad hladinou strouhy šero.
„Je to místo strašidelný," poznamenal Exner. „Nemožný, aby tady nebyli hastrmani. Jaká je tady hloubka?" dumal, „Změříme ji." A tak, jako pokaždé, byl poručík Beránek připraven řešit problém konkrétní akcí. Vytáhl z kapsy nůž, uřízl dlouhý vrbový prut a podal ho Exnerovi. Ten šel pomalu do středu lávky, otrhávaje lístky.
„Ty trámky," řekl Beránek, „nejsou zrovna čerstvý. Myslím dokonce, že jsou úplně prohnilý."
„Musíme riskovat," odpověděl moudře kapitán Exner, sedl uprostřed lávky na bobek, srovnal nohy, aby stál co nejpevněji, a levačkou se chytil tyčky zábradlí.
„Toho se nechytej!" vykřikl Beránek varovně.
„Neboj…"
Naklonil se nad hladinu, která byla tak třicet čtyřicet centimetrů pod spodním okrajem trámků, a strčil vrbový prut do vody.
„Jsem na dně," řekl. „A je tam bahno. Jsem na dně. A je tam…"
„Sedmdesát až sto čísel vody. Tady taky."
„Ale tady není bahno," řekl najednou překvapeně. „Tady je, ale tady ne!" Najednou začal zaníceně píchat do vody.
„Bahna moc není. Ale… Tady je dno, tady taky, to je jasný. Tady není. Tady není, člověče, dno! Není!"
„Prokristapána, nespadni!" vykřikl Beránek.
„Neboj, neboj…," a kapitán Exner pomalu a opatrně vstal, aby neuklouzl ve svých zcela světlých a nažehlených kalhotách a vyleštěných botách. Začal si rozepínat košili. Stáhl ji.
„Hele, co je?"
„Chytej! Pozor, neurousej mi to!" Rázným pohybem zul botu a hodil ji na břeh. Druhou. Stáhl ponožky. Letěly Beránkovi do náručí. Rozepnul kalhoty, a směšně balancuje, přidržuje se vratkého zábradlí, svlékl je a poslal vzduchem za ponožkami.
„Neblázni! Dyť to pan Hamel vypustí!"
Ve sněhobílých plavečkových spodkách si sedl na prohnilé trámy, položil se na ně břichem, přidržoval se lokty a spouštěl se do vody. „Hergot!"
„Co je?"
Zaťal zuby. „Studená…" Nohama šmátral kdesi nad dnem. Spouštěl se níž a níž. Už měl bradu na úrovni lávky a nohama rejdil nade dnem. Hekl a spustil se ještě níž. Zachytil se prsty. Nohama ohmatával cosi na dně. Došlápl a pomalu se pouštěl trámku. Bořil se do bahna hloub a hloub. Konečně stál. Voda mu sahala až po prsa. „Dyť se utopíš…"
Místo odpovědi kapitán Exner vydechl, aby se mohl lépe potopit. Zmizel a zmítal se pod vodou.
Beránek počítal do šesti.
Kapitán Exner se vynořil, klepal hlavou, odfrkával. Obě ruce měl před sebou a něco v nich držel. Nadechl, vzepřel se a nadhodil to, nepouštěje to z rukou, na lávku.
Byl to balík bílé látky. Teklo z něho bahno a stékalo mu po rukách a kapalo na hlavu a na ramena a na záda. Měl ho v obličeji, prskal, protože mu teklo přes rty.
„Lidi!" řekl tiše poručík Beránek. „On to našel. On to opravdu našel! To s ním zas nebude k vydržení…"

S Beránkovou pomocí se vyhrabal z potoka a vlastnoručně přenesl těžký uzel k lávce přes potok, na malý plácek pod vrbou.
„Soudruhu nadporučíku, nepůjčil byste mi cigaretu?" škemral Vlček u Čardy. „Nespěchej s tím, Michale…"
Skláněli se nad Exnerem, který, tak jak byl, ve zcela špinavých spodkách a pokrytý schnoucím bahnem, rozvazoval uzel na blátem prosáklém plátně, které snad opravdu bylo ztraceným damaškovým ubrusem paní Kalábové.
Potok se začal plnit vodou, pan Hamel v něm rozpoutal povodeň a Vlčkovi mládenci i lidé nadporučíka Čardy se stěhovali ke strouze.
V balíku byl pánský manšestrový oblek, střihu, jaký se nosil před třiceti lety, šněrovací sešlapané polobotky, plátěná čepice. Ponožky. Flanelová košile. Dlažební kostka.
Exner vykutálel nejdřív kostku, nevydržel to a vlezl do potoka a pokusil se kostkou podložit fošnu. Zapadla do břehu jako ulitá. „Tak," řekl spokojeně. „Zatím ji tam můžeme nechat…"
Nadporučík Vlček rozkládal manšestrový oblek. „Hele, tady v kapse jsou rukavice…," opatrně je položil na mokré plátno. „Tady je něco v podšívce… Nojo, to bude kapesník, náprsní kapsa je prošoupaná." Vytáhl bělavý chuchvalec. „Dokonce dámskej… S monogramem, MŠ. Em eš…"

„Zabal. to," řekl Exner, „a hned k nám. Počkej ! Haló, soudruhu," zakýval na jednoho příslušníka.
Hlásil se jako strážmistr Souček.
„Svlékněte si košili a zkuste si tohle sako…" Strážmistr z toho radost neměl, ale provedl rozkaz.
„Padne," mínil Exner. „Trochu studí, ne? Můžete to sundat. Byl zavalitější. A měl širší ramena."
Nadporučík Vlček velel dvěma svým lidem, aby se oblékli. „Pojedeme do Prahy. Hned. Dokončí se, Michale, ta strouha? Koukej, tady na těch kalhotách jsou barevný šmouhy. Na nohavici, z pravý strany,"
„Vidím. Zajímavý, že? Strouhu prohlédnout. Samozřejmě. Vezme si to na starost Beránek s nadporučíkem Čardou. A nevšim sis, že jsem pořád ještě nahatej?"
„Všim, ale už je teplo."
„Vlezu do rybníka," rozhodl Michal Exner, „Teď hned. Jo. Tu kostku vezměte taky. Pro všechny případy. Pak ji sem zase vrátíme. Víš, co mě zajímá nejvíc? Skvrny od laků a emailů. To by mohli najít. Ve vodě to leželo chvíli, a laky se nerozpouštějí…"
„Ještě něco?"
„Ne. V Praze už ne. Nezdržuj se. Odjezd, mládenci. A já se jdu vykoupat do rybníka."
„Soudruhu kapitáne," zeptal se Čarda a s mírnými rozpaky hleděl na Exnerovy strašlivě špinavé spodky.
„Nepotřebujete něco?"
„Ani ne… Snad ručník. Kde mám svoje svršky? Aha, tamhle. Ručník? Ať mi ho někdo přinese na hráz. Vypůjčím si ho od pana Hamela."

Spěchal k mlýnu, aby si ze stavidla skočil do vody.
Zmátla ho, protože mu šla od mlýna vstříc. Nesla objemnou kabelu. „Ahoj," řekla. „Ty vypadáš!"
Podíval se na sebe odshora dolů. „To je osud," prohlásil odevzdaně.
„Přinesla jsem ti plavky a ručník a mýdlo. Taky jsem si dovolila vyhrabat z tvého kufru spodky."
„Bože, chlapče," vykřikl ze vrat pan Hamel. „Ty máš ránu! Tys tam spad, co?"
„Spad, pane Hamel. Taková smůla…"
„Viděl ses? To je k popukání, hochu. Vlasy máš slepený bahnem." Děda se rozesmál přes umělý chrup tichým smíchem.
„Pojď se vykoupat."
„Právě na to jdu, pane Hamel."
„A kam?"
„Do rybníka!"
„Na hrázi je jíl. A dozadu nemůžeš jít pro vostudu. Takhle se nemůžeš nikde ukázat! Pojď do koupelny. Slečno, než se umeje, uvaříme mu kafe."

Do dvora starého mlýna svítilo slunce, na dřevěném stole pod lípou (ještě větší než v Lešetínském kováři) voněla káva. Lída byla smavá, ve větru jí povívaly vlasy, a pan Hamel kouřil doutník.
Byla to pohoda.
Nabídl Exnerovi z krabice.
„Děkuju. Skoro nekouřím… A doutník, pane Hamel, to by mi asi neudělalo dobře…"
„Vypadáš k světu," prohlásila oním majetnickým tónem ženy k muži, jehož se podle svého vědomí a chuti zmocnila.
„Chceš ještě kostku?"
„Ne, děkuju," odpověděl s roztržitým úsměvem. „Ale… poslyš, to mě napadlo pod sprchou… proč jsi mi vlastně přinesla plavky a mýdlo a ručník?"
„Musíš pořád vyslýchat, můj kapitáne?"
„Ne pořád. Sem tam, když mám volnou chvíli."
„Probudila jsem se a řekla si, že se půjdu projít. Byla jsem v mlékárně na kakau s koláčem a tam někdo povídal, že pod mlejnem kriminálka seče trávu. Protože jsem zvědavá a chtěla jsem tě vidět s kosou, tak jsem se šla podívat na senoseč. Z cesty bylo krásně vidět, jak se jeden kapitán koupe ve strouze a tahá z ní hadry. I řekla jsem si, že bude potřebovat pomoci, vrátila jsem se do hotelu a…"
Zřetelně pobledl. Rychle dopíjel kávu: „Ježíš, já zapomněl…"
„Zapomněl?"
„Peníze a… Pane Hamel, děkuju, já se stavím. Teď musím utíkat."
„Stalo se něco?"
„Stalo."
Rozběhl se k bráně. Bylo slyšet, jak kluše po hrázi, a jeho kroky zaduněly na dřevěném mostě přes stavidlo k náhonu.
Podívali se na sebe, totiž pan Hamel a Lída Muršová. „Má pravdu," řekl pan Hamel. „Vrah ho musel vidět, kdyby chtěl. Jako na dlani. Jako ty."

Běžel alejí a chtěl se pustit zkratkou k náměstí. Nahoře v dlážděné uličce uviděl sporou postavu v baretu nesoucí malířské štafle.
Mistr Matějka spěchal po kočičích hlavách proti Exnerovi.
Michal Exner se zastavil, usmál se a vykročil mu vstříc. „Dobré jitro. Do práce?"
Matějka roztáhl ústa k širokému úsměvu. „Chtěl jsem dnes malovat u mlýna."
„Já tam málem nebyl," pravil Michal Exner lehkovážně, „chodím si od rána sem a tam…"
„Viděl jsem vaše lidi."

„Takže domů?“
„Asi…“
„Škoda,“ litoval Exner, „už jsem se těšil, jak půjdu s vámi a budu se dívat, jak malujete. Hrozně rád se dívám, jak jiní pracují. Malíři, truhláři, a vůbec.“
„Dnes z toho, milý pane, nebude nic…,“ zavrtěl hlavou Vojtěch Matějka. „Anebo možná,“ snad ho dojala Exnerova prostoduchost, „není špatné světlo, dlouho se chystám na skleník.“ Ukázal na onu stranu náměstí, kterou tvořila zeď zahrady. „Je tam empírový skleník. Velice zajímavý při dopoledním světle.“
„Opravdu bych mohl s vámi?“
„Určitě. Zdá se mi, že máte k umění vztah.“
„Trošku,“ připustil Exner. „To víte, moc času není, samá služba,“ dodal s tupou rozšafností.
Na náměstí v Opolné bylo rušno. Přijížděly první autobusy s výpravami, u benzínového čerpadla stála fronta pěti aut, pan vrchní Karlík otvíral okna a větral lokál, prodavačka v cukrárně rachotila s roletou. Ti dva šli mlčky, a oba se usmívali. Když šli kolem otevřených oken sídla okrsku Veřejné bezpečnosti, pozdravil Exner mlčky mladého strážmistra, který tam držel službu.
„Soudruhu kapitáne,“ zavolal strážmistr.
Exner se zastavil, mistr Matějka rovněž.
„Soudruhu kapitáne, na okamžik.“
Kapitán Exner přistoupil k oknu.
„Soudruhu kapitáne,“ sdělil mu strážmistr polohlasně. „Před chvílí přijeli z Prahy. Čekají tady.“
Michal Exner pokrčil rameny a obrátil se na malíře. Usmál se. „Tak vidíte,“ vzdychl, „nemám dneska klid. Samá práce. Ale přijdu za vámi. Za půl hodiny. Souhlasíte?“
„Jistě. Budu vás čekat.“

„Dobře,“ řekla a přehodila si nohu přes nohu. Měla zlaté sandály a olivově zelené šaty přepásané zlatým řetízkem. Nechala na Exnera výbojně trčet špičatá kolena. „Pan Rambousek tragicky zahynul. Ale proč já, prokristapána, nebo dokonce pan Průšek“ ten starý dobrý člověk, je vytažen z obchodu, proč jsme beze slova vysvětlení vláčeni sem a proč…“
„Omlouvám se,“ řekl kapitán Exner kulantně, „Za prostředí, ve kterém teď sedíte, ačkoliv křesla jsou dost pohodlná, že, pane Průšek? Omlouvám se i za ten únos. Měl bych,“ usmál se, „vyslýchat každého zvlášť. Ale bojím se, že mám příliš málo času.“
„S námi svůj vzácný čas jen ztrácíte, pane kapitáne,“ řekla, zatímco starožitník si mnul neklidně ruce. Srovnal si brýle.
„Jsem soudní znalec, pane. Obávám se, že jsem byl – jaksi přibrán k případu, který je mi vzdálen, jemuž nerozumím. Abychom to zkrátili: před časem mi manželé Medkovi nabídli prodej některých obrazů ze své soukromé sbírky. Označili díla, která by zamýšleli odprodat, požádali mě, abych je ocenil. Učinil jsem tak. V pondělí večer mě zde přítomná paní Medková požádala, abych s ní navštívil zde v Opolné jejího manžela a vyřídil s oběma manželi administrativní formality o převzetí uměleckých děl z jejich vlastnictví do komisního prodeje. Přijeli jsme tuším kolem deváté, za hodinu, za půldruhé jsme odjeli. Hovořili jsme výhradně o předmětu prodeje. To je všechno, soudruhu kapitáne. Doklady mohu předložit, nemám je bohužel s sebou, protože jsem nevěděl, k jaké záležitosti budu svědčit.“
„Děkuju vám, pane Průšek,“ řekl kapitán Exner uctivě. „Vidím, že máte zkušenosti a praxi. Mnohé jste usnadnil, a ušetřil čas nám oběma. Mimochodem, nevíte náhodou, proč se manželé Medkovi rozhodli k prodeji obrazů?“
„Nevím. A ani mě to nezajímá. Nejsme přátelé, pouze známí, a stýkáme se jen tehdy, jestliže to vyžaduje naše profese. Doktor Medek je vynikající odborník…“
„Vím,“ přerušil ho Exner. „A jeho paní?“
„Je zaměstnána rovněž v oboru. V Díle.“
„Znal jste pana Rambouska?“
„Ne.“
„Věděl jste o něm něco?“
„Ovšem. Doktor Medek mi o něm vyprávěl už před několika lety. Navrhl mi, abych se zajímal o jeho obrazy. Nedostal jsem se k tomu jednak pro nedostatek času…“ Pan Průšek se odmlčel.
„A za druhé?“ zeptal se Exner.
„Za druhé, soudruhu kapitáne, to byl, abych tak řekl, subjektivní pohled na celou problematiku.“
„Ale?“ podivil se Michal Exner. „Jakou problematiku?“
„Naivní umění.“
„To mě zajímá.“
„Jestliže vás zajímá moje osobní stanovisko,“ pravil suše pan Průšek, „pak vám prostě řeknu, že ty patlanice nemám v lásce, že nevěřím v jejich budoucnost, a jejich přechodnou oblibu považuji za módní a snobskou záležitost.“
„Nojo,“ pravil kapitán Exner a podrbal se za uchem.
To je zajímavý, ale mně to moc nepomůže, pane Průšek. Později svou výpověď nadiktujete, bude-li zapotřebí. Teď vás nebudu v této dusné a neútulné pracovně zdržovat. Můžete se projít nebo posadit do restaurace. Jen kdyby jste byl tak laskav a sdělil tomu soudruhovi nadstrážmistrovi tam vedle, kde vás najdeme. Kdybysme vás potřebovali. Samozřejmě že vás odvezeme zpátky, jak jen to bude možné.“
Zapalovala si cigaretu a zlaté náramky na ní cinkaly jako andělské zvonění. „Smí se tady kouřit?“
Pokrčil rameny. „Snad. Tohle je kancelář poručíka Šlajnera.“
„Na copak jste ještě zvědav?“ Překřížila volnou rukou stehno pokryté zelenou látkou. Dosáhla tím trojího: upozornila

na onu část svého těla, předvedla krásnou ruku a zároveň vytvořila – efektní výtvarný čin. Zátiší ženské ruky, snědé se zářícím zlatem a rudými nehty na zeleném pozadí.
Ocenil to a usmál se. „Nač jste potřebovali peníze, pani Medková?“ zeptal se tichým a důvěrným hlasem.
„Aha! Rozumím. Vy toho víte, pane. Na dědičkou daň a na vyplacení příbuzných a tak dále. Nač člověk peníze vůbec potřebuje.“
„Žijete se svým mužem v souladu?“
„Tak naprostém jako všechna manželství trvající už téměř patnáct let.“
„To je vážná věc, když kunsthistorik rozprodává část soukromé sbírky.“
„Jistě. V této věci jsme si museli mnohé vysvětlit.“
„A jak to dopadlo?“
„Vždyť jste slyšel. Pan Průšek dostal obrazy do komise.“
„Jen jestli,“ vzdychl, „to bude stačit. Lidé jsou více i méně nároční. Někdy slýchám o velmi náročných ženách.“
„To je docela možné,“ řekla, jako by mluvila o zašlápnutém pavouku, „že patřím mezi ty nejnáročnější. Ale to vás nemusí zajímat, že?“
„Může,“ pravil skoro plaše. „Jestli jsou tu jisté okolnosti…“
„Jaké?“
„Vražda, paní, cožpak to nevíte?“
Usmála se na kapitána Exnera, jak se asi usmívá moudrý člověk nad počínáním hloupého a hravého štěněte. „Na sobotní večer mám alibi. V Praze. Stačí?“
„Váš manžel a1e ne, paní.“
„To je smutné,“ pravila a pořád se tak usmívala. „Se mnou nebyl docela, jistě, soudruhu kapitáne. A já ne s ním. Až v neděli večer.“
„Je v nepříjemné situaci.“
„Můj muž? Bývá v nepříjemných situacích. Je to badatel.“
„Moc vám nevadí,“ řekl kapitán Exner tvrdě, „že je v rejži.“
Přivřela oči. „Nemůže být v rejži,“ pravila pomaju, „protože by nikdy nikomu a pro cokoliv nedokázal dát ani do zubů. Natož vraždit.“
„Zdržíte se?“
„Jestli to bude vaše přání?“
„Bude. Mezitím si můžete promyslet svou výpověď. Nevadilo by, kdyby byla obsáhlejší než náš rozhovor.“
Vstala. „Jdu se nadýchat čerstvého vzduchu, pane kapitáne.“

Na příhodném místě stranou skleníku postavil mistr Matějka štafle. Vysoká stěna ze skleněných tabulek byla všelijak bizarně prohnutá, jak dřevěná konstrukce rámů zchátralá stářím a počasím.
Dopolední slunce se ve sklech odráželo pod takovým úhlem, že cizokrajné stromy parku se zrcadlily a odrážely na pozorovatelovo stanoviště kubisticko-surrealistickými deformacemi.
„To je zajímavé,“ poznamenal za Matějkovými zády Michal Exner.
Mistru Matějkovi vypadl štětec z ruky a slabě vykřikl. „Promiňte, nechtěl jsem vás polekat,“ omlouval se Exner.
„Ne… To je v pořádku,“ sbíral štětec a ruce se mu trochu klepaly. „To je úplně v pořádku. Jsem přece jen už starší člověk. Ano, to je pěkné. Říkal jsem vám přece, že se už na tento skleník dlouho chystám.“
„Až z toho jde strach,“ prohlásil kapitán Exner. „Z toho záření a šišatostí. A za těmi okny ještě palmy! Nojo,“ dodal bodře. „Z umění má jít strach nebo radost, že ano, mistře?“
„Když myslíte…“
Potom mlčeli víc než půl hodiny. To si Matějka okrem a zelení připravil základ.
Exner vzdychl, „Dá to práci, malování.“
„Nudíte se?“
„Ne. Nikdy se nenudím, mistře. Hlupáci se nudí. Kdo je zvědavý, nudit se nemůže.“
„Tím chcete říci, že nejste hlupák a že jste zvědavý?“
„Copak si hlupák o sobě někdy myslí, že hlupák je?“
„Taky pravda.“
Michal Exner odkašlal. „Poslyšte, mistře, vy jste dnes vůbec nešel malovat, viďte? šel jste se jen podívat, co se děje u mlýna. Rozkřiklo se to po celém městě.“
„Jste jasnozřivý. A nejste jediný zvědavý na světě. Uhodl jste.“
„Maličkosti, ty uhodnu. Smůla. Když jde o hloupost, mám ji jako na dlani. A důležité věci mi často unikají.“
„To je ve vašem zaměstnání,“ mínil mistr Matějka, „dost handicapující, ne?“
„Je,“ přiznal pochmurně kapitán Exner. „Znova tady v Opolné mám problém…“
„A copak?“
„Víte, rád bych věděl, mistře…,“ a Exner se odmlčel. Vojtěch Matějka pečlivě nanášel barvy na plátno. „Copak vám je nejasného v Opolné…?“
„Pan Rambousek měl jistě doma peníze. Dost peněz.“
„To měl, mladý muži.“
„Já nemůžu přijít na jednu věc, mistře…“
„Na jakou?“
„Kam jste je schoval,“ pravil Exner zamyšleně.

Vojtěchu Matějkovi se zachvěla ruka. Vrátil ji se štětcem k paletě.
Uklidnila se.
„Nerozuměl jsem vám.“
„Ptal jsem se vás, mistře, kam jste schoval peníze Boleslava Rambouska,“ řekl Michal Exner poklidně.
„Kam bych,“ podivil se Matějka. „Žádné mi nikdy nesvěřil.“
„Ne, nesvěřil, samozřejmě. Vy jste mu je vzal. Zeptám se vás, mistře, ještě jednou: kam jste schoval po vraždě Boleslava Rambouska jeho peníze?“
„Ale člověče! Vy mě urážíte!“ Přestal malovat a ostře se na Exnera podíval.
„Myslím to takhle,“ vysvětloval Michal Exner tónem instruktora Svazarmu pro vrh ručním granátem. „Vím, že jste zavraždil pana Rambouska. Ale nemůžu přijít na to, kam jste schoval peníze. Přiznám se ovšem, že jsem je ještě moc nehledal. Neměl jsem jaksi pokdy…“
„Poslyšte! Poslyšte!“ a Vojtěchu Matějkovi se zježily vlasy kolem baretu. „Víte, co říkáte? Vy!“
„Vím,“ řekl kapitán Exner. „Přesně to vím. Našel jsem ty vaše manšestrové šaty. Děláme expertizy důkladně. Už teď vím, že jsou vaše. Bez expertiz. V podšívce byl zapadlý kapesníček, dámský s monogramem. Em Eš. Marta Šustrová. To je věc jen několika hodin, kdy vás usvědčím. Zatím vás důvodně podezírám. A také vás za chvíli zatknu pro podezření z vraždy. Takže k těm penězům se stejně dostaneme. Ale mě to zajímá, protože na to, nemůžu přijít.“
Vojtěch Matějka zčervenal. Po obličeji mu stékal pot. „Jste mluvka, člověče.“
„Vy jediný, mistře, kromě příslušníků Bezpečnosti, jste věděl, čím byl pan Rambousek zavražděn. Paní Rambouskové jste to řekl vy. Pan Vondráček na nádraží neměl a nemá tušení o způsobu, jak byl pan Rambousek zabit. Mluvil jsem s ním.“
Vojtěch Matějka skládal malířské náčiní. „Nevím, proč s vámi ztrácím čas tlacháním.“
„Jen si to složte,“ pravil Exner pokojně. „Vím taky, proč jste ho zabil. Z našeho hlediska to je loupežná vražda. Z vašeho – fingovaná loupežná vražda. Peníze jste vzal navíc, snad abyste nám zmátl stopu. Vám šlo především o zničení Rambouska-umělce.“
„Směšné! Rambousek nebyl umělec! Byl mazal! Proč vraždit mazala diletanta?“
„Víte líp než já, že Rambousek byl talentovanější než, vy. Začal být proslulý. Vás znají v krajském městě. Koneckonců studoval jste na Akademii. Ale takových malířů, jako jste vy, těch je! Rambousek byl originální. Sršel nápady. Barvami. Začal jste strašně nenávidět jeho dílo. Kdyby se to odehrávalo jen tady, v Opolné! To by se dalo odbýt mávnutím ruky. Ale ve světě! To nešlo. Tak jste sprovodil ze světa jak jeho, tak jeho dílo. Jenže, kam jste ukryl peníze?“
Vojtěch Matějka se postavil proti Exnerovi a zasyčel mu do obličeje: „Svině frajerská!“ A roztáhl obličej do líbezného úsměvu.
Michal Exner zavrtěl smutně hlavou. „Nemusíte mi nadávat. Loupež a to, co se stalo v jeho bytě. To mi vrtalo hlavou nejvíc. Nejste první ani poslední, kdo mě nemiluje. Není na světě,“ zarecitoval kapitán Exner, „člověk ten, aby se zachoval lidem všem…“
Matějka rázně vykročil k náměstí. Kufřík, štafle, plátno v rukou.
„No vidíte,“ řekl Exner a srovnal s ním krok. „Takhle jste nosil obrazy v těch manšestrových šatech, a přesně takhle a v těchto místech jste si ty šaty umazal neoschlými barvami z plátna.“
Matějka se zastavil.
„Sekerku nemáte,“ konstatoval kapitán Exner, „můžete mě praštit kufříkem. Jenže mě nepřeperete. Vojtěchu Matějko,“ řekl kapitán Exner suše, „zatýkám vás pro podezření z loupežné vraždy Boleslava Rambouska, A teď,“ dodal, „půjdete vedle mne. A nebudete dělat ostudu. Náměstí je plné lidí. Jinak ty vaše malířské serepetičky tady pohodím a odvedu vás násilím.

Okna archeologického depozitáře byla otevřena do letní noci. Na stole stál osmiramenný svícen, plameny svíček se jemně chvěly. Můry, které zabloudily až sem, si létaly pro smrt.
Seděli v lenoškách a křeslech kolem. Dlouhé vlasy Lídy Muršové byly načervenalé, brýle Ericha Murše zrcadlily plameny svíček. Erich se přísně usmíval. Kapitán Michal Exner v lenošce, nohu přeš nohu, měl paže položené na opěradlech, ruce mu unaveně visely. Doktor Jaromír Medek si čas od času odevzdaně pohladil pleš, to zvláště, i když pohlédl na Lídu, která se docela náhodou a docela lehce dotýkala bosou nohou Exnerova kotníku.
„Vlastně to napadlo poručíka Šlajnera,“ řekl kapitán Exner. „Totiž: zabývat se víc, přáteli než nepřáteli Boleslava Rambouska. Kolář neřekl, proč Rambouska nenáviděl. Ani když jsme ho propustili. A ty peníze? Když já někdy dost nepřemýšlím,“ vzdychl. „S panem Matějkou byly ještě starosti. Spolykal nějaké prášky. sedativa nebo co. Doktor Hauser mu pumpoval žaludek.
„A já myslel,“ vzdychl doktor Medek, „že jdete po mně.“
„Taky jsem šel, pane doktore.“
„A ty peníze?“
„Řekl to nadporučíku Čardovi. Mohla mě to napadnout! Když si vypůjčil od koláře sekerku a odevzdal mu ji tak tam někde mohly být peníze. Kdybychom důkladně prohlédli Kolářův dům, našli bychom je. Vzadu, v díře mezi trámy stodoly. Byly na nich jeho otisky. Kdybychom je měli dřív, kdyby v tom zůstal Kolář, ne, nevymyslel to špatně.“
Erich nalil víno do starých sklenic vypůjčených pro tuhle příležitost protizákonně ze zámeckého inventáře. „Tak na co?“ zeptal se.
„Jak říká,“ pravil sentimentálně Michal Exner, „jeden můj drahý nepřítel: Na nic…“

Alejí starých kaštanů podél rybníka šel muž, na němž nebylo vidět, jak se tváří, protože stromy ho stínily před světlem měsíce.
Kráčel dost rychle, měl ruce za zády a hlavu mírně skloněnou. Od hlavní brány parku zamířil ke schodišti na nádvoří. Na sobě měl bílé džíny, kolem boků mu plandala letní košile neurčité barvy. Na nohou sandály naboso.
Hřbetem levé ruky lehce ťukal do dlaně pravé ruky. Teprve na prvním odpočívadle schodiště vzhlédl, patrně proto, aby se podíval na renesanční skvost nad sebou, ozářený měsícem.
Lehce vzdychl leknutím a vousy, jež měl sestříhány do věnečku pod bradou od ucha k uchu, se mu mírně naježily, neboť nahoře u balustrády stála bílá paní. A světlé vlasy jí lehce vlály ve večerním vánku.
„Pardon, madam," zavolal tiše muž, jehož obličej připomínal v tomto podivném světle bud vyjeveného mučedníka na obraze v malém poutním místě nebo nedokončený výtvor německého expresionismu. „Pardon…"
A stoupal po schodech dál. ,
Než k bílé paní dorazil, pěkně se zadýchal. „Pardon, madam," řekl polohlasně, „doufám, že neračte být zjevení?"
Věra Kalábová se dotkla prsty konce hlubokého výstřihu bílého koupacího pláště, aby tímto gestem cudnosti ozřejmila svou člověčí hmotnost. „Co tady hledáte?" zeptala se mrzutě, protože ji rozježený chlap vyrušil. Chtěla být sama, uprostřed noci.
„Vás ne, madam. Sdělili mi, že bych zde měl najít jistého, téměř mladého muže, který má podivnou profesi. Doktora Exnera."
Otevřely se jakési dveře a v nich se objevil stín mohutného muže. „Věro!"
„Ano?"
Správce zámku Kaláb rázně kráčel přes nádvoří. Černá bradka mu trčela dopředu jak uskřípnutá hledím neviditelné helmice. „Co tady děláš? Nastydneš."
„Ten pán…"
Kaláb se zastavil a prohlédl si je oba. „Ten pán," řekl tvrdě, „zde nemá co pohledávat. Zámek je zavřen. Běž domů, nastydneš!"
Natáhla krk a pootočila hlavu, aby obnažila hrdlo pro úder pěstí toho surovce. Když k ráně nedošlo, pokynem hlavy pozdravila ježatého vousatce a vznešeně odcházela, nechávajíc za sebou vlát metry bílé látky froté.
Světlovlasý ježatec v bílých džínách zachrchlal.
„Cože?" zeptal se Kaláb tvrdě.
„Kouření," řekl suše ten muž.
„Proč jste přišel parkem?"
„Je to hezká procházka. Teď. Za vlahé noci." Ukázal palcem přes rameno: „Nezapomenutelný pohled: Park a šedavé pohoří v pozadí."
„Jsem správcem tohodle zámku," řekl Kaláb přísně. „A opakuju vám…"
„Těšilo mě. Já jsem doktor Soudek."
„Ten archeolog?"
„Jo."
„Žvaníte, pane. Doktor Soudek je vynikající archeolog …"
„Jsem vynikající archeolog," pravil ježatec. „I o téhle lokalitě ledacos vím, i když to není můj obor. První nálezy jsou z eneolitu. Bylo zde výšinné sídliště. Nejvíc nálezů, ovšem roztroušených, dosud neuspořádaných a situačně nezachytitelných, protože místo bylo mnohokrát narušeno pozdějšími zástavbami, je ze střední a mladší doby hradištní. Slovanské hradiště, které patrně začínalo zde v polovině nádvoří a končilo přirozenou strží, jež vedla od okraje skleníku ve francouzském parku k číslu popisnému dvacet jedna. Tři zachované nádoby pražského typu, vřetena…"
„Promiňte, pane doktore…" Bezděčně se ohlédl. Světlý obdélník otevřených dveří bytu byl prázdný. „Moje paní má někdy zvláštní nápady."
„Každá ženská, pane Kaláb. Je tady ten chlapík?"
Kaláb vzhlédl k blikavě žlutě osvětleným oknům depozitáře. „Bude asi nahoře u Ericha Murše. Vyprávěl mi o vás."
„Kdo?" vyjel doktor Soudek. „Ten četník? On si troufnul?"
„Ne. Erich. Račte prosím. Rozsvítím vám na schodišti. Na odpočívadle ve druhém patře pozor na vycpaného medvěda."
„Kouše?"
„Nesvítí tam žárovka. Tudy."
„Děkuji."
„Prosím."
„Děkuji."
Vyšel do druhého patra a rázně otevřel dveře depozitáře.
Za stolem všichni strnuli.
Beze slova kráčel k nim. Ale nevšímal si jich. Vzal láhev s vínem, přičichl, spokojeně kývl hlavou. Rozhlédl se a našel prázdnou sklenici. Nalil si. Ochutnal. Ještě jednou ochutnal a vypil ji.
„Prokristapána," vydechl kapitán Exner, „to je šalba. Lído! Vidíš zjevení?"
Erich Murš pomalu vstával.
„Vidím," řekla, „ale neznám."
„Paní nebo slečno, já jsem doktor Soudek. Pozdrav svého učitele, Erichu."
„Dobrý večer, pane doktore," řekl Erich Murš vyjeveně, „kde se tady, ježišikriste, pane doktore, berete?"
„Ve volném čase, kterého mám málo, si mohu dělat výlety i po jiných lokalitách. Že, pane doktore kapitáne?"
„Nepochybně," „řekl Michal Exner důstojně. „Ale tohle moje leknutí vás bude stát mnoho dalších probdělých nocí."

Doktor Soudek si znova nalil. Zamyšleně se podíval na červenou hladinu vína a řekl tiše: „Bohužel, nepochybně.“ Omočil ve víně rty. „Nepochybně,“ opakoval. „Poněkud jsem znervózněl, pane kapitáne. Ovšem kolegyně Janovská je na tom hůř…“
„A copak?“ zajímal se Exner.
„Teď spí, protože jí dali injekci. Šok. Takový podivný nález, pane kapitáne. Znenadání. Volali do Bylavsi. Jel jsem se tam podívat. Pak jsem trochu telefonoval a řekli mi, že jste tady.“
„Já měl,“ zaúpěl kapitán Exner, „dovolenou. Tady jsem o ni přišel. A…“
„Chtěl jste ji teď znovu nastoupit a,“ doktor Soudek se podíval nikoliv bezděčně a nikoliv krátce na Lídu Muršovou, „a odpočívat. Nebudete.“
„Budu,“ pravil kapitán Exner zoufale. „Budu!“
„Nebudete,“ zavrtěl doktor Soudek hlavou. „Protože jste stejně zvědavej jako já. A já se znám. A tím znám vás. Můj kapitáne.“

KONEC

ČESKOSLOVENSKÝ SPISOVATEL
PRAHA 1978